

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

התנועה למען איכות השלטון בישראל ע"ר 580178697

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור
ו/או רחל אל-שי רוזנפלד ו/או רותם בבלי דביר
ו/או תמר באום ו/או אורי הס ו/או סתיו לבנה להב
ו/או טלילה דביר ו/או עדן בויס ו/או יעל בלוך
ו/או אייל קלסקין ו/או לירז גנון ו/או ענת ברמן
ו/או אילאיל גביון ו/או איל גלזר

מרח' יפו 208, ת.ד. 31348 ירושלים 9131301
טלפון : 02-5000073 ; פקס : 02-5000076
דוא"ל : office@mqg.org.il

העותרת

- נגד -

1. ממשלת ישראל ה-37
2. ראש הממשלה חה"כ בנימין נתניהו
3. שר המשפטים חה"כ יריב לוין
4. ועדת השרים לעניין בחינת הצורך בהחלפת היועצת המשפטית לממשלה
5. הוועדה המקצועית-הציבורית בראשות הנשיא לשעבר, כב' השופט בדימוס אשר גרוניס
6. היועצת המשפטית לממשלה

ע"י ב"כ עוה"ד מפרקליטות המדינה
מרחוב צאלח א-דין 29, ירושלים
טל' : 073-3925590 ; פקס : 02-6467011 ;
דוא"ל : hci-dep@justice.gov.il

המשיבים

**עתירה למתן צו על תנאי, צו ביניים,
ובקשה לקיום דיון דחוף ביותר**

מוגשת בזאת עתירה לבית משפט נכבד זה, **למתן צו על תנאי ובקשה למתן צו ביניים בהול ולחילופין צו ביניים ארעי**, וכן **בקשה לקיום דיון דחוף ביותר בעתירה**, והכל כדלהלן:

צו על תנאי

א. צו על תנאי כנגד המשיבה 1 ומשיב 3 לעתירה, היא ממשלת ישראל ה-37 ושר המשפטים יריב לוין, המורה לו לבוא ולנמק **מדוע לא יחזרו בהם מהחלטת הממשלה מס' 3125, וזאת מתוך הטעמים הבאים, העומדים כל אחד בפני עצמו ובמצטבר**:

א.1. לנוכח כך **שההחלטה נעדרת תשתית עובדתית רלוונטית**, וזאת לאור העובדה כי ההחלטה קודמה בהליך בזק בלתי מעמיק, בפרקי זמן של פחות משבוע ימים וללא הכנה או עבודת מטה מקצועית, סדורה ומעמיקה.

א.2. לנוכח העובדה **שההחלטה התקבלה תוך סטייה מהחלטות ממשלה קודמות**, ומבלי שהתקיימו טעמים כבדי משקל שיצדיקו זאת. בהמשך לכך, להחלטה לא צורפה חוות דעת משפטית כלשהו או דברי הסבר שכללו שיקולים או נסיבות שיצדיקו את סטיית הממשלה מהחלטותיה הקודמות.

א.3. לנוכח החשש הכבד **שההחלטה התקבלה בשרירות**, וזאת לאור הכוונה המוצהרת שבקבלת ההחלטה – להשגת תוצאה מוגדרת מראש, בדמות פיטורי היועצת המשפטית לממשלה המכהנת, ומבלי לבחון את העובדות והשיקולים הרלוונטיים כנדרש וכמתחייב משינוי מנגנון.

א.4. לנוכח החשש הכבד **שההחלטה נגועה בניגוד עניינים מובהק** של המשיבים 1-2, הם הממשלה וראש הממשלה, וזאת לאור הסדר ניגוד העניינים החל על ראש הממשלה לעסוק בכל מה שנוגע במערכת המשפט ואכיפת החוק, בפרט בכל הנוגע להליכי מינוי של בכירים ביועץ המשפטי לממשלה, ולאור ניגוד העניינים הקולגיאלי שחל על הממשלה כולה, אשר קיים ממשי כי חבריה משמשים "כזרוע הארוכה" של רה"מ.

א.5. לנוכח החשש הכבד, **שהחלטת הממשלה עולה כדי חוסר סבירות קיצוני ונגועה בשיקולים זרים**, וזאת לאור העובדה שחברי הממשלה פועלים מזה זמן רב נגד הייעוץ המשפטי לממשלה בכלל והיועצת המשפטית בפרט, תוך השמעת התבטאויות חוזרות להביא לפיטוריה ולאור כך שההחלטה הגיעה על רקע הקשיים של הממשלה למנות חברים לוועדה הציבורית-מקצועית עמה היא נדרשת להיוועץ כחלק מהליך הפיטורין.

א.6. לנוכח היותה של ההחלטה רטרופקטיבית, **המשנה את כללי המשחק תוך כדי המשחק**, ואף עשויה לעלות כדי החלטה פרסונלית, מקום בו התקבלה החלטת הממשלה רק משכשלה הממשלה לאייש את הוועדה המקצועית ציבורית בראשות הנשיא בדימוס כב' השופט גרוניס בחברים שהצבעתם תהא ידועה מראש.

צו ביניים, ולחילופין צו ביניים ארעי

ב. העותרים יבקשו מבית המשפט הנכבד להוציא מלפניו צו ביניים, ולחילופין צו ביניים ארעי עד לדיון בעתירה, המורה למשיבים 1-4 **להקפיא את החלטת הממשלה מס' 3125** לשינוי מנגנון הפיטורים של היועצת המשפטית לממשלה, ובכלל זאת **למנוע את כלל הצעדים שנעשו על ידי הממשלה מכוח החלטה זו, לרבות הזימון לשימוע של היועצת המשפטית לממשלה בפני ועדת השרים שנקבע ליום 17.6.2025**, וזאת לנוכח הטעמים הבאים, ביחד ולחוד:

1.ב. מטרתו של צו ביניים זה היא לעצור לעת הזו – ועד אשר תתברר ותוכרע העתירה מצב עניינים פסול בו מתקבלת החלטה על סמך החלטת הממשלה בעניין פיטורי היועצת, בעת שרה"מ, כמו גם מספר לא מבוטל של שרים בממשלתו, שרויים בניגוד עניינים חריף ומנועים מלעסוק בעניין. זאת במיוחד לאור העובדה כי המשיב 1 חתם על הסדר עניינים והתחייב בפני הרכב של 11 שופטים של בית משפט נכבד זה, בבג"ץ 2592/20, **התנועה לאיכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה** (בג"צ הטלת המנדט), לאור העובדה שעל כתפיו ישנם שלושה כתבי אישום חמורים ביותר של מרמה, שוחד והפרת אמונים בתיקים, 1000, 2000 ו-4000, הוא יהיה מנוע לעסוק בכל נושא שקשור לניגוד עניינים הקשור למערכת המשפט.

2.ב. כידוע, סמכות בית המשפט הנכבד ליתן צו ביניים מעוגנת בתקנה 19 לתקנות סדר הדין בבית המשפט הגבוה לצדק, התשמ"ד-1984. מטרת צו הביניים היא לשמר את המצב הקיים עד להכרעה השיפוטית בעתירה, ולמנוע יצירת נזקים בלתי-הפיכים (אליעד שרגא ורועי שחר **המשפט המינהלי – סדרי הדין והראיות בבג"צ** כרך חמישי 206-208 (2010); ספרו של א' סאמרלי, **סעדים זמניים**, הוצאת "אוצר המשפט" כרך א', עמ' 3 (2005).

3.ב. בבואו לבחון את השאלה האם להעניק צו ביניים או אם לאו, מאזן בית המשפט הנכבד בין שני שיקולים עיקריים – מאזן הנוחות, וסיכויי העתירה להתקבל, כאשר למאזן הנוחות מעמד בכורה ברור מבין השניים. כך נקבע בבר"מ 8777/06 **מפעלי תחנות בע"מ ואח' נ' הועדה המקומית לתכנון ובניה טבריה ואח'** (נבו 19.11.2006):

"על בית המשפט לשקול בבואו להכריע בבקשה למתן צו ביניים את סיכויי העתירה ואת 'מאזן הנוחות'... שני השיקולים משפיעים האחד על השני... ואולם, אבן הבוחן העיקרית בסופו של יום היא בשיקולי 'מאזן הנוחות'... במסגרת שיקולי מאזן הנוחות יבחן בית המשפט, בין יתר שיקוליו, אם אי מתן הצו יסכל את בירור ההליך העיקרי, וכן יבחן את הצורך לשמר מצב קיים לעומת יצירת מצב חדש בטרם התברר ההליך לגופו".

4.ב. בין השיקולים האמורים מתקיים יחס של "מקבילית כוחות", היינו, ככל שסיכויי העתירה גבוהים יותר, כך ניתן למעט בדרישת מאזן הנוחות, ולהיפך (וראו בר"מ 9954/16 **מדינת ישראל משרד החינוך נ' בית הספר יפיע לחינוך ורווחה בע"מ** (נבו 3.1.2017)).

5.ב. העותרים יטענו כי סיכויי העתירה גבוהים נוכח כך ששינוי מנגנון הפיטורים התקבל ללא תשתית עובדתית רלוונטית, סטה מהחלטות ממשלה קודמות, וכן נוכח החשש הכבד שמא מקור ההחלטה נגוע בשיקולים זרים ובניגוד עניינים כבד, באופן העולה כדי חוסר סבירות קיצוני.

6.ב. לעניין מאזן הנוחות, יטענו העותרים כי צו הביניים אשר מבקשים העותרים משמעותו הותרת המצב על כנו ומניעת **נזק בלתי הפיך ומעשה עשוי** שיוביל לפיטורי היועצת.

בקשה לקיום דיון דחוף

ג. כן יבקשו העותרים מבית המשפט הנכבד כי יורה על קיומו של דיון בהול בעתירה, וזאת לנוכח נסיבות העניין ונוכח הצורך להכריע בדחיפות על רקע האצת התהליכים לפיטורי היועצת ולנוכח העובדה כי ההחלטות העשויות להתקבל בעתירה הינן בעלות השלכות משמעותיות להמשך עיצובו של מוסד הייעוץ המשפטי לממשלה ואפיונו כשומר סף מרכזי בדמוקרטיה הישראלית.

תוכן עניינים

4.....	תוכן עניינים.....	
5.....	א. הצדדים לעתירה.....	
5.....	ב. מבוא.....	
7.....	ג. פרק עובדתי.....	
7.....	ג.1. מוסד היועצת המשפטית לממשלה ותפקידה.....	
7.....	ג.1.א. תפקיד שומר סף - ממלכתי, עצמאי וא-פוליטי משחר ימי המדינה.....	
8.....	ג.1.ב. תפקידי היועץ המשפטי לממשלה.....	
9.....	ג.2. התגבשות ההסדר בעניין הדרכים והתנאים למינוי היועצת המשפטית לממשלה.....	
9.....	ג.2.א. הליך מינוי יועץ המשפטי הממשלה מקום המדינה ועד ועדת שמגר.....	
10.....	ג.2.ב. פרשת בר און- חברון ומינויה של ועדת שמגר.....	
11.....	ג.2.ג. החלטת הממשלה 2274 בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינוי של היועץ המשפטי לממשלה.....	
12.....	ג.2.ד. החלטת הממשלה 1773 בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינוי של היועץ המשפטי לממשלה – תיקון החלטה ממשלה.....	
12.....	ג.3. ההליכים הפליליים נגד נתניהו והסדר ניגוד העניינים שנחתם עימו.....	
14.....	ג.4. ההליכים הפליליים נגד שרים וחברי קואליציה.....	
15.....	ג.5. המתקפות על היועצת המשפטית לממשלה וערעור מוסד הייעוץ המשפטי בכללותו.....	
16.....	ג.6. ההחלטה נשוא העתירה בעניין שינוי מנגנון הפיטורים של היועצת.....	
18.....	ג.7. מיצוי הליכים מטעם העותרת.....	
20.....	ד. הטיעון המשפטי.....	
20.....	ד.1. תשתית נורמטיבית.....	
20.....	ד.1.א. חוק המינויים והודעת הממשלה מיום 20.8.2000.....	
21.....	ד.1.ב. העקרונות לפיטורי יועץ משפטי לממשלה המעוגנים בהחלטה 2274.....	
22.....	ד.1.ג. החלטת הממשלה החדשה מיום 8.6.2025.....	
23.....	ד.2. בהליך המנהלי נפלו פגמים מהותיים המביאים לבטלות החלטת הממשלה.....	
23.....	ד.2.א. החלטת הממשלה שהתקבלה נעדרת תשתית עובדתית ומשפטית ראויה.....	
24.....	ד.2.ב. החלטת הממשלה התקבלה תוך סטייה מהחלטות ממשלה קודמות ובהיעדר נימוקים כבדי משקל המצדיקים זאת.....	
27.....	ד.2.ג. החלטת הממשלה התקבלה בשרירות, ודינה בטלות.....	
28.....	ד.2.ד. החלטת הממשלה נגועה בניגוד עניינים מובהק של ראש הממשלה ושל חברי הממשלה, ודינה בטלות.....	
32.....	ד.3. ההחלטה פוגעת אנושות באמון הציבור, בשלטון החוק ובתקינות המנהל.....	
35.....	ד.4. החלטת הממשלה נגועה בשיקולים זרים ותכליתה לאפשר לממשלה לפעול בניגוד לדין.....	
37.....	ד.5. החלטת הממשלה עולה כדי חוסר סבירות קיצוני.....	
39.....	ה. סיכום.....	

א. הצדדים לעתירה

העותרת

1. העותרת, **התנועה למען איכות השלטון בישראל**, ע"ר, היא עמותה, רשומה כדין, תנועה עצמאית ולא מפלגתית, המונה כ-65,000 חברים ופעילים ומציינת בימים אלו 35 שנים של עשייה ציבורית ומשפטית, בהן חרטה על דיגלה שמירה על טוהר המידות בשירות הציבורי, עידוד ערכי שלטון החוק, שירות נורמות בלתי ראויות במנהל הציבורי והשרשת נורמות ראויות של מנהל ציבורי תקין.

המשיבים

2. המשיבה 1 היא **ממשלת ישראל ה-37** (להלן: "**הממשלה**"), הרשות המבצעת של מדינת ישראל המכהנת מכוח אמון הכנסת. בהתאם לסעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים) תשי"ט-1959, הממשלה רשאית לקבוע את הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה.
3. המשיב 2 הוא **ראש הממשלה**, חה"כ בנימין נתניהו (להלן: "**רה"מ**") הנאשם בפלילים אשר חל עליו הסדר ניגוד עניינים שמונע ממנו לעסוק בכל הקשור במערכת המשפט ואכיפת החוק.
4. המשיב 3 הוא **שר המשפטים** חה"כ יריב לוין אשר הניח בפני הממשלה מסמך הצעה להבעת אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה, שאושר בישיבת הממשלה ביום 23.3.2025 וכן את הצעת ההחלטה לשינוי הליך הפיטורין הקבוע בדין של היועצת המשפטית לממשלה שאושרה ביום 8.6.2025.
5. המשיבה 4 היא **ועדת השרים** שקמה מתוקף החלטת ממשלה 3125, לעניין קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה, אשר תפקידה לבחון את עמדתה בעניין מינוי או פיטורים ליועץ המשפטי לממשלה ולאחר מכן להניח את הנושא על סדר יומה של הממשלה, וזאת לאחר שנתנה ליועץ המשפטי לממשלה הזדמנות להשמיע את דברו בפניה.
6. המשיבה 5 היא **הוועדה המקצועית-ציבורית**, שהוקמה בהחלטת ממשלה מס' 1773 מיום 3.9.2000 בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה, ובהתאם לסעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 ("פ"ה התש"ס, עמ' 4894). תפקידה לבחון את כשירותם ולחוות דעתה של המועמדים שנבחרו מטעם הממשלה, לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה.
7. המשיבה 6 היא **היועצת המשפטית לממשלה** (לעיל ולהלן: "**היועמ"ש**" או "**היועצת**"), אשר הממשלה מקדמת את פיטוריה באמצעות שינוי מנגנון הפיטורים שנתקף בהליך זה. כמו כן, היועצת עומדת בראש המערכת המשפטית של הרשות המבצעת מחד, ועומדת בראש המערכת המשפטית והשירות המשפטי הציבורי מאידך. בתפקידה אלו, מייצגת היועצת המשפטית לממשלה את האינטרס הציבורי ושומרת על קיום הוראות הדין, וכן אחראית על הנחיית הממשלה ויחידות הסמך של הממשלה לפעול על פי הדין.

ב. מבוא

8. מזה קרוב לשנתיים וחצי נתונה הדמוקרטיה הישראלית תחת מתקפה חסרת תקדים מצד הקואליציה והממשלה הנוכחית, אשר מבקשות פעם אחר פעם, באמצעות אין ספור הצעות חוק והחלטות ממשלה, להחליש את כלל מנגנוני השלטון והרשויות במדינה, ומכוונים את מירב מאמציהם לפגיעה בשומרי הסף החשובים ביותר בדמוקרטיה הישראלית.
9. מתקפה זו, אשר החלה בינואר 2023 עם הכרזתו של שר המשפטים לוין על תחילתה של ההפיכה המשטרית, לא חדלה גם לאחר שנכפתה על מדינת ישראל מלחמת "חרבות ברזל", אשר פרצה ביום

7.10.2023 עם מתקפת הטרור הרצחנית של ארגון הטרור חמאס. והנה, קרוב לשנתיים לאחר שפרצה המלחמה וממשלת ישראל ממשיכה לפעול להעמקת הפערים והמתחים בעם, ומקדמת כמו סוס דוהר את ההפיכה המשטרית, תוך פגיעה אנושה בשומרי הסף של הדמוקרטיה הישראלית.

10. ועתה, בעוד מתנהל משפטו של רה"מ נתניהו ומתקיימות חקירות כנגד 9 חברי ממשלה נוספים, כאשר חוקים רבים של ההפיכה המשטרית מונחים על שולחן ועדות הכנסת וחלקם מתדיינים בבית המשפט הנכבד, פנתה הממשלה להסיר מדרכה את שומרת הסף מהמרכזיים והחשובים ביותר – היועצת המשפטית לממשלה.

11. על כן, עניינה של עתירה זו הוא בהחלטת ממשלה מס' 3125 מיום 8.6.2025, אשר מבקשת לשנות מן היסוד את מנגנון דרכי המינוי וסיום הכהונה של היועצת המשפטית לממשלה, מתוך מטרה להתניע את הליך פיטוריה בהקדם האפשרי, וכך, על ידי הדחת שומרת הסף המרכזית ביותר בדמוקרטיה הישראלית, לפתוח את התיב להמשך ביצוע ההפיכה המשטרית ונטילת כוח בלתי מידתי לידיה של הממשלה.

12. החלטת הממשלה, אשר מגיעה לאחר פרק זמן ממושך בו חברי הממשלה התבטאו נגד היועצת המשפטית ממשלה והטיחו בה האשמות על היותה לעומתית כל עת שעמדה על עקרונות הדמוקרטיה הישראלית ופעלה בהתאם לחוק – משנה בהרף עין ובמחי יד מנגנון קבוע ומקצועי אשר נתקבל לאור המלצותיה של ועדת שמגר, אשר נתקבלו לאחר עבודה מעמיקה, ממושכת ואיכותית.

13. החלטה זו של הממשלה, לעומתה, התקבלה ללא כל תשתית עובדתית מספקת וללא כל נימוק ענייני למהלך רדיקלי ומהפכני שכזה, מלבד שיקול פרסונלי ובלתי ענייני הנוגע לחוסר יכולתה המתמשך של ממשלת ישראל להגיע לתוצאה הרצויה מבחינתה בדרכים המקובלות והחוקיות, של פיטורי היועצת המשפטית לממשלה.

14. אשר על כן, העותרת טוען כי החלטה זו, אשר מטרתה הברורה היא סלילת נתיב מהיר וללא מכשולים לפיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה, בתקופה בה משמשת היא חומת מגן ושומרת סף אל מול מתקפותיה חסרות הרסן של הממשלה על הדמוקרטיה הישראלית, התקבלה תוך סטייה מהותית מהחלטות ממשלה קודמות וללא טעמים כבדי משקל לכך; ללא תשתית עובדתית רלוונטית; תוך ניגוד עניינים אישי מובהק של רה"מ נתניהו ו-9 חברי ממשלה נוספים, וכן מתוך ניגוד עניינים קולגיאלי של הממשלה כולה; תוך שהיא נגועה בשיקולים זרים; באופן העולה עד כדי חוסר סבירות קיצוני.

15. העותרת תבקש כי בית המשפט הנכבד ייתן את הצווים המבוקשים ברישא לעתירה, לעשותם מוחלטים. כן תבקש העותרת מבית המשפט הנכבד כי יוציא את צו הביניים המבוקש, ולחילופין צו ארעי שמטרתו להקפיא את ההחלטה לשינוי מנגנון הפיטורים עד לדיון בעתירה, על מנת למנוע מעשה עשוי של פיטורי היועצת המשפטית לממשלה, וכן כי יקבע את העתירה לדיון דחוף ביותר ובהקדם האפשרי.

16. והכל, כפי שיפורט להלן.

ג. פרק עובדתי

ג.1. מוסד היועצת המשפטית לממשלה ותפקידה

ג.1.א. תפקיד שומר סף - ממלכתי, עצמאי וא-פוליטי משחר ימי המדינה

17. מוסד היועצת המשפטית לממשלה ניצב בליבת מערך האיזונים והבלמים של המשטר הדמוקרטי בישראל. תפקידה כולל את הובלת התביעה הכללית, ייעוץ לרשויות השלטון על חוקיות פעולותיהן, ייצוג המדינה בערכאות, וסמכות שיורית לייצוג האינטרס הציבורי – שילוב יוצא דופן בהיקפו ובמשמעויותיו החוקיות. בשל מאפיינים אלה, עוצב המוסד לאורך השנים כגורם מקצועי עצמאי, שנאמנותו הראשונה נתונה לשלטון החוק ולא לאינטרס פוליטי כזה או אחר. במיוחד במערכת שלטונית ריכוזית יחסית, תפקיד זה חיוני לשמירה על תקינות המינהל, על זכויות הפרט ועל עקרונות היסוד של המשטר.

18. מקום המדינה, תפקיד ומעמד היועץ המשפטי לממשלה עוצב באופן ממלכתי, עצמאי וא-פוליטי, שפועל להגשים את מדיניות הממשלה, תוך שהוא מחויב לשמור על שלטון החוק ואינטרס הציבור.

19. כך, כבר בתזכיר של שר המשפטים הראשון של מדינת ישראל (פנחס רוזן) מדצמבר 1948, שעסק במעמדו של היועץ המשפטי לממשלה, הדגיש השר שתפקידו החוקתי העיקרי הוא "להבטיח שכל פעולותיה של הממשלה על כל משרדיה ומחלקותיה תהיינה חוקיות בתכלית" ("פיטורים של היועצת המשפטית לממשלה" (חוות דעת של ד"ר גיא לוריא וד"ר עמיר פוקס 2.3.2025) (להלן: "לוריא ופוקס").

20. מוסד הייעוץ המשפטי לממשלה נגזר במידה רבה מהמודל שהיה מקובל בתקופת המנדט הבריטי בארץ ישראל. בתקופה זו, כיהן ה-Attorney General לצד הנציב העליון, כאחד מפקידי השלטון הבכירים ביותר (דין וחשבון הוועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו בעמ' 13 (1998) (להלן: "דוח ועדת שמגר").

העתק העמודים הרלוונטיים מתוך דין וחשבון הוועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו (1998) מצורף ומסומן כנספח ע/1.

21. בשונה מהייעוץ המשפטי בארה"ב ובבריטניה, הנושא אופי פוליטי מובהק, בישראל התעצב התפקיד מראשיתו כפקיד ציבור מקצועי בשירות המדינה, שאינו משתייך למחנה פוליטי מסוים, אלא סמכותו ויוקרתו מבוססים על מקצועיותו (ראו נספח ע/1 דוח ועדת שמגר, בעמ' 13).

22. תפקיד היועץ המשפטי לממשלה כאחראי על שמירה על שלטון החוק בממשלה על כל משרדיה ומוסדותיה התקיים עוד בטרם הקמת המדינה, והוא נשמר מאז הקמתה ועד עצם היום הזה. אף שעד היום תפקידו לא הוסדר במלואו בדבר חקיקה, הוא מעוגן היטב בעקרונות המשפט המינהלי, עקרון שלטון החוק, וזאת כפי שעוגן משכבר בהלכותיו של בית המשפט העליון הנכבד, ובדוחות של ועדות ציבוריות. כך היה גם בתקופת המנדט (גיא לוריא "שומר הסף של שלטון החוק", אתר המכון הישראלי לדמוקרטיה (15.9.2019)).

23. לאור זאת, התפיסה המקובלת בשיטת המשפט הישראלית היא כי הכללתו של היועץ המשפטי לממשלה בשירות המדינה משמעותה כי נאמנותו נתונה בראש ובראשונה לשלטון החוק ולא לממשלה המכהנת. עצמאותו נשמרת, בין היתר, באמצעות קביעת תקופת כהונה שאינה חופפת לכהונת הממשלה (לוריא ופוקס, עמ' 2).

24. זאת ועוד, התפיסה המקובלת נשענת גם על מאפייני המבנה השלטוני בישראל, המתאפיין בחוזק ממשלתי יחסי ובהיעדר מנגנוני איזון פרלמנטריים חזקים ומסורת מבוססת של שמירה על שלטון החוק.

לפיכך תפקיד היועץ המשפטי לממשלה הוא "בלם פנימי" כשומר סף חיוני, המשלים את הפיקוח החיצוני של הרשות השופטת, כחלק ממערכת האיזונים והבלמים בדמוקרטיה הישראלית (יצחק זמיר "היועץ המשפטי לממשלה בשעת משבר: פרשת שרות הבטחון הכללי (השב"כ)" **ספר אורי ידן – מאמרים לזכרו** 47, 55 (תש"ן).

25. ודוק - אפיון תפקיד היועץ המשפטי לממשלה כ"שומר סף" הכרחי, כחלק מובנה והכרחי לשמירה על דמוקרטיה מתפקדת, ממנו נגזר ההכרח בדבר עצמאותו ואי-תלותו בדרג הנבחר במילוי תפקידו מתחייב גם מתוך נוהגי השלטון הישראלי משחר ימיו והתרבות הפוליטית הישראלית. לעניין זה, יפים דבריו של המשנה לנשיאה (בדימוס) רובינשטיין בבג"ץ 3301/15 ח"כ זהבה גלאון נ' סיעת הליכוד בכנסת ה-20 (נבו 29.6.2015), בפס' ט"ז :

"...יש חשיבות רבה לחוות דעת משפטיות. מעורבותו של היועץ המשפטי נדרשת לא כדי להיאבק באינטרס פוליטי כזה או אחר או למנוע חקיקה; לא זה תפקידו. תפקידו להבטיח שמדיניות שעליה מחליטה הממשלה תיושם כדין ועל פי דין, ואף שהממשלה לא תתפרק במהות מסמכויותיה. נער הייתי גם זקנתי ובעיניי ראיתי, במגוון רחב של תפקידים בשירות המדינה לאורך לא הרחק מיובל שנים, כיצד היתה חיונית מאוד מעורבות היועץ המשפטי, כיון שמערכות פוליטיות – והדברים נאמרים מבלי לפגוע בפלוני או אלמוני – נוטות לא אחת, אם בלהט העשייה ואם מטעמים פחות ראויים, לדלג על ה"פורמליות", ומכאן פתחי מדרון חלקלק. לכן יש חשיבות לייעוץ המשפטי, ולא בשל "תאוות השלטון" של המשפטנים, אלא כיון שהמציאות טעונה שומרי סף".

ג.1.ב. תפקידי היועץ המשפטי לממשלה

26. עתה נעמוד בתמצית על תפקידיה של היועצת המשפטית לממשלה, אשר גם עוגנה בהנחיה רשמית בתחילת שנות ה-2000, המתמצים בארבעה תפקידים עיקריים.

העתק "תפקידי היועץ המשפטי לממשלה" הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.0000 (16.2.2003) מצורף ומסומן כנספח ע/2.

27. התביעה הכללית – היועץ המשפטי לממשלה עומד בראש התביעה הכללית והוא ממונה על פרקליטות המדינה, באמצעות פרקליט המדינה, וכן מנחה את כל יתר זרועותיה של התביעה הכללית – המשטרתית, המתמחה (של משרדי הממשלה השונים, אשר תובעים מטעם מקבלי ייפוי כוח שלו, אם בתחומים הפיסקליים והכלכליים ואם בתחומים אחרים) וכן המוניציפלית, שאף היא מיופת כוח מטעם היועץ המשפטי לממשלה.

28. ייצוג המדינה בערכאות משפטיות – ייצוג המדינה בכל עניין אזרחי, מינהלי, בינלאומי, פיסקלי, משפט העבודה ואחר, מופקד בידי היועץ המשפטי לממשלה ובאי-כוחו. על-פי הנוהג במדינת ישראל אין ייצוג חיצוני אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה. לכך חשיבות כדי שהמדינה לא תדבר בבתי-המשפט בקולות שונים, על-ידי גורמים המייצגים אינטרסים מדינתיים מסוגים שונים. חלק מתפקידו של היועץ המשפטי לממשלה הוא להכריע בחילוקי דעות בין הגורמים הממשלתיים.

29. הייעוץ המשפטי לממשלה – היועץ המשפטי לממשלה מייעץ לממשלה ולמשרדי הממשלה וכן לגופים ציבוריים אחרים בין אם במישרין ובין באמצעות היועצים המשפטיים של גופים אלה. על-פי המסורת והנוהג בישראלי הנחיותיו של היועץ המשפטי לממשלה מחייבות את כלל המערכת הממשלתית, הן הדרג הנבחר והן כלל עובדי הציבור, מהראש ועד הקצה. כך גם פרשנותו של היועץ המשפטי לממשלה לדין היא הפרשנות המוסמכת והמחייבת מבחינת כל גורמים אלה, כל עוד לא קבע בית המשפט העליון אחרת. עוד במסגרת זו, מנחה היועץ את הממשלה ומשרדיה כולם לגבי הליכי חקיקה ממשלתיים ומפקח על

חוקיותם ותקינותם. בנוסף, בתוקף תפקידו כפרשן המוסמך של הדין של הרשות המבצעת הוא גם מכריע במחלוקות בעניינים משפטיים.

30. ייצוג האינטרס הציבורי - היועץ המשפטי לממשלה מופקד גם על שמירת האינטרס הציבורי בתחום המשפטי, על-ידי - בין השאר - התייצבות בבתי-המשפט, גם בתיקים שהממשלה אינה צד להם, כשהמדובר בנושאים בעלי אינטרס ציבורי. כן ניתנות חוות דעת שונות בנושאי משפט ציבורי.

31. בנוסף לאמור, ממלא היועץ המשפטי לממשלה תפקידים בתחום המשפט, אישית או באמצעות פרקליטות המדינה ומערכת הייעוץ המשפטי, במסגרת ועדות וגופים אחרים העוסקים באכיפת החוק ובסוגיות משפטיות, לרבות ייצוג עמדת הממשלה בוועדות בכנסת.

2.ג. התגבשות ההסדר בעניין הדרכים והתנאים למינוי היועצת המשפטית לממשלה

ג.2.א. הליך מינוי יועץ המשפטי לממשלה מקום המדינה ועד ועדת שמגר

32. בשנת 1959, חוק חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.

33. ביום 9.5.1960 קבעה הממשלה לראשונה את הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה, בהתאם לסמכותה בסעיף 5 לחוק המינויים [י"פ 772, התש"ך, עמ' 1690], בה נקבע:

"מודיעים בזה כי הממשלה קבעה בהתאם לסעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, את הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה כלהלן:

(1) המועמד למשרה של היועץ המשפטי לממשלה יוצע לממשלה על ידי שר המשפטים;

(2) שר המשפטים לא יציע לממשלה מועמד שאינו כשר להתמנות שופט בית המשפט העליון, לפי סעיף 2 לחוק השופטים, התשי"ג-1953;

(3) משרת היועץ המשפטי לממשלה תתפנה במקרה של מוות, התפטרות, או כאשר הממשלה תמנה אדם אחר במקומו".

העתק הודעת הממשלה מיום 9.5.1960 (י"פ התש"ך, 772, עמ' 1690) מצורף ומסומן כנספח ע/3.

34. בסמוך להודעת הממשלה האמורה, בישיבת ממשלה ביום 17.6.1962, קמה מחלוקת בין שר המשפטים והיועץ המשפטי לממשלה דאז בדבר הסמכויות של השר בתחום הדין הפלילי וכן מידת סמכויות הפיקוח שיש ליועץ המשפטי לממשלה על שימוש השר בסמכויות אלה לרעה. על רקע מחלוקת כפי שהועלו, ביום 26.6.1962 הוקמה ועדת משפטים בראשותו של השופט שמעון אגרנט, שתפקידה היה לתת דעתה בשאלות המשפטיות שעלו באותה ישיבה ממשלה (להלן: "ועדת אגרנט").

35. התייחסות חשובה לעניין מעמדו, תפקידו ואופיו העצמאי של היועץ המשפטי, כפי שבאה לידי ביטוי גם בהודעת הממשלה מיום 9.5.1969, ניתן למצוא בין היתר בקביעותיה של ועדת אגרנט בדוח המסכם, כי מצד אחד, היועץ המשפטי לממשלה נושא באחריות בפני הממשלה; אחריות הבאה לידי ביטוי בכך שכפי שהממשלה ממנה אותו, היא עשויה להעביר אותו מתפקידו, כפי שבא גם לידי ביטוי פורמלי בסעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959, ובהודעת הממשלה בעניין דרכים ותנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה מיום 9.5.1960 (נספח ע/2 לעתירה).

36. לצד זאת, הבהירה ועדת אגרנט כי היועץ המשפטי לממשלה, בתוקף מערך תפקידיו וסמכויותיו הנוגעות לליבת שלטון החוק והשוויון בפני החוק במדינה, חייב הוא לקבל כל החלטה והחלטה לפי שיקול דעתו

העצמאי (בפרט הנושא הפלילי בו התמקדה ועדת אגרנט) (גיא לוריא "גירעון אחריותיות במוסד היועץ המשפטי לממשלה" **ספר מני מזוז** 22 (יורם רבין, יניב ואקי, אלון רודס וגיא רובינשטיין עורכים, צפוי להתפרסם).

37. הממשלה **אישרה** את דוח ועדת אגרנט והוא שימש מאז כמורה דרך בקביעת המעמד של היועץ המשפטי לממשלה (ראו **נספח ע/1 דוח ועדת שמגר**, בעמ' 36).

ג.2.ב. פרשת בר און – חברון ומינויה של ועדת שמגר

38. בראשית שנת 1997, לאחר סיום תפקידו של היועץ המשפטי לממשלה דאז, מיכאל בריאיר, ביקשו ראש הממשלה דאז (והיום), מר בנימין נתניהו, ושר המשפטים דאז, צחי הנגבי, למנות את עו"ד רוני בראון לתפקיד. המינוי אושר בממשלה ביום 10.1.1997, אך עורר ביקורת ציבורית ומשפטית נרחבת, בשל קשריו הפוליטיים של המועמד עם הליכוד ועם שר המשפטים, היעדר ניסיון משפטי מתאים, וחשדות לשיקולים זרים בבחירה. על רקע כל אלה, עו"ד בראון התפטר מתפקידו יומיים לאחר מינויו.

39. ודוק, לאחר התפטרותו של עו"ד בר-און, וכפי שתואר בבג"ץ 2534/97 **חבר-הכנסת יונה יהב נ' פרקליטת המדינה**, נא(3) 1 (1997), כתבה ששודרה במהדורת החדשות של הערוץ הראשון, העלתה חשדות כי מלבד היעדר תקינות המינוי, מעשים פליליים היו כרוכים במינויו של עו"ד בראון ליועץ המשפטי לממשלה. עניינם של מעשים אלה היה בטענה לפיה המינוי בוצע במסגרת הבנות פוליטיות בין ראש הממשלה נתניהו לבין יו"ר ש"ס דאז, ח"כ אריה דרעי, שנועדו להבטיח סיום מקל של ההליך הפלילי בעניינו של ח"כ דרעי בתמורה לתמיכת ש"ס במהלך מדיני.

40. כאמור בפסק הדין בבג"ץ 2354/97, כתבה זו הביאה לפתיחת חקירה משטרתית נגד כל המעורבים בפרשת המינוי. ואולם ביום 18.4.1997 החליט היועץ המשפטי לממשלה דאז, מר אליקים רובינשטיין, לאמץ את עמדתה של פרקליטת המדינה דאז, אשר הייתה, בין היתר, לסגור את תיקי החקירה שנפתחו נגד ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, ונגד שר המשפטים, מר צחי הנגבי, מחוסר ראיות מספיקות נגדם.

41. על פרשה זו, כתב לימים היועץ המשפטי לממשלה דאז, כב' השופט אליקים רובינשטיין, את הדברים החמורים הבאים:

"היה כאן איום על שלטון החוק, בנוסח המוכר ממדינות מסוימות - קרי, מינוי יועץ משפטי לממשלה, ראש התביעה הכללית, העלול להיות כבול בקוריהם של אישים שלא אינטרס הציבור ושלטון החוק לנגד עיניהם" (מתוך החלטת היועץ המשפטי לממשלה אליקים רובינשטיין 3167/97, כפי שהובאה במאמרו של פרופ' זאב סגל "צללים מרחפים על שלטון החוק - עם פרשת בר-און ובעקבותיה: על העמדת אישי-ציבור לדין פלילי" **משפט וממשל** ד 587 (1998) (להלן: "**זאב סגל**")).

42. בעקבות הסערה הרבה שיצר הליך המינוי, ביום 13.02.1997 שר המשפטים דאז, מר צחי הנגבי, מינה את **ועדת שמגר**, כאמור ועדה ציבורית בראשות נשיא בית המשפט בדימוס, כב' השופט מאיר שמגר לבחינת מכלול ההיבטים בדבר כשירותו של מועמד לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה, ודרך מינויו של נושא התפקיד האמור.

43. לאחר למעלה משנה וחצי בה ישבה הוועדה על המדוכה, במהלך דנה בסוגיות השונות אשר הועלו, תוך שהיא נועצת במיטב המשפטנים ומומחים אחרים בארץ, הגישה הוועדה את מסקנותיה ביום 5.11.1998.

44. בין המלצותיה הבולטות, התייחסה הוועדה לצורך **בחיזוק עצמאותו המקצועית של היועץ המשפטי לממשלה**, בין היתר על ידי **הוצאת הליך המינוי מנחלתה הבלעדית של הממשלה**, ומינויה של ועדה מקצועית בראשותו של שופט עליון בדימוס (וראו לעניין זה אריאל בנדור וזאב סגל, "היועץ המשפטי

לממשלה- המשפט והממשל", הפרקליט מ"ד, 425 (1999)).

45. אחת המסקנות המרכזיות שעלו מדוח הוועדה נגעה לכך **שהמצב המשפטי ששרר עד אותה עת העניק לממשלה שיקול דעת רחב ובלתי מוגבל בסיום כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה**. לפי הדוח, במצב זה היה כדי לפגוע בקשר המוסדי בין היועץ המשפטי לממשלה לבין הממשלה עצמה ולסכן את עצמאות שיקול הדעת של היועץ.

46. החשש המרכזי שזוהה היה כי מתן סמכות בלתי מרוסנת בידי הדרג הפוליטי עלול להביא לשימוש בהליך הפסקת כהונה לצרכים זרים, ובכך לשחוק את יכולתו של היועץ לפעול כגורם עצמאי המופקד על שמירת שלטון החוק.

47. הוועדה גם עמדה על **המורכבות המובנית** שבתפקיד היועץ המשפטי לממשלה, המחייב איזון עדין בין שני ממדים. מחד גיסא, כיועץ לממשלה ולרשויות השלטון, על היועץ המשפטי לממשלה לקיים עמהן מערכת יחסים מקצועית תקינה, המבוססת על אמון, שיתוף פעולה ויכולת להשתלב בעבודת הרשות המבצעת. מאידך גיסא, תפקידו מחייב הפעלת שיקול דעת עצמאי ונוקשה, במקרים שבהם יש צורך לעמוד על קיום הוראות החוק גם כאשר הן עומדות בסתירה לעמדות הדרג הפוליטי. במסגרת זו, נדרש מהיועץ להפעיל שיקולים מקצועיים ואחידים כלפי כלל הרשויות והאזרחים כאחד, תוך שמירה על עקרונות של שוויון, יושרה, ואכיפה עקבית של הדין, לרבות במקרים שבהם הדבר עשוי לפגוע ברצון הממשלה או בכושר הפעולה שלה (ראו: **ראו נספח ע/1 דוח ועדת שמגר**, בעמ' 59-60).

48. לנוכח זאת, ועדת שמגר המליצה לעגן מסגרת מוסדרת, מרוסנת ומבוקרת להפסקת כהונה, שתכליתה להבטיח כי שיקולים פוליטיים לא יכריעו את הכף. אחד האמצעים המרכזיים שנקבעו לצורך כך היה קיומה של ועדה מקצועית-ציבורית, שתפעל כגורם מייצג לממשלה לפני קבלת החלטה בדבר הפסקת כהונה. קיומה של ועדה זו נועד להבטיח הליך מבוקר, שקול וענייני, המבוסס על שיקולים מקצועיים בלבד. בין היתר, המליצה הוועדה לקבוע עילות מוגדרות מראש להפסקת כהונה וליצור הליך שימוע שיבטיח את זכות הטיעון של היועץ (ראו: **ראו נספח ע/1 דוח ועדת שמגר**, בעמ' 80-81).

ג.2.ג. החלטת הממשלה 2274 בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה

49. בעקבות דוח ועדת שמגר, קיבלה ממשלת ישראל ביום 20.08.2000 את החלטות הממשלה 2274 בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה, אשר אימצה באופן מלא את ההסדר שהוצע בדוח ועדת שמגר לעניין הדרכים והתנאים למינוי היועץ המשפטי לממשלה (להלן: **"החלטה 2274"**).

העתק החלטת הממשלה 2274 בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה מיום 20.08.2000 מצורף לעתירה זו ומסומן כנספח ע/4.

50. לפי החלטת הממשלה, נקבע כי הממשלה ממנה את היועץ המשפטי לממשלה מבין מועמדים **שמציעה לממשלה ועדה מקצועית-ציבורית קבועה** שבה מכהנים: שופט בדימוס של בית המשפט העליון (והוא היו"ר, אשר מתמנה על ידי נשיא בית המשפט העליון, בהסכמת שר המשפטים); שר משפטים לשעבר או יועץ משפטי לממשלה לשעבר, שממנה הממשלה; חבר כנסת שבחרת ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת; עו"ד שבחרת המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין; ואיש אקדמיה שנבחר בידי הדיקנים של הפקולטות למשפטים (סעיף 3 להחלטה 2274).

51. עוד הוחלט, כי החלטת ועדה כי מועמד הוא כשיר ראוי ומתאים טעונה הסכמת ארבעה לפחות מתוך

חמשת חבריה (סעיף 17 להחלטה), וכן הוחלט כי הוועדה רשאית להציע, לפי שיקול דעתה, **מספר מועמדים גדול יותר** (סעיף 18 להחלטה).

52. עוד נקבע כי היועץ המשפטי לממשלה שיתמנה, ייבחר רק מבין המועמדים שהוועדה הציעה לממשלה (סעיף 21 להחלטה).

53. כן נקבע כי כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה היא לתקופה אחת של שש שנים (סעיף 24 להחלטה).

54. על כן נקבע כי הממשלה רשאית, **בכפוף בהתייעצות עם הוועדה האמורה**, להפסיק את כהונתו של היועץ המשפטי לפני כן **תום התקופה הקצובה**, רק על פי אחת מהעילות שהוגדרו בהחלטה, ובעיקר אם קיימים חילוקי דעות מהותיים ומושכים בין הממשלה ובין היועץ המשפטי היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל (סעיף 26 להחלטה).

55. כן נקבע בסעיף 26 האמור, כי בהתקיים עילה, שר המשפטים מביא את הנושא בכתב **לפני הוועדה**, שתקיים התייעצות בעניין, לפני הבאתו לממשלה.

56. כידוע, החלטת ממשלה מספר 2274 מיום 20.8.2000 עוגנה ב"הודעה בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה" ("פ' התש"ס, עמ' 4894), בהתאם להוראות סעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים).

העתק הודעה בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה מצורף ומסומן כנספח ע/5.

ג.2.ד. החלטת הממשלה 1773 בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה – תיקון החלטה ממשלה

57. ביום 10.6.2007 התקבלה החלטת ממשלה מס' 1773, אשר תיקנה את החלטת הממשלה מס' 2274.

58. במסגרת התיקון, שונה סעיף 1(3) להחלטה המקורית, כך שבמקום שיו"ר הוועדה יהיה "שופט בדימוס של בית-המשפט העליון, שימנה נשיא בית המשפט העליון" – יבוא: "שופט בדימוס, של בית המשפט העליון שימנה נשיא בית המשפט העליון, בהסכמת שר המשפטים, והוא יהיה היושב-ראש."

59. בנוסף, נוספה להחלטה הוראה חדשה בזו הלשון: "שר המשפטים יהיה רשאי להנחות את הוועדה בדבר מספר המועמדים שתציג בפניו ובלבד שמספרם לא יעלה על שלושה"

העתק החלטת הממשלה 1773 בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה מצורף לעתירה זו ומסומן כנספח ע/6.

60. כפי שעולה מאופן התיקון האמור ותוכנו, מדובר בשלב נוסף בעיצוב הליך המינוי באופן ששומר על התכלית המרכזית של ההסדר כולו כפי שנקבע בהחלטת ממשלה מספר 2274 ובהודעה – שמירת האיזון בין עקרון העצמאות המקצועית של מוסד היועץ המשפטי לממשלה לבין אחריותה הדמוקרטית של הרשות המבצעת. שילובם של נשיא בית המשפט העליון ושר המשפטים בהליך המינוי, תוך חלוקת סמכויות זהירה, מבטא את השאיפה לאיזון מוסדי בין הרשויות ולשימור האמון הציבורי במוסד רם-מעלה זה.

ג.3. ההליכים הפליליים נגד נתניהו והסדר ניגוד העניינים שנחתם עימו

61. כלל ההתרחשויות נשוא עתירה זו מתקיימות על רקע מצב חסר תקדים, שבו **ראש ממשלת ישראל, חה"כ בנימין נתניהו, הוא נאשם בפלילים**, במסגרת לא פחות משלושה אישומים שונים במסגרתם

מואשם בשתי עבירות של מרמה והפרת אמונים וכן בגין עבירה של לקיחת שוחד, מכוח סעי' 284 ו-290 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. משפטו מתנהל בימים אלה בבית המשפט המחוזי בירושלים.

62. נוכח ההליכים הפליליים המתנהלים נגדו, **ראש הממשלה נדרש לחתום על הסדר ניגוד עניינים** שמחייב אותו להימנע מלעסוק בעניינים הנוגעים למערכת אכיפת החוק – ובכלל זה במינויים, במעמד ובתפקוד של בעלי תפקידים בכירים ובהם היועצת המשפטית לממשלה.

63. בתוך כך, עוד ביום 6.5.2020, בית משפט הנכבד בהרכב מורחב של 11 שופטים, התלה למעשה את כהונתו של ראש הממשלה, בשל היותו מואשם בפלילים, בעריכת הסדר ניגוד עניינים בעניינו, **תוך קביעת מגבלות הנוגעות למילוי תפקידו בעניינים הנוגעים למערכת אכיפת החוק.**

64. וראו, בבג"ץ 2592/20 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה** (נבו 6.5.2020) (להלן: "**עניין הרכבת הממשלה**"), בפס' 19 לפסק דינה של כב' הנשיאה (בדימוס) א' חיות:

"רשמנו לפנינו את הודעת היועץ המשפטי לממשלה (סעיפים 159-160 לכתב התשובה מטעמו) לפיה כהונתו של חה"כ נתניהו כראש ממשלה תהיה כפופה להסדר ניגוד עניינים שייערך עמו אשר יקבע 'מגבלות בקשר למילוי תפקידו בעניינים הנוגעים למערכת אכיפת החוק'. בא כוחו של חה"כ נתניהו אישר את הדברים בטיעונו הכתובים (סעיף 99 לכתב התשובה מטעמו) ובאי כוח הצדדים הנ"ל שבו והצהירו על כך גם במסגרת השלמת הטיעון בעל פה בפנינו (עמ' 11 ו-22 לפרוטוקול הדיון מיום 3.5.2020)."

65. בעקבות פסק הדין בעניין הרכבת הממשלה, ביום 2.11.2020 פרסם היועץ המשפטי לממשלה דאז, עו"ד אביחי מנדלבליט, את חוות דעתו הסופית בדבר הסדר ניגוד העניינים של נתניהו, במסגרתה הוטלו על ראש הממשלה נתניהו מספר מגבלות באשר לנושאים בהם עליו להימנע מלהתערב:

"א. החלטות הנוגעות למערכת אכיפת החוק

1) **עליך להימנע ממעורבות בכל עניין הנוגע למינויים ולהליכי מינויים במשרד המשפטים ובמשרת ישראל, ביחס לבעלי תפקידים אשר מעורבים בהליך הפלילי בעניינך, או שיש ביכולתם להשפיע על הליך זה, כלומר: במינוי היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, מפכ"ל המשטרה, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי), ראש אגף החקירות והמודיעין במשרת ישראל, מפקדי יחידת להב 433 וכלל חוקרי המשטרה והרשות לניירות ערך שהיו מעורבים בעניינך (ששמותיהם מנויים ברשימת העדים המצורפת לכתב האישום) – לרבות בהליכים ממשלתיים ביחס לחקיקה העוסקת במינויים המפורטים לעיל.**

2) עליך להימנע ממעורבות בכל עניין הנוגע באופן פרטני למעמדם ולמילוי תפקידם של בעלי התפקידים במערכת אכיפת החוק שפורטו לעיל."

העתק הסדר ניגוד העניינים שנערך לרה"מ נתניהו מיום 2.11.2020 מצורף ומסומן כנספח ע/7.

66. לאחר שרה"מ נתניהו התנגד לחובתו לפעול בהתאם להסדר ניגוד העניינים שנקבע לו, ביום 25.3.2021 קבע בית המשפט הנכבד כי **הסדר ניגוד העניינים של רה"מ הוצא בסמכות, והאמור בו מחייב את רה"מ נתניהו** (ראו: בג"ץ 3056/20 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה**, פס' 56 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות (נבו 25.3.2021) (להלן: "**בג"ץ הסדר ניגוד העניינים**")).

67. ויובהר, כי בהתאם למכתבה של היועצת המשפטית לממשלה מיום 17.1.2023, ובעקבות עתירה שהגישה העותרת דכאן בעניין הסדר ניגוד העניינים החל על רה"מ נתניהו גם בכהונתו הנוכחית כראש הממשלה ה-37, הסדר ניגוד העניינים שנערך לרה"מ נתניהו מיום 2.11.2020, וכן קביעותיו של בית המשפט הנכבד **בעניין הרכבת הממשלה חלים על רה"מ נתניהו גם בכהונתו הנוכחית כראש הממשלה ה-37.** (וראו:

בג"ץ 44/23 התנועה לאיכות השלטון בישראל נ' היועצת המשפטית לממשלה ואח' (19.3.2023) (להלן: בג"ץ אישור הסדר ניגוד העניינים").

68. משכך, משעה שהיועצת המשפטית לממשלה מופקדת על ניהול ההליך הפלילי המתנהל נגד רה"מ נתניהו, מכוח תפקידה כראש מערכת התביעה הכללית, הרי שהסדר ניגוד העניינים שלפיו רה"מ מנוע מלעסוק בעניינים הנוגעים למערכת אכיפת החוק ובפרט במינויים ופיטורים בתוכה, **חל גם על כל מעורבות מצדו בהליכי פיטורים של היועצת המשפטית לממשלה או בניסיון לשנות את סדרי כהונתה**. לפיכך, עצם עיסוקו של רה"מ, בין ישיר ובין עקיף, ביוזמה ממשלתית לשינוי ההליך של פיטורי היועצת – חותר תחת ההסדר המחייב אותו ופוגע בעצמאות מוסד היועץ המשפטי לממשלה.

ג.4. ההליכים הפליליים נגד שרים וחברי קואליציה

69. המצב התקדימי שנוצר בישראל מתחזק, בשעה שראש הממשלה שנאשם בפלילים מנהיג ממשלה שבקרב חבריה קיים ריבוי חריג וחסר תקדים של חשודים בעבירות פליליות חמורות. במהלך כהונת הממשלה ה-37, **נפתחו שורת חקירות פליליות והליכים פליליים כנגד שרים וחברי כנסת מן הקואליציה**, חלקם אף בחשדות חמורים הכוללים מרמה, הפרת אמונים, חשיפת מידע סודי, והלבנת הון.

70. בין הבכירים שעניינם מצוי בחקירה ניתן למנות, בין היתר, את שרת התחבורה, **גב' מירי רגב**, והשרה לשוויון חברתי, **גב' מאי גולן**, החשודות בעבירות של מרמה והפרת אמונים; וכן את שר התפוצות, **מר עמיחי שיקלי**, שבעניינו מתנהלת חקירה כחלק מפרשת "מסמכי השב"כ".

71. בדצמבר 2024 המליצה המשטרה לפתוח בחקירה פלילית גם נגד שר המורשת, **מר עמיחי אליהו**, וחברי הכנסת **ניסים ואטורי וצבי סוכות**, על מעורבותם בפריצה לבסיס צבאי.

72. בנוסף, **ח"כ טלי גוטליב** נחקרת בחשד לחשיפת מידע סודי בניגוד לחוק, ו**ח"כ דוד ביטן** עומד בפני הליכים פליליים מתמשכים זה שלוש שנים.

העתק כתבתה של סיון חילאי "משדה תימן ועד משפט נתניהו: בקואליציה מחפשים עיר מקלט - אלו חבריה שכבר בחקירה" Ynet מיום 29.3.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/8.

העתק כתבתו של יהושע (ג'וש) בריינר "מח"ש מבקשת לחקור באזהרה את שיקלי בחשד שייעץ לאיש שב"כ שהדליף מסמכים מסווגים" הארץ מיום 8.5.2025 מצורף ומסומן כנספח ע/9.

73. לצד שורת השרים וחברי הכנסת הארוכה שפורטה, פורסם באחרונה כי ארבעה שרים נוספים – שר התרבות והספורט **מר מיקי זוהר**, שר החינוך **מר יואב קיש**, השרה להגנת הסביבה **גב' עידית סילמן**, ושר החוץ **מר גדעון סער** – נחקרים בחשד למעורבות בפרשת "ישראל בידור". גם שר נוסף במשרד החינוך, **מר חיים ביטון**, זומן לחקירה בחשד לעבירות מרמה, רישום כוזב והלבנת הון.

העתק כתבתה של ליאת רון "סיקור חיובי? המשטרה חוקרת את קשרי 'ישראל בידור' עם משרדי ממשלה" מיום 4.2.2025 וואלה!, מצורף ומסומן כנספח ע/10.

העתק כתבתם של ליאור אוחנה ואח' "שר זומן לחקירה. החשד: כספי ציבור שומשו למימון עיתון מפלגתי של ש"ס" מיום 18.3.2025, Ynet, מצורף ומסומן כנספח ע/11.

74. כפי שנפרט להלן, ריבוי זה של חשדות וחקירות בקרב חברי ממשלה וקואליציה מחייב בחלק המשפטי בחינה מדוקדקת של ניגוד העניינים שבו מצויים גורמים אלו, בדומה לראש הממשלה המכהן, ובמיוחד כאשר אותם שרים נטלו חלק בהחלטה הנוגעת למנגנון פיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה – העומדת בראש מערכת התביעה הכללית בישראל.

5.ג. המתקפות על היועצת המשפטית לממשלה וערעור מוסד הייעוץ המשפטי בכללותו

75. מערך הייעוץ המשפטי לממשלה, ובראשו היועצת, עמד באופן עקבי לימין חברי הממשלה ומסייע בקידום מדיניותה, במסגרת החלטות ממשלה ודברי חקיקה משפטית. רק במקרים חריגים, בהם נשקפה סכנה לשלטון החוק, הונחו גבולות ברורים – **בהתאם לתפקידה של היועצת המשפטית כשומרת סף וכגורם המקצועי המוסמך ליישום מדיניות הממשלה בגבולות החוק.**

76. עמדה זו הובאה גם בחוות דעתו של המשנה ליועצת, עו"ד גיל לימון, בתגובה להצעת המחליטים של השר לוי, מיום 8.6.2025 (להלן: "חו"ד המשנה ליועמ"ש מיום 8.6.2025") :

"הטענה המרכזית בהצעת ההחלטה היא כי חילוקי דעות מהותיים וממושכים בין הממשלה לבין הייעוץ המשפטי לממשלה מונעים שיתוף פעולה יעיל. האמת שונה. מאז הקמת הממשלה אני ומערך הייעוץ המשפטי לממשלה כולו עובדים יחד עם הממשלה לקידום מדיניותה. טענת היעדר שיתוף הפעולה היעיל מנותקת מהמציאות. הנתונים והעובדות מדברים בעד עצמם. בתקופת הממשלה הנוכחית סייענו בקידום למעלה מ-560 החלטות ממשלה ומאות דברי חקיקה ממשלתיים. ייעצנו לממשלה באופן שוטף וייצגנו את המדינה באלפי הליכים משפטיים. מניעה משפטית ביחס להחלטות ממשלה נקבעה במקרים ספורים בלבד..."

העתק חוות דעתו של גיל לימון המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי) "הצעת מחליטים בנושא 'הדרכים והתנאים למינוי והפסקת כהונת היועץ המשפטי לממשלה – תיקון החלטת הממשלה'" מיום 8.6.2025, מצורף ומסומן כנספח 12/ע.

77. על אותם מקרים ספורים בלבד, בהם התנגדה היועצת למדיניות שקידמה הממשלה מחוץ לגבולות הדין, תוך פגיעה חמורה בדמוקרטיה הישראלית ורשויות השלטון והמשפט, ניתן למנות את עמדתה של היועצת בהליך המתמשך בבג"ץ 14-1877 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (נבו 12.9.2017) (להלן: "בג"ץ גיוס חרדים"); בבג"ץ נציב שירות המדינה (להלן בפס' 138 לעתירה); ובבג"ץ פיטורי ראש השב"כ (להלן בפס' 95 לעתירה).

78. כידוע, בכל אחד מעניינים אלה התנגדה היועצת למהלכי של הממשלה, וזאת אך ורק בשל קשיים משפטיים העולים מתוכן המהלכים והחוקים. סופו של דבר ידוע לכל, ובכל אחד מעניינים אלה התקבלה עמדתה המשפטית של היועצת בפסיקותיו של בית המשפט הנכבד, דבר אשר אשר את היות עמדותיה המקצועיות כעמדות המשפטיות המקובלות והנכונות, עמדות אשר נקטה בהן במקרים חריגים במסגרת תפקידה המקצועי, מתוך נאמנות לשלטון החוק והדמוקרטיה.

79. על אף שהייעוץ המשפטי לממשלה והיועצת בראשו, עמדו לימין הממשלה וסייעו לה בחוקים אין-ספור, מלבד במקרים חריגים ביותר בהם נשקף איום לשלטון החוק והדמוקרטיה הישראלית - לאורך כהונת הממשלה הנוכחית ניכרת מגמה עקבית של ערעור הלגיטימציה של מוסד הייעוץ המשפטי לממשלה ושל העומדת בראשו. תהליך זה נעשה תוך הצגת עמדות משפטיות ענייניות כהתנגדות אישית פוליטית, ותוך מתקפות אישיות וקידום צעדים מוסדיים שתכליתם החלשת עצמאות היעוץ המשפטי לממשלה.

80. כך למשל, במהלך ישיבת ממשלה שהתקיימה ביום 4.11.2024, שעסקה במינוי נציב שירות המדינה, שרי הממשלה תקפו את היועצת בעקבות חוות דעת משפטית שהציגה בפניהם, בטענה שהיא מקשה על תפקוד הממשלה. שר התקשורת אף קרא לפטרה בשל עמדתה המקצועית, ובהמשך לכך ראש הממשלה ביקש במפורש משר המשפטים לגבש עבודה "פתרון", מאחר והיא נוקטת לעמדתו עמדה "לעומתית" כלפי הממשלה.

העתק כתבתו של איתמר אייכנר "נתניהו נגד היוע"מ שית: היא לעומתית לנו, מבקש מהשר לוי שייתן

הצעה איך לפתור" Ynet, מיום 4.11.2024, מצורף ומסומן כנספח ע/13.

81. התבטאות חריפה זו של רה"מ נתניהו לא הגיחה מתוך ריק, אלא הגיעה על רקע שורת מהלכים נוספים שקידמה הממשלה כנגד מערך הייעוץ המשפטי, אשר מטרתם להחליש את מעמדם כשומרי הסף. בין מהלכים אלה, למשל, החלטת הממשלה לסיום העסקת כל יועץ משפטי במשרד ממשלתי שישלים תקופת כהונה בת שבע שנים – החלטה שנועדה להפסיק את כהונתם של שורת יועצים משפטיים ותיקים ומנוסים.

העתק החלטה מס' 2764 של הממשלה מיום 16.2.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/14.

82. באירוע נוסף, פרסמה היועצת המשפטית לממשלה עמדה מקצועית המתנגדת ל"מתווה לוי-סער" בעניין השינויים בוועדה לבחירת שופטים - הצעות חוק-יסוד: השפיטה (תיקון מס' 3) וחוק בתי המשפט (תיקון מס' 101) – וזאת בשל הפגיעה החריפה בעצמאות ומקצועיות מערכת השפיטה. לצד זאת, הציעה היועצת לסייע לממשלה לקדם בזריזות הסדרים חלופיים הולמים:

"תוצאות קשות אלו מחייבות עריכת שינויים משמעותיים בהסדר המוצע, אשר יביאו אותו להלימה עם עקרונות המשטר הדמוקרטיים שעליהם עמדנו לעיל. ניתן יהיה להבנות תהליך סדור להצעת שינויים כאמור בפרק זמן קצר."

העתק העמודים הרלוונטים מתוך הצעת חוק יסוד: השפיטה – עיקרי ההתייחסות למתווה השרים, היועצת המשפטית לממשלה מיום 2.3.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/15.

83. בתגובה לעמדה זו, ספגה היועצת מתקפה אישית בוטה מצד שרים וחברי כנסת. השר איתמר בן גביר טען כי: "אמרתי לאורך השנה, ואגיד שוב: אם לא יתחילו בהליך הפיטורין של התופרת הראשית לממשלה מרחוב צאלח א-דין – היא תפטר את כולם"; וחה"כ סעדה, הוסיף: "מה שמטיל צל כבד זה לא מתווה 'לוי-סער', אלא העובדה שהיועמ"שית עדיין בתפקיד למרות כל ניסיונותיה לחבל בעבודת הממשלה".

העתק כתבתה של יעל יפה "היועמ"שית על מתווה לוי-סער: 'מטיל צל כבד על מערכת השפיטה ופוגע במקצועיותה ועצמאותה'" מיום 2.3.2025, N12, מצורף ומסומן כנספח ע/16.

84. בהמשך לכך, ביום 23.12.2024, במהלך ישיבת ראשי הקואליציה, הוחלט לפתוח בהליך שימוע נגד היועצת המשפטית לממשלה. לפי הפרסומים, המהלך נעשה על רקע איומיו של השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר כי מפלגתו תצביע נגד הקואליציה אם הליך הדחת היועצת לא יקודם על ידי הממשלה.

העתק כתבתם של יובל קרני וטובה צימוקי "הכדור אצל לוי: אור ירוק לקידום הדחת היועמ"שית" מיום 24.12.2024, Ynet, מצורף ומסומן כנספח ע/17.

85. ניסיונות להדחת היועמ"שית המשיכו בהצעה להצבעת אי-אמון הממשלה ביועצת המשפטית לממשלה, מיום 5.3.2025. הצעת אי-האמון הועלתה ועברה כהחלטת ממשלה מס' 2912 מיום 23.3.2025.

העתק החלטת ממשלה מס' 2912 מיום 23.3.2025 מצורף ומסומן כנספח ע/18.

ג.6. ההחלטה נשוא העתירה בעניין שינוי מנגנון הפיטורים של היועצת

86. ביום 4.6.2025 הוצגה לראשונה הצעת ההחלטה (לעתיד החלטת ממשלה 3125) המבקשת לשנות מן היסוד את מנגנון הפיטורין של יועץ משפטי מכהן.

87. לפי החלטה זו, תוחלף הוועדה המקצועית-ציבורית האמונה על אישור פיטורי היועמ"שית בוועדת שרים המורכבת משרי הממשלה עצמם, דבר אשר יהפכה לוועדה פוליטית גרידא. עוד, לפי ההחלטה, חובת ההיוועצות עם הוועדה המקצועית-ציבורית תהא לרשות, ובנסיבות בהן הממשלה לא התייעצה עם

הוועדה, אלא דנה על פי המלצת וועדת השרים, ההחלטה בדבר סיום כהונתו של היועמ"ש תתקבל אך ברוב של 75% מחברי הממשלה שאין להם מניעה להשתתף בהצבעה.

88. הצעת החלטה זו מבקשת להחליף, ללא שהוצגה תשתית עובדתית רלוונטית או למצער נימוקים רלוונטיים, את מנגנון הפיטורים הנוכחי, אשר נקבע לאחר מלאכת מחשבת בוועדת שמגר ולאור המלצותיה. כך, בדברי ההסבר להצעה, טען שר המשפטים לוי כי הרקע לשינוי הוא עמדותיה ה"לעומתיות" של היועצת ביחס להחלטות הממשלה ו"נוכח התנהלותה הבלתי הולמת ונוכח קיומם של חילוקי דעות מהותיים וממושכים בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה, היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל".

89. עוד נטען בדברי ההסבר כי קיימים קשיים במינוי ועדה מקצועית, וזאת בשל כך שהכנסת נמנעת ואינה מצליחה לבחור נציג, וכן לאור כך ששרי המשפטים והיועצים המשפטיים לשעבר הביעו עמדה בהקשר היועמ"שית המכהנת בעבר ועל כן מנועים מלעסוק בנושא כשהם מחוסרי פניות.

90. החלטה זו, כאמור, התקבלה פה אחד בישיבת הממשלה מיום 4.6.2025.

העתק הצעת המחליטים בנושא "הדברים והתנאים למינוי והפסקת כהונת היועץ המשפטי לממשלה – תיקון החלטת ממשלה מיום 8.6.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/19.

91. זאת ועוד, לראש ועדת השרים מונה שר התפוצות עמיחי שיקלי, אשר על פי פרסומים בכלי התקשורת זומן לחקירות פליליות, נכון לכתיבת שורות אלה. כלומר, השר שיקלי, אשר זימונו לחקירה, ובוודאי ניהולה בהמשך מסור להחלטת היועמ"שית, הוא זה אשר עומד בראש הוועדה אשר הוקמה להדחתה.

92. בחו"ד המשנה ליועמ"ש מיום 8.6.2025, שהוגשה בתגובה להצעת המחליטים של השר לוי, מציג המשנה ליועמ"ש אזהרה נוקבת מפני שורת יוזמות חקיקה ומדיניות שמקדמת הממשלה הנוכחית, אשר לשיטת היועץ המשפטי חותרות תחת יסודות המשטר הדמוקרטי. כך, בחוות הדעת נקבע כי אין המדובר בתיקונים שוליים למבנה השלטון, אלא החלטת הממשלה לשינוי אופן פיטורי היועמ"ש היא חלק ממהלך כולל ורב-שלבי המבקש לעצב מחדש את מערכת היחסים בין הרשויות באופן שיפגע אנושות בעצמאות מערך הייעוץ המשפטי לממשלה וסמכויותיו:

"ההצעה היא פוליטיזציה של תפקיד היועץ המשפטי לממשלה, וכנגזרת מכך פוליטיזציה של מגוון הסמכויות הנתונות בידי היועץ המשפטי לממשלה – באכיפה, בייעוץ המשפטי ובייצוג המשפטי בערכאות... למעשה, תחת מעטה של תיקון פרוצדורה, מוצע שינוי טקטוני בתפקיד ובמעמד היועץ המשפטי לממשלה - תפקיד אשר עוצב מאז קום המדינה כתפקיד ממלכתי, עצמאי וא-פוליטי, שפועל להגשים את מדיניות הממשלה, תוך שהוא מחויב לשמור על שלטון החוק ואינטרס הציבור. תפקיד היועץ המשפטי לממשלה, אותו מבקשת ההצעה ליצור, הוא מי שחב את אמונו באופן בלעדי לממשלה, שיכולה לפטרו בכל עת, ללא כל ערובה אפקטיבית למניעת פיטורים שרירותיים. ההצעה לו תתקבל, תכשיר את הדרך להפיכת היועץ המשפטי לכזה המחויב לצרכים הפוליטיים הנקודתיים של הממשלה, גם אם אינם עולים בקנה אחד עם הדין, ולא לשלטון החוק" [ראו עמ' 2 לתגובת הייעוץ המשפטי].

93. המשנה ליועמ"ש מוסיף ומעמיד את הדברים בהקשרם הציבורי והפוליטי הרחב: בשעה שמספר ניכר של שרים וחברי כנסת – ובתוכם ראש הממשלה – מצויים במעמד של נחקרים, נאשמים או חשודים בעבירות פליליות חמורות, עולה חשש ממשי כי המוטיבציה שמאחורי הרפורמות הללו איננה מנותקת מאינטרסים אישיים. בהקשר זה יש לייחס חשיבות מיוחדת לעובדה שהיועמ"ש משמשת, מתוקף תפקידה, כראש מערך התביעה הכללית. נוכח זאת, חתירה תחת מעמדה וסמכויותיה עלולה להיחשב כניסיון מכוון לערער יכולתה של מערכת אכיפת החוק לפעול באופן עצמאי וחסר פניות כלפי אישי ציבור

בכירים.

94. כמו כן, הייעוץ המשפטי לממשלה לא מתעלם מההקשר בו מועברת ההחלטה: נכונות הממשלה לקדם חוקים ומדיניות הפוגעים באפייה הדמוקרטית, תוך שחיקת מנגנוני ביקורת ופיקוח יעילים עליה. שחיקה זו של שירות המדינה ובעלי התפקידים המקצועיים בשירותיו נובעת ישירות מהחלטה זו של הממשלה.

95. תגובת הייעוץ לא מעלימה עין גם מהפגמים בקבלת ההחלטה, אשר לטענתם יורדות לשורש ההליך המנהלי. בין הבעיות העולות מאופן קבלת ההחלטה, ניכר רצון הממשלה לעצם את מדיניותה למען הגעה לתוצאה מבוקשת בהקשר פרסונלי, ולא מאחורי מסך בערות, כפי שנדרש ממנה, שהרי:

"קבלת החלטות מתוך רצון להגיע לתוצאה מסוימת תוך 'סימון המטרה מסביב לחץ', וללא בחינת המצב העובדתי או שקילת השיקולים הרלוונטיים – היא החלטה שרירותית ופסולה שדינה בטלות" (כך כפי שמצוטט בתגובת הייעוץ המשפטי, מתוך בג"ץ 54321-03-75 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ. ממשלת ישראל (21.5.2025) (להלן: בג"ץ פיטורי ראש השב"כ)).

[...] ממשלת ישראל נדרשה זה מכבר לסוגיית ההליך הנדרש לשם הפסקת כהונתו של יועץ משפטי לממשלה, וזאת מאחורי יימסך הבערות, ועל יסוד בחינה מקצועית-ציבורית וראייה כוללת של הסוגייה. שינוי ההליך האמור כעת, ללא כל הליך מקצועי סדור או תשתית רלוונטית, ומתוך שיקולים פרסונליים במובהק, הנוגעים ליועצת המכהנת ולקשיים בהם נתקלת כעת הממשלה בניסיון להפסקת כהונתה, הוא ביטוי מובהק של הליך שלגביו קבע כאמור כבי הנשיא עמית בפסק דינו המצוטט לעיל, כי תוצאתו ב"החלטה שרירותית ופסולה שדינה בטלות" (ראו עמ' 9 לחו"ד המשנה ליועמ"ש מיום 8.6.2025).

96. עוד באותו היום שהועברה החלטת הממשלה, פנה חה"כ סגן ראש הממשלה ושר המשפטים יריב לוין במכתב לוועדת השרים שזה עתה הוסמכה לכך, בעניין פיטורי היועצת הנוכחית.

העתק פניתו של חה"כ יריב לוין סגן ראש הממשלה ושר המשפטים "החלפת היועצת המשפטית לממשלה עו"ד גלי בהרב מיארה" מיום 8.6.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/20.

97. כמו כן, לראש ועדת השרים מונה שר התפוצות עמיחי שיקלי, אשר כאמור מתקיימות נגדו חקירות, נכון לכתיבת שורות אלה. ביום 9.6.2025 - יום אחד בלבד אחרי שהתקבלה ההחלטה בממשלה, פנה השר שיקלי במכתב זימון לשימוע ליועמ"ש, שעתיד להתקיים ביום ה-17.6.2025. השר שיקלי אפשר ליועמ"ש לדחות את מועד הזימון ביומיים בלבד במידה ויעלה קושי עם מועד הדיון המוצע.

העתק הזימון לשימוע מיום 9.6.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/21.

7. ג. מיצוי הליכים מטעם העותרת

98. כפי שיובא להלן בפרק הזה, העותרת פנתה לממשלה ולעומד בראשה **תשע פעמים** במהלך החודשים האחרונים, במטרה למנוע את קידום הליך פיטורי היועמ"ש, משום הפגמים שבהם נגוע ההליך.

99. ביום 12.11.2024, כשבוע לאחר שרה"מ נתניהו ביקש במהלך דיון מיום 4.11.2024 משר המשפטים לוין לגבש "פתרון" עבור היועצת המשפטית לממשלה, שלשיטתו, נוקטת בעמדה "לעומתית" כלפי מדיניות הממשלה, וזאת למרות שחל עליו הסדר ניגוד עניינים עליו הוא חתום, פנתה העותרת אל רה"מ נתניהו. בפנייתה, טענה העותרת כי התבטאויותיו ביחס ליועצת המשפטית לממשלה מהוות ראייה לכך שכנאשם בפלילים, הוא פועל בניגוד עניינים אישי ומביא לכדי החלשת מערכות אכיפת החוק. לפיכך, ביקשה העותרת כי יחדל מלקדם כל מהלך שיביא לפיטורי היועצת המשפטית לממשלה.

העתק מכתב העותרת מיום 12.11.24, מצורף ומסומן כנספח ע/22.

100. לאחר שחברי הממשלה ורה"מ נתניהו המשיכו בקריאותיהם לפיטורי היועצת המשפטית לממשלה והמשיכו בהתבטאויותיהם נגדה, פנתה העותרת ביום 18.11.2024 לחברי הממשלה ה-37 בבקשה לחדול לאלתר ממסע ההכפשה ומהקריאות לפיטורי היועצת המשפטית לממשלה. בפנייתה, הזכירה העותרת, כי רה"מ נתניהו מנוע מלפעול נגד היועצת המשפטית לממשלה, נוכח התיקים הפליליים המתנהלים כנגדו והסדר ניגוד העניינים החל בעניינו.

העתק מכתב העותרת מיום 18.11.24, מצורף ומסומן כנספח ע/23.

101. ביום 24.11.2024, ולנוכח היעדר המענה והמשך התבטאויותיהם של השרים ורה"מ נתניהו והפרסומים אודות הכוונה לפטר את היועצת המשפטית לממשלה, פנתה העותרת לחברי הממשלה פעם נוספת, וביקשה כי ימנעו מכל מהלך אשר יביא לפיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה.

העתק מכתב העותרת מיום 24.11.24, מצורף ומסומן כנספח ע/24.

102. ביום 24.12.2024, יממה לאחר ישיבת ראשי הקואליציה, בה הוחלט כי ייפתח הליך שימוע נגד היועצת המשפטית לממשלה, שבה העותרת ופנתה לחברי הממשלה בבקשה לחדול לאלתר מכל מהלך שיש בו כדי לסיים את תפקידה, לפטר או להדיח את היועצת המשפטית לממשלה.

העתק מכתב העותרת מיום 24.12.2024, מצורף ומסומן כנספח ע/25.

103. ביום 18.2.2025, יומיים לאחר שפורסם כי הממשלה מתכוונת להעלות להצבעה את פיטורי היועצת המשפטית לממשלה, פנתה העותרת לחברי הממשלה וביקשה שוב כי יחדלו לאלתר מהליכי הפיטורים.

העתק מכתב העותרת מיום 18.2.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/26.

104. בעקבות מסמך שכותרתו "הצעה להבעת אי אמון הממשלה ביועצת המשפטית לממשלה" (להלן: "מסמך אי האמון"), אשר נשלח על ידי שר המשפטים ליון לחברי הממשלה, פנתה העותרת לחברי הממשלה פעם נוספת, ביום 16.3.2025, וחזרה על בקשתה כי הממשלה תחדול ממהלכי הפיטורים של היועצת המשפטית לממשלה.

העתק מכתב העותרת מיום 16.3.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/27.

105. ביום 25.3.2023, בעקבות ישיבת הממשלה שעניינה הצבעת אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה, אשר במהלכה דנו במסמך אי האמון של שר המשפטים, והתנהלה בהיעדרו של רה"מ נתניהו, פנתה העותרת לחברי הממשלה פעם נוספת בדרישה להפסיק לאלתר את מהלכי הפיטורים של היועצת המשפטית לממשלה. כן ציינה העותרת כי ככל שייבחרו להמשיך בהליך, הרי שהוא מחייב את קבלת חוות הדעת המוקדמת של הוועדה המקצועית-ציבורית שקמה בהחלטות ממשלה 1773 ו-2773.

106. בפנייתה התריעה העותרת כי הוועדה כיום אינה מאוישת במלואה, וכי מינוי חברים חדשים בה לצורך הליך הפיטורים, יהווה למעשה מינוי אד-הוק המהווה סטייה מן הדרישה להרכב קבוע ולעצמאות הוועדה. העותרת הדגישה כי מהלך שכזה מערער את מעמדה של הוועדה כגוף בלתי תלוי.

107. בעקבות פרסומים על כוונה למנות לוועדה את יו"ר הכנסת, הצביעה העותרת על קושי במינוי זה שעלול לפגוע במעמד הממלכתי של תפקידו ולטשטש את ההבחנה הנחוצה בין הוועדה כגוף מייעץ לגוף מחליט.

העתק מכתב העותרת מיום 25.3.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/28.

108. ביום 22.4.2025, שבה העותרת ופנתה אל חברי הממשלה ה-37 בעקבות דיווחים על כוונתו של שר המשפטים למנות לוועדה את שר החוץ גדעון סער או את יו"ר הכנסת אמיר אוחנה. העותרת חידדה כי מינוי חברים לוועדה מקרב השרים המכהנים או יו"ר הכנסת, מהווה פגם מהותי, שעה שחלקם כבר

גיבשו עמדה פומבית באשר להדחת היועצת – באופן השולל את עצמאות הוועדה לגיבוש עמדתה בעניין.

העתק מכתב העותרת מיום 22.4.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/29.

109. ביום 5.6.2025, פנתה העותרת לחברי הממשלה, בפעם התשיעית במספר, בעקבות הפרסומים על הכוונה להניח את הצעת ההחלטה לשינוי הליך הפיטורים הקבוע בדין של היועצת המשפטית לממשלה. העותרת הדגישה כי ועדה ציבורית-מקצועית בלתי תלויה, כמתחייב מהחלטות הממשלה הרלוונטיות מהווה מרכיב מהותי בהליך תקין, וכן כי שינוי ההסדר הקיים באופן שיפחית ממעמדה של הוועדה – ויהפוך את ההיוועצות עמה לשיקול רשות בלבד – מעורר חשש ממשי לפגיעה בעצמאות ההליך, על רקע ניגוד עניינים אישי שבו מצוי רה"מ נתניהו, ועל רקע מעורבותם של יתר חברי הממשלה המהווים כ"זרוע הארוכה". בכך, עלול תהליך קבלת ההחלטות כולו להיות נגוע באינטרסים זרים, על חשבון שיקול דעת מקצועי וענייני. העותרת שבה ודרשה לחדול לאלתר מקידום הליכי פיטורים של היועצת המשפטית לממשלה, וכן להימנע מכל יוזמה שמטרתה לשנות את מתווה ההיוועצות המקדים עם ועדה מקצועית-ציבורית.

העתק מכתב העותרת מיום 5.6.2025, מצורף ומסומן כנספח ע/30.

110. נוכח העובדה שפניותיה המרובות של העותרת נותרו ללא מענה, ונוכח שההחלטה בדבר שינוי מנגנון הפיטורים התקבלה מממשלה והממשלה ממשיכה לפעול מכוח החלטה פסולה זו – באופן אשר עשוי להביא לפיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה ולכדי מעשה עשוי, אשר יקשה להחזיר את המצב לאחור – לא נותרה עוד לעותרים כל ברירה זולת פנייה בהולה לבית משפט נכבד זה, בבקשה כי יורה על הוצאת הצווים על תנאי המבוקשים ברישא לעתירה, ויהפכם למוחלטים. כן תבקש מבית המשפט הנכבד כי יורה על מתן צו הביניים, וכי ייקבע את העתירה לדיון דחוף. כל זאת מתוך הטעמים והעילות אשר יפורטו להלן.

ד. הטיעון המשפטי

1.ד. תשתית נורמטיבית

ד.1.א. חוק המינויים והודעת הממשלה מיום 20.8.2000

111. חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן: "חוק המינויים") מסדיר את דרכי המינויים לתפקידים השונים בשירות המדינה.

112. סעיף 5 לחוק המינויים עוסק במינויו של היועץ המשפטי לממשלה, ומעניק לממשלה את הסמכות לקבוע את הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה:

"הממשלה רשאית לקבוע את הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה ובמידה שלא קבעתם, יחולו על מינויו הוראות חוק זה".

113. בהמשך, סעיף 23 רישא לחוק המינויים קובע כי **הסמכות** למינויו של היועץ המשפטי לממשלה, וכן לפיטוריו, נתונה לסמכותה של הממשלה:

"למשרה מן המשרות המפורטות בתוספת לחוק זה לא יתמנה אדם אלא באישור הממשלה ובתנאים שתקבע".

114. כפי שפורט בחלק העובדתי בהרחבה, על יסוד ההסמכה האמורה לעיל קבעה הממשלה את הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה. תחילה, בהחלטה שקיבלה ביום 9.5.1960.

115. בהמשך החלטת ממשלה מספר 2274 מיום 20.8.2000 אימצה את דוח ועדת שמגר ועיגנה את המלצותיה לעניין דרכי המינוי ופיטורין של היועץ המשפטי לממשלה בהודעה חדשה בעניין הדרכים והתנאים למינוי היועץ המשפטי לממשלה.

116. כמו כן, ביום 10.06.2007 תוקנה החלטת הממשלה 2274 בהיבטים מסוימים בהחלטה ממשלה מס' 1773.

ד.1.ב. העקרונות לפיטורי יועץ משפטי לממשלה המעוגנים בהחלטה 2274

117. כאמור לעיל, המקור לסמכותה של הממשלה למנות יועץ משפטי לממשלה הוא סעיף 5 לחוק המינויים. תכליתו העיקרית של החוק היא להבטיח כי מינויים בשירות המדינה יעשו על-פי אמות מידה של כישורים והתאמה לתפקיד, ולא ממניעים של זיקה פוליטית או שיקולים בלתי-ענייניים אחרים. כך כפי שעוגן בהלכת פסיקתו של בית המשפט הנכבד בבג"ץ 5657/09 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל (נבו, 24.11.2009) (להלן: "עניין ג'רבי").

118. תפיסה זו הייתה גם נקודת המוצא של ועדת שמגר, ולפיכך עומדת גם ביסוד החלטה 2274, לפיה קיים קשר ישיר והדוק בין הליכי המינוי והפיטורים של הנושא בתפקיד היועץ המשפטי לממשלה; לבין ההכרח כי יוכל לפעול באופן עצמאי במילוי תפקידיו המטילים עליו את האחריות המרכזית להבטחת שלטון החוק ברשות המבצעת.

119. על רקע כל אלה, נקבע בהחלטת ממשלה מס' 2274 מנגנון הוועדה המקצועית-ציבורית, וזאת כערובה מרכזית להבטחת תקינות ההליך, להיעדר פוליטיזציה שלו וכן לעצמאותו ואי-תלותו של היועץ המשפטי לממשלה במילוי תפקידו. וראו לעניין זה התייחסותה של ועדת שמגר בסעיף 57(ב) לדוח:

"מסקנתנו היא כי, כדי ליישב בין המגמות השונות, כביטויים במאפיינים הנ"ל של התפקיד נשוא דיוניה של ועדה זו, מן הנכון שהסינון והבדיקה של המועמדים הראויים ייעשו על ידי גורם מקצועי וציבורי בלתי-תלוי. לעומת זאת, הבחירה הסופית של אותו המועמד, שיימצא כשיר וראוי בבדיקה המקדמית, ואשר יועדף על ידי הממשלה, ייעשה על ידי הרשות המבצעת, קרי הממשלה" (ראו נספח ע' 1 דוח ועדת שמגר, בעמ' 62-63).

120. בתוך כך, הוועדה המקצועית-ציבורית מגשימה את תכליותיה של כל "ועדת איתור" – האחת, מתן סיוע לגורם הממנה בקבלת ההחלטה, על-ידי איסוף מידע, בדיקת מועמדים והערכת התאמתם לתפקיד וגיבוש המלצה המבוססת על תשתית עובדתית מתאימה ועל מקצועיותם וניסיונם של חברי הוועדה. והשנייה, להבטיח כי השיקולים הנלקחים בחשבון לצורך המינוי הם ענייניים ומקצועיים בלבד (בג"ץ 8134/11 עו"ד ורו"ח משה אשר נ' שר האוצר, ד"ר יובל שטייניץ, פס' 13 לפסק דינו של כב' המשנה לנשיאה ריבלין (נבו, 29.01.2012) (להלן: "עניין אשר").

121. בעניין אשר, כבוד המשנה לנשיאה ריבלין אף קבע כי התכלית השנייה חשובה לא פחות ואולי אף יותר מזו הראשונה.

122. זאת ועוד, יתרונה הגדול של ועדת האיתור מונח בהיותה בלתי מחויבת לאינטרסים הפוליטיים הצרים ולשיקולים זרים נוספים העומדים בדרך כלל לנגד עיניה של הרשות הממנה. כך גם, הרכבה המגוון של הוועדה משקף, על דרך הכלל, מגוון של דעות ושל אינטרסים שונים, אשר לא פעם פרושים על פני מנעד רחב יותר מאשר של הגורם האמון על המינוי הסופי, דבר המקנה לה את האפשרות להתמקד בהכרעה מקצועית ועניינית, תוך שהיא תורמת לתקינותה של ההחלטה המנהלית.

123. לנוכח שילוב זה של מומחיות הוועדה והמשאבים העומדים לרשותה, קבע בית המשפט הנכבד בשורה של פסקי דין כי להמלצות ועדת איתור יש מחד לייחס משקל רב ו-"כמעט מכריע", ומאידך תפקידה של

- הוועדה עודנו לסייע בלבד, ולא לבוא בנעלי הרשות המנהלית עליה מוטלת קבלת ההחלטה.
124. וככל שדברים ברורים אלו יפים לכלל המינויים בשירות הציבורי, הרי שהם מקבלים משנה תוקף מקום בו המינוי מתייחס אל תפקידו של היועץ המשפטי לממשלה, אשר על הייחודיות והרגישות שבתפקיד עמדה העותרת לעיל בהרחבה; וכפי שקבעה ועדת שמגר.
125. ודוק, כפי שנכתב בחוות דעתו של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי), ד"ר גיל לימון, **ההסדר שאומץ בהחלטת ממשלה מספר 2274** ביטא את עמדת ממשלת ישראל **באופן מוסדי** "כי אלו הן הערובות הנחוצות לשם שמירת יכולתו של היועץ המשפטי לממשלה למלא את תפקידו באופן ממלכתי, ללא מורא מפני פיטורים שרירותיים".
126. הנה, **שתי תכליות עומדות בבסיסה של הוועדה המקצועית-ציבורית**, "ועדת האיתור": הראשונה היותה גוף מסייע בלבד המותיר את הבחירה בידי הרשות המבצעת, והשנייה היותה נקייה מכל שיקולים פוליטיים זרים המכתימים את עבודתה
127. הנה כי כן, ההסדר שהיה קיים עובר להחלטת הממשלה מיום 6.8.2025, אשר נקבע על-ידי הממשלה בהתאם להמלצת הוועדה הציבורית בראשות נשיא בית המשפט העליון בדימוס שמגר, **חייב היועצות עם ועדה חיצונית ציבורית-מקצועית, ועדת איתור**, אשר תפקידה **להעניק לממשלה כלים** להפעלת שיקול דעתה בבואה לבחור את המועמד המתאים על פי הנתונים שהוצגו בפניה בהמלצות הוועדה וחוות הדעת הנלוות להן; **וכן לקיים ערובות** לכך כי הליך המינוי או סיום הכהונה של נושא משרה העומד בראש מערכת אכיפת החוק ומחזיק בסמכויות חיוניות לשמירת שלטון החוק, **יהיה נקי מכל שיקול פוליטי** ועל כן **יבטיח את עצמאותו ההכרחית לטובת ביצוע תפקידו וינטרל כל אפשרות לפוליטיזציה**.
- ד.1.ג. החלטת הממשלה החדשה מיום 8.6.2025**
128. שר המשפטים יזם והביא בפני הממשלה הצעת החלטה לתיקון הודעת הממשלה על הדרכים והתנאים למינוי היועץ המשפטי לממשלה כפי שנקבעה בהחלטות ממשלה 2274 ו-1773, שאושרה בהחלטתה ביום 8.6.2025.
129. ההחלטה מיום 8.6.2025 מתקנת את ההסדר הקודם רק בכל הנוגע להליך פיטורי היועץ המשפטי לממשלה, קרי סעיפים 26-27 להחלטה מיום 2274 שהובאו לעיל, וזאת בשלושה היבטים:
130. ראשית, בוטלה חובת ההיוועצות של הממשלה עם הוועדה המקצועית-ציבורית עובר לדיון והחלטה על הפסקת כהונתו של יועץ משפטי לממשלה.
131. שנית, נקבע כי חלף פניית שר המשפטים אל הוועדה לשם קיום חובת ההיוועצות עמה בעניין הפסקת כהונה של יועץ משפטי לממשלה, "הנושא יובא בידי שר המשפטים, בכתב, לפני ועדת שרים שהממשלה מינתה לנושא (להלן: "ועדת השרים")", לפני הבאתו לממשלה; ועדת השרים תגבש את עמדתה לאחר שנתנה ליועץ המשפטי לממשלה הזדמנות להשמיע את דברו בפניה, ואם מצאה כי מתקיימת אחת או יותר מהעילות המפורטות בסעיף 26 (א), רשאית ועדת השרים להחליט להניח את הנושא על סדר יומה של הממשלה. הממשלה תדון בנושא בישיבתה הראשונה לאחר הנחת הנושא על סדר יומה".
132. בנוסף נקבע כי הממשלה אך רשאית להתייעץ עם הוועדה המקצועית-ציבורית בטרם קבלת החלטה בדבר סיום כהונתו של יועץ משפטי לממשלה. עוד נקבע כי "בנסיבות בהן הממשלה לא התייעצה עם הוועדה, אלא דנה על פי המלצת ועדת השרים, החלטה בדבר הפסקת כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה תתקבל ברוב של לפחות 75% מהשרים המכהנים בממשלה שאין להם מניעה להשתתף

ד.2. בהליך המנהלי נפלו פגמים מהותיים המביאים לבטלות החלטת הממשלה

ד.2.א. החלטת הממשלה שהתקבלה נעדרת תשתית עובדתית ומשפטית ראויה

133. תנאי יסוד לתקפותה של החלטה מינהלית הוא קיומה של תשתית עובדתית ראויה. על הרשות מוטלת החובה לאסוף ראיות רלוונטיות, ולבסס את החלטתה על תשתית ראייתית מספקת. (ראו, בין היתר, בג"ץ 987/94 יורונט קווי זהב (1992) בע"מ נ' שרת התקשורת, פ"ד מח(5) 412, עמ' 423-426 (1994); בג"ץ 5016/96 חורב נ' שר התחבורה, פ"ד נא(4) 1 פס' 88 לפסק דינו של כב' הנשיא ברק (1997); וספרה של פרופ' דפנה ברק ארז משפט מינהלי 440-439 (כרך א, 2010):

"תנאי מוקדם לקבלתה של החלטה מינהלית תקינה הוא הביסוס העובדתי לה. אין טעם בהחלטה שנימוקה סבירים וראויים, אם אין היא מתאימה לנסיבות העובדתיות. על מנת לעמוד בדרישה זו, מוטלות על הרשות שתי חובות מצטברות: החובה לאסוף ראיות, שישמשו כתשתית להחלטה, והחובה לבסס את ההחלטה על ראיות מספיקות."

134. על הלכה מושרשת זו, חזר כב' הנשיא י' עמית אך לאחרונה בג"ץ פיטורי ראש השב"כ:

"כפי שנפסק לא אחת בעבר, כל החלטה מינהלית חייבת להתבסס על תשתית עובדתית מבוססת ובדוקה (בג"ץ 5474/23 חברת דואר ישראל בע"מ נ' שר התקשורת, פסקה 32 לפסק דינו של השופט ד' מינץ [נבו] (7.3.2024) (להלן: עניין דואר ישראל); בג"ץ 36/18 ארגון מגדלי הפירות בישראל נ' שר החקלאות ופיתוח הכפר, פסקה 12 [נבו] (27.11.2018)... על הרשות לקיים הליך מסודר של איסוף נתונים ובדיקות, באופן שההחלטה הסופית שתתקבל תיתמך בתשתית מספקת על פי מהותה (דנ"ס 4753/19 עיריית הרצליה נ' הוועדה לתכנון מתחמים מועדפים לדיר, פסקה 30 [נבו] (6.5.2021); בג"ץ 8467/10 זיק דינור בע"מ נ' שר התעשייה, המסחר והתעסוקה, פסקה 12 [נבו] (29.11.2011); בג"ץ 2013/91 עיריית רמלה נ' שר הפנים, פ"ד מו(1) 271, 278-279 (1991)). לאחר איסוף הראיות, בחינת המידע הרלוונטי צריכה להיות הוגנת ועניינית; ובכלל זה, על הרשות לתת את הדעת על ההשלכות האפשריות של החלטתה (בג"ץ 7289/11 קרייזי וואו בלוז בע"מ נ' שר התעשייה והמסחר, פסקה 17 [נבו] (9.5.2013) (להלן: עניין קרייזי וואו); בג"ץ 7120/07 אסיף ינוב גידולים בע"מ נ' מועצת הרבנות הראשית לישראל, פסקה כו [נבו] (23.10.2007). לבסוף, לאחר שקלול הנתונים נדרשת הרשות להעריך האם המשקל הכולל של הראיות שנאספו מספיק על מנת לבסס את החלטתה. בהקשר זה, המשקל הנדרש משתנה בהתאם לטיב הסמכות, הסוגיה שעל הפרק ונסיבות המקרה הפרטני. בפרט, "ככל שהפגיעה הנובעת מההחלטה קשה יותר, וככל שהאינטרס הנפגע כבד משקל, כך חייבת הרשות לבסס את החלטתה על ראיות מוצקות יותר, שמשקלן הראייתי ניכר" (בג"ץ 5240/96 ג'ועמיס נ' שר הפנים, פ"ד נא(1) 289, 303 (1997); עניין ריטמן, בפסקה 38)."

135. לעניין זה, הובהר בבג"ץ פיטורי ראש השב"כ, כי במקרה בו הממשלה ביקשה באופן תקדימי לסיים כהונה של עובד ציבור בכיר – ראש השב"כ – ובהינתן עוצמת הפגיעה הפוטנציאלית באינטרסים השונים שאליהם הוא מופקד "היה על הממשלה לגבש תשתית ראייתית בעלת משקל משכנע, חד משמעי וברור, לצורך קבלת ההחלטה." (ראו שם, פס' 92 לפסק דינו של כב' הנשיא עמית). לעמדת העותרת, קביעה זו של בית המשפט הנכבד, אשר הייתה נכונה לעניין הפסקת כהונתו של ראש השב"כ, נכונה ביתר שאת ביחס להחלטה על שינוי מנגנון הפסקת כהונה של היועצת המשפטית לממשלה, באופן שמשפיע לא רק על סיום כהונתה של היועצת הנוכחית אלא קובע הליך פוליטי לגמרי להפסקת כהונה של היועצים המשפטיים לממשלה.

136. כן נקבע בפסיקה, כי החלטה של רשות שנתקבלה בהיעדר גיבוש התשתית העובדתית הרלוונטית וללא איסוף הנתונים הנדרשים – מהווה טעם עצמאי לביקורת שיפוטית על ההחלטה. (ראו: בג"ץ 5309/18 התאחדות המלונות בישראל נ' משרד הפנים, פס' 73 לפסק דינה של כב' השופטת ברק-ארז (נבו)

137. בעניינו, החלטת הממשלה לשינוי מנגנון הפיטורים קודמה **בהליך בזק ובלתי מעמיק**. הצעת ההחלטה פורסמה לראשונה לקראת סוף השבוע, בערב יום 4.6.2025 ואושרה בבהילות כבר בישיבת הממשלה ביום 8.6.2025. **להחלטת הממשלה לא קדמה הכנה או עבודת מטה מקצועית, סדורה ומעמיקה, בפרט כזו הנדרשת לצורך ביסוס ההחלטה על תשתית ראייתית מספקת**, כפי שמצופה ביחס לסוגיה כה כבדת משקל ובעלת השלכות משפטיות מרחיקות לכת על שלטון החוק במדינת ישראל.

138. כפועל יוצא מכך, החלטת הממשלה **לא התקבלה לאחר תהליך אמיתי ומעמיק של ליבון ובחינת חלופות**, ועל כן אינה כוללת כל תשתית עובדתית עניינית לבחירה של הממשלה דווקא במנגנון הנוכחי שנבחר. זאת בדומה להתנהלות הממשלה ביחס להחלטה על שינוי מנגנון המינוי של נציב שירות המדינה, וראו לכך את קביעת בית המשפט הנכבד בבג"ץ 37830-08-24 **מכון לואיס ברנדייס נ' ממשלת ישראל**, פס' 66 לדבריו של כב' הנשיא עמית (נבו 12.5.2025) (להלן: **"בג"ץ נציב שירות המדינה"**):

"החלטה 2344, שאותה קיבלה הממשלה לאחר הגשת העתירות שלפנינו, אף היא אינה מתייחסת לתהליך אמיתי ומעמיק של ליבון ובחינת חלופות, ולמעשה אינה כוללת כל הסבר לבחירתה של הממשלה לבחור דווקא במנגנון של ועדת מינויים מיוחדת". (שם, פסקה 66).

139. משאלו פני הדברים, ובדומה להחלטת בית המשפט הנכבד בבג"ץ פיטורי ראש השב"כ, בעניינו **"החלטת הממשלה התבססה על תשתית עובדתית דלה ורעועה, אם בכלל"**. (ראו והשוו: שם, פס' 92-93).

140. בעניינו, לא הוצגה כל תשתית עובדתית עניינית שתומכת הן בהחלטה לשינוי מנגנון הפיטורים מלכתחילה והן בהחלטה על מנגנון הפיטורים שנבחר לבסוף – אשר הפך את מנגנון המינוי מהליך שנועד להבטיח פיקוח מקצועי, אובייקטיבי ובלתי תלוי על סיום כהונת היועץ המשפטי לממשלה, להליך פיטורים פוליטי, אשר הסיר את מעורבותה המחויבת של הוועדה המקצועית-ציבורית ומסתמך על המלצה של ועדת שרים ותמיכה פוליטית של רוב שרי הממשלה.

141. **לדברים חומרה יתרה, בראי כך שמנגנון הפיטורים אשר היה קיים עד להחלטת הממשלה נשוא העתירה עוגן בהחלטת ממשלה – לאחר עבודת מטה ענפה, על בסיס המלצות ועדה ציבורית ומקצועית** אשר הוקמה במיוחד לבחינת ההסדר הראוי ביותר לפיטורי היועץ המשפטי לממשלה, שחבריה היו גורמי מקצוע בכירים ובראשה עמד נשיא בית המשפט העליון בדימוס, מאיר שמגר (ראו **נספח ע/1 דוח ועדת שמגר**, בעמ' 7-8).

142. על כן, החלטת הממשלה, שנוגעת בלב ליבו של עיקרון שלטון החוק במדינת ישראל, **התקבלה תוך פגם מהותי בהליך המינהלי** – מבלי שנערכה עבודת מטה מעמיקה מקדימה וללא תשתית עובדתית, משפטית או מקצועית רלוונטית. תחת הליך סדור ומבוסס, בחרה הממשלה לבטל בהחלטה חפוזה ובלתי מבוססת את המלצות ועדת שמגר שעוגנו בהחלטות ממשלה קודמות, ולהמירן במנגנון פיטורים פוליטי הנשען על רוב ממשלתי. **די בפגם מהותי זה כדי להביא לבטלות ההחלטה**.

ד.2.ב. החלטת הממשלה התקבלה תוך סטייה מהחלטות ממשלה קודמות ובהיעדר נימוקים כבדי משקל המצדיקים זאת

143. החלטת הממשלה, אשר מבקשת לשנות את מנגנון הפיטורים הקיים של היועצת המשפטית לממשלה, עומדת כידוע בניגוד ובסתירה להחלטות ממשלה קודמות – החלטת ממשלה מס' 2274 מיום 20.08.2000, והחלטת ממשלה מס' 1773 המשלימה לה מיום 10.06.2007, אשר עיגנו את המלצותיה של ועדה מקצועית-ציבורית, ועדת שמגר – **מבלי שהתקיימו טעמים כבדי משקל, כנדרש בדיון, לסיבת חזרתה**

של הממשלה מהחלטותיה.

144. נקודת המוצא היא, כי אף שהעדר הסופיות של החלטה מנהלית מאפשר, עקרונית, את תיקונה או שינויה, אין משמעות הדבר כי הרשות המינהלית רשאית לשנות את החלטותיה בכל עת וללא מגבלה. על הרשות להביא בחשבון את החלטותיה הקודמות באותו עניין, ולבחון אם מתקיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות סטייה מהן. (דפנה ברק ארז משפט מינהלי 373 (כרך א', 2010)).

145. זאת ועוד, על פי הלכה מושרשת, הרשות יכולה לשנות את החלטותיה רק בהתקיים טעמים כבדי משקל, בהינתן אינטרס ציבורי חשוב המחייב זאת ובהתאם למהות ההחלטה ולנסיבות המקרה. כן נקבע, כי על הרשות להפעיל את סמכותה במקרים חריגים בלבד תוך התחשבות בכלל השיקולים הרלוונטיים. (ע"א 3350/04 מנכ"ל משרד הפנים נ' איתנה שנון, בפסקה 20 לפסק דינו של כבוד השופט גיוראן (נבו 13.6.2007); בג"ץ 8793/07 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ועדת הבדיקה בעניין המלחמה בצפון, פס' 6 לפסק דינה של הנשיאה ביניש (נבו 27.11.2007); להרחבה ראו: דפנה ברק ארז משפט מינהלי 373 (כרך א', 2010)).

146. גם עניין זה נידון לאחרונה בהלכה שנקבעה בעניין בג"ץ פיטורי ראש השב"כ, והנסיבות הנדונות שם וקביעותיו של בית המשפט הנכבד יפות, בשינויים המינימליים המתחייבים, גם לעניינו:

"הממשלה, בדומה ליתר רשויות המינהל, מוסמכת לשנות ואף לחזור בה מהחלטותיה ... עם זאת, כידוע, לצורך השימוש בסמכות זו על הממשלה להביא בחשבון החלטות קודמות שניתנו באותו עניין, וכן לשקול האם מתקיימות נסיבות אשר מצדיקות, לשיטתה, את הסטייה מהן (ראו והשוו: בג"ץ 43/16 תנועת אומ"ץ – אזרחים למען מינהל תקין וצדק חברתי ומשפטי נ' ממשלת ישראל, פסקה 50 [נבו] 1.3.2016); בג"ץ 29/10 המטה למען ארץ ישראל ע"ר נ' היועץ המשפטי לממשלה, פסקה 2 [נבו] 25.1.2010); בג"ץ 727/88 עווד נ' השר לענייני דתות, פ"ד מב(4) 487, 491-492 (1989))."

למקרא החלטה 2904 וסטנוגרמת ישיבת הממשלה מיום 20.3.2025 שהועברה לעיונו בלבד עולה כי החלטת הממשלה "לגבור" על הוראות החלטה 4062 והוראות החלטה 1148 התקבלה מבלי שקדם לה דיון ממשי. כך למשל, לא הונחה בפני השרים ולו ראשיתה של תשתית עובדתית באשר להצדקות לסטייה מהחלטות ממשלה קודמות; לא נערך דיון באשר להשלכות שעשויות להיות להחלטה זו ...; לא נערכה עבודת מטה שלאחריה הוצגו מסקנות שעשויות היו לתמוך בקבלת ההחלטה; ולא התקיים דיון בנוגע לעמדת היועץ המשפטי לממשלה באשר לאפשרות לסטות מהוראות החלטות הממשלה שנסקרו לעיל.

הדברים נכונים במיוחד בהינתן שמדובר בהחלטת ממשלה תקדימית, בהיותה הראשונה שעוסקת בסיום כהונה קצובה של ראש שב"כ במהלך תקופת כהונתו. [...]

בנוסף, ההחלטה "להתגבר" על החלטות הממשלה הקודמות התקבלה מבלי שנומק מהי משמעות אותה "התגברות"; ומבלי שנקבעה תקופת מעבר מינימלית שתאפשר למי שעשוי להיפגע מאותה החלטה להיערך לשינוי זה (ראו: בג"ץ 5782/21 זילבר נ' שר האוצר, פסקה 47 [נבו] 12.1.2022); בג"ץ 2832/96 בנאי נ' המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין, פ"ד נ(2) 582, 594-595 (1996)). " (שם, פס' 66-68 לפסק דינו של כב' הנשיא י' עמית).

147. ודוק: על פי הלכה פסוקה, כאשר ממשלה מבקשת לשנות הסדר קיים, אשר עוגן בהחלטות ממשלה קודמות, היא מחויבת בקיום הליך סדור של בחינת ההחלטות הקודמות ושיקול זהיר אם מתקיימות נסיבות חריגות אשר מצדיקות את הסטייה מהן. הליך זה מחייב בחינה עניינית ומעמיקה של ההסדר הקיים, הנחת תשתית עובדתית המבססת את הצורך בשינוי ושיקלה זהירה של השאלה אם מתקיימות נסיבות המצדיקות את הסטייה ממנו. זאת, לרבות בחינה של ההשלכות האפשריות של השינוי על התפקוד העתידי של היועצים המשפטיים לממשלה, קביעת תקופת מעבר מספקת שתאפשר למי שעשוי

להיפגע מן ההחלטה להיערך לה, והתמודדות עניינית עם מכלול השיקולים הנוגעים בדבר.

148. בענייננו, אף אחד מהשלבים ההכרחיים הללו לא קיים – **לא הונחה בפני חברי הממשלה ולו ראשית של תשתית עובדתית** באשר להצדקות לסטייה מהחלטות ממשלה קודמות; **לא נערכה עבודת מטה** שלאחריה הוצגו מסקנות שעשויות היו לתמוך בקבלת ההחלטה; **לא נערך דיון באשר להשלכות** כבדות המשקל שעשויות להיות להחלטה זו; ואף למיטב ידיעת העותרת, **לא התקיים דיון בנוגע לעמדת היעוץ המשפטי**, באשר לאפשרות לסטות מהוראות החלטות הממשלה, כפי שהובאה בפני השרים על ידי המשנה ליועץ המשפטי לממשלה, עו"ד גיל לימון.

149. למעשה, **חוות דעת משפטית כלל לא התבקשה ועל כן ממילא לא צורפה להחלטה או לדברי ההסבר הנלווים לה. זאת, גם בניגוד לדרישות תקנון הממשלה**. סעיף 4(ג) לפרק ב' של תקנון הממשלה ה-36, שאומץ בידי הממשלה ה-37, קובע כי "דברי הסבר להצעת ההחלטה יבואו בנפרד ויכללו את המידע והנתונים לפי העניין וחוות דעת משפטית".

150. חרף זאת, להחלטה לא צורפה חוות דעת משפטית של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה – או חוות דעת משפטית כלשהי, ועובדה זו כשלעצמה מעוררת שאלות לגבי היחס שהממשלה רוחשת לחוות הדעת של גורמי המקצוע, וגורמי היעוץ המשפטי בפרט, ולעקרון שלטון החוק. יש לציין כי **פגם זה, כשלעצמו, מצדיק את בטלות ההחלטה המינהלית**.

151. בהמשך ישיר לכך, לא הוצגו בדברי ההסבר להחלטה או במסמכים נלווים לה שיקולים או נסיבות שיצדיקו את סטיית הממשלה מהחלטות הממשלה הקודמות, וממנגנון הפיטורים שעוגן בהן.

152. דברי ההסבר שצורפו להחלטת הממשלה **נוסחו בלשון כוללנית וסתמית** ואינם כוללים כל תשתית עובדתית המבססת את שינוי הליך הפסקת כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה. יתרה מכך, הם **נעדרים קוהרנטיות פנימית וכוללים סתירות מהותיות**, הפוגמות באמינותם וביכולתם לשמש תשתית נורמטיבית והצדקה עניינית להחלטת הממשלה.

153. כך למשל, נטען בדברי ההסבר כי קיים קושי במינוי חברים לוועדה המקצועית-ציבורית, משום ש"כלל שרי המשפטים לשעבר והיועצים המשפטיים לשעבר גילו את עמדתם ביחס לעניין או ביחס לממשלה באופן שמציב קושי גדול בפני בחירת חבר ועדה אשר יוכל לעסוק בנושא ללא פניות"; ואולם, באותה נשימה מוצע להפקיד את ההכרעה בידי ועדת שרים – על אף שדברי ההסבר עצמם מצביעים על כך ש"כלל שרי הממשלה הביעו אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה המכהנת". מכאן, **שגם לפי הנחת היסוד של הממשלה, חברי ועדת השרים לוקים באותה מידה – אם לא יותר – של משוא פנים**.

154. כאשר, נמצא אפוא, כי גם לשיטת הממשלה עצמה, חברי ועדת השרים לוקים במשוא פנים מובהק – באופן השומט את הקרקע מתחת להצדקה הכוללנית שנטענה לשם החלפת ההליך הקיים.

155. לא זו אף זו, הנימוק היחידי שנמצא – בדברי ההסבר ובכלל – להצדקת שינוי מנגנון הפיטורים **הוא נימוק פרסונלי שנוגע ליועצת המשפטית הנוכחית ולרצון לפטר אותה**, שאין בו כדי להוות טעם ענייני, בטח לא כבד משקל לשינוי מנגנון הפיטורים של יועץ משפטי לממשלה.

156. בדברי ההסבר נכתב במפורש, כי **החלטת הממשלה נועדה לעקוף את מנגנון הפיטורים הנוכחי**, אך ורק נוכח הקושי של הממשלה לפטר את היועצת המשפטית לממשלה בהתאם למנגנון הפיטורים הקיים:

"השינוי נדרש על רקע המצב שנוצר בו כלל שרי הממשלה הביעו אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה המכהנת, בהחלטתה מס' 2912 מיום 23.3.2025. משכך, קיימת דחיפות לקבלת החלטה על ידי הממשלה בנושא בהקדם."

157. טעם זה בלבד עומד בבסיס דברי ההסבר והחלטת הממשלה, להפוך את הליך הפיטורים של היועץ המשפטי לממשלה להליך פוליטי, ומלמד כי הטעם לשינוי אינו נעוץ בטעמים ענייניים כבדי משקל, אלא בקושי פוליטי נקודתי למימוש פיטורי היועצת המשפטית לממשלה בהתאם למנגנון הקיים.

158. ויובהר: גם אם מתקיים אי-אמון של הדרג הפוליטי ביועצת המשפטית לממשלה המכהנת, אין בכך כדי לבסס שינוי כללי במנגנון הפסקת הכהונה. טענה שעניינה פרסונלית אינה יכולה לשמש הצדקה עניינית לשינוי המנגנון כולו, שאמור להיקבע "מאחורי מסך של בערות".

159. הדברים מקבלים משנה תוקף, בשעה שהליך הפיטורים של היועצת המשפטית לממשלה כבר החל, ודברי ההסבר להצעה מצביעים במפורש על כך שכל תכליתה היא "לשנות את כללי המשחק תוך כדי משחק", וזאת במטרה להתאימם לצרכים הפוליטיים הנקודתיים של הממשלה המכהנת.

160. נזכיר, כי מלבד הצבעת אי-אמון, שר המשפטים שזים את החלטת הממשלה כבר פנה למוזכיר הממשלה וליו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת בבקשה כי יפעלו למינוי החברים החסרים בוועדה, מתוך הכרה כי זוהי הפרוצדורה המחייבת להליך סיום כהונת היועץ המשפטי לממשלה.

161. כעת, רק לאחר שהממשלה נקלעה לקשיים במימוש הליך הפיטורים הקיים, היא מבקשת לשנות – בזמן אמת – תוך כדי הליך הפיטורים את המנגנון הקבוע בדין. זאת, למרבה הצער, כחלק ממגמה שפשטה בממשלה הנוכחית בו הממשלה היא בוחרת שלא להתמודד על פי כללי המשחק הקיימים, וחרף זאת " לשנותם במהלך המשחק על מנת להתאימם לרצונותיה – ולכך לא ניתן להסכים." (ראו את קביעתו של כב' השופט ע' גרוסקופף בפסקה 22 לפסק דינו בבג"ץ 2412/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת (אר"ש 3.1.2024)).

162. לסיכומם של דברים, נזכיר כי הממשלה הסדירה בעבר את הליך הפסקת כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה בהחלטת ממשלה שהתבססה על עבודת מטה יסודית, אשר התבצעה מאחורי "מסך הבערות" ותוך הסתמכות על תהליך ציבורי-מקצועי מקיף ומעמיק. לעומת זאת, ההחלטה הנוכחית התקבלה בהיעדר כל תשתית עובדתית עניינית עדכנית, מבלי שהובאו טעמים כבדי משקל שיצדיקו סטייה מהחלטות ממשלה קודמות, ותוך שהיא מושתתת אך ורק על שיקולים פרסונליים הנוגעים ליועצת המשפטית לממשלה המכהנת והקשיים בהם נתקלה הממשלה בניסיון להביא לסיום כהונתה.

163. לפיכך, החלטת הממשלה התקבלה בניגוד מוחלט להחלטות ממשלה קודמות, מבלי שקיימים טעמים, שיקולים או נסיבות ענייניות – חריגות או בכלל – אשר מצדיקים את הסטייה מהחלטה.

ד.2.ג. החלטת הממשלה התקבלה בשרירות, ודינה בטלות

164. מכוח הנסיבות שפורטו לעיל, תטען העותרת כי החלטת הממשלה אינה רק נגועה בפגמים מהותיים בהליך המינהלי, המצדיקים לבדם את בטלות ההחלטה – אלא כי מכלול הנסיבות מביא לכדי מסקנה כי מדובר בהחלטה שרירותית, שדינה בטלות.

165. על פי הלכה פסוקה, רשות הפועלת מבלי לשקול כראוי את הנתונים והנימוקים הרלוונטיים, מתוך כוונה להגיע לתוצאה מסוימת ללא תלות בעובדות המקרה, פועלת בשרירותיות. ראו לכך, בין היתר, בפסק דינו של בית המשפט הנכבד בע"מ 1930/22 הבית הפתוח בירושלים לגאווה ולסובלנות (ע"ר) נ' עיריית ירושלים (נבו, 11.10.2023):

"שרירותיות היא: מעשה שנעשה על-ידי רשות, מבלי לתת את הדעת לנתונים ולנימוקים שלפניה, תוך הסתמכות על כוחה השלטוני ותו לא. לא המירמה שולטת בכיפה במעשה השרירות אלא העדר התחשבות וחוסר תשומת הלב. (שם, בעמ' 460).

166. דברים דומים נכתבו על ידי פרופ' יצחק זמיר (הסמכות המינהלית כרך ב' 733 (1996) וצוטטו על ידי בית המשפט הנכבד בבג"ץ 986/05 **פלד נ' עיריית תל אביב-יפו** (נבו 13.4.2005) :

"רשות מנהלית שמפעילה את שיקול הדעת שלה ללא בירור העובדות הנודעות לעניין, ומחליטה על יסוד תחושה בעלמא, או שדעתה נחושה להגיע לתוצאה מסוימת ללא תלות בעובדות המקרה, אינה מפעילה שיקול דעת כנדרש בחוק. במקרה זה ניתן לומר על הרשות כי היא פועלת בשרירות. שרירות היא סוג של שחיתות. יש בה חומרה קיצונית. היא עילה לפסול כל החלטה מינהלית" (שם, בפסקה 14). (שם, פסקה 39 לפסק דינו של כבוד השופט גרוסקופף).

167. בעניינינו, כפי שתואר לעיל, ההחלטה התקבלה מתוך כוונה ברורה ומוצהרת – שפורטה בדברי ההסבר – להשיג תוצאה מוגדרת מראש, בדמות פיטורי היועצת המשפטית לממשלה המכהנת. זאת, תוך "סימון המטרה מסביב לחץ", מבלי לבחון את העובדות והשיקולים הרלוונטיים כנדרש וכמתחייב משינוי עקרוני וכולל של מנגנון הפיטורים של היועץ המשפטי לממשלה. לכך, יפה היא קביעתו של נשיא בית המשפט העליון, י' יצחק בבג"ץ פיטורי ראש השב"כ :

"כפי שנפסק לא אחת בעבר, קבלת החלטות מתוך רצון להגיע לתוצאה מסוימת תוך "סימון המטרה מסביב לחץ", וללא בחינת המצב העובדתי או שקילת השיקולים הרלוונטיים – היא החלטה שרירותית ופסולה שדינה בטלות " (שם, פס' 67).

168. על כן, כלל הנסיבות שתוארו לעיל מצדיקות את המסקנה המתבקשת לפיה עסקינו בהחלטה שרירותית ופסולה שדינה – בטלות.

ד.2.ד. החלטת הממשלה נגועה בניגוד עניינים מובהק של ראש הממשלה ושל חברי הממשלה, ודינה בטלות

169. כידוע, "כלל יסוד הוא בשיטתנו המשפטית כי אסור לו לעובד הציבור להימצא במצב בו קיימת אפשרות ממשית של ניגוד עניינים" (בג"ץ 531/79 **סיעת הליכוד בעיריית פתח-תקוה נ' עיריית פתח תקוה**, פ"ד לד (2) 566, 569 (1980) (להלן: "בג"ץ הליכוד").

170. כבוד השופט חשין, עמד בבג"ץ 971/99 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ועדת הכנסת**, נו(6) 117, 149 (2002), על עקרונות היסוד של ההלכה האוסרת על ניגוד עניינים, ובכלל זה על האיסור של נבחר ציבור להימצא במצב של ניגוד עניינים בין עניין ציבורי שהופקד בידיו לבין עניינו האישי :

"ההלכה האוסרת ניגוד עניינים מושרשת עמוק בשיטת המשפט בישראל והיא מכללי הצדק הטבעי שלא נוכל בלעדיהם. ההלכה הוכרזה כעקרון-יסוד 'המצוי בהיכלם של עקרונות היסוד של השיטה'... ומאז אין חיינו חיים בלעדיה. דומה שאין צורך כי נאריך בפרטי ההלכה והרי כל קטן נושא אותה עימו בציקלון שעל שכם.

עיקר בהלכה הוא, כידוע, שאסור הוא איש הציבור המחזיק בשררה ובשלטון להיקלע למצב של ניגוד עניינים : ניגוד עניינים בין עניין ציבורי שהופקד בידו לבין עניין אחר : עניין אישי או עניין שיש לו בתוקף תפקיד ציבורי אחר שהוא מחזיק בו. האינטרס האישי או האינטרס הציבורי האחר יכולים שיערפלו את מחשבתו הנקייה של איש הציבור – מחשבה האמורה להטביע עצמה אך באינטרס שהוא מופקד על קידומו – יִסְטו אותו מדרך הישר וירחיקו את לבו מן העיקר שהוא חייב בו. **אם בהשפעות חיצוניות יעשה, ייפגם אמון הציבור בו, ועל-כן אסור הוא איש הציבור להימצא במצב שבו יילכד בצבת של ניגוד אינטרסים**. ראו עוד : בג"ץ 1100/95 קאסוטו נ' ראש עיריית ירושלים [30] ; ע"א 6763/98 כרמי נ' מדינת ישראל [31] ; בג"ץ 7279/98 ח"כ שריד נ' ממשלת ישראל (פרשת שריד [32]).

171. העיקרון האוסר על איש הציבור להימצא במצב של ניגוד עניינים הוליד בנות ובנים לא-מעט, ולעניינינו

עתה נזכיר שהלכה היא – כך נקבע, ולא אחת – כי עיקרון זה אינו מגביל עצמו אך לעובדי מינהל. מחיל הוא עצמו גם על נבחר ציבור ... כל משרתי הציבור חייבים להימנע מניגוד ענינים, ודבר זה חל במיוחד על נבחר הציבור, החשופים לעין הציבור והחייבים לשמש דוגמא לציבור."

172. הסיבה להתהוותו של הכלל האוסר על המצאות במצב של ניגוד ענינים היא החשש **שענין אחר שיש לעובד הציבור ישפיע על דרך פעולתו או על שיקול הדעת שלו**. כך, האיסור על ניגוד הענינים נועד למנוע מצב בו ישולבו שיקולים לא רלוונטיים בהחלטותיהם של בעלי התפקיד הציבורי, ובדרך זו ייפגע התפקיד, וכן תיפגענה ההחלטות. ומתי יתקיים ניגוד ענינים? לכך יפות מילותיו של כב' השופט א' ברק:

"ניגוד ענינים עשוי להתרחש בהקשרים שונים ומגוונים. הוא קיים בתחומי המשפטי הציבורי, הוא משתרע על חברי הרשות המחוקקת, המבצעת והשופטת גם יחד [...] האיסור הוא על הימצאות במצב של ניגוד ענינים. מה הם אותם ענינים שעליהם משתרע האיסור? **התשובה היא שכל אינטרס של אדם אשר הניגוד לו עשוי להשפיע עליו נכלל במסגרת זו.**" (אהרון ברק "מבחר כתבים ג – עיונים חוקתיים" עמ' 277-281 (2017) (להלן: "ברק, עיונים חוקתיים").

173. ויוטעם, כי הכלל האוסר על הימצאות בניגוד ענינים אינו דורש התקיימותו של ניגוד הענינים בפועל, אלא **מסתפק בחשש לקיומו של מצב כזה**. כאשר, הפסיקה הדגישה כי הכלל הוא צופה פני עתיד, ומטרתו "למנוע את הרע בטרם יארע":

"האיסור אינו רק על שיקול הדעת עצמו בביצוע הפעולה או התפקיד. האיסור הוא על הימצאות במצב בו עלול להיות ניגוד ענינים. מטרת הכלל היא למנוע את הרע בטרם יארע. הכלל צופה פני העתיד. אין זה מעלה ואין זה מוריד אם בפועל שיקול הדעת הוא ראוי. מטרת הכלל היא למנוע פיתוי מאדם ישר והגון, בחינת אל תביאנו לידי ניסיון. על כן, **אין צורך להוכיח בפועל קיומו של ניגוד ענינים. די בכך שקיימת אפשרות ממשית של ניגוד ענינים** (ב"ש 48/75 רחמים ידיד נגד מדינת ישראל, פ"ד כט(2) 375). אפשרות ממשית זו נמדדת באמות מידה אובייקטיביות, ולא על-פי חששותיו הסובייקטיביים של צד זה או אחר (בג"צ 332/61 פרל ה. איזנר, ו-3 אח' נגד שושנה פינקלשטיין, ו-7 אח', פ"ד טז 1841). (בג"ץ **סיעת הליכוד**, פסקה 4 לפסק דינו של כבוד השופט בדימוס ברק).

174. כפי שנראה להלן, בעניינו החלטת הממשלה התקבלה תוך ניגוד ענינים אישי וחריג של ראש הממשלה ושל שרים נוספים, ותוך ניגוד ענינים קולגיאלי שהחתים את החלטת הממשלה כולה.

ד.2.1. ניגוד ענינים אישי של ראש הממשלה

175. החלטת הממשלה לשנות את הליך הפיטורים הקבוע בדין של היועצת המשפטית לממשלה, במטרה ברורה להביא לפיטוריה באופן מיידי, בהתאם לרצונו הברור של רה"מ נתניהו, **התקבלה תוך ניגוד ענינים חמור** בין תפקידו הציבורי של רה"מ נתניהו כראש ממשלת ישראל, לבין מעמדו כאזרח אשר מתנהל נגדו הליך משפטי פלילי. זאת, **ביתר שאת בראי הסדר ניגוד הענינים החל עליו**.

176. ודוק. העובדה כי בימים אלה מתנהל נגד ראש הממשלה נתניהו הליך משפטי, בו מואשם הוא בעבירות פליליות חמורות ביותר של שוחד, מרמה והפרת אמונים, מציבה אותו בניגוד ענינים חריג בטיבו. זאת, כאשר מחד, מצוי האינטרס האישי שלו לסיום ההליך המשפטי המתנהל נגדו בהקדם האפשרי, תוך ביטול כלל כתיב האישום אשר הוגשו נגדו; ומנגד, מצוי האינטרס הציבורי של הגנה על מוסד הייעוץ המשפטי לממשלה, עצמאותו ואיכותו המקצועית, ועל שלטון החוק.

177. לצד זאת, כמפורט לעיל, ביום 25.3.2021 קבע בית המשפט הנכבד **בבג"ץ הסדר ניגוד הענינים**, כי הסדר ניגוד הענינים שנערך לרה"מ נתניהו על-ידי היועץ המשפטי לממשלה דאז הוצא בסמכות. כמו כן, הובהר **בבג"ץ אישור הסדר ניגוד הענינים** כי ההסדר מחייב את רה"מ נתניהו גם בכוהנתו הנוכחית

178. בהסדר ניגוד העניינים שחל על ראש הממשלה, **נאסר** עליו להתערב בענייני מערכת אכיפת החוק, בפרט בכל הנוגע להליכי מינוי של בכירים ביעוץ המשפטי לממשלה:

"(א) החלטות הנוגעות למערכת אכיפת החוק – הימנעות ממעורבות במינויים והליכי מינויים של בכירים ביעוץ המשפטי לממשלה, במשרד המשפטים ובמשטרת ישראל המטפלים בהליך הפלילי נגד ראש הממשלה או שיש ביכולתם להשפיע עליו, וכן עניינים הנוגעים למעמדם ולמילוי תפקידם של גורמים אלה..." (בג"ץ **הסדר ניגוד העניינים**, פס' 9 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות).

179. דברים אלה, שנכונים ביחס לכל הליכי מינוי ופיטורים של בכירים ביעוץ המשפטי לממשלה, נכונים ביתר שאת ביחס להליכי מינוי ופיטורים של היועצת המשפטית לממשלה עצמה. על כן, לעמדת העותרת, **קל וחומר כי חל על רה"מ נתניהו איסור לפעול באופן ישיר או עקיף לקידום מהלך שמטרתו המעשית היא הבאה לסיום כהונת היועצת המשפטית לממשלה.**

180. זאת ועוד. בבג"ץ הסדר ניגוד העניינים, נקבע כי מעורבות ראש הממשלה בשיטת המינויים והיקף סמכויותיהם של גורמי אכיפת החוק, "עלולה לפגוע – בפועל ולמצער למראית עין – בעצמאות הנדרשת מהגורמים המטפלים בהליך הפלילי המתנהל בעניינו של ראש הממשלה או מאלה שיש בכוחם להשפיע על הטיפול בהליך זה" (שם, פס' 39 לפסק דינה של כב' הנשיאה חיות). יתרה מכך, נקבע כי:

"הטעמים המצדיקים את הימנעות ראש הממשלה ממעורבות במינויים ספציפיים במערכת אכיפת החוק תקפים גם ביחס להחלטות הנוגעות לשיטת המינוי ולהיקף סמכויותיהם של המתמנים. הניסיון להפריד בין אלה לאלה הוא מאולץ ואין לקבלו. ההליך הפלילי המתנהל בעניינו של ראש הממשלה מצוי בראשיתו, ולהחלטות הנוגעות לשיטת המינוי ולמעמדם של בכירי מערכת אכיפת החוק עשויה להיות השפעה ניכרת הן על עבודתם של בעלי תפקידים המטפלים כיום בהליך זה והן על אלה שיטפלו בו בעתיד. **לפיכך, ניתן לומר כי מתקיים ביחס להחלטות אלה חשש סביר בדבר קיומו של ניגוד עניינים בין האינטרס האישי של ראש הממשלה, אשר תלוי ועומד נגדו כתב אישום, ובין האינטרסים הציבוריים הנוגעים להסדרת מינויים ומעמדם של גורמי מערכת אכיפת החוק**" (שם, פס' 39).

181. לפיכך, אין ספק כי בעניינו עלולים מניעים זרים ואישיים, ולו רק למראית עין, להשפיע על רה"מ נתניהו בשעה שהוא לוקח חלק בהחלטה לשינוי מנגנון פיטורי היועצת המשפטית לממשלה – בין אם באופן ישיר ובין אם בדרך עקיפה, בדמות בקשה משר המשפטים לגבש "פתרון" עבור היועצת המשפטית לממשלה, באופן כזה אשר יביא לסיום תפקידה בהקדם.

2.2.2.2. ניגוד עניינים אישי של חברי ממשלה

182. רה"מ נתניהו אינו חבר הממשלה היחיד אשר מצוי בניגוד עניינים אישי ישיר מכוח הליכים פליליים שמתנהלים נגדו. כפי שפירטה העותרת בפרק העובדתי לעתירה, נכון להיום מתנהלות חקירות כנגד לא פחות מ-9 חברי ממשלה נוספים, לצד שורה של חברי קואליציה נוספים, להם מיוחסים חשדות לעבירות של מרמה והפרת אמונים, פריצה לבסיס צבאי, מעורבות בפרשת מסמכי השב"כ, שימוש אסור בכספי ציבור וכיוצא בזה.

183. האישור לפתיחה בחקירה בכל אחד מהמקרים האלה נתונה ליועצת המשפטית לממשלה, מתוקף תפקידה כמי שעומדת בראש התביעה הכללית במדינת ישראל – **דבר אשר מעמיד את כל אותם חברי ממשלה בניגוד עניינים חמור, בדומה לניגוד העניינים בו מצוי ראש הממשלה נתניהו** (ראו: סע' 4(א)(1) ו-ס' 15 לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, תשי"א-1951; וסע' 3(ב) להנחיית היועץ

המשפטי לממשלה 4.2200 "חקירת אישי ציבור" (7.2016).

3.2.2.ד. ניגוד עניינים קולגיאלי של הממשלה כולה

184. אולם, מעבר לניגוד העניינים האישי בו מצויים ראש הממשלה ו-9 חברי ממשלה נוספים, קיים חשש ממשי כי הממשלה בכללותה, על כל חבריה, נתונה במצב של ניגוד עניינים בנוגע להחלטה לשנות את מנגנון פיטוריה של היועצת המשפטית, באופן כזה הנוטל לידיה של הממשלה את הסמכות הבלעדית לכך.

185. כידוע, אך לאחרונה נקבע בבג"ץ פיטורי ראש השב"כ, בו נדון עניין החלטת הממשלה על סיום כהונתו של ראש השב"כ, כי גם אם אין לראות בזהות הפוליטית בין ראש הממשלה לבין שרי הממשלה טעם מספיק להקים ניגוד עניינים מצד הממשלה כולה – **הרי שיש לבחון את ההשפעה הממשית של ניגוד העניינים האישי של ראש הממשלה על שיקול דעתם של השרים, ואת האפשרות שהם פועלים כ"זרועו הארוכה"**:

"יש לבחון האם מצב הדברים העובדתי שבגיניו ראש הממשלה מצוי בניגוד עניינים משפיע על שרי הממשלה, באופן שגם הם עומדים במצב של ניגוד עניינים ... אין לכחד כי בנסיבות העניין עשוי היה להתעורר הרושם שלפיו שרי הממשלה שימשו אך כזרועו הארוכה של ראש הממשלה במהלך הדיון וההצבעה. כך, ראש הממשלה היה הרוח החיה מאחורי ההחלטה." (שם, פס' 88 לפסק דינו של כב' הנשיא עמית).

186. בהתאם לכך, בפסק הדין הודגש כי יש לבחון האם מצב הדברים העובדתי שבגיניו רה"מ מצוי בניגוד עניינים משפיע על שרי הממשלה. זאת, בהתאם להלכה קבועה בבג"ץ 7767/07 **אבי אסרף נ' שר הפנים** (נבו 27.3.2008) (להלן: **"עניין אסרף"**) לפיה יש לבחון: **"האם האינטרסים הנדונים נמצאים בניגוד זה עם זה"**, וכן האם ישנם **"נתונים נוספים המלמדים על עוצמת החשש לניגוד עניינים"**, כדוגמת הבעה עמדה בנושא קונקרטי (פס' 15 לפסק דינו של כב' השופט (כתוארו דאז) פוגלמן).

187. בנסיבות העניין שלפנינו, קיים חשש ממשי כי שרי הממשלה משמשים **"כזרועו הארוכה"** של רה"מ, אשר משמש **"הרוח החיה"** מאחורי המהלך.

188. ההחלטה בדבר שינוי שיטת הליך פיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה, אשר התקבלה בישיבת הממשלה מיום 8.6.2025, הוגשה על ידי שר המשפטים לוין, **וקודמה לאחר שרה"מ נתניהו ביקש מפורשות משר המשפטים לגבש "פתרון" עבור היועצת המשפטית לממשלה**, אשר לדבריו נוקטת עמדה **"לעומתית"** כלפי עמדת הממשלה.

189. בנוסף לכך, כפי שהציגה העותרת ובהמשך לדבריו אלה של ראש הממשלה, **שרים בממשלה התבטאו באופן עקבי ושיטתי נגד היועצת המשפטית לממשלה**, תוך קריאה מפורשת להדחתה. לפיכך, בהתאם לעניין אסרף, קיימים **"נתונים נוספים"** המלמדים על עוצמת החשש לניגוד עניינים קולגיאלי מצד הממשלה כולה, **לאור התלות המעשית והפוליטית בין רה"מ לשרים, ולנוכח האפשרות ששרי הממשלה יפעלו בהתאם לרצונו של רה"מ ולא משיקול דעת עצמאי**.

190. בשולי הדברים, נציין כי ההחלטה נשוא העתירה אינה עומדת בפני עצמה, אלא משתלבת במהלך שיטתי ורחב שמובילה הממשלה, שמטרתו להחליש את מעמדם של שומרי הסף במדינת ישראל ולהביא להחלפת כל גורם מקצועי הפועל לשמירה על האינטרס הציבורי ומתנגד לקידום מדיניות בלתי חוקית – ובראש ובראשונה, היועצת המשפטית לממשלה.

191. בנסיבות אלה, קיים חשש ממשי כי הצבעת הממשלה על שינוי מנגנון פיטורי היועצת המשפטית

לממשלה – מהלך שעלול להוביל לסיום כהונתה בפועל – התקבלה תוך ניגוד עניינים אישי של ראש הממשלה אשר משמש "הרוח החיה" מאחורי המהלך, ובצל ניגוד עניינים של חברי הממשלה, הפועלים כ"זרועו הארוכה" ותוך העדפת אינטרסים פוליטיים על פני הפעלת שיקול דעת עצמאי, מקצועי ונטול פניות מצד כל אחד מחברי הממשלה.

192. לפיכך, אף מטעם זה של ניגוד עניינים אישי בו מצויים רה"מ נתניהו ו-9 חברי ממשלה נוספים, וכן בשל ניגוד עניינים הקולגיאלי של חברי הממשלה כולה, סבורה העותרת כי יש להורות על ביטול החלטת הממשלה לשינוי מנגנון הפיטורים של היועצת המשפטית לממשלה.

3.ד. ההחלטה פוגעת אנושות באמון הציבור, בשלטון החוק ובתקינות המנהל

193. שינוי ההליך והתנאים לפיטורי היועץ המשפטי לממשלה באופן מידי וזאת על מנת להביא לפיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה הנוכחית, הוא עניין חריג ותקדימי שלא התרחש כמוהו בהיסטוריה של מדינת ישראל. ולא בכדי.

194. היועץ המשפטי לממשלה **אמון בכל תפקידיו על שלטון החוק, ומופקד על השלטת המשפט בממשלה, ולפיכך במדינה כולה**. על כן הוא נמנה מבין שומרי הסף החשובים ביותר במשטר הישראלי. יפים לעניין זה דבריה של כבוד השופטת ברון בבג"ץ 5134/14 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' מועצת מקרקעי ישראל**, פס' 48 לפסק דינה של כב' הש' ברון (נבו 14.11.2016):

"אכן, היועץ המשפטי לממשלה, כמו גם נציגיו במשרדי הממשלה השונים, הם שומרי הסף של שלטון החוק ופעילותם ככזו חיונית בכל רשות מרשויות המדינה. פירוש של דבר שהיועצ"ש, בפרשנותו את הדין הקיים, איננו רק "מייעץ"; הוא גם "מפקח" על הממשלה (זמיר כרך א', בעמוד 106), משמש עבודה כ"כלב שמירה" של שלטון החוק (זמיר – חוקיות השלטון, בעמוד 412). לחוות דעתו יש אופי מעין-שיפוטי, מפני שהיועצ"ש גוזר מסקנות נורמטיביות המתחייבות, להבנתו המקצועית, מיישום הדין הקיים על נסיבותיו של מקרה ספציפי (עניין **לביא**, בפסקה 17). במובן זה, מבחינתה של הרשות המנהלית, פעולה בניגוד לדעת היועצ"ש כמוה כפעולה בניגוד לדין, ופשיטא שאין רשות רשאית לפעול בניגוד לדין".

195. כך גם נקבע משכבר בהלכתו של בית המשפט הנכבד בכל הנוגע לתפקידו של היועץ המשפטי לממשלה **כאחראי למערכת אכיפת החוק הפלילי**, כאשר גם במסגרת זו הוא מפעיל סמכויות מעין-שיפוטיות. במסגרת זו אחראי היועץ המשפטי לממשלה לאכיפת הדין הפלילי במדינה, ובכך הוא פועל **כנציגו הבלבדי של הציבור** לטובת הבטחת אי-פגיעה באינטרס הציבורי:

"השליטה בדיון הפלילי, מבחינת ענין המשכתו או הפסקתו, תהיה נתונה בכל עת-למען הבטיח איפגיעה באינטרס הציבורי - בידי הריבון; הווה אומר, בידי היועץ המשפטי, שהוא נציגו של זה ושבידו מופקדת השמירה על אותו אינטרס". (בג"ץ 156/56 **פרידה שור נ' היועץ המשפטי לממשלה**, ואח', יא 285, 301 (1957); בג"ץ 935/89 **אורי גנור נ' היועץ המשפטי לממשלה**, מד(2) 485, פס' 25 לפסק דינו של כב' הש' (כתוארו אז) ברק (1990)).

196. היועץ המשפטי לממשלה (וכלל הייעוץ המשפטי לממשלה הכפוף אליו) אף מהווה **עמוד תווך משמעותי במערכת האיזונים ובלמים** של שיטת המשטר הישראלית, המשלים את הרשות השופטת ובמיוחד בית המשפט העליון. וזאת לנוכח היותו גורם ביקורת פנימי בתוך הרשות המבצעת לעניין הבטחת שלטון החוק, ולפיכך נושא גם בתפקיד מרכזי בהבטחת אמון הציבור בחוקיות וחוקיות פועלות הרשות המבצעת בכללותה; וזאת גם מצד אחריותו על אכיפת הדין בתפקידו כראש מערכת התביעה הכללית ומייצג המדינה בערכאות (בג"ץ 5658/23 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת** (1.1.2024)).

(להלן: "עניין עילת הסבירות"), פס' 162-166 לפסק דינה של כב' הש' (בדימוס) חיות; פס' 87 לפסק דינו של כב' הש' (כתוארו אז) עמית; פס' 35 לפסק דינה של כב' הש' רונן).

197. וכידוע - מערכת האיזונים ובלמים במשטר הישראלי חלשה במיוחד, בה הממשלה מרכזת בידה כוח שלטוני רב באופן חריג במיוחד כשלעצמו (ובפרט בהיעדר חוקה), וביחס למשטרים דמוקרטים אחרים, ובהתאם נדרש גורם פנימי המבטיח שלא ייעשה שימוש לרעה בכוח כה רב ומגוון כאמור (ולא בכדי בעניין הסבירות בית המשפט העליון הנכבד (דעת הרוב) הרחיבו בחוות דעתם רבות על היבטים אלה).

198. זאת ועוד, כפי שנקבע משכבר ואף הודגש ביתר שאת לאחרונה בפסיקותיו של בית המשפט העליון הנכבד – בעניין הסבירות, בבג"ץ נציב שירות המדינה, בג"ץ פיטורי ראש השב"כ (דעות הרוב) - לנוכח מאפיינים אלה של תפקיד היועץ המשפטי לממשלה ומשמעותיהם כבדות המשקל הנוגעות גם לרמה חוקתית, ישנו הכרח וצורך מכריע ביותר כי היועץ המשפטי לממשלה יהיה בעל עצמאות במילוי תפקידו.

199. כלומר מעצם הגדרת התפקיד וטיבו, תפקיד היועץ המשפטי לממשלה אינו יכול להיות "משרת אמון אישית", במסגרתה השיקולים שידריכו את פעולתו יהיו ריצוי של הגורם הממנה אותו – הממשלה במליאתה.

200. לנוכח זאת, וכפי שגם בא לידי ביטוי בהסדר הליך פיטורי היועץ המשפטי לממשלה עובר להחלטת הממשלה מיום 8.6.2025, משרת היועץ המשפטי לממשלה במשטר הישראלי היא משרה שמילויה משקף נאמנות לציבור, ולפיכך חובתו העליונה היא שלטון החוק.

201. על כן, האחריות בה היועץ המשפטי לממשלה נושא כלפי הממשלה המתגשמת באופן עקרוני גם בסמכות הממשלה להביא לסיום כהונתו, בהכרח חייבת להיות מעוצבת ומוגבלת למאפיינים אלה. כפי שציננה כבוד השופטת ברק-ארז בעניין ראש השב"כ בבהירות ובתמצית:

"משרה שלה נתונות סמכויות אכיפה וחקירה לא יכולה להיות, מעצם הגדרתה, משרת אמון, שהמדד למינוי אליה ולפיטורין ממנה הוא "אמון אישי". זוהי משרה שמילויה משקף נאמנות לציבור" (בפס' 16 לפסק דינה).

202. הדבר נכון מקל וחומר בעת הנוכחית בה ראש הממשלה מואשם בפלילים בעבירות חמורות מתחום טוהר המידות ואמון הציבור, וגם חברי ממשלה נוספים נחקרים או מואשמים בכתבי אישום, לצד חברי קואליציה אחרים. וזאת לצד הליכי החקירה המתנהלים אצל השב"כ כלפי חברי לשכתו של ראש הממשלה בעניינים הנוגעים לליבת ביטחון המדינה.

203. ומבחינת בנו של קל וחומר, הדבר נכון בעת הנוכחית בה התנהלותה של הממשלה מביאה חדשות לבקרים ניסיונות להחלשת שומרי סף, יוזמות שונות להגברת הפוליטיזציה בשירות הציבורי, ופעולות נוספות המבקשות לחתור תחת עקרונות שלטון החוק וטוהר המידות של השירות הציבורי. כפי שציין כבוד הנשיא עמית פעמים רבות, מדובר בשחיקה מסיבית ובכל הכבוד אגרסיבית ומתמשכת של נורמות המנהל התקין ואף של נורמות ציבוריות ותרבות פוליטיות - נורמות של it is not done.

204. לכן, השינוי בהליך לבחינה וקבלת החלטה לסיים את כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה שעוגן בהחלטת הממשלה מיום 8.6.2025 - עומד בסתירה חזיתית מול עוגנים נורמטיביים העומדים ביסוד שיטת המשטר הישראלית, ולמעשה מסיר ערובות מרכזיות הן בנוגע לתקינות הליך הפיטורים והן בנוגע לעצמאותו ואי-תלותו של היועץ המשפטי לממשלה במילוי תפקידו; ולפיכך שינוי זה גם מאיין את הבטחת שלטון החוק ותקינות המנהל בפעולות הממשלה.

205. כך, **ההסדר החדש שבהחלטה מיום 8.6.2025, קובע הליך שכל כולו פוליטי** – הן בזהות ה"וועדה המייעצת החדשה" המורכבת משרים מכהנים חלף ועדה חיצונית ואובייקטיבית, והן בביטול מעמדה של הוועדה הציבורית-מקצועית והחובה על הממשלה להתבסס על תוצריה ומסקנותיה – **ובכך מכניס שיקולים פוליטיים** כשיקולים רלבנטיים ואף **יחידים**.

206. בכך החלטת הממשלה מיום 8.6.2025 הופכת את תפקידו של היועץ המשפטי לממשלה הופך לתפקיד של "משרת אמון אישי", ולאומר "הן" של הדרג הפוליטי הנבחר, ותו לא.

207. **במצב דברים זה אין שום ערובה כי הממשלה בפעולותיה תפעל בכפוף לשלטון החוק**. משמעות הדברים היא סיכון גבוה וברמת וודאות גבוהה לפגיעה בנושאה בזכויות הפרט, בטוהר המידות והמנהל התקין של השירות הציבורי בכללותו.

208. בהקשר זה תוסיף העותרת כי **החלטת הממשלה מיום 6.8.2025** – אשר הסירה ערובה מרכזית והכרחית להבטחת יכולת התפקוד העצמאית של היועץ המשפטי לממשלה, וזאת באמצעות פוליטיזציה מוחלטת של הליך הפיטורים – **באה במקביל לקשיים פוליטיים קשים בממשלה באשר לחקיקת חוק גיוס לבני החברה החרדית**, קשיים אשר עולים כדי חששות ממשיים להתפרקותה של הממשלה; **וזאת לצד עמדתה העקבית של היועצת המשפטית לממשלה בסוגיה כי המצב הקיים וכן הצעותיה של הממשלה להסדר מהוות פגיעה בלתי מידתית בזכות לשוויון בהיבטי החוקתיים** של אוכלוסיית המשרתים (בסדיר ובמילואים), וכן סותרות את צרכי הצבא במיוחד בעת הנוכחית בה הממשלה מורה על המשך הלחימה ברצועת עזה, לצד חזיתות נוספות.

209. עוד תדגיש העותרת בהיבט זה, כי **בהיעדר ערובה לשלטון החוק ברשות המבצעת**, הרי שגם **לא יכולה לעמוד עוד חזקת תקינות המנהל** – המהווה עוגן משמעותי לאפשרותם של בתי המשפט, ובפרט בית המשפט העליון הנכבד, לערוך ביקורת על הרשות המבצעת. קרי, **מדובר גם בפגיעה משמעותית ביכולתו של בית המשפט למלא את תפקידו החוקתי במערכת איזונים ובלמים** במשטר הישראלי, במסגרתה הוא עומד כרשות השלטונית היחידה שמסוגלת לעשות כן.

210. זאת ועוד, הפיכת תפקידו של היועץ המשפטי לממשלה למשרת "אמון אישי" מסירה כל זיק של ערובת לשלטון החוק ועקרונות יסוד נוספים **בכל הנוגע לניהול מערכת אכיפת החוק**.

211. חומרתו של עניין זה **מתעצמת ביתר שאת** כאמור שעה ש**ראש הממשלה מואשם בפלילים** בעבירות **חמורות מתחום טוהר המידות** ואמון הציבור, וגם חברי ממשלה נוספים נחקרים או מואשמים בכתבי אישום, לצד חברי קואליציה אחרים; לצד הליכי החקירה המתנהלים אצל השב"כ כלפי חברי לשכתו של ראש הממשלה בעניינים הנוגעים לליבת ביטחון המדינה; וכן לצד **התנהלותו של השר לביטחון לאומי**, שכבר הוכרה על-ידי בית משפט זה כ**נוגעה בפגמים חריפים היוורדים לשורש שלטון החוק בגורם מרכזי נוסף במערכת האכיפה – המשטרה ועצמאותה**.

212. עוד תציין העותרת את הפסיקה הידועה של בית המשפט בעניין בג"ץ 6163/92 **יואל אייזנברג נ' שר הבינוי והשיכון** מז(2) 229 (1993) (להלן: **"עניין אייזנברג"**) לפיה:

"ביסוד השירות הציבורי עומד האדם. עמידה על מינויו של האיש המתאים, והעברתו מתפקידו של האיש הלא מתאים, הם תנאי בסיסי לקיומו של שירות ציבורי הנהנה מאמון הציבור" [פסקה 51 לפסק דינו של כבוד השופט (כתוארו אז) ברק].

213. כמו כן, כידוע, אמון הציבור ברשויות הינו תנאי יסודי לתפקודן התקין. ואכן, בשורה של פסקי דין חזר והדגיש בית המשפט הנכבד את חשיבות אמון הציבור ברשויות. כך, גם בעניין **אייזנברג**, בפס' 54 לפסק

דינו של השופט (כתוארו אז) ברק :

"אמון הציבור ברשויות השלטון הוא מנכסיה החשובים של הרשות השלטונית, ושל המדינה. כאשר הציבור מאבד את אמונו ברשויות השלטון, הוא מאבד את אמונו באמנה החברתית המשמשת בסיס לחיים משותפים. יש ליתן משקל נכבד לשיקולים הבאים לקיים, לשמר ולפתח את תחושת הציבור, כי משרתיו אינם אדוניו וכי הם עושים את מלאכתם למען הציבור, מתוך יושר ונקיון כפיים. אכן, טוהר השירות והשורות עומד בבסיס השירות הציבורי ובבסיס המבנה החברתי שלנו..."

214. לפיכך, הפיכת תפקידו של היועץ המשפטי לממשלה, הבכיר במערכת אכיפת החוק, למשרת "אמון אישי", תוך איון כל ערובה לעצמאותו וליכולתו לפעול משיקולים מקצועיים בלבד, פוגעים אנושות גם באופיו הממלכתי והמקצועי של נבחר הציבור ומשרתיו, באופן שאף פוגע באמון הציבור.

215. לפיכך, השינוי בהליך לבחינה וקבלת החלטה לסיים את כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה שעוגן בהחלטת הממשלה מיום 8.6.2025, פוגע פגיעה אנושה בשלטון החוק במדינת ישראל ובאמון הציבור ברשויות השלטון.

ד.4. החלטת הממשלה נגועה בשיקולים זרים ותכליתיה לאפשר לממשלה לפעול בניגוד לדין

216. משהוצגו בפני בית המשפט הנכבד נסיבות ההחלטה אשר התקבלה על ידי הממשלה, תטען העותרת כי דינה של ההחלטה בטלות, בגין החשש הכבד לשיקולים זרים אשר עומדים בבסיסה וזאת נוכח תוכנה, נוכח השתלשלות האירועים שהובילו לקבלתה, כפי שהוצג לעיל בפרק העובדתי.

217. אך לאחרונה חזר והדגיש בית המשפט הנכבד, בפסק דינו בבג"ץ פיטורי ראש השב"כ, כי חובתה של רשות מנהלית ככלל, והממשלה בפרט, לקבל החלטותיה בהיעדר שיקולים זרים, חלה גם על החלטות ממשלה בעניין מינוי וסיום כהונה, ובלשונו של כב' הנשיא עמית, בפס' 40 לפסק דינו :

"החלטות על מינוי ועל סיום כהונה – כמוהן כהחלטות מינהל רבות אחרות – נתונות לביקורת שיפוטית. זאת, הן בכל הנוגע לתנאים להפעלת הסמכות המינהלית והן באשר למישור שיקול הדעת בהפעלתה. ברי כי סמכות היא תנאי הכרחי לקבלת החלטה מינהלית, אך לא מדובר בתנאי מספיק. על הרשות המוסמכת להפעיל את שיקול דעתה בנוגע למינוי וסיום כהונת נושאי משרה בשירות הציבורי על פי עקרונות המשפט המינהלי – בהגיונות, בסבירות, בהיעדר שיקולים זרים ולפי כללי הצדק הטבעי"

218. על כן, הלכה פסוקה היא שעל הממשלה, ככל רשות מנהלית וביתר שאת בהיותה הבכירה שבה, לקבל את החלטותיה בענייני מינוי וסיום כהונה של בעלי תפקיד בכירים, בהתאם לכללי הצדק הטבעי וכללי המנהל התקין, בשוקלה שיקולים ענייניים בלבד, אשר לאורם עומדת טובת הציבור ותקינות המנהל, ובהיעדר כל שיקולים זרים. אם כן, אין עוררין שעניין זה נכון גם כאשר מונחת לפנינו החלטת ממשלה שעניינה שינוי אופן סיום כהונתה של היועצת המשפטית לממשלה.

219. אם כן, מה הוא שיקול זר? כך בלשונו של השופט (כתוארו דאז) ברק בבג"ץ 953/87 א. פורז נ' שלמה להט, ראש עיריית תל-אביב-יפו, מב (2) 309 (1988), בעמ' 324 לחוות דעתו :

"אכן, הרשות השלטונית... רשאית לפעול על-פי שיקול-דעתה, ובלבד ששיקול-דעת זה מקיים את כללי המשפט המינהלי הישראלי (החקוק וההלכתי, המהותי והדיוני) בעניין הפעלתו של שיקול-דעת מינהלי. על-כן, חייב שיקול הדעת השלטוני לקחת בחשבון אותם שיקולים, הנופלים לדל"ת אמותיו של חוק המסמך אותו להפעיל שיקול-דעת. שיקול החורג ממטרותיו של החוק המסמך הוא שיקול זר, ועל-כן פסול, ואין הרשות השלטונית רשאית להתחשב בו. זאת ועוד: אין לה, לרשות השלטונית, חופש לעצב לעצמה את המטרות, שלשמן היא רשאית להפעיל את שיקול-דעתה. שיקול-דעת,

המופעל מכוח החוק, חייב להתקיים במסגרת המטרות שהחוק קבע, ובמסגרת זו בלבד. אפילו נאמר בדבר חקיקה במפורש, כי שיקול הדעת הוא מוחלט, הרי גם אז מתפרש שיקול הדעת כמחייב את בעל הסמכות לפעול לשם הגשמת מטרות החקיקה שמהן יונקת סמכותו".

220. במקרה דנן, עולה חשש כבד שמא הממשלה, בהחלטתה לשנות את אופן מינויה וסיום כהונתה של היועצת המשפטית לממשלה, שקלה שיקולים זרים ופסולים אשר יש בהם להביא לכדי פסלות החלטת הממשלה.

221. זאת, בשל כך שחברי הממשלה פועלים מזה זמן רב נגד הייעוץ המשפטי לממשלה בכלל, והיועצת המשפטית לממשלה בפרט, תוך השמעת התבטאויות חוזרות להביא לפיטוריה; בשל תזמון ההחלטה אשר התקבלה בעת בה נגד רה"מ נתניהו מתנהל הליך פלילי, ונגד 9 חברי ממשלה נוספים מתנהלות חקירות בעניינים שונים; ובייחוד בשל כך שלאור האמור לעיל ובשל חוסר יכולתה המתמשך של הממשלה למנות חברים לוועדה הציבורית-מקצועית עימה נדרשת היא להיוועץ כחלק מהליך הפיטורין – שינתה היא בהרף עין את המנגנון אשר נקבע לאור המלצות ועדת שמגר לעניין מינוי וסיום כהונה של היועץ המשפטי לממשלה.

222. כך גם בדברי ההסבר להצעה להחלטה, ציין מגיש הבקשה, שר המשפטים לוי, כי:

השינוי נדרש על רקע המצב שנוצר בו כלל שרי הממשלה הביעו אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה המכהנת, בהחלטתה מס' 2912 מיום 23.3.2025. **משכך, קיימת דחיפות לקבלת החלטה על ידי הממשלה בנושא בהקדם...** פעולתה הלעומתית של היועצת המשפטית לממשלה, שאינה עומדת בקנה אחד עם עמדות משפטיות שהובאו בעבר על ידי הייעוץ המשפטי לממשלה, מביאה לשיתוק עבודת הממשלה בשורה של עניינים מהותיים... **כמו כן, תהליך השלמת המינויים לוועדה הציבורית-מקצועית נתקל בקשיים רבים, שכן הכנסת נמנעת מלבחור נציג מטעמה לוועדה, וכלל שרי המשפטים לשעבר והיועצים המשפטיים לממשלה לשעבר, גילו את עמדתם ביחס לעניין או ביחס לממשלה, באופן שמציב קושי גדול בפני בחירת חבר ועדה אשר יוכל לעסוק בנושא ללא פניות.** בנסיבות אלה, נוכח דחיפות העניין ונוכח המשבר בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה, ולאחר שהיועצת המשפטית לממשלה לא ראתה לנכון להתפטר לאחר שהממשלה הביעה אי אמון בה, יש צורך הכרחי ודחוף בהחלטה זו."

223. דברי ההסבר להצעת ההחלטה, אם כן, אינם מותירים מקום לספק – **החלטת הממשלה שינתה את המנגנון הקיים בדבר דרכי מינויה וסיום כהונתה של היועצת המשפטית לממשלה, מנגנון אשר התקבל ונקבע לאור המלצות ועדה מקצועית, ובמחוי יד שללה את הרעיון המארגן העומד בבסיסו, ללא כל שיקול מקצועי וענייני, אלא אך ורק בשל חוסר יכולתה המתמשך להשלים את הליך המינויים לוועדה הציבורית-מקצועית, ובשל רצונה להביא לסיום כהונתה של היועצת המשפטית לממשלה הנוכחית בהקדם האפשרי, זאת בשל צרכיהם האישיים והפוליטיים של חברי הממשלה, אשר מהווים שיקולים פסולים וענייניים שאין על הממשלה לכלול בסל השיקולים לעניין כה רגיש ומהותי.**

224. כלומר מדובר בהחלטה פרסונלית, בה נעשה שינוי של כללי המשחק "תוך כדי משחק" לטובת הגשמת שיקולים פוליטיים ושיקולים אישיים ממש של חברי הממשלה.

225. על כן טוענת העותרת כי השיקולים אשר שקלה הממשלה כאשר קיבלה את החלטתה בדבר שינוי הדרכים למינויה וסיום כהונתה של היועצת המשפטית לממשלה היו פוליטיים ואישיים באופן מובהק, וזאת כדי להגשים את רצון חברי הממשלה לקחת לידיהם את הסמכות הבלעדית להביא לפיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה ויאפשר לה את מירב השליטה במועמד עתידי שיבחר, ובאופן שיוביל

לפוליטיזציה של שומר הסף החשוב במדינת ישראל – היועץ המשפטי לממשלה.

226. על רקע כל אלה, העותרת טוענת כי החלטת הממשלה מבקשת תחת מעטה של שינויים הליכיים לשנות באופן יסודי את תפקיד ומעמד היועצת המשפטית וממשלה, וכל זאת משיקולים פוליטיים ואישיים בלבד. על כן גם מטעם זה – דינה של ההחלטה בטלות.

5.ד. החלטת הממשלה עולה כדי חוסר סבירות קיצוני

227. ומתוך כלל האמור עד כה, הרי שהחלטת הממשלה מיום 8.6.2025 לשינוי הליך והתנאים לפיטורי היועצת המשפטית לממשלה – נגועה גם בחוסר סבירות קיצוני, כפי שיפורט להלן.

228. עקרון על במשפט הציבורי הישראלי הוא כי הממשלה היא חלק מן הרשות המנהלית, וכפועל יוצא מכך העקרונות החלים על הרשות המינהלית ועל עובדיה חלים על הממשלה וחבריה (יחד ולחוד) (בג"ץ 4646/08 לביא נ' ראש הממשלה, פס' 9 (12.10.2008)).

229. עוד הדגיש בית המשפט הנכבד בהלכותיו הרבות, כי **העובדה שהממשלה בעלת סמכות למנות נושא משרה בכירה, ובכלל זאת היועצת המשפטית לממשלה, וכן מוסמכת לקבוע את הדרכים והתנאים לעשות כן, כפי שקבוע בסעיפים 5 ו-23 לחוק המינויים - אין בכך (בא' רבתי) כדי לפטור את הממשלה מן החובה לעמוד בכללי המשפט המינהלי בעניין גיבוש תשתית עובדתית, היעדר שרירותיות, סבירות, היעדר שיקולים זרים וכיוצ"ב (בג"ץ נציב שירות המדינה, פס' 26 לפסק דינו של כב' הנשיא עמית).**

230. יתרה מכך, **בעניין עילת הסבירות, עמדה כבוד הנשיאה (בדימוס) חיות על חשיבות עילת הסבירות, בפרט בהקשר של מינויים בכירים ביותר המבוצעים על ידי הממשלה ושריה, ובמיוחד של שומרי סף האמונים על מערכת אכיפת החוק, בראשם היועצת המשפטית לממשלה :**

"הסרת הפיקוח השיפוטי על סבירות החלטות הממשלה והשרים ביחס לכלל המינויים שבתחום סמכותם, תותיר את הציבור ללא הגנה ממשית במצבים שבהם בכירים בשירות הציבורי ימונו או יפוטרו משיקולים פוליטיים בלבד. כפי שהדגישו העותרים והיועצת בעמדתם, ההשלכות בהקשר זה הן חמורות במיוחד ביחס לגורמים האמונים על אכיפת החוק – כמו היועצת המשפטית לממשלה, פרקליט המדינה ומפכ"ל המשטרה – שבהיעדר ביקורת שיפוטית אפקטיבית, שאלת מינויים והמשך כהונתם הופכת תלויה כל כולה בחסדי הדרג הנבחר, באופן שעלול לערער את עצמאותם. רכיב זה של עצמאות מערכת אכיפת החוק הוא חלק הכרחי במילוי תפקידה לשמירה על שלטון החוק במדינה..." (בפס' 56 לפסק דינה).

231. זו העת להזכיר מושכלות יסוד, **שלפיהן בעת מילוי תפקידה, משמשת הממשלה כנאמנה של הציבור, וכל הסמכויות שהוקנו לה נועדו לשירות הציבור :**

"לא הרי רשות היחיד כהרי רשות הציבור, שזו בתוך שלה היא עושה, ברצותה מעניקה וברצותה מסרבת, ואילו זו כל כולה לא נוצרה כי אם לשרת את הכלל, ומשלה אין לה ולא כלום : כל אשר יש לה מופקד בידה כנאמן, וכשלעצמה אין לה זכויות או חובות נוספות על אלה, או שונות ונפרדות מאלה, אשר הן נובעות מנאמנות זו או הוקנו לה או הוטלו עליה מכוח הוראות חקוקות." (בג"ץ 142/70 שפירא נ' הוועד המחוזי של לשכת עורכי-הדין, ירושלים, פ"ד כה (1) 325, 331 (1971)).

232. **ואולם, בענייננו, החלטת הממשלה מיום 8.6.2025 התקבלה תוך התעלמות מכלל השיקולים הענייניים ובראשם – כי הליך הפסקת הכהונה של יועץ משפטי לממשלה נועד כאמור בראש ובראשונה להבטיח את עצמאותו ומקצועיותו במילוי תפקידו.**

233. כך, החלטת הממשלה ביטלה לחלוטין את חובת ההיוועצות עם הוועדה המקצועית-ציבורית. כך גם,

החלטת הממשלה מעבירה את תפקידיה של הוועדה המקצועית-ציבורית לידי ועדת שרים, גוף פוליטי לחלוטין, חלף גוף מקצועי, חיצוני ובלתי תלוי בממשלה.

234. בכך התעלמה הממשלה לחלוטין מתכליות קביעתה של הוועדה המקצועית-ציבורית במתכונת של ועדת איתור (כפי שעמדה העותרת לעיל). כך, "הוועדה המייעצת" החדשה, ועדת השרים, אינה מתאימה מבחינת מאפייני חבריה ותפקידיהם להיות גורם האחראי על איסוף מידע, בדיקת מועמדים והערכת התאמתם לתפקיד וגיבוש המלצה המבוססת על תשתית עובדתית מתאימה ועל מקצועיותם וניסיונם של חברי הוועדה. ובמיוחד, החלפת ועדת האיתור בגוף פוליטי לחלוטין, מראה כי לא ניתן כל משקל לתכלית המרכזית של ועדת איתור והיא להבטיח כי השיקולים הנלקחים בחשבון לצורך המינוי הם ענייניים ומקצועיים בלבד.

235. לא רק זאת, בכך גם ביטלה הממשלה לחלוטין את האיזון העדין שנקבע בזהות חברי הוועדה המקצועית-ציבורית, נציגים בכירים כאמור לעיל של כלל רשויות השלטון והגופים המקצועיים הרלבנטיים, **לטובת הענקת שליטה מוחלטת לממשלה במינוי חבריה שלה (!).** **כלומר ידה הארוכה של הממשלה, שר המשפטים, גם מציע לפטר את היועץ המשפטי לממשלה, ושאר ידה הארוכות, חברי ועדת השרים "המייעצת" לעניין זה, בוחנים את ההצעה; ו"כל הידיים יחד"** גם מקבלות את ההחלטה הסופית.

236. כך גם, במקום חובת היועצות עם כאמור גורם מקצועי חיצוני ובלתי-תלוי, אשר נועדה להבטיח זכות טיעון אפקטיבית וממשית ליועץ המשפטי לממשלה המכהן וכן לבחון באופן מקצועי ובלתי-תלוי כאמור האם מתקיימת עילה להפסקת הכהונה – שלב קריטי מבחינת ביסוס התשתית העובדתית המלאה וכן מבחינת תקינות הבקשה להפסקת כהונה - החלטת הממשלה מאיינת למעשה רכיבים אלה.

237. בכך לא רק שהחלטת הממשלה הופכת את ההליך לבעל פגמים מבניים קבועים היוורדים לשורש עקרונות היסוד של המשפט המנהלי ולהליך פוליטי לחלוטין; אלא למעשה מסירה מעצמה את חובותיה לכללי המשפט המנהלי מלכתחילה.

238. זאת ועוד, ההסדר שנקבע בהחלטת הממשלה גם מעניק משקל מכריע ל"הבעת אי-אמון" של הממשלה ביועץ המשפטי לממשלה המכהן, מבלי שישנם שום עוגנים לערובות כי הבעת אי האמון האמורה אינה נטועה כל כולה בשיקולים פוליטיים.

239. כפי שעמדה העותרת לעיל, מדובר בהגדרת שיקולים פוליטיים לא רק כשיקולים בעלי משקל כל שהוא לעניין סיום כהונה של שומר סף הבכיר ביותר האמון על הבטחת שלטון החוק, אלא למעשה כשיקולים היחידים המנחים את הממשלה בקבלת החלטה כה רגישה הנוגעת לליבת שלטון החוק במשטר ישראלי.

240. כן תוסיף העותרת, בצירוף לאמור על הפגיעה הקשה של ההחלטה בשלטון החוק, המנהל התקין ואמון הציבור בממשלה ובשירות הציבורי כולו, **הרי שגם השלכות קריטיות אלה לא קיבלו שום התייחסות ולא נשקלו בטרם קיבלה הממשלה את החלטתה.**

241. ודוק - כל זאת עולה מבחינת תוכנה של ההחלטה. ואולם, דברי ההסבר להצעת המחליטים של שר המשפטים שאושרה כאמור, אף מראים זאת באופן מובהק ובלתי משתמע לשתי פנים.

242. לפיכך, לעמדת העותרת ההחלטת הממשלה מיום 8.6.2025 עולה כדי חוסר סבירות קיצוני, בנוסף ליתר הפגמים הטבועים בה עליהם עמדה העותרת לעיל, ולכן דינה בטלות.

ה. סיכום

243. הנה הונחה על שולחנו של בית המשפט הנכבד עתירה חשובה מאין כמותה, אשר עניינה בשינוי מנגנון פיטורי היועצת המשפטית לממשלה, שנעשה במקביל למסע הכפשה כנגד מוסד הייעוץ המשפטי בכלל והיועצת המשפטית בפרט, וכן איומים חוזרים ונשנים למימוש פיטורי היועצת המכהנת.

244. היועצת המשפטית לממשלה ניצבת בליבת מערך האיזונים והבלמים של המשטר הדמוקרטי בישראל ומהווה כשומרת סף מרכזית בדמוקרטיה הישראלית. תפקידה עוצב משכבר הימים כתפקיד ממלכתי, עצמאי וא-פוליטי.

245. ערעור מעמדה של היועצת המשפטית באמצעות שינוי מנגנון פיטוריה אינו מהלך אדמיניסטרטיבי גרידא, אלא צעד שמהותו שינוי יסוד במשטר החוקתי בישראל. **פגיעה בעצמאות מוסד הייעוץ המשפטי כמוה כפגיעה בבלם החוקי האחרון על פעולת הרשות המבצעת.**

246. לדאבונה של העותרת, דומה כי החלטת הממשלה נועדה לסלול מסלול מהיר להסרת המכשול המשמעותי ביותר עבורה במאמציה לקדם מהלכים בלתי חוקיים ומנוגדים לדין, זאת על ידי הדחת היועצת המשפטית לממשלה בהליך בזק, תוך חשש לניגוד עניינים ושקילת שיקולים זרים, פוליטיים וצרים, ובחוסר סבירות קיצוני.

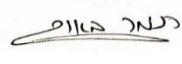
247. אשר על כן, ולאור כל האמור לעיל יתכבדו העותרים לבקש מבית המשפט הנכבד ליתן את הצווים המפורטים ברישא לעתירה זו, ולעשותם מוחלטים. כן יבקשו העותרים מבית המשפט הנכבד כי יורה על מתן צו הביניים, ולחילופין הצו הארעי המבוקש בעתירה.

248. כמו כן, ולאור דחיפות הנושא וחשיבותו יתכבדו העותרים לבקש כי יקבע מועד דיון בהול בעתירה.

249. העתירה נתמכת בתצהירו של מר עמק ברכה, המשנה למנכ"ל העותרת.

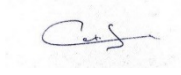
סתיו לבנה להב,
עו"ד

תמר באום, עו"ד

רותם בבלי דביר, עו"ד

תומר נאור, עו"ד

ד"ר אליעזר שרגא, עו"ד

ב"כ העותרת

ירושלים, 10 יוני, 2025 ; י"ד סיון, תשפ"ה

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

התנועה למען איכות השלטון בישראל ע"ר 580178697

ע"י ב"כ עוה"ד ד"ר אליעד שרגא ו/או תומר נאור
ו/או רחל אל-שי רוזנפלד ו/או רותם בבלי דביר
ו/או תמר באום ו/או אורי הס ו/או סתיו לבנה להב
ו/או טלילה דביר ו/או עדן בוים ו/או יעל בלוך
ו/או אייל קלסקין ו/או לירז גנון ו/או ענת ברמן
ו/או אילאיל גביזון ו/או איל גלזר

מרח' יפו 208, ת.ד. 31348 ירשלים 9131301
טלפון: 02-5000073; פקס: 02-5000076
דוא"ל: office@mqg.org.il

העותרת

- נגד -

1. ממשלת ישראל ה-37
2. ראש הממשלה חה"כ בנימין נתניהו
3. שר המשפטים חה"כ יריב לוין
4. ועדת השרים לעניין בחינת הצורך בהחלפת היועצת המשפטית לממשלה
5. הוועדה המקצועית-הציבורית בראשות הנשיא לשעבר, כב' השופט בדימוס אשר גרוניס
6. היועצת המשפטית לממשלה

ע"י ב"כ עוה"ד מפרקליטות המדינה
מרחוב צאלח א-דין 29, ירושלים
טל': 073-3925590; פקס: 02-6467011
דוא"ל: hcj-dep@justice.gov.il

המשיבים

תצהיר מטעם העותרת

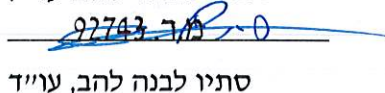
אני הח"מ מר עמק ברכה, מס' זהות 028959716, משנה למנכ"ל העותרת, מצהיר בזאת כי העובדות המפורטות בעתירה זו נכונות לפי מיטב ידיעתי ואמונתי.

חתימת המצהיר

אישור

אני עו"ד סתיו לבנה להב, מ.ר. 92743, מאשרת בזאת כי ביום 10.6.2025 חתם לפני מר עמק ברכה, מס' זהות 028959716, על הצהרתו דלעיל, לאחר שהזהרתיו כי עליו להצהיר ולומר את האמת, וכי יהיה צפוי לעונשים הקבועים בחוק אם לא יעשה כן, ולאחר שאישר את נכונות הצהרתו.

סתיו לבנה להב עו"ד

סתיו לבנה להב, עו"ד

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1/ע	העתק העמודים הרלוונטיים מתוך דין וחשבון הוועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו (1998)	44
2/ע	העתק הנחיות היועץ המשפטי לממשלה 1.0000 "תפקידי היועץ המשפטי לממשלה" (16.2.2003)	56
3/ע	העתק הודעת הממשלה מיום 9.5.1960 (י"פ התש"ך, 772, עמ' 1690)	60
4/ע	העתק החלטת הממשלה 2274 בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה מיום 20.08.2000	62
5/ע	העתק הודעה בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה	64
6/ע	העתק החלטת הממשלה 1773 מיום 10.6.2007 בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה	67
7/ע	העתק הסדר ניגוד העניינים שנערך לרה"מ נתניהו מיום 2.11.2020	69
8/ע	העתק כתבתה של סיון חילאי "משדה תימן ועד משפט נתניהו: בקואליציה מחפשים עיר מקלט - אלו חבריה שכבר בחקירה" Ynet מיום 29.3.2025	74
9/ע	העתק כתבתו של יהושע (ג'וש) בריינר "מח"ש מבקשת לחקור באזהרה את שיקלי בחשד שייעץ לאיש שב"כ שהדליף מסמכים מסווגים" הארץ מיום 8.5.2025	80
10/ע	העתק כתבתה של ליאת רון "סיקור חיובי? המשטרה חוקרת את קשרי ישראל בידור עם משרדי ממשלה" מיום 4.2.2025 וואלה!	83
11/ע	העתק כתבתם של ליאור אוחנה ואח' "שר זומן לחקירה. החשד: כספי ציבור שומשו למימון עיתון מפלגתי של ש"ס" מיום Ynet 18.3.2025	88
12/ע	העתק חוות דעתו של גיל לימון המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-מנהלי) "הצעת מחליטים בנושא 'הדרכים והתנאים למינוי והפסקת כהונת היועץ המשפטי לממשלה' תיקון החלטת הממשלה" מיום 8.6.2025	92
13/ע	העתק כתבתו של איתמר אייכנר "נתניהו נגד היוע"משי"ת: היא לעומתית לנו, מבקש מהשר לוי שייתן הצעה איך לפתור" Ynet, מיום 4.11.2024	103

מס'	שם הנספח	עמ'
14/ע	העתק החלטה מס' 2764 של הממשלה מיום 16.2.2025	108
15/ע	העמודים הרלוונטיים מתוך הצעת חוק יסוד: השפיטה עיקרי ההתייחסות למתווה השרים, היועצת המשפטית לממשלה מיום 2.3.2025	111
16/ע	העתק כתבתה של יעל יפה "היועמ"שית על מתווה לוי-סער: 'מטיל צל כבד על מערכת השפיטה ופוגע במקצועיותה ועצמאותה'" מיום 2.3.2025 N12	119
17/ע	העתק כתבתם של יובל קרני וטובה צימוקי "הכדור אצל לוי: אור ירוק לקידום הדחת היועמ"שית" מיום 24.12.2024 Ynet	126
18/ע	העתק החלטת ממשלה מס' 2912 מיום 23.3.2025	130
19/ע	העתק הצעת המחליטים בנושא "הדברים והתנאים למינוי והפסקת כהונת היועץ המשפטי לממשלה תיקון החלטת ממשלה מיום 8.6.2025	132
20/ע	העתק פנייתו של חה"כ יריב לוי סגן ראש הממשלה ושר המשפטים "החלפת היועצת המשפטית לממשלה עו"ד גלי בהרב מיארה" מיום 8.6.2025	136
21/ע	העתק הזימון לשימוע מיום 9.6.2025	139
22/ע	העתק מכתב העותרת מיום 12.11.24	141
23/ע	העתק מכתב העותרת מיום 18.11.24	145
24/ע	העתק מכתב העותרת מיום 24.11.24	149
25/ע	העתק מכתב העותרת מיום 24.12.2024	152
26/ע	העתק מכתב העותרת מיום 18.2.2025	156
27/ע	העתק מכתב העותרת מיום 16.3.2025	160
28/ע	העתק מכתב העותרת מיום 25.3.2025	164
29/ע	העתק מכתב העותרת מיום 22.4.2025	172
30/ע	העתק מכתב העותרת מיום 5.6.2025	176

נספח ע/1

העתק העמודים הרלוונטיים מתוך
דין וחשבון הוועדה הציבורית
לבחינת דרכי המינוי של היועץ
המשפטי לממשלה ונושאים
הקשורים לכהונתו (1998)

עמ' 44

פרק א' הקדמה

1. ביום ו' באדר א' התשנ"ז - 13 בפברואר 1997 - מינה שר המשפטים, מר צחי הנגבי, ועדה לבחינת מכלול ההיבטים בדבר כשירותו של מועמד לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה, ואת דרך מינויו של נושא התפקיד האמור. לפי כתב המינוי (נספח א' לדו"ח) נתבקשה הוועדה לבחון את אמות-המידה הנדרשות בשני הנושאים הנ"ל, לרבות דרך הצגת שמות המועמדים ומשך הכהונה של נושא התפקיד.

בנוסף לנושאים שהובאו לעיל, הוסמכה הוועדה לדון ולהמליץ את המלצותיה בכל סוגיה נוספת הקשורה לכהונת היועץ המשפטי לממשלה, ככל שתמצא לנכון.

כן נתבקשה הוועדה להציע את דרך עיגון מסקנותיה, באמצעות חקיקה ובכל דרך אחרת.

סיכומם של דברים אלה: הוועדה נתבקשה לדון בכשירות, בדרך המינוי, באופן הצגת שמות המועמדים ובמשך הכהונה. נוסף על כך, היא הוסמכה להוסיף ולדון, לפי שיקול דעתה, בכל נושא נוסף הקשור לכהונה הנ"ל. הוועדה גם נתבקשה להציע מהו המדרג החקיקתי אשר במסגרתו יינתן ביטוי להוראות הדנות בנושאים הנ"ל, כולן או מקצתן.

2. כחברי הוועדה נתמנו נשיא בית המשפט העליון (בדימוס) מאיר שמגר, שכיהן כיושב-ראש הוועדה, פרופסור רות גביון, פרופסור דוד ליבאי, עורך דין משה נסים ועורך דין חיים צדוק.

כמרכז הוועדה נתמנה עו"ד איל גבאי ממשרד המשפטים, וכעוזר מחקר נתמנה עו"ד איתן לבונטין.

עורכת דין נילי ארד, המנהל הכללי של משרד המשפטים, הושיטה לוועדה סיוע ועצה.

3. נוסף על הישיבות שהוקדשו לדיונים פנימיים של הוועדה, קיימה הוועדה שלוש-עשרה ישיבות שהוקדשו לשמיעת מוזמנים, בהן שמעה מדבריהם של עשרים ושישה מוזמנים. חלקם אף מסרו חומר בכתב המשלים את דבריהם שנאמרו בפני הוועדה.

רשימת המוזמנים מובאת בנספח ב' לדו"ח.

4. בעקבות הודעתה בעיתונות קיבלה הוועדה גם מספר פניות בכתב שהובאו לעיונם של חברי הוועדה.

5. תודתנו נתונה לכל אלה שתורמו לעבודת הוועדה בכך שטרחו והופיעו בפניה ולאלו שמסרו דבריהם בכתב.

אנו מביעים הערכתנו הרבה לעו"ד נילי ארד, לעו"ד איל גבאי ולעו"ד איתן לבונטין שהושיטו לנו עזרה רבה ומועילה. הדין וחשבון הודפס על ידי גב' דינה זהורי במיומנות רבה, כדרכה.

(5) ייצוג האינטרס הציבורי ושמירה על קיום החוק, הלכה למעשה, במגוון של נושאים נוספים, העולים מהוראות חקוקות ייחודיות.

9. תפקידו של היועץ המשפטי נגזר במידה רבה מן הדגם שהיה מקובל בתקופת המנדט הבריטי בארץ ישראל, בזמן שכהן ליד הנציב העליון - כאחד מפקידי השלטון הבכירים ביותר - נושא תפקיד בשם Attorney General (התרגום הרשמי לעברית של שם המשרה בחקיקה המנדטורית היה "היועץ המשפטי"). תפקיד זה שולב למינהל הציבורי המנדטורי מתוך חיקוי לתפקיד, בעל התואר הזהה, הקיים בארצות בהן נוהגת שיטת המשפט האנגלו-אמריקאית; אולם, זאת בהבדל עיקרי ומשמעותי: ה-Attorney General בבריטניה, בארצות-הברית וברוב ארצות הקהיליה הבריטית (למעט יוצאים מן הכלל מעטים) הוא אישיות פוליטית, המכהן כחבר הממשלה ולעיתים אף כחבר הקבינט המצומצם, ולכן תקופת כהונתו חופפת את תקופת הכהונה של הממשלה בה הוא חבר. בשיטתנו, כפי שנהגה גם בתקופת המנדט וכן במושבות ובשטחי מנדט בריטיים אחדים, ה-Attorney General, קרי "היועץ המשפטי", הוא פקיד ציבור ולא נושא תפקיד פוליטי. הכללתו של היועץ המשפטי לממשלה בשירות המדינה היתה מעיקרו ביטוי להנחת היסוד, כי מי שנמנה על שירות המדינה (לפי הדגם התאורטי של ה-civil service האנגלי) יהיה, כנדרש בשירות האמור, בלתי מעורב פוליטית ואובייקטיבי, המציב לעצמו כמטרה את האינטרס הממלכתי בלבד.

10. בכל הנוגע לחובתו של היועץ המשפטי עליו להיזהר משיקולים זרים ולפעול את פעולתו המקצועית, בין היתר מבלי שינחו אותו שיקולים פוליטיים או אישיים בלתי רלבנטיים, מן הראוי להדגיש כי יש לכך שני היבטים שבסיסם משותף והם: איסור ההפליה הפסולה לטובה, ואיסור ההפליה הפסולה לרעה. כל אחד משני ההיבטים הנ"ל הוא בעל חשיבות כשלעצמו; היועץ המשפטי אינו רשאי לפעול את פעולתו המקצועית באופן שיש בו משום הבחנה או הפליה אישית או פוליטית בין אנשים שונים אשר לגביהם ניתנת החלטתו או חוות דעתו. אולם, אין די בכך שהחלטתו בתחום דיני העונשין, למשל, לגבי חשוד פלוני, מוצדקת ומבוססת בדיון, אם החלטתו או חוות דעתו האמורות הן סלקטיביות במובן זה, שדבר שהוא מורה לגבי פלוני, הוא אינו מורה בנסיבות זהות או דומות כלפי פלמוני שהוא בעל אמונות ודעות אחרות. משמע, אל איסור ההפליה הפסולה לרעה של אדם כלשהו - כלל שהוא מנשמת אפו של שלטון החוק - מתלווה גם איסור ההעדפה הפסולה לטובה של כל גורם.

the proper practice to follow their guidance" (American Jurisprudence, Vol. 5, p. 237).

באשר ליתר הרשויות, הנמנות על הזרוע המבצעת במדינה, סברה הוועדה, כי לא יכול להיות ספק בדבר, כי מחובתן לראות את חוות דעתו של היועץ המשפטי לממשלה כמדריכה בשאלות חוק ומשפט.

אנו נשוב בהמשך דברינו להבחנה המתוארת לעיל אשר בה נקטה ועדת אגרנט.

33. הממשלה אישרה את הדו"ח של ועדת אגרנט והוא שימש מאז כמורה דרך בקביעת המעמד של היועץ המשפטי לממשלה.

34. בשולי דברים אלה יש להוסיף כי בשנים האחרונות גברה ונתגבשה הביקורת השיפוטית על החלטותיו של היועץ המשפטי לממשלה. יש בכך בראש ובראשונה כדי ליצור פיקוח שיפוטי יעיל, ומעבר לכך, יש בכך כדי לחזק, מול כל רשויות השלטון, את מעמדה של חוות הדעת של היועץ המשפטי. אי-קבלת חוות הדעת על ידי הממשלה עלולה שלא להסתיים במתן ההחלטה של הרשות המבצעת, כי אחריה צפויה עדיין ביקורת שיפוטית שתבחן על פי אמות מידה שיפוטיות את חוות הדעת ואת אופן התייחסות הממשלה אליה. ההחלטה הסופית היא על כן זו של בית המשפט.

הקיים, כהונתו של יועץ משפטי לממשלה פוקעת אף ללא שפוט רשמית על ידי הממשלה, אם זו מינתה יועץ משפטי אחר תחתיו.

בפועל נוצרו מוסכמות חוקתיות המגבילות במידת מה - אם כי לא באופן מוחלט - את יכולתה של הממשלה לפטר יועץ משפטי. אולם הנהגים שהתפתחו לגבי בחירת היועץ המשפטי ומינויו לא יצרו הגבלה ממשית על הסמכות הממשלתית. הניסיון הראה כי בשתי נקודות אלה יש מקום לשינוי של המצב המשפטי הקיים על מנת להבטיח את כשירותו ועצמאותו של המכהן בתפקיד היועץ המשפטי לממשלה. הליכי הבחירה, המינוי והפיטורין צריכים להבטיח כי ייבחר לתפקיד אדם ראוי, וכי במהלך עבודתו יוכל ליהנות מרמה של אי-תלות שתסייע בידו למלא את תפקידו מתוך עצמאות ונחישות. נפתח, איפוא, בהמשך הדברים, בתיאור התכונות הנדרשות מן המועמד על מנת שיוכל למלא בהצלחה את תפקיד היועץ המשפטי הראשי.

הוראת הכשירות למינוי, הכלולה בהחלטה היא במידת מה עמומה וגררה אתריה פרשנויות בלתי-אחידות: האחת ראתה באמור בהחלטה קביעה בעלת משמעות פורמלית גרידא, אשר לפיה מתגבשת הכשירות על ידי פעילות מקצועית במשך תקופת הזמן המינימלית הנדרשת בסעיפים קטנים 2(1) ו-2(2) לחוק בתי המשפט (נוסח משולב), התשמ"ד-1984 כתנאי למינוי לבית המשפט העליון (קרי, כהונה בבית המשפט המחוזי או רישום בפנקס עורכי הדין במשך עשר שנים³⁰). הא ותו לאו. הפרשנות השנייה אימצה גישה מהותית. לפיה נדרש על פי ההחלטה שהמועמד הנבחר יהיה בעל המעמד המקצועי, התכונות והכשירויות האישיות ההופכות אותו לראוי להתמנות כשופט בבית המשפט העליון.

החלטת להבהיר את הוראת הכשירות למינוי ולהציע כי הכשירות - בכל הנוגע לוותק המקצועי הפורמלי מבחינת משך הזמן - תהיה זו שנקבעה בחוק לגבי מי שמבקשים למנות לשופט בבית המשפט העליון. אשר לתכונות ולסגולות המהותיות אשר מן הנכון שיהיו נחלתו של מועמד ראוי למשרה, אשר בה אנו דנים, הרי ייחדנו לכך תיאור מפורט בהמשך הדברים.

55. בעת גיבוש דרכי הבחירה והמינוי של היועץ המשפטי יש לתת את הדעת למרכיבים השונים המאפיינים את התפקיד האמור; אלה קשורים לייעודו של התפקיד ויוצרים את ייחודו. הם מדגישים את הצורך במינויו של נושא תפקיד אשר יכונן את הרשויות בחוות דעתו אל קיום החוק ולכיבודו וישקוד באופן מתמיד על

³⁰ תזכיר חוק-יסוד: השפיטה (תיקון) (ערכאות השיפוט ודין נוסף), שהופץ ביום 27.5.98 על ידי משרד המשפטים, מציע כי הוותק המקצועי של שופט בית משפט עליון יהיה חמש-עשרה שנים לפחות.

חובתו, באכיפת החוק ובייצוג בפני ערכאות השיפוט. הבעייתיות המתלווה לקביעת אמות המידה הנ"ל, הפשוטות וברורות לכאורה, עולה מאלה: מצד אחד, המדובר במי שישמש יועץ משפטי, לממשלה ולרשויות שלטון אחרות, היינו במי שתפקידו המקצועי כיועץ מחייב היווצרותה של תחושת אמון ושיתוף פעולה בין הממשלה לבין, כמקובל בין היועץ לבין מקבל העצה. זאת ועוד, היועץ המשפטי ממלא תפקידו בתוך מערכות השלטון: הוא יושב במשרד ממשלתי, היינו במשרד המשפטים, ונטל חלק בישיבות הממשלה (כיום באופן קבוע, אולם לגבי העתיד הוצעה על ידינו לעיל נוכחות סלקטיבית, לפי מידת הצורך הקונקרטי). הנכונות והפתיחות לקיום עבודת צוות נדרשות, כמובן, מצד שני הגורמים הנוגעים בדבר, שהם היועץ המשפטי, מחד גיסא ורשויות השלטון, מאידך גיסא.

אולם, נוסף לכך, מופקד היועץ המשפטי, כאמור, על מטלה אשר למענה ובעטיה שומה עליו להפעיל אמות מידה מקצועיות וערכיות דווקניות, המציבות אותו במרכז של פעולותיה של המדינה לקיום שלטון החוק ולאכיפת החוק, הלכה למעשה; אין צריך לומר שמבחינה זו אין ואסור שיהיה בעיניו הבדל בין איש רשות לבין אזרח מן השורה. כולם שווים בפני החוק. אסור גם שהנכונות לשרת אינטרסים של הרשות תתבטא בוותיקור על העקרונות המחייבים את מי שמופקד על קיום החוק. מחויבות זו עשויה להביא את היועץ המשפטי, בכל תפקידיו, לנקיטת עמדות אשר יגבילו את עובדי רשויות השלטון או אף יפגעו ביכולתם לממש את מדיניותם כאשר זו נראית בעיני היועץ המשפטי כבלתי-חוקית. חיוני להבטיח כי לתפקיד האמור יבחר אדם שיש לו יכולת מקצועית ואישית למלא את התפקיד הזה על מורכבותו המתוארת וליהנות מאמון הציבור והממשלה כאחד.

למען האיזון הנכון והראוי בין שתי המגמות שתוארו לעיל, וכדי שהיועץ המשפטי יוכל לקיים סמכויותיו וחובותיו כגורם מקצועי, כשיר, ובלתי-תלוי שאינו כפוף בביצוע כוחותיו וחובותיו למרותה של הרשות המבצעת, מתחייבים תחימה וסיוג מסוימים של סמכויותיה, הבלתי-מוגבלות כיום, של הרשות המבצעת בעניין דרך בחירתו של מועמד לכהונת יועץ משפטי, מינויו של היועץ המשפטי ופיטוריו.

השליטה הממשלתית הבלעדית במינוי ופיטורין ורוחב הסמכויות של הרשות המבצעת בנושאים אלה, כפי שהיא קיימת כיום, אינה מתיישבת עם אופיו המתואר של תפקיד היועץ המשפטי, היינו עם דרכי מינויו של גורם שחייב להפעיל שיקול דעת מקצועי עצמאי לחלוטין. המינוי המיועד הוא אכן של מי שיידרש לעבוד עם הממשלה. אולם כדי שלא יפגם היסוד החיוני של עצמאות הפעולה של היועץ המשפטי - שהודגש חזר והדגש על ידי ועדת אגרנט - חיוני לטעמנו כי הבחירה תעבור בחינה מוקדמת של גורמים שאינם רואים נגד עיניהם אך ורק את האינטרס הממשלתי הלגיטימי של מינוי יועץ שיסייע לממשלה בביצוע מדיניותה. מן הנכון שהכשירות

והסגולות של מי שעומד להתמנות ייבחנו בראש ובראשונה על ידי גורם מקצועי חיצוני, כדי שהממשלה והציבור הרחב יוכלו לרחוש לו אמון, שהוא תנאי יסודי ליכולתו לבצע את תפקידו ולהצליח בו.

(8) הכשירות של המועמד

56. (א) כפי שנאמר, שתי פנים לפעולותיו של היועץ המשפטי. הפן האחד, הוא עורך הדין של הרשויות הממלכתיות ושדה פעולתו הוא בכל שטחי המשפט, כולל המשפט הפלילי, האזרחי, המינהלי, החוקתי, הפיסקלי ודיני עבודה. הפן השני, הוא מטפל בסיוע להכנת חקיקה, בניסוח מסמכים משפטיים ובייצוג בפני ערכאות השיפוט. לאור דרישות התפקיד ראינו להתוות מה הכשירות הפורמלית ומהן הסגולות הראויות אשר על הוועדה לבחון. לא ראינו מקום לקביעת שיקולול הקובע משקלה של סגולה זו או אחרת, ועל כל החלטה להתקבל על יסוד מכלול הנתונים המצטבר.

(ב) מבחינת הוותק המקצועי המועמד צריך להיות בעל אותה כשירות הנדרשת ממועמד להתמנות כשופט בית המשפט העליון. תנאי זה בא להדגיש את החשיבות העליונה בסמכותיותו המקצועית של המועמד בכל תחומי המשפט.

(ג) מכאן לכושר וליכולת המקצועיים והמינהליים: היועץ המשפטי משמש כראש התביעה הכללית ומכאן מתחייבת בקיאותו בתחום דיני העונשין. לאור אופי עיסוקיו - נדרשת ממנו גם בקיאות בתחומי המשפט החוקתי והמינהלי.

כמי שמופקד על הגנתו של שלטון החוק, כנדרש בדמוקרטיה בעלת משטר ומינהל תקינים, רצויות תכונות אישיות של מנהיגות משפטית, של יכולת ארגון של המערכת עליה הוא מופקד ושל היכולת לכוון ולהוליך את התובעים והיועצים ולתאם עבודת צוות. נדרשים ממנו היכולת לעמידה איתנה על עקרונות ערכיים של משטר דמוקרטי, מחשבה סדורה וכשירות למאמץ מינהלי וניהולי.

(ד) אין למנות יועץ משפטי המעורב אותה שעה בפעילות פוליטית מן הסוג שבדון בחוק שירות המדינה (סיוג פעילות מפלגתית ומגבית כספים), התשי"ט 1959, ולא יתמנה פעיל לשעבר כאמור, אם טרם חלפה תקופת צימן של שלוש שנים מאז שפסק מפעילותו.

(ה) סיכומו של דבר, מדובר באישיות בעלת רמה מקצועית רב-גונית וגבוהה ביותר הממזגת בתוכה הקפדה על יושר אישי, יושר אינטלקטואלי, כיבוד עקרונות, אי-מפלגתיות, אי-תלות נפשית, נאמנות לערכי היסוד של המדינה וליישומם ויכולת ביצוע, קרי יכולת ארגונית.

דרכים ממנה נכונות להיאבק על דעותיו, שיקול דעת זהיר ומעמיק ויכולת לנתח סוגיות משפטיות מורכבות באופן ענייני.

(9) דרך המינימום המוצעת

57. (א) כדי להשיג את התוצאה המבוקשת אין המינימום יכול להיות נחלתה הבלעדית של הממשלה. העצמאות המקצועית של היועץ המשפטי ואי-תלותו ברשויות השלטון אשר הוא משמש להן פרשן מוסמך של החוק והסגולות המיוחדות הנדרשות ממנו, מוליכים למסקנה כי מן הראוי שבדיקת כשירותם והתאמתם של המועמדים תיעשה על ידי ועדה בלתי-תלויה. אנו מציעים על כן כי הסינון של המועמדים ייעשה על ידי ועדה מקצועית וציבורית. הווי אומר, בחירת המועמדים הראויים תעשה בעזרת גוף שיתמקד בהיבט המקצועי והאישי של המועמד בלי לזנוח גם בחינה של היכולת לקיים יחסי עבודה ראויים, בין היועץ לממשלה ולרשויות השלטון. נתון אחרון זה יהיה, כאמור, מרכיב חשוב בין שיקולי הוועדה, אולם עם כל חשיבותו הוא רק אחד מבין השיקולים של הגוף המסנן הקובע את כשירותו של היועץ למילוי תפקידו. במילים אחרות: "המזג השיפוטי" והפתיחות לשיתוף פעולה עם גורמי הממשל הם אמנם קווי אופי חשובים אצל יועץ משפטי, אולם לגבי התפקיד הממלכתי שמדובר בו כאן אסור להם להאפיל על יתר הדרישות הרלבנטיות ואסור להם לדחוקם הצידה.

אנו שבים ומדגישים בהקשר זה כי אין לשכוח שהאמון שהציבור ירחוש ליועץ המשפטי מותנה, בין היתר, בכך שיראוהו כבעל כוח החלטה, המונע בפעולתו על ידי שיקולים מקצועיים או בייקטיביים ולא כשליח הרשות המבצעת או עושה דברה, המתמקד אך ורק בעשיית רצונה. אמון הציבור הוא תנאי להצלחת עבודתו של היועץ המשפטי, והצורך בעבודת צוות בינו לבין הרשות המבצעת אינו יכול להפתית מן החיוניות שבקיזומו של אמון הציבור, והיותו של היועץ המשפטי ראוי לתפקיד בשל אישיותו ורמתו המקצועית.

רובם המכריע של המופיעים בפנינו סברו כי יש לשנות את הליכי הבחירה והמינימום של היועץ המשפטי הראשי, וכי השינוי צריך להתבטא בשילובו של גורם חיצוני ובלתי-תלוי בהליך הבחירה. בחנו כמה אפשרויות פתוחות, לרבות דרכי המינימום בשיטות משפט אחרות.

היינו ערים לכך שהשיטה הנוכחית מבטיחה אמון ראשוני בין היועץ המשפטי לבין הממשלה שמינתה אותו, אולם אמון זה יכול שיאבד במהלך העבודה המשותפת. יש להזכיר כי התפתח הנוהג לפיו אין חילופי ממשלות מביאים להחלפה אוטומטית של היועץ המשפטי. עם זאת מובן כי יחסי העבודה בין יועץ משפטי מכהן לבין ממשלה נכנסת תלויים במידה לא מעטה ביכולתם של שני הצדדים לקיים יחסי עבודה תקינים. יכולת זאת היא עניין לסגולותיהם של הצדדים ובעיקר של תרבות שלטון; מכל מקום אין הכרח בכך שאמון הממשלה ביועץ המשפטי יהיה מבוסס על כך שהיא עצמה בחרה בו.

כנאמר, בשיטות המשפט האנגלו-סכסיות, מהן נשאב מוסד היועץ המשפטי אצלנו, היועץ המשפטי הוא אישיות פוליטית הנבחרת עקב הזדהותה הפוליטית עם הממשלה ועל כן גם מתחלפת בעת חילופי השלטון. לא זו השיטה שנבחרה עם קום המדינה, ואנו תומכים במבנה הקיים שהתפתח בישראל לפיו היועץ המשפטי הוא עובד ציבור מקצועי שאינו דמות פוליטית.

(ב) מסקנתנו היא כי, כדי ליישב בין המגמות השונות, כביטויים במאפיינים הנ"ל של התפקיד נשוא דיונה של ועדה זו, מן הנכון שהסינון והבדיקה של המועמדים הראויים ייעשו על ידי גורם מקצועי וציבורי בלתי-תלוי. לעומת זאת, הבחירה הסופית של אותו המועמד, שיימצא כשיר וראוי בבדיקה המקדמית, ואשר יועדף על ידי הממשלה, ייעשה על ידי הרשות המבצעת, קרי הממשלה.

פירושו של ההסדר המוצע הוא כי הממשלה לא תוכל למנות, אלא אחד מבין אלה שהוועדה מצאה אותם מתאימים וראויים לתפקיד.

58. (א) מן הנכון להבהיר כי גם במסגרת העיקרון הכללי של שיתוף בין הממשלה לבין גורם חיצוני בבחירת יועץ משפטי מחייבים פרטי ההסדר תשובות לכמה שאלות חשובות: זהותו של הגורם החיצוני האמור, סוג ההנחיה שתיתן לו, סדר הדברים בהליך המינוי, היינו, האם הגוף החיצוני הוא בעל סמכות "אישור או פסילה" בלבד לגבי הצעות הממשלה או שמא היוזמה בידיו. כן עולה שאלת הפומביות והפורמליות הניתנת להליכי הסינון והבחירה. סברנו כי מן הנכון שהמינוי עצמו צריך שייעשה על ידי הממשלה. השאלה הנגזרת היא האם הממשלה תציע מועמד והגורם החיצוני ישקול את מידת התאמתו לתפקיד ואף יוכל לפסלו; או שמא סדר הדברים צריך להיות הפוך, היינו, יועלו הצעות על ידי הגורם החיצוני אשר מתוכן הממשלה בוחרת.

פרק ז'

סיכום ההמלצות

71. להלן סיכום ההמלצות המוגשות על ידינו בדו"ח זה. אלו מעוגנות בהנחת היסוד המקובלת כי היועץ המשפטי הראשי משמש כפרשן המוסמך והבכיר ביותר של הדין לגבי כל רשות ממשלתית ופרשנותו היא הפרשנות המוסמכת, בסוגיה שנדונה, כל עוד לא יצאה הלכה מלפני בית המשפט.

להלן ההמלצות העיקריות:

(א) תואר משרתו של היועץ המשפטי לממשלה ישונה ל"היועץ המשפטי הראשי". הוראת חוק כללית תקבע כי כל מקום, בכל חיקוק, בו נוקבים בשם "היועץ המשפטי לממשלה" יבוא במקומו "היועץ המשפטי הראשי".

(ב) היועץ המשפטי הראשי (להלן: "היועץ המשפטי") יתמנה על ידי הממשלה בהתאם להסדרים שיפורטו בהמשכן של המלצות אלה.

(ג) המועמדים למשרת יועץ משפטי ראשי יוצעו לממשלה על ידי ועדה מקצועית-ציבורית, שהרכבה ואופן פעולתה יפורטו בהמשך המלצותינו, ואשר תמונה לאלתר. הוועדה האמורה תהיה מופקדת על סינון ובדיקת התאמתם של המועמדים.

(ד) הוועדה המקצועית-הציבורית תהיה ועדה קבועה ומשך כהונתה ארבע שנים.

(ה) הוועדה תהיה מורכבת מחמישה חברים, כמפורט להלן:

(1) שופט בדימוס של בית המשפט העליון, שימונה על ידי נשיא בית המשפט העליון, וישמש יושב-ראש הוועדה.

(2) שר משפטים לשעבר או יועץ משפטי לממשלה לשעבר, שיתמנה על ידי הממשלה.

(3) חבר שייבחר על ידי ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת.

(4) עורך דין שייבחר על ידי המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין.

(5) איש האקדמיה המיומן בתחומי המשפט הציבורי ובדיני העונשין שייבחר על ידי פורום שיכונס לצורך מינוי זה ואשר יטלו בו חלק הדקנים של הפקולטות למשפטים באוניברסיטאות בישראל ושל הפקולטות למשפטים הפועלות במכללות אשר הוענק להן היתר כאמור בחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח 1958-.

(ו) (1) חבר כנסת שנבחר כחבר הוועדה יכהן כל עוד הוא חבר הכנסת ואם תמה כהונת הכנסת - עד שהוועדה הנ"ל של הכנסת החדשה תבחר בחבר אחר במקומו.

(2) שר המשפטים לשעבר או היועץ המשפטי לשעבר, יכהן כל עוד מכהנת הממשלה שמינתה אותו.

(3) עם התפנות מקומו של אחד מחברי הוועדה עקב התפטרות, פטירה או טעם מן המנויים בפסקאות (1) או (2) לעיל, תפורסם הזדעה ברשומות על התפנות המקום וימונה חבר אחר על ידי מי שמוסמך למנות חבר מסוגו לפי המוצע לעיל.

(ז) מינוי הוועדה ושינויים בהרכבה יפורסמו ברשומות.

(ח) שר המשפטים ישא באחריות לייזום המיניים על ידי הגורמים הממנים הנ"ל, לרבות העלאת המינוי כאמור לעיל בפסקה (ה)(2), על סדר היום של ישיבות הממשלה.

(ט) הוועדה תכנס לדיון על ידי היושב-ראש שלה בעקבות הודעה בכתב החתומה מטעם הממשלה בידי שר המשפטים, לפיה משרת היועץ המשפטי הראשי התפנתה או עומדת להתפנות, לפי העניין. אם עומד להתפנות מקומו של היועץ המשפטי בשל תום הקדנציה תימסר ההודעה במועד שיאפשר לוועדה לקיים

נספח ע/2

העתק הנחיות היועץ המשפטי
לממשלה 1.0000 "תפקידי היועץ
המשפטי לממשלה" (16.2.2003)

עמ' 56

הנחיות היועץ המשפטי לממשלה	משפט מינהלי עקרונות כלליים
תאריך: כ"ג תמוז התשס"ב, 3 יולי 2002 עדכון: י"ד אדר א' התשס"ג, 16 פברואר 2003 מספר הנחיה: 1.0000 (90.000)	תפקידי היועץ המשפטי לממשלה

תפקידי היועץ המשפטי לממשלה

היועץ המשפטי לממשלה ממלא ארבעה תפקידי עיקריים:

ראשית, הוא עומד בראש התביעה הכללית והוא ממונה על פרקליטות המדינה, באמצעות פרקליט/ת המדינה, וכן מנחה את כל יתר זרועותיה של התביעה הכללית - המשטרתית, המתמחה (של משרדי הממשלה השונים, אשר תובעים מטעמם מקבלים יפוי כוח שלו, אם בתחומים הפיסקליים והכלכליים ואם בתחומים אחרים), וכן המוניציפלית, שאף היא מיופת כוח מטעם היועץ המשפטי לממשלה; **שנית**, הוא אחראי לייצוג המדינה בבתי-המשפט, בכל שאר הנושאים - אזרחיים, מינהליים, נושאי עבודה, מיסוי, בתחום הבינלאומי ועוד; **שלישית**, היועץ המשפטי לממשלה משמש ראש מערכת הייעוץ המשפטי לרשות המבצעת, לממשלה ולכל משרדיה ושלוחותיה, ומערכת הכנת החקיקה שיוזמת הממשלה, ולצדו פועלים משנים לחקיקה, לייעוץ, לתפקידים מיוחדים (בדגש על חקיקה בתחום הפלילי), למשפט אזרחי ולמשפט כלכלי-פיסקלי. חוות-דעתו כפרשן הדין מחייבת את הממשלה; **ורביעית**, היועץ המשפטי לממשלה מופקד גם על שמירת האינטרס הציבורי בתחום המשפטי, על-ידי - בין השאר - התייצבות בבתי-המשפט, גם בתיקים שהממשלה אינה צד להם, כשהמזכיר בנושאים בעלי אינטרס ציבורי. כן ניתנות חוות דעת שונות בנושאי משפט ציבורי.

בנוסף לאמור, ממלא היועץ המשפטי לממשלה תפקידים בתחום המשפט, אישית או באמצעות פרקליטות המדינה ומערכת הייעוץ המשפטי, במסגרת ועדות וגופים אחרים העוסקים באכיפת החוק ובסוגיות משפטיות, לרבות ייצוג עמדת הממשלה בועדות בכנסת.

(1) התביעה הכללית

היועץ המשפטי לממשלה עומד, כאמור, בראש פירמידת התביעה הכללית, ואחראי להנחיית המקצועית בשאלות מדיניות, כמו סדרי עדיפויות; אחידות בתחומים משמעותיים של חקירות וסדרי דין (כמו אזהרה לחשודים), טיפול בנושאים מערכתיים (כמו אכיפה כלכלית), ענייני קניין רוחני ועוד.

זרוע מרכזית של התביעה הכללית היא פרקליטות המדינה, בראשות פרקליט/ת המדינה, הנחלקת בין פרקליטות המדינה, לרבות המחלקה לחקירות שוטרים, לפרקליטות המחוז השונות (שמונה במספר). זרועות אחרות הן התביעה המשטרתית, הנחלקת לאחת-עשרה לשכות

תביעה; התביעה הכלכלית והפיסקאלית - מס הכנסה, מכס ומס ערך מוסף, ניירות ערך, הגבלים עסקיים; התביעה המתמחה של משרדי ממשלה שונים - תחבורה, תעשייה ומסחר, איכות הסביבה, מקצתה על-ידי יחידות ייעודיות ומקצתה משרדי עורכי דין פרטיים המקבלים יפוי כוח מן היועץ המשפטי לממשלה. הוא הדין לתביעה הפלילית המוניציפלית, הכוללת עובדי רשויות מקומיות או עורכי דין פרטיים.

בתחום התביעה הכלכלית עוסק היועץ המשפטי לממשלה גם בתיקים פרטניים לא מעטים על-פי דרישות הדין או במסגרת הנחיות. בין היתר, מוסמך היועץ המשפטי לממשלה:

- להחליט על הגשת כתבי אישום, ולפי דרישת המחוקק במקרים ספציפיים מסוימים, הוא הגורם היחיד המוסמך לאשר העמדה לדין (דוגמאות בתחום הסטוטורי - חקירה והעמדה לדין של ראש ממשלה (סעיף 17(ג) לחוק-יסוד: הממשלה), פניה להסרת חסינות של חבר הכנסת (סעיף 13(ב) לחוק חסינות חברי הכנסת, זכויותיהם וחובותיהם, התשי"א - 1951), העמדה לדין בנושאים כמו בטחון המדינה או המרדה (סעיפים 123 ו- 135(א) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977), העמדה לדין של קטין ובגיר יחד או של קטין לאחר שנה מביצוע העבירה (סעיפים 4 ו-14 לחוק הנוער (שפיטה, ענישה ודרכי טיפול), התשל"א - 1971. דוגמאות לחובת אישור לפי הנחיות - נושאים כמו העמדה לדין של רשויות מקומיות וראשיהן (הנחיית היועץ המשפטי לממשלה 4.1004 "אישור מוקדם להגשת כתב אישום");
- להכריע בעררים על החלטת המשטרה, או הפרקליטות, שלא לחקור או שלא להעמיד לדין במקרה מסוים (על-פי החוק חלק מן הסמכויות בתחום זה מואצלות, לפרקליט/ת המדינה ולפרקליטים בכירים נוספים);
- להגיש בקשות להארכת מעצר על-ידי בית-משפט לתקופה העולה על שלושים יום ולהארכת מעצר עד תום הליכים מעבר לתשעה חודשים, וכן למניעת פגישות של חשוד עם עורכי דין בנושאים מסוימים;
- לעכב הליכים פליליים לאחר שהוגש כתב אישום (חלק מהסמכויות בנושא זה מואצלות למשנים ליועץ המשפטי לממשלה ולמנהלת תחום העיכובים בפרקליטות המדינה).

(2) ייצוג המדינה

ייצוג המדינה בכל עניין אזרחי, מינהלי, בינלאומי, פיסקלי, משפט העבודה ואחר, מופקד בידי היועץ המשפטי לממשלה ובאי-כוחו. על-פי הנוהג במדינת ישראל אין ייצוג חיצוני אלא בהסכמת היועץ המשפטי לממשלה. לכך חשיבות כדי שהמדינה לא תדבר בבתי-המשפט בקולות שונים, על-ידי גורמים המייצגים אינטרסים מדינתיים מסוגים שונים. חלק מתפקידו של היועץ המשפטי לממשלה הוא להכריע בחילוקי דעות בין הגורמים הממשלתיים.

(3) הייעוץ המשפטי

היועץ המשפטי לממשלה מייעץ לממשלה ולמשרדי הממשלה וכן לגופים ציבוריים אחרים, בין במישרין ובין באמצעות היועצים המשפטיים של גופים אלה. על-פי המסורת והנוהג בישראל הנחיות היועץ המשפטי לממשלה מחייבות את כל המערכת הממשלתית, ופרשנותו של היועץ המשפטי לממשלה לחוק היא הפרשנות המוסמכת מבחינת רשויות השלטון, כל עוד לא קבע בית-המשפט אחרת. עניין זה אושר לא אחת בפסיקת בית-המשפט העליון (למשל: בג"צ 1635/90 ז'רז'בסקי נ' רה"מ ואח', פ"ד מה(1) 800; בג"צ 3094/93 התנועה לאיכות השלטון נ' ממשלת ישראל, פ"ד מז(5) 425; בג"צ 4287,4267/93 אמיטי נ' רה"מ ואח', פ"ד מז(5) 473, בג"צ 4247/97 סיעת מר"צ נ' השר לענייני דתות, פ"ד נב(5) 241). כמו כן מנחה היועץ את מחלקת החקיקה במשרד המשפטים בהכנת הצעות חוק ובפיקוח על התקנת תקנות על-ידי כל משרדי הממשלה, ומחווה דעה בתחומים רבים של המשפט הציבורי.

(4) ייצוג אינטרס הציבור

היועץ המשפטי לממשלה מייצג בבתי-המשפט את האינטרס הציבורי בתחום המשפט, ומתייצב כמתדיין בתיקים שבין שני צדדים שאינם המדינה, על-פי רוב בהתדיינויות משפחתיות-אנושיות, כלכליות או מינהליות בעלות משמעות ציבורית. דוגמאות בתחום הכלכלי יהיו התייצבויות בקשר להתדיינויות על שכר בכירים מופרז ברשויות מקומיות, או בקשר לסכסוכים בין קופות גמל למבוטחיהן. דוגמאות בתחום המשפחה הן הגנה על קטינים, כגון בתיקים בבתי-דין רבניים שבהם נטענת טענת ממזרות לגבי קטין, שהאינטרס שלו הוא שלא יוכרז כממזר, ולא תמיד הוא עולה בקנה אחד עם עמדה פלונית של ההורים (וכמובן מעורב היועץ המשפטי לממשלה מכוח הדין בתיקים שונים אחרים העוסקים בקטינים).

נספח ע/3

העתק הודעת הממשלה מיום
9.5.1960 (י"פ התש"ך, 772, עמ'
(1690

עמ' 60

חוק השופטים, תשי"ג-1953

הודעה על מינוי שני שופטי שלום ראשיים

בהתאם לסעיף 25 לחוק השופטים, תשי"ג-1953, אני מודיע שבתוקף סמכותי לפי סעיף 9 לחוק האמור, ובהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, מיניתי את יעקב סגל ורחיים בנטל להיות שופטי שלום ראשיים, מיום כ"ד בסיון תש"ך (19 ביוני 1960) ואילך.

פנחס רוזן
שר המשפטים

י"ט בסיון תש"ך (14 ביוני 1960)
(חמ 70070)

1 ס"ח 132, תשי"ג, עמ' 149.

חוק התביעות של קרבנות השואה
(הסדר הטיפול), תשי"ז-1957

הודעה על מינוי ועדות פיקוח ועל מען

אני מודיע שבתוקף סמכותי לפי סעיף 16 לחוק התביעות של קרבנות השואה (הסדר הטיפול), תשי"ז-1957, מיניתי ועדות פיקוח בהרכב זה:

1. ד"ר יצחק רווח, שופט בית משפט מחוזי — יושב ראש
ד"ר יוסף וייס — חבר
ד"ר אילזה לינדנשטראוס — חבר
2. ד"ר יצחק רווח, שופט בית משפט מחוזי — יושב ראש
ד"ר אפרים פורת — חבר
ד"ר אילזה לינדנשטראוס — חבר
3. ד"ר יצחק רווח, שופט בית משפט מחוזי — יושב ראש
ד"ר ירמיהו אוסקר גוימן — חבר
ד"ר אילזה לינדנשטראוס — חבר
4. ד"ר יצחק רווח, שופט בית משפט מחוזי — יושב ראש
ד"ר אריה לאו קראוס — חבר
ד"ר אילזה לינדנשטראוס — חבר
5. ד"ר יצחק רווח, שופט בית משפט מחוזי — יושב ראש
אנשל וייס — חבר
ד"ר אילזה לינדנשטראוס — חבר

מען הועדות האמורות הוא בית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו.

פנחס רוזן
שר המשפטים

כ"ז בסיון תש"ך (22 ביוני 1960)
(חמ 70636)

1 ס"ח 223, תשי"ז, עמ' 74; ס"ח 308, תש"ך, עמ' 34.

חוק משפחות חיילים שנספו במערכה

(תגמולים ושיקום), תשי"ו-1950

הודעה על ביטול מינויים של קציני תגמולים

אני מודיע שבתוקף סמכותי לפי סעיף 4 (א) לחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), תשי"ו-1950, ביטלתי את מינויהם של האנשים המפורטים מטה כקציני תגמולים מיום ד' בניסן תש"ך (1 באפריל 1960):

אולגה שמר משה רחן עוזיאל שלו

ההודעה בדבר מינוי קציני תגמולים שפורסמה בילקוט הפרסומים 145, תשי"א, עמ' 715 — בטלה.

דוד בן-גוריון
שר הבטחון

י"ט בסיון תש"ך (14 ביוני 1960)
(חמ 73000)

1 ס"ח 52, תשי"ו, עמ' 162.

2 י"פ 272, תשי"ג, עמ' 487; י"פ 485, תשט"ז, עמ' 1156.

חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959

הודעה על קביעת הדרכים והתנאים למינוי של יועץ משפטי לממשלה

מודיעים בזה כי הממשלה קבעה בהתאם לסעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, את הדרכים והתנאים למינוי של היועץ המשפטי לממשלה כלהלן:

(1) המועמד למשרה של היועץ המשפטי לממשלה יוצע לממשלה על ידי שר המשפטים;

(2) שר המשפטים לא יציע לממשלה מועמד כשר להתמנות שופט בית המשפט העליון לפי סעיף 2 לחוק השופטים, תשי"ג-1953;

(3) משרת היועץ המשפטי לממשלה תחפנה במקרה של מוות, התפטרות, או כאשר הממשלה תמנה אדם אחר במקומו.

כתריאל כ"ץ
מזכיר הממשלה

י"ב באייר תש"ך (9 במאי 1960)
(חמ 70911)

1 ס"ח 279, תשי"ט, עמ' 86.

2 ס"ח 132, תשי"ג, עמ' 149.

חוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959

הודעה על אישור מינויו של היועץ המשפטי לממשלה

מודיעים בזה, כי הממשלה בהתאם לסעיף 23 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, החליטה לאשר את מינויו של ג'ורן האוזנר יועץ משפטי לממשלה מיום ו' בתמוז תש"ך (1 ביולי 1960).

כתריאל כ"ץ
מזכיר הממשלה

י"ב באייר תש"ך (9 במאי 1960)
(חמ 70911)

1 ס"ח 279, תשי"ט, עמ' 86.

הודעה

מינויו של חיים כהן כיועץ משפטי לממשלה שפורסם בילקוט הפרסומים 69, תשי"ט, עמ' 630 — בטל מיום כ"ב בניסן תש"ך (10 באפריל 1960) עם התפטרותו לרגל מינויו כשופט בית המשפט העליון. (חמ 70911)

חוק השופטים, תשי"ג-1953

הודעה על מינוי שופט

בהתאם לסעיף 25 לחוק השופטים, תשי"ג-1953, אני מודיע שבתוקף סמכותי לפי סעיף 10 לחוק האמור ובהתייעצות עם נשיא בית המשפט העליון, מיניתי את עמנואל ידיד-חלוי, שופט בית משפט מחוזי — בהסכמתו — לכהונה בפועל כשופט שלום ראשי, לתקופה של חודש ימים, החל מיום כ"ד בסיון תש"ך (19 ביוני 1960) עד יום כ"ג בתמוז תש"ך (18 ביולי 1960) ועד בכלל, על-מנת לאפשר לו לגמור את כל התיקים שהחל לדון בהם בהיותו שופט שלום ראשי.

פנחס רוזן
שר המשפטים

כ"ה בסיון תש"ך (20 ביוני 1960)
(חמ 70070)

1 ס"ח 132, תשי"ג, עמ' 149.

נספח ע/4

העתק החלטת הממשלה 2274 בדבר
קביעת הדרכים והתנאים למינויו של
היועץ המשפטי לממשלה מיום
20.08.2000

עמ' 62

דו"ח הועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה

החלטה מספר 2274 של הממשלה מיום 20.08.2000.

סוג: החלטות ממשלה • מספר החלטה: 2274 • ממשלה: הממשלה ה-28, אהוד ברק • תאריך פרסום: 20.08.2000 • תאריך עדכון: 09.05.2022

נושא ההחלטה:

דו"ח הועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה

מחליטים:

א. הממשלה רושמת לפניה את דו"ח הוועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו, בראשות הנשיא (בדימוס) מאיר שמגר. הממשלה מברכת את הועדה על עבודתה המעמיקה ועל תרומתה החשובה לביצוע של שלטון החוק בישראל, ומביעה לה את תודתה.

ב. 1) בשלב הנוכחי להטיל על שר המשפטים להכין, בהמשך לאמור בדו"ח, הצעת חוק בנושאים הנוגעים למינויו ולכהונתו של היועץ המשפטי לממשלה, וכן פרקליט המדינה.

2) עד לקבלת החוק כאמור, לאשר את ההודעה המצורפת (דפים 8-12) לפי סעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט1959-, באשר לדרכים ולתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה, המבוססת על ההצעה שצורפה לדו"ח הועדה.

(דו"ח הועדה הציבורית נמצא ב

נספח 5/ע

העתק הודעה בדבר קביעת הדרכים
והתנאים למינויו של היועץ המשפטי
למשלה

עמ' 64

8. הועדה תהיה מופקדת על בדיקת התאמתם של המועמדים למשרת היועץ המשפטי לממשלה.

9. (א) אלה רשאים להציע מועמדים לועדה:

(1) ראש הממשלה, שר המשפטים או שניהם גם יחד;

(2) חבר הועדה.

(ב) הצעת מועמד תוגש בכתב.

10. הועדה רשאית לבקש חוות דעת ממי שבידיו מצוי, לרעתה, מידע לגבי כשירותו של מועמד.

11. הועדה תקיים התייעצות אחת או יותר עם ראש הממשלה ושר המשפטים בענין התאמתם של המועמדים למינוי.

12. כדי להיכלל בין המועמדים שתציע הועדה לממשלה, צריך המועמד להיות כשיר להתמנות לשופט של בית המשפט העליון, לפי הכללים הקבועים בסעיף 2(1) או (2) לחוק בתי המשפט [נוסח משולב], התשמ"ד-1984³, ועליו להיות מתאים וראוי להתמנות על פי העקרונות שהותוו ברוח הועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו, שהוגש לשר המשפטים ביום ט"ז בחשוון התשנ"ט (5 בנובמבר 1998).

13. שמות המועמדים שהוצעו ואשר הועדה ראתה אותם ראויים לכאורה למינוי, יפורסמו ברבים, בהודעה באמצעי התקשורת בדרך שתורה הועדה, עשרים ואחר ימים לפחות לפני סיכום מסקנותיה של הועדה.

14. הועדה תקבל את הסכמתם, בכתב, של המועמדים לפני פרסום שמותיהם כאמור בסעיף 13.

15. הוגשה לועדה השגה בענין מועמדותו של מועמד מסוים, תקבע הועדה, לפי שיקול דעתה, את הדרכים לבדיקתה ולשמירת תגובת המועמד.

16. דיוני הועדה יתנהלו בדלתיים סגורות, חברי הועדה והצוות המסייע לה לא יגלו כל פרט הנוגע לדיוניה, לרבות חוות דעת, השגות וחומר אחר שהוגש לה, אלא בהתאם להוראות הודעה זו.

17. החלטת הועדה כי מועמד הוא כשיר, ראוי ומתאים טעונה הסכמת ארבעה לפחות מתוך חמשת חבריה.

18. (א) עם סיום דיוניה תגיש הועדה לממשלה את שמו של המועמד המוצע, אולם היא רשאית להציע, לפי שיקול דעתה, מספר מועמדים גדול יותר.

(ב) הועדה רשאית לצרף להצעתה את חוות דעתה לגבי כל מועמד.

(ג) הצעת שמו של מועמד פירושה כי הוא הסכים לשמש מועמד, כי מתקיימים בו, לדעת הועדה, תנאי הכשירות הנדרשים וכי הוא מתאים לתפקיד המוצע.

19. (א) עם קבלת הצעות הועדה יובא ענין המינוי לדיון בממשלה.

(ב) הנושא יועלה לדיון בידי שר המשפטים.

הודעה בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה

מודיעים בזה כי הממשלה קבעה בהתאם לסעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959¹, את הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה, כמפורט להלן:

1. המועמדים למשרת יועץ משפטי לממשלה יוצעו לממשלה בידי ועדה מקצועית-ציבורית, שהרכבה ואופן פעולתה יפורטו להלן.

2. הועדה המקצועית-הציבורית (להלן - הועדה), תהיה ועדה קבועה.

3. בועדה יהיו חמישה חברים, כמפורט להלן:

(1) שופט בדימוס של בית המשפט העליון, שימנה נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב ראש;

(2) שר המשפטים לשעבר או יועץ משפטי לממשלה לשעבר, שתמנה הממשלה;

(3) חבר הכנסת שתבחר ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת;

(4) עורך דין שתבחר המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין;

(5) איש אקדמיה המיומן בתחומי המשפט הציבורי ובדיני עונשין שייבחר בידי הדיוקנים של הפקולטות למשפטים במסדרות להשכלה גבוהה שהוכרו או שקיבלו היתר לפי סעיפים 9 או 21 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958².

4. (א) חבר הועדה -

(1) שנתמנה לפי סעיף 3(1), (4) או (5), יכהן תקופה של ארבע שנים;

(2) שנתמנה לפי סעיף 3(2) יכהן כל עוד מכהנת הממשלה שמינתה אותו;

(3) שנתמנה לפי סעיף 3(3), יכהן כל עוד הוא חבר הכנסת.

(ב) נתפנה מקומו של חבר הועדה, ימונה חבר אחר במקומו, בידי מי שמוסמך למנותו לפי סעיף 3.

5. מינוי הועדה ושינויים בהרכבה יפורסמו ברשומות.

6. שר המשפטים אחראי ליוזום המינויים בידי הגורמים הממנים לפי סעיף 3.

7. יושב ראש הועדה יכנס את הועדה לדיון לפי הודעה בכתב החתומה, מטעם הממשלה, בידי שר המשפטים, ולפיה משרת היועץ המשפטי לממשלה נתפנתה או עומדת להתפנות לפי הענין; עומדת להתפנות משרת היועץ המשפטי בשל תום תקופת הכהונה, תימסר ההודעה במועד שיאפשר לועדה להגיש את הצעתה לממשלה כחודשיים לפני תום תקופת הכהונה; עלה הצורך בכינוס הועדה שלא עקב תום תקופת הכהונה, תימסר ההודעה לועדה במועד מוקדם ככל האפשר.

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

² ס"ח התשי"ח, עמ' 191; התשנ"ה, עמ' 134.

³ ס"ח התשמ"ד, עמ' 198.

(2) ליועץ המשפטי תהיה זכות שימוע גם בפני הממשלה או בפני ועדת שרים שהיא מינתה למטרה זו.

הורעה על קביעת הדרכים והתנאים למינויו של יועץ משפטי לממשלה⁴, מיום י"ב באייר התש"ך (9 במאי 1960) - בטלה.

ב"ז באב התש"ס (28 באוגוסט 2000)

(חמ 2945-3)

יצחק הרצוג
מוכיר הממשלה

⁴ י"פ התש"ך, עמ' 1690.

הורעה על מינוי מנהל מוקדני ישראל

לפי חוק מינהל מוקדני ישראל, התש"ך-1960

מודיעים בזה, כי על פי סעיף 2(ב) לחוק מינהל מוקדני ישראל, התש"ך-1960, מינתה הממשלה את מירון חושם למנהל מינהל מוקדני ישראל מיום א' באלול התש"ס (1 בספטמבר 2000) עד יום ב' בחשוון התשס"א (31 באוקטובר 2000).

ג' באלול התש"ס (3 בספטמבר 2000)

(חמ 394-3)

יצחק הרצוג
מוכיר הממשלה

¹ ס"ח התש"ך, עמ' 57.

הורעה בדבר קביעת קופה ציבורית

לפי חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב],

התשל"ו-1970

מודיעים בזה, כי בהתאם לסעיפים 35 ו-104 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התשל"ו-1970, קבעה הממשלה בקופה ציבורית לענין החוק, האמור את "רפא"ל - רשות פיתוח אמצעי לחימה בע"מ".

ג' באלול התש"ס (3 בספטמבר 2000)

(חמ 293-3)

יצחק הרצוג
מוכיר הממשלה

¹ ס"ח התשל"ו, עמ' 65.

הורעה בדבר קביעת משרה שלא תחול עליה חובת מכרז

לפי חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959

מודיעים בזה, כי בהתאם להוראות סעיף 21 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן - החוק), ועל פי הצעת ועדת השירות, קבעה הממשלה כי יינתן פטור ממכרז פומבי, לפי סעיף 19 לחוק, למשרת יושב ראש המועצה לשירותי בבלים ולשירותי לווין.

התנאים למינוי למשרה זו, בפטור מחובת המכרז הפומבי, יהיו כאמור בסעיף 3 להורעת הממשלה בדבר קביעת משרות שלא תחול עליהן חובת מכרז שפורסמה בילקוט הפרסומים התש"ס, עמ' 1459.

ג' באלול התש"ס (3 בספטמבר 2000)

(חמ 274-3)

יצחק הרצוג
מוכיר הממשלה

¹ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

(ג) הצעת הועדה תיכלל בסדר היום של הממשלה, שבוע לפחות לפני הדיון; לסדר היום יצורפו קורות חיים מפורטים של המועמדים.

20. חברי הממשלה בלבד יהיו רשאים לעיין בחוות הדעת שהוגשו לוועדה לגבי המועמדים, וכן בהחלטות הועדה בקשר להשגות; הוראות סעיף 16 יחולו גם על חברי הממשלה, בשינויים המחויבים.

21. היועץ המשפטי לממשלה שיתמנה, ייבחר רק מבין המועמדים שהועדה הציעה לממשלה.

22. החליטה הממשלה שלא למנות מועמד מבין המועמדים שהציעה הועדה, יוחזר הדיון בבחירת מועמדים לוועדה; מי שרשאי להציע מועמדים לפי האמור לעיל, יוכל להציע בשלב זה מועמדים נוספים.

23. לא נתמנה יועץ משפטי חדש לפני תום תקופת הכהונה של מי שקדם לו בתפקיד, רשאית הממשלה, לאחר התייעצות בוועדה, להאריך לתקופה שאינה עולה על שישה חודשים, את משך הכהונה של היועץ המשפטי המכהן אותה שעה או למנות לו ממלא מקום לתקופה שאינה עולה על שלושה חודשים, לפי הוראות סעיף 23 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959.

24. (א) משך כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה יהיה תקופה אחת של שש שנים.

(ב) לא ימונה לתפקיד מי שמלאו לו שבעים שנה.

(ג) על אף האמור בסעיף קטן (א), כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה תפקע בהגיעו לגיל שבעים.

25. היועץ המשפטי לממשלה רשאי להוריע על התפטרותו לפני תום תקופת כהונתו על ידי הורעה בכתב לראש הממשלה.

26. (א) הממשלה רשאית, בהתייעצות עם הועדה, להפסיק את כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה באחת מאלה:

(1) קיימים חילוקי דעות מהותיים וממושכים בין הממשלה ובין היועץ המשפטי, היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל;

(2) היועץ המשפטי עשה מעשה שאינו הולם את מעמדו;

(3) היועץ המשפטי אינו כשיר עוד לבצע את תפקידיו;

(4) מתנהלת חקירה פלילית נגד היועץ המשפטי או הוגש נגדו כתב אישום.

(ב) נפתחה חקירה פלילית נגד היועץ המשפטי לממשלה או הוגש נגדו כתב אישום, רשאית הממשלה, בהתייעצות עם הועדה, להשעותו לתקופה שתקבע.

27. בנסיבות המתוארות בסעיף 26 יחולו הוראות אלה:

(1) הנושא יובא בידי שר המשפטים, בכתב, לפני הועדה, שתקיים התייעצות בענין, לפני הבאתו לממשלה; הועדה תגבש את עמדתה לאחר שנתנה ליועץ המשפטי לממשלה הזדמנות להשמיע את דברו בפניה, ותגיש לממשלה את מסקנותיה בכתב.

נספח 6/ע

העתק החלטת הממשלה 1773 מיום
10.6.2007 בדבר קביעת הדרכים
והתנאים למינויו של היועץ המשפטי
לממשלה

עמ' 67

קביעת הדרכים והתנאים למינוי היועץ המשפטי לממשלה - תיקון החלטת הממשלה

החלטה מס. 1773 של הממשלה מיום 10.06.2007

סוג: החלטות ממשלה • מספר החלטה: 1773 • יחידות: [מזכירות הממשלה](#) • ממשלה: הממשלה ה-31, אהוד אולמרט • תאריך פרסום: 10.06.2007 • תאריך עדכון: 18.09.2017

נושא ההחלטה:

קביעת הדרכים והתנאים למינוי היועץ המשפטי לממשלה - תיקון החלטת הממשלה

מחליטים:

לתקן את ההודעה שאושרה בהחלטת הממשלה מס. 2274 מיום 20.8.2000 (סעיף 3(1)) בעניין מינוי היועץ המשפטי לממשלה כדלקמן:

1. במקום "שופט בדימוס של בית-המשפט העליון, שימנה נשיא בית המשפט העליון, והוא יהיה היושב-ראש" - יבוא:
"שופט בדימוס, של בית המשפט העליון שימנה נשיא בית המשפט העליון, בהסכמת שר המשפטים, והוא יהיה היושב-ראש".
2. להחלטת הממשלה לעיל תתווסף ההוראה הבאה:
"שר המשפטים יהיה רשאי להנחות את הוועדה בדבר מספר המועמדים שתציג בפניו ובלבד שמספרם לא יעלה על שלושה".

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.

הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות. החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

נספח ע/7

**העתק הסדר ניגוד העניינים שנערך
לרה"מ נתניהו מיום 2.11.2020**

עמ' 69

היועץ המשפטי לממשלה

ירושלים, ט"ו חשוון תשפ"א

2 נובמבר 2020

מס' מסמך: 004-99-2020-013328

לכבוד
ח"כ בנימין נתניהו
ראש הממשלה

שלום רב,

הנדון: ניגוד עניינים בכהונתך כראש הממשלה

בהתאם לכלל 7 לכללים למניעת ניגוד עניינים של שרים וסגני שרים (י"פ התשס"ג, 1136; להלן – כללי אשר) בכל מקרה בו מתעורר חשש לניגוד עניינים, על השר לפעול בהתאם לחוות דעת היועץ המשפטי לממשלה. על רקע כתב האישום שהוגש בעניינך ונדון בימים אלו בבית המשפט המחוזי בירושלים ומן הנימוקים המפורטים בהרחבה בחוות דעתה של המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי) המצורפת בזאת, הריני לחוות דעתי כדלהלן.

יובהר כי חוות הדעת עוסקת רק בהיבטי ניגוד העניינים הנוגעים לכתב האישום שהוגש בעניינך. לצד חוות הדעת כאמור, יגובש הסדר ניגוד עניינים כללי על בסיס שאלון ניגוד העניינים המועבר אל כלל חברי הממשלה כמקובל.

1. נושאים וסוגיות רלוונטיים:

א. החלטות הנוגעות למערכת אכיפת החוק

1) עליך להימנע ממעורבות בכל עניין הנוגע למינויים ולהליכי מינויים במשרד המשפטים ובמשטרת ישראל, ביחס לבעלי תפקידים אשר מעורבים בהליך הפלילי בעניינך, או שיש ביכולתם להשפיע על הליך זה, כלומר: במינוי היועץ המשפטי לממשלה, פרקליט המדינה, מפכ"ל המשטרה, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט פלילי), ראש אגף החקירות והמודיעין במשטרת ישראל, מפקדי יחידת להב 433 וכלל חוקרי המשטרה והרשות לניירות ערך שהיו מעורבים בעניינך (ששמותיהם מנויים ברשימת העדים המצורפת לכתב האישום) – לרבות בהליכים ממשלתיים ביחס לחקיקה העוסקת במינויים המפורטים לעיל.

2) עליך להימנע ממעורבות בכל עניין הנוגע באופן פרטני למעמדם ולמילוי תפקידם של בעלי התפקידים במערכת אכיפת החוק שפורטו לעיל.

היועץ המשפטי לממשלה

ב. החלטות הנוגעות למערכת בתי המשפט

3) עליך להימנע ממעורבות בעניינים הנוגעים להחלטות הוועדה לבחירת שופטים, בכל הנוגע לשופטי בית המשפט העליון ובית המשפט המחוזי בירושלים, שכן אלה עשויים לעסוק בהליך הפלילי בעניינך או בעניינים הקשורים אליו, או בעניינים הנוגעים לשופטי המותב בהליך. עם זאת, יצוין כי לא תהא מניעה מהשתתפותך בהליך בחירת נציג הממשלה או הכנסת בוועדה לבחירת שופטים. ואולם, עליך להימנע כמובן מהשפעה כלשהי על האופן בו אותם נציגים ימלאו את תפקידם בכל הנוגע לשופטי בית המשפט העליון ובית המשפט המחוזי בירושלים כאמור לעיל.

ג. החלטות הנוגעות לעדים או לנאשמים אחרים במשפט

4) מקום בו עניינו האישי של נאשם בהליך הפלילי בעניינך או עד אשר מופיע ברשימה המצורפת למכתבי זה, נדון באופן ספציפי באחד ממשרדי הממשלה, לרבות עניין שבו אותו עד מייצג לקוח – יהיה עליך להימנע ממעורבות באותו נושא. לצורך יישום הוראה זו, מוצע כי תקבע את זהותו של גורם בלשכתך שיסייע בידך לבדוק, ככל הניתן, שגורמים אלו אינם קשורים לעניינים הנדונים על ידך. יובהר, כי לגבי עדים שהם עובדי מדינה, אין פירוש הדבר כי יש להימנע מכל ממשק עמם, אלא כי לא יושפע עניינם או מהלך עבודתם הרגיל. כל זאת בהתאם לחובה להימנע מלעסוק בכל עניין שיש לו זיקה מהותית למשפטך או לאשר נדון בו. יצוין כי רשימה זו עשויה להשתנות בהתאם להתפתחויות עתידיות על פי הודעה שלנו אליך. כמו כן, מקום בו הינך סבור כי מתחייבת מעורבותך בעניין הנוגע למי מהעדים ברשימה, יש לפנות אל המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי).

ד. עיסוק בתחום הפעילות של משרד התקשורת

5) בנושאים בעלי היבטים רגולטוריים במשרד התקשורת הנוגעים להסדרת שוק התקשורת או נושאים אחרים הכרוכים בקבלת החלטות בנושאים שעשויה להיות להם זיקה ישירה להליך המשפטי בעניינך, יובאו הדברים לידיעת הח"מ על ידי הגורמים המקצועיים הרלבנטיים, על מנת לבחון אם יש מקום לנקיטת פעולה למניעת מצב של ניגוד עניינים לגביך ותימסר לך הודעה על כך.

ה. חקיקה בעלת השפעה על ההליך הפלילי

6) עליך להימנע ממעורבות בהליכי החקיקה הממשלתיים העלולים להשפיע על ההליך הפלילי בעניינך או על תוצאותיו. זאת, בין אם מדובר בקביעה או בשינוי של נורמות

היועץ המשפטי לממשלה

פליליות המשפיעות על ההליך הפלילי בעניינך, בין אם מדובר בהסדרים ביחס לסדר הדין הפלילי המשפיעים על ההליך הפלילי בעניינך, בין אם מדובר בהסדרים ביחס לתוצאות אפשריות של ההליך הפלילי בעניינך או על עצם קיומו.

2. היקף חובת ההימנעות:

7) יובהר כי חובת ההימנעות המוטלת עליך מחמת ניגוד עניינים משתרעת גם על כל מעורבות בקבלת החלטות בעניינים המפורטים לעיל, וכן על כל פעולה שלך באמצעות כל גורם ממשלתי או אחר. בתוך כך, יצוין כי חובת ההימנעות אינה נוגעת רק לסמכויות המצויות בידך כראש הממשלה, אלא גם להתערבותך בהחלטות המצויות בגדרי סמכויותיהם של שרי הממשלה השונים בעניינים המפורטים לעיל.

8) נוכח עוצמת העניין האישי הכרוכה בהליך הפלילי, מחויבים גם נושאי משרות אמון בלשכתך, וכן מנכ"ל משרד ראש הממשלה, להימנע מלטפל בעניינים שבהם אתה מנוע מלטפל. על כן, בכוונתנו להעביר את חוות הדעת לידיעת גורמים אלו ולהנחות אותם לפעול בהתאם.

9) יוער בהקשר זה כי על אף האמור לעיל, מובן כי אין במגבלות האמורות כדי למנוע החלטות שלך בדבר מינויים ועניינים הכרוכים בהליך הפוליטי של הרכבת הממשלה וחלוקת התפקידים שנעשתה במסגרת זו.

10) כמו כן, יובהר כי המגבלות האמורות לעיל נוגעות להפעלת סמכויות ממשלתיות בלבד.

3. העברת סמכויות

11) בעניינים המנויים לעיל, לגביהם חלה חובת ההימנעות מצידך, שבהם נדרשת הפעלת סמכויות המסורות לראש הממשלה, יהיה מקום כבר עתה להעבירן לשר אחר שיוכל למלא מקומך לאותו עניין, בהתאם לכללי אשר.

4. יישום ההסדר

12) לצורך יישום המגבלות האמורות בחוות הדעת, מוצע כי תקבע את זהותו של הגורם בלשכתך שיסייע בידך להבטיח כי עניינים שאתה מנוע מלטפל בהם, כגון עניינים האישי של עדים או עניינים אחרים המפורטים לעיל, אינם נדונים על ידך.

היועץ המשפטי לממשלה

13) בכל שאלה או ספק המתעורר ביחס ליישום המסקנות המפורטות לעיל, תוכל להיוועץ בח"מ או במשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי), על מנת לבחון כיצד יש לפעול בנסיבות העניין.

בברכה,
אביחי מנדלבליט

העתק:

מבקר המדינה ונציב תלונות הציבור
המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט ציבורי-מינהלי)
היועצת המשפטית למשרד ראש הממשלה

נספח ע/8

העתק כתבתה של סיון חילאי
"משדה תימן ועד משפט נתניהו :
בקואליציה מחפשים עיר מקלט -
אלו חברה שכבר בחקירה" Ynet
מיום 29.3.2025

עמ' 74

משדה תימן ועד משפט נתניהו: בקואליציה מחפשים עיר מקלט - אלו חברה שכבר בחקירה

האישור לחקור שר ושני חברי כנסת מהקואליציה הוא האחרון ברשימה שהולכת ומתארכת. בזמן שבכנסת מקדמים חוק חסינות רחב, שיהפוך פתיחה בהליכים נגד נבחרים ציבור לכמעט בלתי אפשרית, תשעה ח"כים ושרים כבר נמצאים תחת חקירה פלילית או משפט. מעבירות שוחד ועד פריצה לבסיסים: אלו החשדות - והאישומים

465 תגובות

סיון חילאי | 29.03.25 | 10:05

תגיות ח"כים שדה תימן דוד ביטן ש"ס מירי רגב צבי סוכות חוק החסינות טלי גוטליב חקירה מאי גולן עמיחי אליהו כנסת

בזמן שבכנסת מקדמים את [חוק החסינות](#), שיגביל את האפשרות לזמן חברי כנסת לחקירה במשטרה או להגיש נגדם תביעה אזרחית, הרשימה של נבחרים ציבור שנמצאים תחת חקירה רק הולכת ומתארכת.

נכון להיום, יש תשעה ח"כים ושרים הנמצאים תחת חקירה פלילית או משפט פלילי. הבכיר בהם הוא כמובן ראש הממשלה בנימין נתניהו שבשלושת החודשים האחרונים מתייצב בבית המשפט מדי שבוע להציג את עדותו, אם זו לא מתבטלת, במסגרת [תיקי האלפים](#) שבהם הוא מואשם בעבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים.

Sponsored Links by Taboola

קונספט מגורים תל אביבי במיקום מושלם

מידע נוסף

מגורי יוקרה בתל אביב

פריים לוקיישן בתחום הלוגיסטיקה: שטח לצד נמל אשדוד נמכר ב-1.1 מיליון ש"ח

Channel22 real estate

הכלב מתחת לגיל 8? זה הזמן לעשות לו ביטוח בריאות

מידע נוסף

חיותא

אליו [הצטרפו השבוע](#) שר המורשת עמיחי אליהו, ח"כ ניסים ואטורי וח"כ לשעבר צבי סוכות, שהיועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה [אישרה](#) לפתוח נגדם בחקירה בשל חשד למעורבות ב[פריצה לבסיס שדה תימן](#) בחודש [יולי 2024](#).

השלושה יידרשו להיחקר באזהרה באגף החקירות והמודיעין של המשטרה, אך בינתיים הצהירו שאין בכוונתם להתייצב לחקירה. גם במשטרה עדיין לא החלו בהליך - שם הוציאו הודעה חריגה בטענה כי המפכ"ל דני לוי לא קיבל פנייה רשמית, תקפו את היועמ"שית ונאלצו למחוק ולתקן.

בשבוע שעבר הותר לפרסום כי השר במשרד החינוך חיים ביטון מש"ס [עוכב זזמן לחקירה](#) בחשד שהעביר כספי תקציב, שיועדו במקור למטרות חינוך, למימון הוצאה לאור והפצה שלא כדין של מוסף לילדים בעיתון "הדרך" - שבבעלות פרטית - שאותו הוציאה רשת החינוך ["מעין החינוך התורני" המסונפת לש"ס](#).

5 צפייה בגלריה

צבי סוכות נכנס לבסיס שדה תימן

ניסים ואטורי ועמיחי אליהו בשדה תימן. הודיעו שלא יתייצבו (צילום: אילנה קוריאל)

מדובר בעבירות, לכאורה, שביצע השר כשהיה מנכ"ל רשת החינוך בחלק מהתקופה המדוברת - בשנים 2017-2021. לפי החשד, ברשת ביקשו להוציא מוסף לילדים במסגרת העיתון, אבל הייעוץ המשפטי סירב. בדרך עקיפה הם הוציאו את אותו מוסף, שכונה "אביבים" - ובו תוכן מפלגתי אסור.

חוקרי היחידה הארצית לחקירות הונאה (יאח"ה) עיכבו ארבעה מעורבים וחשודים, בהם גם גורמים בעיתון ובש"ס. לדבריהם, זה חודשים מתקיימת חקירה סמויה בחשד לביצוע עבירות קבלת דבר במרמה, מרמה והפרת אמונים, רישום כוזב במסמכי תאגיד והלבנת הון.

השר חיים ביטון והמוסף ששינה את שמו (צילום: אבי אוהיון, לע"מ)

גם שתי שרות מהליכוד נמצאות תחת חקירה: מירי רגב ומאי גולן. ביוני 2024 [פשטה המשטרה](#) על משרד התחבורה בירושלים, בחשד לעבירות מרמה והפרת אמונים. הרקע לחקירה הוא [הפרשה](#) שנחשפה בתחקיר תוכנית "המקור" לפני כעשרה חודשים, שבה הוצג איך לכאורה בהנחיית השרה רגב, ביצע המשרד תעדוף של פרויקטים ברשויות המזוהות כתומכות של מפלגת הליכוד, על רקע אינטרסים פוליטיים שיוכלו לסייע לה בפריימריז. בפשיטה על משרדה, המשטרה איתרה מסמכים חשודים, אך החקירה בינתיים נמרחת ורגב טרם נחקרה.

בעניינה של השרה לקידום מעמד האישה ולשוויון חברתי מאי גולן [מתנהלת חקירה פלילית](#) בלהב 433, בעקבות תחקיר חדשות 12, שבו לכאורה [נחשף](#) שגולן העסיקה מקורבים שלה ושילמה להם מתקציב המשרד, על אף שלא באמת מילאו תפקיד בו.

בנוסף, נחשף שבמהלך כהונתה, גייסה גולן לכאורה כספים לעמותה שהקימה, למרות שאסור לה להיות מעורבת בפעילות כזו כשרה בממשלה. כמו כן עלה בתחקיר כי גולן העבירה עשרות אלפי שקלים מתקציב הקשר עם הבוחר לצורך תשלום על תביעות לשון הרע - שכלל לא הוגשו. החשדות נגד גולן הם שוחד, מרמה והפרת אמונים והגשת תצהיר כוזב - היא עצמה עדיין לא נחקרה במשטרה.

דוד ביטן בבית המשפט המחוזי לוד. תחת הליך פלילי יותר משלוש שנים (צילום: מוטי קמחי)

אחד מוותיקי הרשימה העגומה הוא יו"ר ועדת הכלכלה, ח"כ דוד ביטן מהליכוד, שמתנהל נגדו משפט פלילי יותר משלוש שנים, בשל [שורה ארוכה של עבירות כלכליות](#). לפי [כתב האישום](#), ביטן ביצע עבירות שוחד, מרמה והפרת אמונים בתשע פרשות, בתקופה שבה כיהן כסגן ראש העיר ראשון לציון ובהמשך כח"כ וכיו"ר הקואליציה. לפי האישום, ח"כ ביטן, שאמון על אחת הוועדות המשפיעות בכנסת, שמקבלות החלטות חשובות בעניינים כספיים, לקח שוחד בסכום מצטבר של כמעט מיליון שקלים. הוא נחקר מספר פעמים ועדיין לא העיד במשפטו.

האחרונה ברשימה היא ח"כ טלי גוטליב מהליכוד, [יוזמת חוק החסינות לח"כים](#), שלפיו ח"כים לא יזומנו לחקירה ולא תוכל להיות מוגשת נגדם תביעה אזרחית, כל עוד ההחלטה לא עברה בכנסת ברוב של 75 ח"כים - דבר שהוא על גבול הבלתי אפשרי.

לטלי גוטליב אין כוונה להתייצב. "יש לי חסינות" (צילום: שלו שלום)

ח"כ גוטליב הבהירה שוב ושוב שהחוק שהיא מקדמת לא יתרום לה באופן אישי כי הוא לא יחול רטרואקטיבית, אך הוא כן יחול על ח"כים לשעבר ולמעשה יהפוך את הכנסת לעיר מקלט לעבריינים. גוטליב [זומנה לחקירה באזהרה](#) כבר לפני כארבעה חודשים, אך עד עכשיו לא התייצבה במשטרה וממשיכה לסרב לעשות כך בטענה: "יש לי חסינות".

גוטליב זומנה לחקירה יותר מחצי שנה אחרי שהיועמ"שית בהרב-מיארה הורתה למשטרה לפתוח בחקירה פלילית נגדה בעקבות חשיפת זהותו של בן זוגה של [שקמה ברסלר](#), איש שב"כ. ח"כ גוטליב פרסמה טענה שלפיה בעלה של ברסלר, אחת ממובילי המחאה נגד הממשלה, היה בקשר עם מנהיג חמאס יחיא סינוואר לפני טבח 7 באוקטובר וכי "המוסד יירט שיחות בין בעלה של שקמה ברסלר לסינוואר". גוטליב אמרה בתגובה לזימון: "הבהרתי לנציגת היחידה כי אין לי כל כוונה להתייצב" - וכעת בפרקליטות בוחנים להעמידה לדין בלי חקירה.

נספח ע/9

העתק כתבתו של יהושע (ג'וש)
בריינר "מח"ש מבקשת לחקור
באזהרה את שיקלי בחשד שייעץ
לאיש שב"כ שהדליף מסמכים
מסווגים" הארץ מיום 8.5.2025

עמ' 80

משפט ופיללים

מח"ש מבקשת לחקור באזהרה את שיקלי בחשד שייעץ לאיש שב"כ שהדליף מסמכים מסווגים

צוות החוקרים בפרשה שבה נחשד איש שב"כ א' סבור כי יש לזמן את שיקלי לחקירה לאחר שעלה חשד כי ייעץ לא' כיצד לפעול עם המסמכים והמידע שהדליף לו. לפי מקור המעורה בפרטים, החשד נגד שיקלי הוא הפרת אמונים

לעקוב

יהושע (ג'וש) בריינר

08 במאי 2025

המחלקה לחקירות שוטרים (מח"ש) מבקשת לחקור באזהרה את שר התפוצות עמיחי שיקלי, במסגרת הפרשה שבה נחשד איש שב"כ במילואים, א', כי הדליף לעיתונאים ולשיקלי מידע פנימי ובו מסמכים מסווגים. החוקרים סבורים כי יש לזמן את שיקלי לחקירה משום שלפי החשד הוא ייעץ לא' כיצד לפעול עם המסמכים והמידע שהחזיק והציג לו. לפי מקור המעורה בפרטים, החשד נגד שיקלי הוא הפרת אמונים, והחשד נגד א' הוא מסירת ידיעה סודית – עבירה ביטחונית שעונשה המרבי הוא 15 שנות מאסר.

מי שתקבל את ההחלטה הסופית אם לחקור את שיקלי היא היועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב־מיארה, יחד עם פרקליט המדינה עמית איסמן. ההחלטה הסופית בעניין טרם התקבלה. עד כה סירבו במח"ש, בלשכת היועמ"שית ובלשכתו של שיקלי להגיב על הדברים.

בהרב־מיארה ואיסמן בדיון בוועדת החוקה בכנסת, בחודש שעבר. שיקלי האשים את בהרב־מיארה בניגוד עניינים צילום: אורן בן חקון

מבחינת צוות החקירה, כבר עתה גובשו די ראיות להעמדתו של א' לדין, לאחר שהודה בהוצאת המסמכים ובמסירתם לעיתונאים ולשיקלי עצמו. לפי אחד המקורות, במח"ש רואים בשיקלי מי ש"הפעיל"

למעשה את א', לאחר שזה פנה אליו עם המידע והמסמכים. ואולם העמדתו לדין של א' מחייבת את חקירת השר. שיקלי צפוי להתבקש גם למסור עדות בפרשה.

שיקלי, מצידו, שיגר היום (חמישי) מכתב ליועמ"שית, שבו הדגיש כי הוא נהנה מחסינות בשל היותו חבר כנסת. זאת אף שלמרות החסינות אפשר לזמנו לחקירה פלילית. בהמשך המכתב האשים שיקלי את בהרב־מיארה בניגוד עניינים מכמה סיבות. בין היתר הוא טען כי ליועצת יש קשר אישי עם איש מוסד לשעבר המשמש עד תביעה במשפט נתניהו, וכן כי לפני מינויה לתפקיד היא נתנה ייעוץ משפטי לנפתלי בנט.

אחר כך הוסיף שיקלי וציין כי בעלה של בהרב־מיארה שירת בשב"כ שנים רבות, ולטענתו של שיקלי, פיתח קשר אישי קרוב עם העומד בראש הארגון, רונן בר. שיקלי הוסיף וטען כי לאור "הקשר הקרוב", אין ביכולתה של בהרב־מיארה "לקבל החלטות לגבי השב"כ והעומד בראשו, באופן נקי ומנותק מכל רגש". הוא הוסיף וקרא לה למשוך את ידיה מהעיסוק בענייניו, "לרבות עניינו של א'".

שיקלי בא לא מכבר לדיון בבית המשפט המחוזי בלוד, שבו הגיש א' ערר על המשך מעצרו. הוא סירב אז להשיב לשאלות הכתבים, אך אמר כי "אני חושב שנעשה לא' עוול מטורף, האיש הזה הוא גיבור... מי שמעל באמון זה רונן בר ומי שחסר מעצורים זה רונן בר שהשתמש בארגון לצרכיו הפרטיים ופשוט הורס את שב"כ שהוא ארגון מפואר. יש חשיבות גדולה מאוד שהציבור ייחשף לזה שבעצם שב"כ מנוצל למטרות פוליטיות".

לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ גלי בהרב־מיארה

נספח ע/10

העתק כתבתה של ליאת רון "סיקור
חיובי? המשטרה חוקרת את קשרי
"ישראל בידור" עם משרדי ממשלה"
מיום 4.2.2025 וואלה!

עמ' 83

כסף / חדשות

סיקור חיובי? המשטרה חוקרת את קשרי "ישראל בידור" עם משרדי ממשלה

ליאת רון
4.2.2025 / 14:17

החקירה נפתחה לאחר תחקיר "הארץ", שחשף את המעורבות לכאורה של משרדי ממשלה בהעברת כספים עבור סיקור חיובי של פוליטיקאים בקבוצת התקשורת. גורם בכיר בקבוצה זומן לתת עדות במשטרה

וואלה פתרנו בהגשת ליאת רון בתוכנית הראשונה של 2025 מוקדשת ליוקר המחיה / אולפן וואלה

משרד חדש בירושלים – מחיר השקה מ-13,700 ₪ למ"ר

Channel22 real estate

הזדמנות בצפון תל אביב: דירת 5 חד' בנאות אפקה מ-4.8 מיליון ש"ח

Channel22

יוצא לדרך: מתחם יוקרה חדש עם תנאי מימון מיוחדים

יהוד-מונוסון החדשה

מידע נוסף

וואלה מובייל הגימו! חבילה זולה במיוחד לכל המשפחה**אושפזה אחרי ששכבה עם 583 גברים בלילה: "הגוף שלי גמור"**

tech

קישורים מקודמים ע"י טאבולה

משטרת ישראל פתחה בחקירה בחשד שמשרדי ממשלה שונים העבירו כספים ל"ישראל בידור" עבור שיתופי פעולה מקצועיים, והשרים זכו, לכאורה, לחשיפה מוגברת, סיקור אוהד והשפעה על התוכן שיתפרסם ב"פוש", זרוע החדשות של קבוצת התקשורת.

החקירה נפתחה בעקבות תחקיר "הארץ" שפורסם בסוף השבוע, ובו נחשפה השיטה שבה פעלו, לכאורה, ב"ישראל בידור", כדי לתגמל בסיקור חיובי שרים בממשלה בניגוד לדין, תמורת מיליוני שקלים מכספי ציבור המיועדים למטרות ציבוריות, בפרויקטים משותפים.

גורם בכיר בקבוצה זומן לתת עדות במשטרה, לאחר שהוזכר בתחקיר כמי שבעלי הקבוצה, האחים שלמה ודוד סער, הורו לו כיצד להתייחס לרשימת הפוליטיקאים המאותרגמים, בהם, לטענת הארץ, שר התרבות והספורט מיקי זוהר, שר החינוך, יואב קיש, השרה לאיכות הסביבה עידית סילמן, ושר החוץ, גדעון סער.

השר מיקי זוהר ובנו אליאב בחגיגות המימונה של ישראל בידור / שי אסייג

אולי יעניין אותך

◀ בגיל 54, בתחתונים: קלאודיה שיפר

לוהטת מתמיד אופנה

◀ האינטרנט נתקע? תתקדמו לאינטרנט

מהיר של וואלה פייבר במחיר משתלם במיוחד

◀ בגיל 52 ביטלנו את ביטוח הבריאות

הפרטי - מסתבר שיש אפשרות חסכונית

יותר פרקטי - התנהלות כלכלית נבונה

◀ יש לך מעל 150 אלף בקרן השתלמות

וקופת גמל? הכתבה הזאת היא חובה חיסכון

ישראל בידור פועלת תחת חברת Z platform, ומפרסמת תכנים בנושאי בידור ורכילות ברשתות החברתיות. בבעלותה העמודים "ישראל בידור" ו"פוש", ישראל בידור גיימינג, ישראל בישול, ישראל מיוזיק, ישראל ביזנס וישראל ספורט. החברה מפעילה ערוצי אינסטגרם, טיקטוק ויוטיוב, ויש לה כ-3 מיליון עוקבים.

עוד לפני פרסום התחקיר התפרסמו ידיעות לפיהן הקבוצה עומדת על המדף, ובחודשים האחרונים עלו שמות של כמה אנשי עסקים בכירים שהתעניינו בקנייתה,

כולל בימים אלה ממש.

מישראל בידור לא נמסרה תגובה.

בתגובה לכתבת הארץ נמסר כי: "יש כאן ניסיון שאפתני, אבל קצת מגוחך, לתפור לנו 'תחקיר' עם ארומה של שחיתות. האמת תמיד עדיפה, והיא פשוטה: כל הפעילות בקבוצה נעשית בהתאם לחוק ולנהלים המקובלים בכל גופי התקשורת בישראל. יתר השקרים, התיאורים המסולפים והרכילויות לא ראויים לתגובה רצינית ומעמיקה, כי לא האמת היא מה שמעניין אתכם בכתבה הזו.

"חרף רצונו ארוך השנים של עיתון 'הארץ' לפגוע בפעילות ובמוניטין של ישראל בידור ופוש, למעלה משלושה מיליון עוקבי הפלטפורמות השונות ברשתות החברתיות מעידים יותר מכל על המקצועיות, הערכיות ואיכות התוכן. לשאלתכם 'מהו הקוד האתי לפיו החברה מתנהלת בסיקור החדשות' נשמח להבהיר - מדובר בקו ציוני ומוסרי אשר שונה בתכלית מהקו אותו מוביל 'הארץ'. אנחנו גאים בזה, גם אם המחיר הוא כתבות ההכפשה הקבועות בעיתון שמזמן איבד את הדרך".

עוד באותו נושא: [משטרה](#)

דירה בת"א במרחק נגיעה ובמחיר השקה – עכשיו בשכונה המתחדשת ביפו

מתחם מגורים צעיר ומתחדש שמביא איתו סטנדרט חדש של איכות, עם קרבה לים ונגישות לפנאי, תרבות ותעסוקה!

מידע נוסף

התחדשות עירונית - תל אביב יפו | ממומן

פרפור פרזדורים אחרי גיל 70? גלו את הפתרון שיחסוך לכם המיון

מכשיר אק"ג חדשני עשוי לסייע בניטור קצב הלב מהבית ולספק מידע על סימנים אפשריים לפרפור פרזדורים, מה שעשוי לחסוך ביקורים מיותרים בחדר המיון

קראו עכשיו

טרומיון | ממומן

השוק רותח: זו הסיבה שישראלים רצים להשקיע ביוון

מידע נוסף

Excellent Group | ממומן

נספח ע/11

העתק כתבתם של ליאור אוחנה
ואחי "שר זומן לחקירה. החשד:
כספי ציבור שומשו למימון עיתון
מפלגתי של ש"ס" מיום 18.3.2025
Ynet

עמ' 88

קבלת דבר במרמה, מרמה והפרת אמונים, רישום כוזב במסמכי תאגיד והבלנת הון:
אלו החשדות שהועלו בחקירה סמויה של כמה חודשים בלהב 433, והובילו לעיכוב
של 4 חשודים - בהם שר בממשלה. המוקד: רשת החינוך של ש"ס, שהשר חיים
ביטון שימש כמנכ"ל שלה בעבר - והמוסף לילדים "אביבים" בעיתון "הדרך"

ליאור אוחנה, שילה פריד | 18.03.25 | 08:22 25 תגובות

תגיות ש"ס חקירה

לחצו להאזנה לכתבה

00:00 1.0x -03:21

Powered by Trinity Audio | להעלות ומיקוויים

כספי ציבור שנועדו למימון חינוך הועברו להוצאה לאור והפצה של עיתון ילדים של ש"ס. זה החשד, שהוביל לחקירה ביחידה הארצית לחקירות הונאה (יאח"ה) בלהב 433 ולעיקובם של ארבעה מעורבים. בהם שר בממשלה - חיים ביטון שמשמש כשר במשרד החינוך.

ביאח"ה אמרו כי זה כמה חודשים מתנהלת חקירה סמויה בחשד לביצוע עבירות קבלת דבר במרמה. מרמה והפרת אמונים. רישום כוזב במסמכי תאגיד והלבנת הון.

[illegible]

עיתון "הדרך"

המוסף לילדים "אביבים"

לפי החשד, כספי תקציב שיועדו במקור למטרות חינוך הועברו בפועל למימון הוצאה לאור והפצה שלא כדין של מוסף לילדים בעיתון "הדרך" שבבעלות פרטית - שאותה הוציאה רשת "מעין" החינוך התורני, המסונפת לש"ס.

מנכ"ל רשת החינוך בחלק מהתקופה המדוברת - בין 2017 ל-2021 - היה חיים ביטון, כיום שר במשרד החינוך כאמור. ברשת ביקשו להוציא מוסף לילדים במסגרת העיתון, אבל הייעוץ המשפטי סירב. בדרך עקיפה הם הוציאו את אותו מוסף, שכונה "אביבים" - ובו תוכן מפלגתי אסור.

הבוקר, במסגרת המעבר לחקירה גלויה, עכבו חוקרי יאח"ה ארבעה מעורבים וחשודים, וביצעו חיפושים על מנת לתפוס מסמכים הקשורים לעבירות. בין הנחקרים גם גורמים בעיתון ובש"ס. במשטרה אמרו כי החקירה נמשכת.

השר חיים ביטון (צילום: יריב כץ)

לפני שנתיים חשף העיתונאי אבישי גרינצייג תכתובות בין מנהל בעיתון "הדרך", יצחק קקון, שביקש בהן רשימת שמות של עובדות בעיתון המועסקות גם ב"מעין החינוך התורני", כדי להוסיף להן שעות עבודה דרך הרשת - ובכך להעלות את שכרן על העבודה בעיתון.

במייל נוסף נשאל קקון איפה הכסף שמגיע לעובדים על הכתיבה בעיתון, והשיב: "לכו למנהל הרכש של רשת מעיין החינוך התורני אביטן. תשלחו מייל לאביטן ולחיים ביטון, מנכ"ל רשת מעיין החינוך התורני". בנוסף נחשפו באותו דיווח העברות בנקאיות שהועברו מרשת "מעין החינוך התורני" עבור עריכת העיתון "אביבים" וכתיבה בו, בסכומים של עשרות אלפי שקלים.

יו"ר הוועדה לביקורת המדינה, חבר הכנסת מיקי לוי (יש עתיד), אמר הבוקר בפתח דיון בוועדה: "שר החינוך, לא זה שעומד עכשיו בחקירה ואני מקווה בשבילו שאין כלום, שלח מכתב ליועצת המשפטית של הכנסת וחלק על כך שהוועדה לביקורת המדינה יכולה לדון ולבדוק נושאים הקשורים למשרדו, וביקש להעביר את זה לוועדת החינוך. הוועדה לביקורת המדינה על פי חוק רשאית להביא את זה לדיון. אנחנו עושים דיון חמישי או שישי על הכספים, ורוצים לדאוג שלכסף הציבורי יהיה שימוש כחוק. אני מקווה שיתגלה שאין כלום".

ח"כ משה טור-פז מיש עתיד אמר בוועדה: "אם יש חקירה על כך שכספים לרשת חינוך הלכו למימון עיתון של מפלגה, זה באחריות של שר החינוך. יש פה רשתות חינוך שבחוק משנת 1982 המדינה נתנה להם המון כוח ותקציבים ואין עליהן פיקוח. יש חקירות, ואנחנו לא מסוגלים לקבל משומרי הסף תשובות על הכספים".

נספח ע/12

העתק חוות דעתו של גיל לימון
המשנה ליועצת המשפטית לממשלה
(משפט ציבורי-מנהלי) "הצעת
מחליטים בנושא 'הדרכים והתנאים
למינוי והפסקת כהונת היועץ
המשפטי לממשלה תיקון החלטת
הממשלה'" מיום 8.6.2025

עמ' 92

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

(משפט ציבורי-מינהלי)

י"ב בסיוון התשפ"ה

8 ביוני 2025

לכבוד

היועצת המשפטית לממשלה

שלום רב,

הנדון: הצעת המחליטים בנושא "הדרכים והתנאים למינוי והפסקת כהונת היועץ המשפטי

לממשלה – תיקון החלטת הממשלה"

1. ביום 4.6.2025 בשעות הערב, פורסמה הצעת מחליטים שכותרתה: "הדרכים והתנאים למינוי והפסקת כהונת היועץ המשפטי לממשלה – תיקון החלטת הממשלה". עיקרה של ההצעה, שבהמשך גם הוכללה בסדר יומה של ישיבת הממשלה הקרובה, הוא בביטול המנגנון הקיים לפיטורי היועץ המשפטי לממשלה, שנקבע בהחלטת הממשלה מספר 2274 מיום 20.8.2000 (להלן: **החלטה מס' 2274**), ואשר עוגן בהודעה בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה (להלן: **ההודעה בדבר הדרכים למינוי היועץ**),¹ בהתאם להוראת סעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 (להלן: **חוק המינויים**). כעת, זמן קצר לאחר פרסומה של ההצעה, היא מובאת בפני הממשלה.
2. מנגנון הפיטורים הקיים, המחייב היוועצות עם ועדה חיצונית ציבורית-מקצועית, נקבע על-ידי הממשלה בהתאם להמלצת הוועדה הציבורית לבחינת דרכי מינויו של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו, בראשות נשיא בית המשפט העליון בדימוס מאיר שמגר (להלן: **ועדת שמגר**). זאת, במטרה להבטיח את עצמאותו של היועץ המשפטי לממשלה, המחזיק בסמכויות חיוניות לשמירת שלטון החוק. כפי שנקבע לעניין זה בדוח ועדת שמגר: "ניתן לחשוש כי קיומו של כוח פיטורים בלתי-מוגבל כמתואר עלול ליצור אצל היועץ המשפטי תחושה של תלות בממשלה שעלולה להביא לכך שלא יעמוד במידה הדרושה על משמר אכיפת החוק והאינטרס הציבורי כאשר אלה אינם לרוחה של הממשלה".
3. כעת מוצע להחליף מנגנון זה בהליך חדש שכל רכיביו הם פוליטיים – "הוועדה המייעצת" החדשה מורכבת משרי הממשלה, והמלצתה תובא בפני הממשלה במליאתה, תוך ביטול החובה הקיימת כיום למעורבות של גורם חיצוני, מקצועי ואובייקטיבי, כפי שנקבע בהחלטה מס' 2274. דהיינו, **מדובר בהסרת ערובה מוסדית מרכזית והכרחית להבטחת יכולת התפקוד העצמאית של היועץ המשפטי לממשלה והחיוניות לפיכך להגנת שלטון החוק**. תוצאתה של

¹ י"ב התש"ס, עמ' 4894.

ההצעה היא **פוליטיזציה** של תפקיד היועץ המשפטי לממשלה, וכנגזרת מכך **פוליטיזציה** של מגוון הסמכויות הנתונות בידי היועץ המשפטי לממשלה – באכיפה, ביועץ המשפטי ובייצוג המשפטי בערכאות.

4. הצעת המחליטים, אשר עוסקת בנושא היורד לשורש שלטון החוק במדינת ישראל; מבטלת במחי יד את דוח ועדת שמגר ואת החלטות הממשלה עצמה; ואשר מובילה כאמור לפוליטיזציה של תפקיד היועץ, הועלתה בלא עבודת מטה מקדימה, בלי תשתית מקצועית המבהירה את הצורך בה ובלי תשתית משפטית כלשהי. ההצעה לא מציגה כל הצדקה עניינית למהלך. היא נובעת, על פי דברי ההסבר לה, משיקול זר בדמות היעדר יכולת של הממשלה להביא לפיטורי היועצת המשפטית לממשלה המכהנת בהתאם למנגנון הקיים, המעוגן כאמור בהחלטת ממשלה קודמת, ולאחר ששר המשפטים פועל מזה מספר חודשים להקמת המנגנון הקיים, אך נתקל ככל הנראה בקשיים לממש את רצונו.

5. **למעשה, תחת מעטה של תיקון פרוצדורה, מוצע שינוי טקטוני בתפקיד ובמעמד היועץ המשפטי לממשלה** – תפקיד אשר עוצב מאז קום המדינה כתפקיד ממלכתי, עצמאי וא-פוליטי, שפועל להגשים את מדיניות הממשלה, תוך שהוא מחויב לשמור על שלטון החוק ואינטרס הציבור. תפקיד היועץ המשפטי לממשלה, אותו מבקשת ההצעה ליצור, הוא מי שחב את אמונו באופן בלעדי לממשלה, שיכולה לפטרו בכל עת, ללא כל ערובה אפקטיבית למניעת פיטורים שרירותיים. ההצעה לו תתקבל, תכשיר את הדרך להפיכת היועץ המשפטי לכוזה המחויב לצרכים הפוליטיים הנקודתיים של הממשלה, גם אם אינם עולים בקנה אחד עם הדין, ולא לשלטון החוק.

6. בכך, ההצעה מצטרפת לשורת מהלכים שנעשו בעת האחרונה, אשר מובילים להחלשת המאפיינים הממלכתיים של שירות המדינה ושל בעלי התפקידים הבכירים בו. בהקשר זה, יפים דבריו של כב' הנשיא עמית בפסק הדין שניתן לאחרונה בעניין הליך מינויו של נציב שירות המדינה:

”על השחיקה והדריסה העקבית של נורמות ציבוריות-מינהליות-ממלכתיות, שהיו מושכלות יסוד מאז קום המדינה, ניתן ללמוד מהליכים שנדונו בבית משפט זה בשנים האחרונות בסוגיות שעד לאחרונה ניתן היה להניח כי במשטר דמוקרטי תקין פשוט לא יקרו’ ... – והדברים ידועים. אף מחוץ לכתלי בית המשפט, חדשות לבקרים נשמעים דיווחים על ניסיונות להחלשת שומרי סף, יוזמות שונות להגברת הפוליטיזציה בשירות הציבורי, ועוד. דומה אפוא כי מדינת ישראל עברה מתרבות פוליטית של it is not done לתרבות של it is now done, בריש גלי ובראש חוצות. נורמות של היום אינן נורמות של שנת 2011. בעבר, מינויים פוליטיים נעשו במסתרים ו’בפרופיל נמוך’, אך כיום, אין אפילו ניסיון להסתיר את הכוונה למנות את אנשי שלומם של הדרג הפוליטי, והדברים נאמרים בראש חוצות על ידי גורמים בממשלה.”²

² בג"ץ 37830-08-24 מכון לואיס ברנדייס לחברה, לכלכלה ולדמוקרטיה נ' ממשלת ישראל, פסקאות 61-62 (12.5.2025).

7. זאת ועוד, ההצעה לוקה בשורת פגמים משפטיים, היורדים לשורש ההליך המנהלי. בין היתר, למקרא ההצעה עלול לעלות הרושם כי מנסחיה אינם מכירים בתוקף המחייב של פסיקת בית המשפט העליון, ובפרט של ההלכה שנקבעה אך לאחרונה בעניין פיטורי ראש שירות הביטחון הכללי,³ שם נקבע בהקשר דומה כי: **"קבלת החלטות מתוך רצון להגיע לתוצאה מסוימת תוך 'סימון המטרה מסביב לחץ', וללא בחינת המצב העובדתי או שקילת השיקולים הרלוונטיים – היא החלטה שרירותית ופסולה שדינה בטלות"**.

8. מתעורר אפוא חשש כבד ואף למעלה מכך, באשר לתכליתה של הצעת המחליטים, שגובשה ללא ליווי של הייעוץ המשפטי לממשלה ואשר אינה צפויה לצלוח ביקורת שיפוטית. מדובר בהחלטה בלתי חוקית על פניה. **דומה שתכליתה היא ניסיון להחליש ולהרתיע שומרי סף, וליצור עימות נוסף עם מוסדות המשפט, לרבות עם פסיקת בג"ץ.**

9. בהקשר זה לא למותר להזכיר את העיתוי שבו ההצעה מועלת בבהילות על סדר יומה של הממשלה: לקראת הגשת עמדת המדינה לבג"ץ בעניין יישום חובת הגיוס השוויונית והאחידה, ובעיצומם של דיונים אודות קידום חקיקה שמיועדת לפטור חרדים חבי גיוס מחובה זו; זמן קצר לאחר ששר המשפטים ביקש לשכנע את היועצת המשפטית לממשלה לשנות את עמדתה המקצועית לקראת הגשת התגובה המקדמית של המדינה לבג"ץ בעניין מבנה הוועדה לבחירת שופטים; ובראשיתה של חקירתו הנגדית של ראש הממשלה.

10. **לנוכח כל האמור, עמדתנו היא כי ההחלטה בלתי חוקית, וכי קיימת מניעה משפטית לאמצה.**

11. עד כאן בתמצית, וכעת נפנה לפרט את הדברים.

רקע ומסגרת נורמטיבית

12. סעיף 5 לחוק המינויים קובע כי "הממשלה רשאית לקבוע את הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה ובמידה שלא קבעתם, יחולו על מינויו הוראות חוק זה". בשנת 1998, פורסם דוח ועדת שמגר, אשר מונתה על-ידי שר המשפטים דאז וחבריה היו נשיא בית המשפט העליון (בדימוס), כב' השופט מאיר שמגר (יו"ר); פרופ' רות גביזון; ושרי המשפטים לשעבר – פרופ' דוד ליבאי, עו"ד משה נסים ועו"ד חיים צדוק. ועדת שמגר הקדישה חלק ניכר מהדוח אשר פורסם על-ידה לדרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ולדרכי הפסקת כהונתו, מתוך הבנה כי קיימת זיקה הדוקה בין אלה לבין מאפייני תפקידו של היועץ המשפטי לממשלה כמי שנושא באחריות מרכזית לשלטון החוק ואשר נדרש לשם כך ליהנות מעצמאות במילוי תפקידו. מטעם זה, הוועדה הציעה לקבוע ערובות ביחס להפעלת הסמכות הרחבה אשר הייתה נתונה בידי הממשלה עד לאותה העת בכל הנוגע לפיטורי היועץ.

13. בתוך כך, עמדה ועדת שמגר על השיקולים הרלוונטיים לשם גיבוש הליכי המינוי והפיטורים של היועץ המשפטי לממשלה, כפי שהללו נגזרים ממאפייני התפקיד, כדלקמן:

"מצד אחד, המדובר במי שישמש יועץ משפטי, לממשלה ולרשויות שלטון אחרות, היינו במי שתפקידו המקצועי כיועץ מחייב היוצרותה של תחושת

³ בג"ץ 54321-03-25 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל (21.5.2025) (להלן: עניין פיטורי ראש השב"כ).

אמון ושיתוף פעולה בין הממשלה לבינו, כמקובל בין היועץ לבין מקבל העצה. זאת ועוד, היועץ המשפטי ממלא תפקידו בתוך מערכות השלטון [...] הנכונות והפתיחות לקיום עבודת צוות נדרשות, כמובן, מצד שני הגורמים הנוגעים בדבר, שהם היועץ המשפטי, מחד גיסא ורשויות השלטון, מאידך גיסא.

אולם, נוסף לכך, מופקד היועץ המשפטי, כאמור, על מטלה אשר למענה ובעטיה שומה עליו להפעיל אמות מידה מקצועיות וערכיות דווקניות, המציבות אותו במרכז של פעולותיה של המדינה לקיום שלטון החוק ולאכיפת החוק, הלכה למעשה; אין צריך לומר שמבחינה זו אין ואסור שיהיה בעיניו הבדל בין איש רשות לבין אזרח מן השורה. כולם שווים פני החוק. אסור גם שהנכונות לשרת אינטרסים של הרשות תתבטא בווייתור על העקרונות המחייבים את מי שמופקד על קיום החוק. מחויבות זו עשויה להביא את היועץ המשפטי, בכל תפקידיו, לנקיטת עמדות אשר יגבילו את עובדי רשויות השלטון או אף יפגעו ביכולתם לממש את מדיניותם כאשר זו נראית בעיני היועץ המשפטי כבלתי-חוקית. חיוני להבטיח כי לתפקיד האמור ייבחר אדם שיש לו יכולת מקצועית ואישית למלא את התפקיד הזה על מורכבותו המתוארת וליהנות מאמון הציבור והממשלה כאחד.⁴

14. על רקע זה, כאמור, סברה ועדת שמגר כי אין מקום להותיר על כנה את הסמכות הרחבה שהיתה נתונה באותה העת בידי הממשלה להפסיק את כהונת היועץ המשפטי לממשלה, והמליצה להסדיר סמכות זו, הן בהגדרת העילות לפיטורים והן בקביעת ההליך הנדרש לשם כך, וזאת "לשם מניעת שימוש לרעה בסמכות". המלצת ועדת שמגר, שאומצה על-ידי הממשלה, עוגנה כאמור בהחלטת הממשלה מס' 2274 ובהודעה בדבר הדרכים למינוי היועץ. סעיף 26 להודעה מסדיר את סמכותה של הממשלה להפסיק את כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה, וקובע כי "הממשלה רשאית, בהתייעצות עם הוועדה, להפסיק את כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה באחת מאלה: [...] (ההדגשה הוספה).

15. הוועדה אליה מתייחס סעיף 26 האמור היא הוועדה המקצועית-ציבורית, אשר ממליצה לשר המשפטים על מועמדים לתפקיד היועץ המשפטי לממשלה. הוועדה מורכבת מחמישה חברים, ואלו הם: שופט בדימוס של בית המשפט העליון, שימנה נשיא בית המשפט העליון, והוא משמש בתפקיד יושב ראש הוועדה (בהמשך נקבע כי מינוי היועץ ייעשה גם בהסכמת שר המשפטים);⁵ שר משפטים לשעבר או יועץ משפטי לממשלה לשעבר, שמתמנה על-ידי הממשלה; חבר כנסת שבחרת ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת; עורך דין שבחרת המועצה הארצית של לשכת עורכי הדין; ואיש אקדמיה המיומן בתחומי המשפט הציבורי ובדיני עונשין, שנבחר בידי הדיקנים של הפקולטות למשפטים במוסדות להשכלה גבוהה.

⁴ דוח ועדת שמגר, בעמודים 59-60.

⁵ ראו בהחלטת הממשלה מספר 1773 מיום 10.6.2007 בנושא "קביעת הדרכים והתנאים למינוי היועץ המשפטי לממשלה – תיקון החלטת הממשלה".

16. סעיף 27 להודעה קובע את ההליך הנדרש לשם הפסקת כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה, בזו הלשון:

”בנסיבות המתוארות בסעיף 26 יחולו הוראות אלה:

(1) הנושא יובא בידי שר המשפטים, בכתב, לפני הוועדה, שתקיים התייעצות בענין, לפני הבאתו לממשלה; הוועדה תגבש את עמדתה לאחר שנתנה ליועץ המשפטי לממשלה הזדמנות להשמיע את דברו בפניה, ותגיש לממשלה את מסקנותיה בכתב.

(2) ליועץ המשפטי תהיה זכות שימוע גם בפני הממשלה או בפני ועדת שרים שהיא מינתה למטרה זו.”

16. ההודעה בדבר הדרכים למינוי היועץ, שאומצה בהחלטת הממשלה מס' 2274, מעגנת אפוא ערובות פרוצדורליות לעצמאותו של היועץ המשפטי לממשלה. במרכזן של הערובות – הוועדה המקצועית-ציבורית, אשר משמשת גורם מייצג, שבוחן את הבקשה לסיום כהונת היועץ המשפטי לממשלה, ושומע את טענותיו של היועץ, טרם גיבוש ההמלצה לממשלה. הרכב הוועדה מייצג מוסדות שונים – הרשות השופטת, הרשות המבצעת, הרשות המחוקקת, לשכת עורכי הדין והאקדמיה. בראשה עומד שופט בדימוס של בית המשפט העליון. בהחלטת הממשלה האמורה גילתה הממשלה דעתה כי אלו הן הערובות הנחוצות לשם שמירת יכולתו של היועץ המשפטי לממשלה למלא את תפקידו באופן ממלכתי, ללא מורא מפני פיתורים שרירותיים.

הצעת המחליטים דנן

17. בהצעת המחליטים מוצע לתקן את החלטה מס' 2274, ובהתאם גם את ההודעה בדבר הדרכים למינוי היועץ, אשר פורסמה מכוחה, בשלושה היבטים מרכזיים:

(א) ביטול חובת ההיוועצות של הממשלה עם הוועדה, עובר לדיון ולהחלטה על הפסקת כהונתו של יועץ משפטי לממשלה;

(ב) קביעה כי חלף פניית שר המשפטים אל הוועדה לשם קיום חובת ההיוועצות עמה בעניין הפסקת כהונת יועץ משפטי לממשלה, ”הנושא יובא בידי שר המשפטים, בכתב, לפני ועדת שרים שהממשלה מינתה לנושא (להלן: 'ועדת השרים')”, לפני הבאתו לממשלה; ועדת השרים תגבש את עמדתה לאחר שנתנה ליועץ המשפטי לממשלה הזדמנות להשמיע את דברו בפניה, ואם מצאה כי מתקיימת אחת או יותר מהעילות המפורטות בסעיף 26(א), רשאית ועדת השרים להחליט להניח את הנושא על סדר יומה של הממשלה. הממשלה תדון בנושא בישיבתה הראשונה לאחר הנחת הנושא על סדר יומה.”

(ג) קביעה כי הממשלה תהא **רשאית** (אך לא חייבת, כאמור) להתייעץ עם הוועדה המקצועית-ציבורית בטרם קבלת החלטה על הפסקת כהונת יועץ, וכי ”בנסיבות בהן הממשלה לא התייעצה עם הוועדה, אלא דנה על פי המלצת ועדת השרים, החלטה בדבר הפסקת כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה תתקבל ברוב של לפחות 75% מהשרים המכהנים בממשלה שאין להם מניעה להשתתף בהצבעה.”

18. בדברי ההסבר להצעת המחליטים נכתב כך :

"השינוי נדרש על רקע המצב שנוצר בו כלל שרי הממשלה הביעו אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה המכהנת, בהחלטתה מס' 2912 מיום 23.3.3035. משכך, קיימת דחיפות לקבלת החלטה על ידי הממשלה בנושא בהקדם. בזמן שחל, מאז הבעת אי האמון, רק החריפו חילוקי הדעות בין הממשלה ליועצת המשפטית לממשלה, באופן שקיום ההתייעצות עם הוועדה התייתר הלכה למעשה. פעולתה הלעומתית של היועצת המשפטית לממשלה, שאינה עומדת בקנה אחד עם עמדות משפטיות שהובאו בעבר על ידי הייעוץ המשפטי לממשלה, מביאה לשיתוק עבודת הממשלה בשורה של עניינים מהותיים. הדבר חמור אף יותר בשעה שהמדינה נמצאת במלחמה קשה, ושעה שצרכי הביטחון מחייבים ביתר שאת עבודה סדורה ושיתוף פעולה הדוק ויעיל בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה.

כמו כן, תהליך השלמת המינויים לוועדה הציבורית-מקצועית נתקל בקשיים רבים, שכן הכנסת נמנעת מלבחור נציג מטעמה לוועדה, וכלל שרי המשפטים לשעבר והיועצים המשפטיים לשעבר, גילו את עמדתם ביחס לעניין או ביחס לממשלה, באופן שמציב קושי גדול בפני בחירת חבר ועדה אשר יוכל לעסוק בנושא ללא פניות.

בנסיבות אלה, נוכח דחיפות העניין ונוכח המשבר בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה, ולאחר שהיועצת המשפטית לממשלה לא ראתה לנכון להתפטר לאחר שהממשלה הביעה אי אמון בה, יש צורך הכרחי ודחוף בהחלטה זו".

19. בנוסף לתיקון ההודעה בדבר הדרכים למינוי היועץ, מוצע בהחלטה כי הממשלה תמנה ועדת שרים לבחינת פיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה המכהנת, שהרכבה יהיה כדלקמן: השר עמיחי שיקלי (יו"ר), השר בצלאל סמוטריץ', השר איתמר בן גביר, השרה גילה גמליאל והשר מיכאל מלכיאלי.

ניתוח משפטי

20. **הצעת המחליטים לוקה במגוון רחב של פגמים הליכיים ומהותיים, המקימים מניעה משפטית מובהקת מאישורה.** מטעם זה, ומשום שלהצעת המחליטים השפעות עומק ורוחב על מוסד היועץ המשפטי לממשלה ושלטון החוק בישראל, איננו מוצאים לנכון להתייחס בשלב זה לסוגיות קונקרטיות הנוגעות להליך פיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה הנוכחית, לרבות ההחלטה על הקמת ועדת השרים האמורה, ונמקד את התייחסותנו בהיבטים המשפטיים הקשורים לשינוי דרכי הפיטורים של היועץ המשפטי לממשלה באופן כללי.

21. להלן יבוארו הפגמים המשפטיים העיקריים בהם לוקה ההחלטה :

(א) פגמים בהליך המינוח

22. בפתח הדברים, נבקש להביא מדבריו של כב' הנשיא עמית, אשר נכתבו אך לאחרונה, בפסק הדין בעניין פיטורי ראש השב"כ, וביתר דיוק, ביחס להחלטת הממשלה אשר ביקשה לבטל את

חובת ההתייעצות שנקבעה בהחלטת ממשלה קודמת, עם הוועדה המייעצת לעניין מינויים בכירים:

”הממשלה, בדומה ליתר רשויות המינהל, מוסמכת לשנות ואף לחזור בה מהחלטותיה הקודמות [...] עם זאת, כידוע, לצורך השימוש בסמכות זו על הממשלה להביא בחשבון החלטות קודמות שניתנו באותו עניין, וכן לשקול האם מתקיימות נסיבות אשר מצדיקות, לשיטתה, את הסטייה מהן [...]”.

למקרא החלטה 2904 וסטנוגרמת ישיבת הממשלה מיום 20.3.2025 שהועברה לעיונו בלבד עולה כי החלטת הממשלה ‘לגבור’ על הוראות החלטה 4062 והוראות החלטה 1148 התקבלה מבלי שקדם לה דיון ממשי. כך למשל, לא הונחה בפני השרים ולו ראשיתה של תשתית עובדתית באשר להצדקות לסטייה מהחלטות ממשלה קודמות; לא נערך דיון באשר להשלכות שעשויות להיות להחלטה זו לגבי כל נושאי המשרה הבכירים בשירות המדינה [...]; לא נערכה עבודת מטה שלאחריה הוצגו מסקנות שעשויות היו לתמוך בקבלת ההחלטה; ולא התקיים דיון בנוגע לעמדת הייעוץ המשפטי לממשלה באשר לאפשרות לסטות מהוראות החלטות הממשלה שנסקרו לעיל. הדברים נכונים במיוחד בהינתן שמדובר בהחלטת ממשלה תקדימית, בהיותה הראשונה שעוסקת בסיום כהונה קצובה של ראש שב”כ במהלך תקופת כהונתו. כפי שנפסק לא אחת בעבר, קבלת החלטות מתוך רצון להגיע לתוצאה מסוימת תוך ‘סימון המטרה מסביב לחץ’, וללא בחינת המצב העובדתי או שקילת השיקולים הרלוונטיים – היא החלטה שרירותית ופסולה שדינה בטלות [...].

בשורה התחתונה: [...] ממשלת ישראל, בהיותה אחר ‘מסך בערות’ החליטה בשעתו כי סיום כהונה של אחד משבעת הבכירים צריך להיעשות בדרך של פנייה לוועדה המייעצת. אלא שלא כך נעשה, ולא רק שהממשלה נמנעה מלפנות בבקשה לוועדה המייעצת, היא גם לא פעלה על פי המנגנונים שנקבעו לשם כך, מנגנונים שיסודם בעקרונות המשפט המינהלי – הצבת תשתית עובדתית ומתן זכות טיעון. על כל אלה נעמוד בהמשך” (ההדגשות הוספו).⁶

23. דבריו אלה של כבי הנשיא עמית מדברים בעד עצמם, והם יפים לעניינו, משל נכתבו ביחס להצעת המחליטים הנוכחית. הלכה למעשה, ההצעה לוקה ברובם ככולם של הפגמים שבגינם קבע בית המשפט העליון כי החלטת הממשלה בעניין פיטורי ראש השב”כ היתה בלתי חוקית.

24. ראשית, הצעת המחליטים מבקשת לשנות מהחלטת ממשלה קודמת, שבגדרה עוגנו המלצותיה של ועדת שמגר, ועדה מקצועית וציבורית, אשר הורכבה ממשפטנים בכירים ומנוסים ואשר קיימה לא פחות מ-13 ישיבות שהוקדשו לשמיעת מוזמנים, שבמהלכן שמעה הוועדה מדבריהם של 26 מוזמנים, אשר חלקם אף מסרו חומר בכתב המשלים את דבריהם. כן קיבלה ועדת שמגר

⁶ עניין פיטורי ראש השב”כ, לעיל הי”ש 3, בפסקאות 66-70.

מספר פניות ציבור כתובות, אשר הובאו לעיונם של חבריה בעקבות הודעה שפורסמה בעיתונות.⁷

25. הצעת המחליטים הנוכחית מבקשת לערוך שינוי מהותי בהחלטת הממשלה הקודמת, ללא כל עבודת מטה מקצועית, סדורה ומעמיקה, כפי שמצופה ביחס לסוגיה כה כבדת משקל ובעלת השלכות משפטיות וציבוריות מרחיקות לכת.

26. **שנית**, ושמה כנגזרת מהיעדרה של עבודת מטה מקצועית כאמור, אף דברי ההסבר להצעה זו אינם כוללים כל תשתית עובדתית או מקצועית המבססת את שינוי הליך הפסקת כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה. דברי ההסבר מנוסחים בלשון כוללנית וסתמית ובנימוקים המעטים המוצגים בגדרם אין ממש. הם אף סותרים זה את זה.

27. כך, לדוגמה, אחד מהנימוקים אשר הוצגו בדברי ההסבר נוגע לקשיים שהתגלעו בהשלמת המינויים לוועדה המקצועית-ציבורית הקיימת, בין היתר, מאחר ש"כלל שרי המשפטים לשעבר והיועצים המשפטיים לשעבר, גילו את עמדתם ביחס לעניין או ביחס לממשלה, באופן שמציב קושי גדול בפני בחירת חבר ועדה אשר יוכל לעסוק בנושא ללא פניות". חלף זאת, הוחלט להקים ועדה המורכבת משרים, כאשר טענת הדחיפות בקידום הליך הפסקת כהונתה של היועצת המשפטית לממשלה, נומקה בכך ש"כלל שרי הממשלה הביעו אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה המכהנת".

28. קשה להבין מהו ההיגיון העומד בבסיס ביטול חובת התייעצות עם ועדה מקצועית-ציבורית, אשר אחד מחבריה (שר משפטים לשעבר או יועץ משפטי לממשלה לשעבר) הביע לכאורה עמדה כלשהי ביחס לעניין הנדון או ביחס לממשלה (מבלי שהוצגה כל תשתית להבעת עמדה מעין זו), תוך החלפתה בהליך בחינה אשר יבוצע על-ידי ועדת שרים, המורכבת כולה מחברים אשר גם הביעו עמדה ברורה ביחס להפסקת כהונת היועצת המשפטית לממשלה.⁸

29. בהתאם, גם ההצעה לקבוע רוב מיוחד של 75% משרי הממשלה לשם הפסקת כהונת היועצת, מבלי שקדמה לה התייעצות עם הוועדה המקצועית-ציבורית, איננה מוסיפה כל ערובה לענייננו, בשעה שכלל חברי הממשלה הביעו לאחרונה את תמיכתם בהפסקת כהונת היועצת.

30. **שלישית**, ענייננו בהצעת מחליטים אשר מבקשת לשנות באופן כללי ורוחבי את הליך הפסקת כהונתם של יועצים משפטיים לממשלה, אך ורק בשל הקשיים בהם נתקלת הממשלה בהפסקת כהונתה של היועצת המשפטית לממשלה הנוכחית. דברי ההסבר להצעת המחליטים מעידים בבירור על המניעים הפרסונליים לשינוי המוצע ומלמדים כי ההצעה מבקשת, הלכה למעשה, "לשנות את כללי המשחק", תוך כדי הליך הפסקת כהונתה של היועצת המכהנת, ולהתאימם לצרכים הפוליטיים הרגועים של הממשלה.

31. **נזכיר, כי שר המשפטים כבר פנה הן למזכיר הממשלה והן ליו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת על מנת שהממשלה והכנסת יפעלו, בהתאמה, למנות את החברים החסרים בוועדה, מתוך הכרה בכך שזו הפרוצדורה המחייבת לסיום כהונת יועץ משפטי לממשלה.**

⁷ דוח ועדת שמגר, בעמודים 7-8.

⁸ ראו החלטת הממשלה מספר 2912 מיום 23.3.2025 בנושא "הבעת אי אמון הממשלה ביועצת המשפטית לממשלה".

כעת, לאחר ששר המשפטים נתקל בקשיים, הוא מבקש מהממשלה לשנות את הכללים. בבחינת אם הכללים לא משרתים את הצורך הרגעי של הממשלה, נשנה אותם.

32. **לסיכום נקודה זו**, ממשלת ישראל נדרשה זה מכבר לסוגיית ההליך הנדרש לשם הפסקת כהונתו של יועץ משפטי לממשלה, וזאת מאחורי "מסך הבערות", ועל יסוד בחינה מקצועית-ציבורית וראייה כוללת של הסוגייה. שינוי ההליך האמור כעת, ללא כל הליך מקצועי סדור או תשתית רלוונטית, ומתוך שיקולים פרסונליים במובהק, הנוגעים ליועצת המכהנת ולקשיים בהם נתקלת כעת הממשלה בניסיון להפסקת כהונתה, הוא ביטוי מובהק של הליך שלגביו קבע כאמור כב' הנשיא עמית בפסק דינו המצוטט לעיל, כי תוצאתו ב"החלטה שרירותית ופסולה שדינה בטלות".

(ב) פגמים בשיקול הדעת המינהלי

33. הליך הפסקת הכהונה המעוגן בהודעה בדבר דרכים למינוי יועץ נועד כאמור להבטיח את עצמאותו ומקצועיותו של היועץ המשפטי לממשלה. כך נכתב לעניין זה בדוח ועדת שמגר:

"השליטה הממשלתית הבלעדית במינוי ובפיטורין ורוחב הסמכויות של הרשות המבצעת בנושאים אלה, כפי שהיא קיימת כיום, אינה מתיישבת עם אופיו המתואר של תפקיד היועץ המשפטי, היינו עם דרכי מינויו של גורם שחייב להפעיל שיקול דעת מקצועי עצמאי לחלוטין. המינוי המיועד הוא אכן של מי שיידרש לעבוד עם הממשלה. אולם כדי שלא ייפגם היסוד החיוני של עצמאות הפעולה של היועץ המשפטי [...] חיוני לטעמנו כי הבחירה תעבור בחינה מוקדמת של גורמים שאינם רואים נגד עיניהם אך ורק את האינטרס הממשלתי הלגיטימי של מינוי יועץ שיסייע לממשלה בביצוע מדיניותה. **מן הנכון שהשירות והסגולות של מי שעומד להתמנות ייבחנו בראש ובראשונה על ידי גורם מקצועי חיצוני, כדי שהממשלה והציבור הרחב יוכלו לרחוש לו אמון, שהוא תנאי יסודי ליכולתו לבצע את תפקידו ולהצליח בו** [...]."

ההליך המשולב של בדיקת התאמה למינוי על ידי הוועדה המקצועית-הציבורית (שהיא כמוזכר לעיל, ועדה קבועה) ומינוי על ידי הממשלה חייב לשמש, במידה סבירה, גם קו מנחה בהליך ההפוך של הפסקת כהונה או השעיה, בשינויים הנובעים מן העניין" (ההדגשה הוספה).⁹

34. נימוקים כבדי משקל אלה אינם באים לידי ביטוי בדרך כלשהי בהצעת המחליטים, המבקשת לבטל את חובת ההתייעצות עם הוועדה המקצועית-ציבורית. כלומר, הצעת המחליטים אינה מתחשבת כלל ועיקר בחשיבות הבטחת עצמאות היועץ המשפטי לממשלה, המהווה קו הגנה ראשון בשמירת שלטון החוק ברשות המבצעת, ראש וראשון לשומרי הסף הממשלתיים. יתר על כן, במקום חובת היועצות עם "גורם מקצועי חיצוני", אשר נועדה להעניק ליועץ המשפטי לממשלה זכות טיעון אמיתית ואפקטיבית ולבחון באופן מקצועי ובלתי-תלוי אם מתקיימת

⁹ דוח ועדת שמגר, בעמודים 60-62 ו-71.

עילה להפסקת כהונה, מוצע לקיים בחינה שתבוצע על-ידי ועדת שרים, המורכבת כולה מחברי הממשלה – אישים פוליטיים – ומהווה למעשה אורגן של הממשלה וידה הארוכה.

35. למעשה, דברי ההסבר להצעת המחליטים מעידים על כך שבהליך גיבוש לא ניתן כל משקל לשיקולים הנוגעים לחשיבות הטמונה בהבטחת עצמאותו של היועץ המשפטי לממשלה, מקצועיותו ואי-תלותו, המהווים ערובה לכך שתפקידי היועץ המשפטי לממשלה – באכיפת הדין, בייעוץ המשפטי לממשלה ובייצוג הממשלה בערכאות, יבוצעו באופן ממלכתי, מתוך נאמנות ציבורית, ולא מתוך נאמנות אישית לגורם הממנה. ההימנעות משקילת שיקולים אלה עובר לגיבוש הצעת המחליטים עולה לבדה כדי פגם מינהלי המצדיק את ביטול ההחלטה.

36. הצעת המחליטים צפויה להביא את הליך הפסקת הכהונה של היועץ המשפטי לממשלה למצב של "שליטה ממשלתית בלעדית". בהתאם, ההליך ייעדר גם כל בחינה מקצועית או ציבורית של ההצדקות להפסקת כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה, כאשר ההליך כולו יבוצע כאמור בידי שרי הממשלה. משכך, ככל שתאושר ההצעה, היא תוביל לפוליטיזציה מוחלטת של הליך הפסקת כהונת היועץ, וכנגזרת מכך לפוליטיזציה של התפקיד, תוך פגיעה אנושה בעצמאותו ובאי-תלותו של הנושא בתפקיד חשוב זה.

37. דברי ההסבר מלמדים כי לא זו בלבד שהצעת המחליטים איננה מקנה משקל כלשהו לשיקולים רלוונטיים שעניינם בעצמאות ובמקצועיות היועץ המשפטי לממשלה, אלא שהיא אף מבקשת להקנות משקל מכריע ל"אי האמון" הנטען של שרי הממשלה ביועצת המשפטית המכהנת ולחילוקי הדעות בינה ובין הממשלה, הנסובים כולם על שמירת שלטון החוק במדינה דמוקרטית. ואולם, כפי שהודגש בדוח ועדת שמגר, היועץ המשפטי לממשלה איננו "עורך הדין" הפרטי של הממשלה ואיננו חב בחובות נאמנות אישית לממשלה ולשריה. חלף זאת, היועץ אמון על שמירת האינטרס הציבורי, ועל סיוע לממשלה בהגשמת מדיניותה במסגרת גבולות הדין.

38. הרכיב האחרון – של הצבת גדרות משפטיים לפעילות הממשלה, אכן מוביל לעתים לחילוקי דעות מקצועיים בין הממשלה ובין היועץ, אך לא ניתן לראות בחילוקי דעות מעין אלה, כשלעצמם, משום עילה מספקת לשינוי מן היסוד של הליך הפסקת כהונתו של יועץ משפטי לממשלה, ותוך הפיכתו להליך פוליטי לחלוטין כאמור.

39. לסיכום, וכאמור בראשית הדברים, הצעת המחליטים דן היא ביטוי קיצוני לשורת מהלכים המקודמים בעת האחרונה שתכליתם היא הסרת מגבלות ובקורות מהכוח השלטוני המסור בידי הממשלה, תוך פוליטיזציה של השירות הציבורי, ופגיעה בממלכתיות של שומרי הסף. במקרה זה מדובר בפגיעה אנושה במעמדו העצמאי של היועץ המשפטי לממשלה, המשמש כשומר סף ראשון במעלה, ולפגיעה קשה במקצועיותו, בעצמאותו ובאי-תלותו. מהלכים אלו פוגעים אנושות באינטרס הציבורי, בטוהר המידות ובשלטון החוק.

בברכה,

ד"ר גיל לימון, עו"ד

המשנה ליועצת המשפטית לממשלה

(משפט ציבורי-מינהלי)

העתק: המשנים ליועצת המשפטית לממשלה

נספח ע/13

העתק כתבתו של איתמר אייכנר
"נתניהו נגד היוע"מ"משיית: היא
לעומתית לנו, מבקש מהשר לווין
שייתן הצעה איך לפתור" Ynet,
מיום 4.11.2024

עמ' 103

נתניהו נגד היועמ"שית: היא לעומתית לנו, מבקש מהשר לזון שייתן הצעה איך לפתור

ראש הממשלה ביקש משר המשפטים יריב לזון "פתרון" ל"לעומתיות" של בהרב-מיארה. שרים טענו בישיבת הממשלה: מונעת מאיתנו לקדם חוקים. קרעי קרא לפטר אותה, השר בן גביר בישיבה: "לכל דבר טוב היא מתנגדת". לפיד: זו עדות שהממשלה חוזרת למהפכה המשפטית בכל הכוח, נפעל למניעת פיטוריה בכל דרך

1794 תגובות

איתמר אייכנר | 04.11.24 | 13:07

תגיות היועמ"שית גלי בהרב-מיארה בנימין נתניהו

ראש הממשלה [בנימין נתניהו](#) ביקש הבוקר (שני) משר המשפטים [יריב לזון](#) לגבש "פתרון" לסוגיית היועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה, שלדבריו, "לעומתית" לממשלה. בקשת נתניהו באה לאחר ששר התקשורת שלמה קרעי קרא לפטר אותה בישיבת הממשלה.

Sponsored Links by Taboola

הגיע הזמן לחדש את ביטוח הרכב? קבלו הצעה ב-3 דקות

לקבלת הצעה

AIG

כמו לגור במלון מפנק: מתחם מגורי היוקרה החדש של אאורה בגבעתיים

לקבלת הצעה

Aura Imagine Givatayim

רוצים לקנות דירה? 5 שנים עם משכנתא על חשבוננו

מידע נוסף

Tidhar

(צילום: יואב דודקביץ', אלעד גרשגורן)

הדיון בעניין היועמ"שית החל כשהשרים דנו באופן מינוי נציב שירות המדינה. השרים דיברו בין השאר על עמדת היועמ"ש בנוגע לאותה החלטה בשנת 2018, שמנתה שני עמודים, אל מול עמדת היועמ"שית כיום – שמונה בין תשעה לעשרה עמודים. השיח הביא את השרים להאשים שהייעוץ המשפטי תוקע מקלות בגלגלים, כלשונם, והשר לביטחון לאומי איתמר בן גביר העלה את נושא המרווחים בבתי הכלא, והאשים כי היועמ"שית מתנגדת "לכל דבר טוב", כלשונו. "פתרון של הצפפה הוא זמני, עד שיאפשרו מאסר בקהילה. זה יפנה הרבה יותר מקומות. הבעיה שהיועצת המשפטית מתנגדת. לכל דבר טוב היא מתנגדת", אמר בן גביר. השר דודי אמסלם אמר כי "כל דבר נעצר אצלה. בגללה עברנו לעבוד באמצעות הצעות חוק פרטיות".

השר שלמה קרעי הציע לפטר את בהרב-מיארה, אמסלם הצביע על המשנה ליועמ"שית גיל לימון ואמר כי "הוא והיא אשמים בכל", ואז אמר נתניהו: "זה ייעוץ משפטי לעומתי. ראינו מה אישרו בממשלה הקודמת, הסכמי גז לא חוקיים, מינויים בממשלת מעבר. אי-אפשר לעבוד כך. מבקש מיריב שייתן הצעה איך אפשר לפתור. היא לעומתית לנו".

השר גדעון סער אמר בישיבת הממשלה כי "התפיסה שלי היא שלדרג מדיני צריכה להיות השפעה על מינוי משרות משמעותיות. אין אדם במדינת ישראל שהיה אומר שלא צריך רפורמות בשירות הציבורי. זה לא נכון בעיניי לעשות כל פעם קרב על משרה כזו או אחרת. צריך לראות מהן כל המשרות החשובות ולדון בהן ביחד. כאן (בהחלטה על נציב שירות המדינה - א"א), מכיוון שאין שום הבדל בין ההחלטה הנוכחית להחלטה הקודמת – אני לא רואה כל סיבה לעכב אותה".

שעות לאחר הישיבה, פרסם נתניהו הודעה שבה אמר כי הבהיר ש"מצופה מהייעוץ המשפטי לממשלה לסייע לממשלה במימוש החלטות הממשלה ובקידום הצעות החוק מטעמה – ולא להיפך, בעקבות ביקורת קשה של שרי הממשלה". בהודעה נמסר עוד כי "ראש הממשלה מקפיד על הסדר ניגוד העניינים שחל עליו". ההסדר, נזכיר, קובע כי בשל תיקיו הפליליים, הוא לא יכול לעסוק במערכת המשפט.

בניגוד לדברי נתניהו, היועמ"שית, נזכיר, [קבעה בחוות דעתה לפני כשנתיים בכל הנוגע להסכם הגבול הימי עם לבנון](#) כי אין חובה בדיון להביא הסכם כזה לאישור הכנסת, אך קראה לממשלה לעשות זאת בכל זאת, לאור הקרבה אז לתאריך הבחירות. מלבד זאת, [היא אישרה לשר הביטחון דאז בני גנץ למנות את הרמטכ"ל הרצי הלוי](#), אחרי חוות דעת שגיבש הייעוץ המשפטי למשרד הביטחון.

השר אמסלם. הצביע על המשנה ליועמ"שית בישיבה: "הוא והיא אשמים בכל" (צילום: אלכס קולומויסקי)

ראש האופוזיציה יאיר לפיד אמר כי "האיומים של נתניהו על היועצת המשפטית לממשלה הם עדות לכך שהממשלה חוזרת להפיכה המשטרית בכל הכוח. אנחנו נפעל למנוע את פיטוריה משפטית, ציבורית ובכל דרך. הניסיונות להחליף אותה הם חלק מהניסיון של נתניהו וממשלתו להרוס מן היסוד את הדמוקרטיה הישראלית בזמן מלחמה".

התכתשויות חוזרות

הממשלה והיועמ"שית מתכתשות זה תקופה ארוכה, סביב שורה ארוכה של סוגיות. הבוקר [שיגרה בהרב-מיארה מכתב למזכיר הממשלה יוסי פוקס](#), וקבעה כי הוא פעל ב"חוסר סמכות" בעניין החוק לסבסוד מעונות לחרדים, שהלכה למעשה נועד לעקוף את חובת הגיוס מכורח היעדר חוק שפוטר חרדים מגיוס. בהרב-מיארה, נזכיר, אמרה כי [החוק יעודד השתמטות מצה"ל - ואינו חוקתי](#).

"הובא לידיעתנו כי פנית לחשב הכללי בעניין החלטת הממשלה, בבקשה כי יורה לחשב משרד העבודה לפעול באופן שמנוגד להנחיות היועמ"שית, ובניגוד לעמדה שהוצגה לבית המשפט בעתירות העוסקות בסבסוד מעונות היום", נכתב, בפנייה שנעשתה בפועל על-ידי המשנה שלה ד"ר גיל לימון. בהמשך פוקס השיב על המכתב, ותקף את בהרב-מיארה בטענה כי "התנהלותך נגד הממשלה הופכת למשבר חוקתי ואנרכיה".

בישיבת הממשלה [תעלה גם סוגיית מינוי נציב שירות המדינה](#), שאמור להיבחר על ידי ועדת מינויים - ולא בוועדת איתור - שנחשבת להליך תחרותי. בהרב-מיארה ביקשה אתמול להסביר למה לא יינקט הליך תחרותי כלשהו שיאפשר למועמדים שלא סומנו מראש על-ידי נתניהו. בקשתה של היועמ"שית התפרסמה על רקע הודעתה של הממשלה לבג"ץ על כוונתה לשנות את החלטת הממשלה בעניין המנגנון למינוי התפקיד.

למעשה, בהרב-מיארה הביעה התנגדות למתווה החדש והזמני של בחירת הנציב, וביקשה הסברים מהממשלה על המתווה המוצע - בעיקר, כאמור, מדוע לא לפתוח את התפקיד לתחרות בין מועמדים, במקום שהוועדה תבחן רק את המועמד שיביא בפניה ראש הממשלה בנימין נתניהו.

היועמ"שית הביעה בימים האחרונים התנגדות להצעות חוק נוספות שמקדמת הקואליציה: זו [שדורשת שימוש ברגולות בחקירות משטרה](#) מאחר שהיא לא כוללת עבירות שוחד; וגם זו שמבקשת לשנות את שיטת מדידת הרייטינג [מחשש לפגיעה בזכות לפרטיות](#), הצעה שהגיש ח"כ שלום דנינו מהליכוד, יש האומרים שבתיאום עם שר התקשורת קרעי שקרא לפיטורי היועמ"שית היום.

התנועה לאיכות השלטון מסרה בתגובה: "התנועה לאיכות השלטון מגנה בחריפות את איומי ראש הממשלה נתניהו כלפי היועצת המשפטית לממשלה. הניסיון לפגוע בשומרת הסף המרכזית של המדינה, בעיצומה של מלחמה, מהווה המשך ישיר למגמה המסוכנת של החלשת מערכות אכיפת החוק. דווקא בעת הזו, כאשר המדינה זקוקה ליציבות שלטונית ולחזוק מוסדות השלטון, בוחר ראש הממשלה להמשיך במסע ההכפשה נגד היועמ"שית שפועלת בנחישות למען שמירת החוק והאינטרס הציבורי. אנו קוראים לראש הממשלה לחזור בו מיידית מאיומיו המסוכנים, ודורשים משרי הממשלה להתנגד לכל ניסיון לפגוע במעמדה".

תנועת "אחים לנשק" מסרה בתגובה: "הניסיון לפטר את היועמ"שית בגלל התנגדותה לקומבינה שמעודדת השתמטות משירות צבאי הוא חציית קו אדום. הציבור הפטריוטי, ציוני ומשרת לא יקבל בשתיקה פיטורים של שומרת סף שמגנה על השוויון בנטל של כל מי שמשרת/ת ולוחם/ת. כל ניסיון לפטר אותה בגלל עמדתה העניינית ייתקל בהתנגדות ציבורית נחרצת".

נספח ע/14

**העתק החלטה מס' 2764 של
הממשלה מיום 16.2.2025**

עמ' 108

משרד ראש הממשלה

אודות יחידות המשרד חדשות מזכירות הממשלה החלטות ממשלה סדר יום לשיבת הממשלה פרסומים קישורים נוי

מזכירות הממשלה

השלמת יישום המלצות הצוות הבין-משרדי לבחינת מערך הייעוץ המשפטי למשרדי הממשלה - גיבוש ההסדר הכספי ליועצים משפטיים שהשלימו את תקופת כהונתם - תיקון החלטת ממשלה

החלטה מספר 2764 של הממשלה מיום 16.02.2025

סוג: החלטות ממשלה • מספר החלטה: 2764 • יחידות: מזכירות הממשלה •
תאריך תחולה: 16.02.2025 • ממשלה: הממשלה ה-37 • תאריך פרסום: 16.02.2025

נושא ההחלטה:

השלמת יישום המלצות הצוות הבין-משרדי לבחינת מערך הייעוץ המשפטי למשרדי
הממשלה - גיבוש ההסדר הכספי ליועצים משפטיים שהשלימו את תקופת כהונתם -
תיקון החלטת ממשלה

מחליטים:

לתקן את החלטת הממשלה מס' 2431 מיום 17.11.2024 (להלן - החלטה 2431) בעניין
השלמת יישום המלצות הצוות הבין-משרדי לבחינת מערך הייעוץ המשפטי למשרדי
הממשלה - גיבוש ההסדר הכספי ליועצים משפטיים שהשלימו את תקופת כהונתם, כך
שבמקום האמור בה יבוא:

בהמשך להחלטת הממשלה מס' 4528 מיום 1.3.2009 בעניין המלצות הצוות
הבין-משרדי לבחינת מערך הייעוץ המשפטי למשרדי הממשלה - יישום (להלן -
החלטה 4528) ולצורך יישום קציבת כהונתם של יועצים משפטיים למשרדי הממשלה
שנקבעה כתקופת כהונה בת 7 שנים.

א. הממשלה רושמת לפניה את הודעת נציבות שירות המדינה (להלן - הנציבות)
והממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר (להלן - הממונה על השכר) שלפיה
גובש הסדר כספי שיחול לגבי יועץ משפטי שנבחר לתפקיד במכרז שהתפרסם החל
מיום 1.3.2009 ועד ליום 1.3.2022 (להלן - יועץ משפטי דור ב'), כפי שעוגן בהנחייתם
שמספרה 173-2025 מיום 11.2.2025, המצורפת כנספח א' להחלטה זו.
ב. הממשלה רושמת לפניה את הודעת הנציבות והממונה על השכר שלפיה על יועץ
משפטי שנבחר לתפקידו בעקבות מכרז שפורסם החל מיום 1.3.2022 וישלים תקופת

כהונה בת שבע שנים בתפקיד (להלן - יועץ משפטי דור ג') יחולו הוראות ההסדר הכספי המעוגן בהנחיית הנציבות והממונה על השכר שמספרה 1-2024 מיום 17.1.2024, כפי שתתעדכן על ידיהם מעת לעת (להלן - חוזר דור ג'). נוסח חוזר דור ג' העדכני למועד קבלת החלטה זו, מצורף כנספח ב' להחלטה זו.

ג. כל אחד מההסדרים הכספיים כאמור בסעיפים א' ו-ב' לעיל ייחשב להסדר כספי בהקשר לסעיף 8(2) להמלצות הצוות הבין-משרדי לבחינת מערך היעוץ המשפטי למשרדי הממשלה אשר אושרו בהחלטה 4528.

ד. מועד סיום העסקתו של יועץ משפטי דור ב' שהשלים תקופת כהונה של שבע שנים עד מועד קבלת החלטת ממשלה זו ועדיין מכהן בתפקידו, הוא בהתאם להחלטתו של צוות מקצועי בין-משרדי שהרכבו: מנהל מינהל הסגל הבכיר בנציבות שירות המדינה, מנהל מערך ייעוץ וחקיקה - המשנה ליועצת המשפטית לממשלה ומנכ"ל משרד ראש הממשלה (להלן - הצוות).

ה. קבלת ההסדר הכספי לגבי יועץ משפטי דור ב' מותנית בחתימתו על כתב סילוק תביעות הן בהקשר להסדר הכספי והן באשר למועד סיום כהונתו בתפקיד והעסקתו בשירות המדינה (להלן - כתב סילוק תביעות) וזאת עד ליום 31.3.2025.

על יועץ משפטי דור ב' שלא יחתום על כתב סילוק תביעות יחול במועד סיום העסקתו הסדר כספי בהתאם להוראות חוזר דור ג' ולא יהיה בכך כדי לשנות ממועד סיום העסקתו עם השלמת תקופת כהונתו.

ו. קבלת ההסדר הכספי לגבי יועץ משפטי דור ג' מותנית בחתימה על חוזה העסקה וכתב סילוק תביעות, זאת עד למועדים אשר ייקבעו על ידי הנציבות והממונה על השכר, בתיאום עם מנהל מערך ייעוץ וחקיקה - המשנה ליועצת המשפטית לממשלה.

ז. במשך תקופה של שישה חודשים לאחר מועד סיום העסקתו בשירות המדינה תישמר ליועץ המשפטי הזכאות להתמודד במכרזים פנימיים ובין-משרדיים לתפקידים אחרים כמו עובד מדינה מן המניין.

ח. הממשלה מכירה בחשיבות הטמונה באיוש קבוע של משרות היועצים המשפטיים ומנחה את הגורמים המוסמכים לפעול לשם קיום הליכי מכרז מבעוד מועד, במהירות ראויה ובהתאם למקובל ולכל דין, לשם איוש קבוע של תפקידי היועצים המשפטיים אשר כהונתם צפויה להסתיים לפי המתווה המדורג שקבע הצוות.

ט. לצורך מימון החלטה זו בשנת 2025, יופחת סך של 6.5 מיליון ש"ח מתקציב התפעול והפעולות של משרדי הממשלה הרלוונטיים וזאת בגובה עלות ההחלטה עבור כל משרד, כפוף לאישור חוק התקציב לשנת 2025.

משרדי הממשלה הרלוונטיים הם: משרד הרווחה וביטחון חברתי, משרד האוצר, משרד העלייה והקליטה, משרד התיירות, המשרד לשוויון חברתי וקידום מעמד האישה, משרד התפוצות והמאבק באנטישמיות, משרד הכלכלה והתעשייה ומשרד החינוך (להלן - משרדי הממשלה הרלוונטיים).

י. עד לאישורו בכנסת של תקציב המדינה לשנת 2025, ביצוע התקציב לפי החלטה זו כפוף להוראות סעיף 3ב לחוק יסוד: משק המדינה. מימון עלות ההחלטה תושט על משרדי הממשלה הרלוונטיים בהתאם להוראות חוק יסוד: משק המדינה ולהוראות פרק ו'1 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985.

יא. בהתאם לסעיף 40א לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985, לצורך מימון החלטה זו יופחת סך של 2.5 מיליון ש"ח בכל אחת מהשנים 2026 ואילך מתקציב שכר ותפעול של משרדי הממשלה הרלוונטיים וזאת בגובה עלות ההחלטה עבור כל משרד לצורך פעולה מאזנת כמשמעה בסעיף האמור.

נספח ע/15

העמודים הרלוונטיים מתוך הצעת

חוק יסוד: השפיטה עיקרי

ההתייחסות למתווה השרים,

היועצת המשפטית לממשלה מיום

2.3.2025

עמ' 111

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, ב' אדר תשפ"ה

02 מרץ 2025

מס' מסמך: 004-99-2025-005109

(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד

ח"כ יריב לוין

סגן ראש הממשלה ושר המשפטים

שלום רב,

הנדון: הצעת חוק-יסוד: השפיטה - עיקרי ההתייחסות למתווה השרים

ביום 16.1.2025 הפיצה ועדת החוקה, חוק ומשפט של הכנסת הצעת חוק חדשה ביחס להרכב הוועדה לבחירת שופטים, אשר גובשה על-ידי שר המשפטים ושר החוץ ומכונה מתווה "לוין-סער" (להלן בהתאמה: **ועדת חוקה ו-מתווה השרים**).

ביום 21.1.2025 קיימה ועדת החוקה דיון ראשון במתווה השרים. עיקרי הוצגו על-ידי השרים, אשר עמדו על תכליותיו, ועל כך שמדובר בהסדר המבטא, לתפישתם, הליך של פשרות והסכמה רחבה – על רקע חילוקי ההשקפות ביניהם. כן הוסבר שמדובר בהסדר שזכה לתמיכתם של השר לשעבר יזהר שי ותא"ל (במיל') דדי שמחי, המבטאים גם הם השקפות שונות.

אף שמדובר בהצעת חוק בנוסח חדש לחלוטין העוסקת בנושא משטרי מורכב ורגיש, השלב הדיוני שבו הוועדה החלה את הדיונים בהצעה הוא הכנה לקריאה שנייה ושלישית, תוך דילוג על קריאה ראשונה. ההצעה הובאה לדיון בכנסת בדרך של חידוש הצעת חוק-יסוד: השפיטה (חיזוק הפרדת רשויות), אשר אושרה על-ידי הוועדה לקריאה שנייה ושלישית בחודש מרץ 2023.

לבקשתך, ביום 6.2.2025 קיימנו פגישה בנוגע להצעת החוק בהשתתפות שר החוץ, מנהל מערך ייעוץ וחקיקה, המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי-חוקתי) וגורמים נוספים. בפגישה עמדת עם שר החוץ על התכליות שעומדות בבסיס הצעתכם ועל הפגמים הקיימים לשיטתכם בהסדר הקיים. עמדתי על כך שלאחר בחינה מקדמית מעורר המתווה שאלות כבדות משקל באשר לעמידתו בעקרונות היסוד של מקצועיות השפיטה, עצמאות מערכת המשפט ודמותה הא-פוליטית, והיעדרן של ערובות מספקות לשמירה על עקרונות אלה.

היועצת המשפטית לממשלה

סוכם כי נקיים בחינה מעמיקה של הדברים, בשים לב לדברים שנאמרו במהלך הפגישה. אבקש להביא בפניך את התייחסותנו שהיא תוצר של החשיבה שנערכה בהמשך לפגישה על פי נוסח ההצעה שמונח בפנינו. אציג את הדברים בתמצית ומצורפת בזאת חוות דעת של המשנה ליועצת המשפטית לממשלה (משפט ציבורי – חוקתי), גב' אביטל סומפולינסקי, המפרטת בהרחבה את הדברים.

מבנה הוועדה לבחירת שופטים הוא סוגייה משטרית יסודית שלה השפעה כבדת משקל על עצמאות הרשות השופטת, מקצועיותה ויחסי הכוחות בין הרשויות במדינה. מבנה הוועדה יורד לשורש עקרון הפרדת הרשויות ויכולתה של מערכת השפיטה למלא את תפקידיה במשטר הדמוקרטי, בין היתר כבלם מפני שימוש לרעה בכוח השלטוני.

מבנה הוועדה צריך לשרת את התכליות הניצבות ביסוד מוסד השפיטה, להלום את ערכיה הדמוקרטיים של המדינה ולהשתלב במארג המשטרי על מאפייניו, חוזקותיו וחולשותיו.

כדי שתוכל למלא את ייעודה ותפקידיה המשטריים, מערכת בתי המשפט מחויבת לשמור על **עצמאות ואי-תלות**, המהוות תנאים הכרחיים לקיומה של מערכת שפיטה הוגנת הפוסקת לפי הדין, ולשמירה על אמון הציבור בה. רק כך יכול השופט ליישב סכסוכים באופן ניטרלי וללא משוא פנים, תוך הקפדה על הליך הוגן והבטחת זכויותיהם של כל הצדדים.

עצמאות מערכת השפיטה היא תנאי להבטחת **עקרון הפרדת הרשויות**. למערכת המשפט בישראל, ולבית המשפט העליון בפרט, תפקיד ייחודי במארג הבלמים והאיזונים במשטר הדמוקרטי הישראלי, בכוחו לתת סעד לפרט ביחס לרשות המבצעת והרשות המחוקקת, ולפקח על פעולתן בהתאם לדין.

הדברים נאמרים ביתר שאת משום שבשיטת המשטר הישראלית הרשות המבצעת מחזיקה בידה כוח עודף והיא בעלת השפעה דרמטית על הרשות המחוקקת. לרשות השופטת בישראל תפקיד משטרי חיוני בעריכת ביקורת שיפוטית על השלטון, בשמירה על מינהל תקין, שלטון החוק והגנה על זכויות האדם. כמו כן, מלכתחילה הרשות השופטת בישראל אינה רשות עצמאית לגמרי – אלא מתאפיינת בתלות מנהלית ותקציבית ברשות המבצעת, בין היתר מן הטעם שהנהלת בתי המשפט מהווה יחידת סמך במשרד המשפטים ותלויה בשר המשפטים ובהחלטותיו בעניינים חיוניים לפעילותה.

רשות שופטת עצמאית, היא הערובה המרכזית בשיטת המשטר בישראל למניעת שימוש לרעה בכוח שלטוני. אין לאזרח הנפגע מהשלטון כתובת אפקטיבית אחרת שבכוחה להושיט לו סעד.

כמו כן, **מערכת השפיטה בישראל היא מערכת מקצועית**. שופטים מכריעים בסכסוכים ובעניינים שהם בבחינת "דיני נפשות", הם מפרשים את הדין, מיישמים עקרונות משפטיים, ובערכאות רח' צלאח א-דין 29, ירושלים 91010 ☎ 073-3925511 , 073-3925521 פקס: 02-6467001

היועצת המשפטית לממשלה

הגבוהות גם קובעים תקדימים, הלכות או פסיקות מנחות. מלאכת השיפוט היא מלאכה מאתגרת, הדורשת לצד ידע משפטי מעמיק גם כושר ניתוח ויכולת להתמודד עם סוגיות משפטיות רגישות וסבוכות. הליך הבחירה של שופטים צריך לשרת את תכלית **מקצועיות השפיטה**.

ההיבט המקצועי במינוי שופטים הוא תנאי הכרחי להבטחת תפקודה התקין של מערכת המשפט, ומהווה ערובה לכך שבית המשפט ייתן לאזרחי המדינה ותושביה את השירות המיטבי והיעיל בהחלט הדין ומשפט צדק – בין אם בהכרעה בסכסוכים אזרחיים בין אדם לחברו, בקביעת אחריות בפלילים וגזירת הדין או בפיקוח על המינהל התקין.

יש קשר ישיר בין מקצועיות מערכת השפיטה לבין עצמאותה. מינוי של שופט מקצועי, אשר נבחר בשל כישוריו המקצועיים המוכחים, מאפשר לו לפעול בעצמאות שיפוטית.

כל מודל שייבחר למינוי שופטים, חייב אפוא לשקף את אופיו המקצועי של בית המשפט ולכלול באופן מובנה מנגנונים המעניקים משקל בכורה לשיקולים המקצועיים, בין היתר על-ידי שילובם של גורמי מקצוע בהליך, שהם בעלי ידע משפטי רלוונטי להבטחת מקומו של השיקול המקצועי בבחירה.

מתווה השרים הופך את הקערה על פיה, והופך את שיטת בחירת השופטים לשיטה שבה השיקולים המקצועיים נדחקים לקרן זוית, ההסכמה הפוליטית מקבלת משקל בכורה, וביחס לבית המשפט העליון אף מכריע. ככל שמדובר בבית המשפט העליון, הרי ש"ההסכמה הרחבה", שהיא בבסיס התכלית המוצהרת של ההסדר, היא הסכמה פוליטית בלבד.

על-פי הצעת החוק, הרכב הוועדה לבחירת שופטים ישתנה מהותית כך שרוב חבריה יהיו נציגים פוליטיים או מטעמים (שישה), ומיעוטם יהיו נציגים מקצועיים (שלושה שופטים). נוסף על כך, הליך בחירת השופטים לבית המשפט העליון יתנהל בעיקרו בין נציגי הקואליציה והאופוזיציה, כאשר מקומם של השופטים החברים בוועדה נדחק בתהליך, הם אינם נדרשים לתת את הסכמתם לבחירה, והופכים להיות מעין משקיפים. גם ביחס לערכאות הדיוניות הנמוכות, ההסדר המוצע מחזק משמעותית את משקלם של השיקולים הפוליטיים בבחירת שופטים.

כתוצאה מכך, השיקולים הפוליטיים בבחירת שופטים מקבלים בכורה ומשקל מכריע – ומנגד, מקומם של השיקולים המקצועיים בתהליך בחירת השופטים נחלש מאוד עד כדי מתאיון. זאת, ללא הצבת ערובות בהליך הבחירה להבטחת מקצועיות שופטי ישראל ועצמאות הרשות השופטת.

היועצת המשפטית לממשלה

על ההכרח בקביעת ערובות מובנות להבטחת הסדרים חוקתיים יסודיים עמד בית המשפט העליון:

"אין בונים נורמות קונסטיטוציוניות על יסוד תקוות. אין מגבשים עקרונות יסוד ממלכתיים על בסיס הנחות, כי הכול יתנהל כשורה. נהפוך הוא: כל המבנה הקונסטיטוציוני מבוסס על ההנחה, כי דברים עשויים שלא להתנהל כשורה, ועל-כן יש להציב גדרות" (ראו בג"ץ 5658/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת, פס' 93 לפסק דינה של השופטת חיות (נבו, 1.1.2024). וראו בג"ץ 428/86 ברזילי נ' ממשלת ישראל, פ"ד מ(3) 505, 606 (1986))

בשל העדר הערובות המובנות, בחירת השופטים בדרך המוצעת תיטמע במיקוח הפוליטי.

בשים לב לתיוג המחנאי של חברי הוועדה, וקביעת מנגנוני בחירה המתמקדים בהסכמות פוליטיות, ההסדר המוצע יהפוך את הליך בחירת השופטים לזירה פוליטית נוספת של הסכמות או מחלוקות בין הקואליציה לאופוזיציה, כדוגמת איש ועדות בכנסת או סוגיות שונות בעולם החקיקה, התקציב או המדיניות.

על רקע יחסי הכוחות בין הקואליציה לאופוזיציה בשדה הפוליטי, ההסדר נותן בידי הקואליציה אפשרות לעשות שימוש בשליטתה במוקדי הכוח (חקיקה, תקציב, ועדות הכנסת ועוד), כדי להוביל להסכמות פוליטיות למינוי שופטים בהתאם לרצונה. כלומר, הגם שלאופוזיציה זכות וטו בבחירת השופטים, המנופים המשמעותיים שיש לקואליציה להביא את האופוזיציה להסכמות בוועדה לבחירת שופטים חורגים מסוגיית בחירת השופטים לכשעצמה, שעשויה להיות חלק ממהלך רחב יותר במרחב הפוליטי שבו בחירת השופטים היא רק מרכיב אחד מיני רבים.

הפוליטיזציה ומתן כוח עודף לגורמים פוליטיים בהליך הבחירה טומנת בחובה שינוי מן היסוד של דמותה של מערכת המשפט הישראלית ממערכת שבה המינוי והקידום מובנים בדרך המדגישה את הכישורים המקצועיים, למערכת שבה המינוי והקידום תלויים במידת האהדה שלה זוכה המועמד או המבקש להתקדם בקרב גורמים במערכת הפוליטית.

הדברים נכונים במיוחד ביחס להחלטה בדבר קידומו של שופט מכהן לערכאה גבוהה יותר. כאן החשש לתלות או למצער למראית עין של תלות – הוא משמעותי אף יותר.

פוליטיזציה כזו של בחירת השופטים, תשנה לא רק את אופייה של הוועדה לבחירת שופטים ואת סוג השיקולים שהיא אמורה לשקול, אלא גם את אופייה של מערכת המשפט. יש בהסדר המוצע כדי להטיל צל פוליטי כבד על מערכת השפיטה, ועל המניעים לבחירת שופט או קידומו, לפגוע באופי הממלכתי של מלאכת השיפוט בכלל הערכאות, באופן שאינו הולם אותו.

היועצת המשפטית לממשלה

אכן, הסדר השואף לקדם מינויים בהסכמה רחבה בין נבחרי הציבור לבין גורמי המקצוע בוועדה עשוי לשרת תכלית ראויה, וזו גם הייתה הפרקטיקה הנהוגה לאורך השנים, גם ללא הסדר סטטוטורי מחייב, ואף במסגרת הוועדה הנוכחית מונו למעלה מ-190 שופטים בהסכמה רחבה.

"ההסכמה הרחבה" במתווה היא הסכמה פוליטית בלבד, לפחות בכל הנוגע לבית המשפט העליון, שם באופן מובנה לא נדרשת הסכמה של גורם מקצועי עצמאי שאינו ממונה על ידי הקואליציה או האופוזיציה. אין בתכלית של "הסכמה רחבה" כדי להצדיק שינוי כה דרמטי של מבנה הוועדה וכללי ההכרעה, וממילא גם של פניה העתידית של מערכת המשפט בישראל.

זאת ועוד, מנגנון "המבוי הסתום" המוצע ביחס לבחירת שופטים לבית המשפט העליון עלול לרוקן מתוכן את ההסדר הכללי שנקבע בעניין זה ולהביא לתוצאה ההפוכה – עידוד קיטוב והקצנה בין הגורמים הפוליטיים בוועדה, שבו כל צד פוליטי מתבצר בעמדותיו כדי שיוכל למנות את "מועמדיו" ללא צורך להתפשר. מנגנון זה ממחיש עוד יותר את העדרם המובנה של השיקולים המקצועיים בתוך מנגנון המינוי, וחותר תחת עקרון "ההסכמה הרחבה", ולו הפוליטית.

יתרה מכך, הטעונוים בזכות הגברת ההיבט הפוליטי בבחירת שופטים בישראל מבוססים על טעמים הנוגעים לעיסוקו של בית המשפט העליון בתיקים חוקתיים וציבוריים. **אולם, בית המשפט העליון בישראל אינו בית משפט לחוקה.** ההרכב המוצע של הוועדה לבחירת שופטים מתעלם מהפן המקצועי הדומיננטי של בית המשפט העליון, בדונו בתיקים אזרחיים, פליליים ומינהליים.

במבט משווה המודל המוצע אינו הולם את המודלים המקובלים בעולם למינוי שופטים לבית משפט עליון ולערכאות דיוניות הדומות לאלו שבישראל, ובוודאי לא את המגמה העולמית. מינוי שופטים על בסיס הסכמות פוליטיות רחבות הוא מודל מקובל בעיקר בבתי משפט לחוקה, ערכאה העוסקת בביקורת שיפוטית על חקיקה פרלמנטרית. לעומת זאת, במינוי לערכאות שיפוטיות אחרות, ובכלל זה לבית המשפט העליון, ניתן דגש לשיקולים המקצועיים ולמעורבות של הרשות השופטת עצמה. נקודת המבט ההשוואתית, המצביעה גם על המגמה בעולם של הגברת משקלם של השיקולים המקצועיים במסגרת הליך בחירת שופטים, צריכה אף היא להילקח בחשבון.

היועצת המשפטית לממשלה

סיכום

אין מנגנון אחד נכון וראוי לבחירת שופטים בישראל. בידי הכנסת לעצב מנגנונים חוקתיים שונים, ובלבד שאלה יתיישבו עם ערכי היסוד של המדינה כמדינה יהודית ודמוקרטית.

שינוי במבנה הוועדה לבחירת שופטים ובדרך בחירת השופטים חייב להיעשות באופן שיבטיח את העקרונות הדמוקרטיים היסודיים של עצמאות מערכת השפיטה ומקצועיותה. הדבר חיוני לשם שימור הפרדת הרשויות במדינה, שימור יכולתה של מערכת המשפט להוות חסם נגד שימוש לרעה בכוח השלטוני, ומימוש חובתה לקיים הליכים מקצועיים, שוויוניים ועצמאיים.

כאמור לעיל, מתווה השרים במתכונתו הנוכחית פוגע בעקרונות הדמוקרטיים האמורים וסותר אותם.

המתווה המוצע הופך את ההסכמות הפוליטיות לכלל ההכרעה בהליך בחירת השופטים, תוך דחיקת השיקולים המקצועיים. זאת, מבלי שמוצעות ערובות חלופיות המבטיחות את המקצועיות של השופטים ואת העצמאות של מערכת השפיטה, המאפשרות את ביצוע תפקידיה של הרשות השופטת במשטר דמוקרטי.

רידוד ערך המקצועיות בבחירת שופטי ישראל עד כדי העלמתו, לצד הפוליטיזציה של ההליך, מחלישים את הרשות השופטת וסותרים את עקרון הפרדת הרשויות. במצב דברים זה נפגעת יכולתה של הרשות השופטת למלא את תפקידיה הבסיסיים: קיום ביקורת שיפוטית עצמאית על רשויות השלטון כבלם מפני שימוש לרעה בכוח השלטוני כלפי הפרט, והבטחת יכולתה של מערכת השפיטה להכריע בעניינם של הפרטים בחברה באופן מקצועי ושוויוני, ללא השפעה של שיקולים פוליטיים. כך נגרעת ערובה מרכזית ממארג הבלמים והאיזונים, ללא שיש במודל המוצע כדי להצביע על ערובות חלופיות לכך.

תוצאות קשות אלה מחייבות עריכת שינויים משמעותיים בהסדר המוצע, אשר יביאו אותו להלימה עם העקרונות הדמוקרטיים שעליהם עמדנו לעיל. ניתן יהיה להבנות תהליך סדור להצעת שינויים כאמור בפרק זמן קצר.

לקראת סיום אבקש להעיר שתי הערות:

האחת, עמדתנו מובאת בה בעת שמקודם בכנסת תיקון נוסף המשפיע על מעמדה העצמאי של הרשות השופטת והאיזון בין הרשויות – דרך בחירת נציב תלונות הציבור על שופטים. במקביל לכך, ביקשת מאיתנו לקדם תיקון חקיקת יסוד בעניין עילת הביקורת השיפוטית של חוסר סבירות קיצונית. שילוב הדברים מחריף עוד יותר את עוצמת הפגיעה האפשרית ברשות השופטת.

היועצת המשפטית לממשלה

השנייה, **נוגעת לפגמים המשמעותיים במישור ההליכי**. מתווה השרים אינו מבוסס על עבודה מקצועית ממשלתית מקדימה. אמנם, לפני מספר שבועות, לבקשתך, בהמשך לשיח שערכנו עמך, התחלנו בעבודת מטה לבחינת מודל חלופי לוועדה לבחירת שופטים, אך בהתבסס על הנחות מוצא אחרות שאותן ביקשת לקדם.

מתווה השרים החליף הצעת חוק אחרת מטעם הוועדה שהייתה מצויה בהליכי חקיקה לפני כשנה, וכך מדלג ישר להכנה לקריאה שנייה ושלישית. נזכיר, כי הצעת החוק המקורית, שאושרה על-ידי הוועדה לקריאה שנייה ושלישית, הוקפאה בשעתו על-ידי הקואליציה, על רקע מחאה ציבורית רחבה שהתעוררה. הצעת החוק שאושרה לפני כשנה בוועדת החוקה אמנם עסקה בוועדה לבחירת שופטים אבל כללה הסדר מהותי שונה לחלוטין.

השימוש בפלטפורמה של הצעת החוק מטעם הוועדה, שכאמור הוקפאה, לשם קיום הליך חקיקה מזורז במתווה השרים, **מעורר קושי תהליכי רב**.

ניתן לרפא את הפגמים התהליכיים, למשל, בדרך של מעבר למסלול של הצעת חוק ממשלתית או בדרך של הקמת ועדה ציבורית אשר המודל המוצע יובא בפניה לבחינה. ועדה שכזו, שתהיה מורכבת ממומחים ממנעד השקפות ודיסציפלינות, תוכל לבחון את המודל ואף להציע מודלים חלופיים. ניתן יהיה לבקש מוועדה שכזו לעבוד בלוח זמנים קצר מהמקובל.

אני ואנשיי עומדים לרשותך.

בברכה,

גלי בהרב - מארה

העתק:

שר החוץ

פרקליט המדינה

המשנים ליועצת המשפטית לממשלה

נספח ע/16

העתק כתבתה של יעל יפה
"היועמ"שית על מתווה לוי-סער :
מטיל צל כבד על מערכת השפיטה
ופוגע במקצועיותה ועצמאותה"
מיום 2.3.2025 N12

עמ' 119

היועמ"שית על מתווה לוי-סער: "מטיל צל כבד על מערכת השפיטה ופוגע במקצועיותה ועצמאותה"

בהרב מיארה מסרה לשר המשפטים את עמדתה בנוגע למתווה לשינוי הרכב הוועדה לבחירת שופטים • לטענתה, המתווה צריך לעבור שינויים מהותיים • היועמ"שית הציעה ללוי שורה של תיקונים במתווה שיערכו בתהליך מקצועי • ההצעה כרגע

כל החדשות ביטחוני מדיני פוליטי בארץ בעולם כלכלה תוכניות mako עוד

יעל יפה | N12 | פורסם 02/03/25 21:55 | עודכן 03/03/25 01:11

היועמ"שית ושר המשפטים - שוב לקראת עימות חזיתי? | צילום: פלאש 90

היועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה מסרה לשר המשפטים אמש (ראשון) את עמדתה בנוגע למתווה לשינוי הרכב הוועדה לבחירת שופטים. "מתווה 'לוי-סער' מטיל צל

פוליטי כבד על מערכת השפיטה ופוגע במקצועיותה, בעצמאותה וביכולתה לבקר את השלטון", כתבה. העמדה של היועמ"שית הגיעה על רקע דיון שעתידי להתקיים היום בוועדת החוקה. ההצעה, שנולדה ביוזמת הפשרה בין דדי שמחי ויזהר שי נמצאת בשלב זה בהכנה לקריאה שנייה ושלישית.

בחוות הדעת שהוכנה לבקשתו של לזין כתבה כי "תוצאותיו הקשות של המתווה מחייבות שינויים מהותיים. היועצת הציעה לשר המשפטים תיקונים במתווה שייערכו בתהליך מקצועי סדור".

- עושים סדר: בכירים במערכת המשפט מציגים את היתרונות והחסרונות במתווה לזין-סער

הרכב הוועדה לבחירת שופטים

תשעה חברים

הרוב הנדרש לבחירה:
5 חברים על פי כללים חוצי מחנות

לעליון: נדרשת הסכמה של לפחות
נציג קואליציה אחד ונציג אופוזיציה אחד

לערכאות אחרות: נדרשת הסכמה של
לפחות נציג קואליציה אחד, נציג אופוזיציה
אחד ונציג אחד מקרב השופטים

N12

הרכב הוועדה לבחירת שופטים: זהו מתווה לזין-סער

בדברי ההסבר של היועמ"שית כתבה כי "מתווה השרים הופך את הקערה על פיה". היא הזהירה כי שיקולים פוליטיים עלולים לגבור על השיקולים המקצועיים.

"על פי הצעת החוק, הרכב הוועדה לבחירת שופטים ישתנה מהותית כך שרוב חבריה יהיו נציגים פוליטיים או מטעמם, ומיעוטם יהיו נציגים מקצועיים. נוסף על כך, הליך בחירת השופטים לבית המשפט העליון יתנהל בעיקרו בין נציגי הקואליציה והאופוזיציה, כאשר מקומם של השופטים החברים בוועדה נדחק בתהליך, והם הופכים להיות מעין משקיפים".

גלי בהרב מיארה, יריב לזין | צילום: יונתן זינדל, פלאש 90

"כתוצאה מכך, השיקולים הפוליטיים בבחירת שופטים מקבלים בכורה ומשקל מכריע - ומנגד, מקומם של השיקולים המקצועיים בתהליך בחירת השופטים נחלש מאוד עד כדי מתאיין", כך לפי ההודעה שפרסמה אמש היועמ"שית.

ראש לשכת עורכי הדין עו"ד עמית בכר אמר, לאחר שפורסמה ההודעה של בהרב-מיארה, כי המתווה הוא "לא פשרה, זאת פוליטיזציה מוחלטת בהליך בחירת השופטים וריסוק מערכת המשפט - נילחם בו".

התגובות במערכת הפוליטית

שר החוץ סער הגיב בחריפות למכתבה של היועמ"שית בחשבון ה-X שלו: "זה מסמך פוליטי, לא משפטי", כתב. סער ציין את הרוחות שסערו במדינה לאורך חב שנת 2023, בעקבות הניסיונות לחוקק את הרפורמה המשפטית - והמחאה הציבורית נגדה, וכתב כי ההצעה הנוכחית התגבשה "אחרי שיח ציבורי ופוליטי ממושך", ומהווה פשרה בין הצדדים.

"היועצת המשפטית כותבת שההצעה פוגעת בעקרונות דמוקרטיים וסותרת אותם. האמת היא שמי שפעולתה פוגעת בעקרונות דמוקרטיים היא היועצת המשפטית לממשלה", חתם סער את הפוסט.

Gideon Sa'ar | גדעון סער

@gidonsaar · Follow

קראתי את חוות דעתה של היועצת המשפטית לממשלה בנוגע למתווה ההסכמה אליו הגענו שר המשפטים ואנוכי בנושא הועדה לבחירת שופטים אחרי תקופה ארוכה של שית. זהו מסמך פוליטי, לא מסמך משפטי. אפילו את העובדה שההצעה הנוכחית מחליפה הצעה קודמת (שהיתה שנויה במחלוקת ציבורית חריפה וכללה רוב קואליציוני [Show more](#)

10:26 PM · Mar 2, 2025

There's a new version of this Tweet

[See the latest post](#)

חבר הכנסת משה סעדה (הליכוד) תקף גם הוא את היועמ"שית על רקע פרסום המכתב: "מה שמטיל צל כבד זה לא מתווה 'לוי-סער', אלא העובדה שהיועמ"שית עדיין בתפקיד למרות כל ניסיונותיה לחבל בעבודת הממשלה".

סער ולוי מציגים את הצעת הפרשה שלהם בועדת החוקה | צילום: נועם מושקוביץ, דוברות הכנסת

יו"ר מפלגת הדמוקרטים, חה"כ יאיר גולן, גיבה את החלטת היועמ"שית וכתב בחשבון ה-X שלו: "מתווה 'לוי-סער' זו פשרה בין שר שרצה להפוך את ישראל להונגריה, לבין שר שרצה להפוך אותה לפולין. היועמ"שית מזהירה: זה לא תיקון, זו חיסול מערכת המשפט".

חבר הכנסת, איתמר בן גביר, קרא בעקבות המכתב, שוב, לפטר את היועמ"שית: "היא אינה מייעצת לממשלה, אלא עושה מה שהיא מעוניינת, שולטת בכל דבר אפשרי, מסכלת, קובעת

ומחליטה הכול. אמרתי לאורך השנה, ואגיד שוב: אם לא יתחילו בהליך הפיטורין של התופרת הראשית לממשלה מרחוב צאלח א-דין – היא תפטר את כולם".

מהו מתווה לזין-סער?

אלו פרטי המתווה שמותג כ"מתווה פשרה" ונולד כתוצאה מיוזמה של שני האבות השכולים, דדי שמחי ויזהר שי.

הוועדה לבחירת שופטים תחולק באופן הבא:

- 3 חברי קואליציה: 2 שרים ועוד חבר כנסת
- 1 חבר אופוזיציה
- 3 שופטים
- שני משפטנים - אחד ייבחר על ידי הקואליציה, והשני על ידי האופוזיציה

הרוב הנדרש לבחירה, בכל ערכאה, יחייב הסכמות בין הקואליציה לאופוזיציה, ורוב של חמישה מבין חברי הוועדה:

- לבית המשפט העליון: יידרש הסכם של נציג קואליציה ונציג אופוזיציה.
- ערכאות אחרות: תידרש הסכמה של לפחות נציג קואליציה, נציג אופוזיציה, ונציג מקרב השופטים.

לפי ההצעה הנוכחית, מספר חברי הוועדה לבחירת שופטים יישאר זהה, אך נציגי לשכת עורכי הדין יוחלפו בשני משפטנים – אחד שתבחר הקואליציה ואחד שתבחר האופוזיציה. במינויים לעליון תידרש הסכמה של לפחות נציג אחד מטעם האופוזיציה עם הקואליציה, כך שלא תידרש כלל הסכמה של השופטים, בניגוד למצב כיום – שנותן לשופטים ולקואליציה אפשרות של וטו – משום שנדרש ש-7 מתוך 9 חברי הוועדה שיצביעו בעד המועמד לעליון.

בנוסף, נקבע מנגנון מיוחד במינויים לעליון שלפיו אם במשך שנה לא תהיה הסכמה על מינוי שני מועמדים לעליון, כל צד – האופוזיציה והקואליציה – יציגו שלושה מועמדים, והצד השני יהיה חייב לבחור מתוכם על מנת למנות. בערכאות הנמוכות, לעומת זאת, תידרש הסכמה של לפחות נציג אופוזיציה, נציג קואליציה ושופט בוועדה.

חדשות		תוכניות חדשות 12		הגדרות	
ביטחוני	כלכלה	מדע וסביבה	סדר עולמי	מהדורה ראשונה	תנאי שימוש
פוליטי	ספורט	צרכנות	תוכנית חיסכון	חדשות סוף השבוע	מדיניות פרטיות
פלילי	תרבות	נדל"ן	שש עם	מהדורת היום	צור קשר
בארץ	בריאות	תחזית מזג האוויר	אולפן שישי	המייל האדום	הסדרי נגישות
					לפנייה ב-WhatsApp
					פרסמו אצלנו
					אודות

נספח ע/17

העתק כתבתם של יובל קרני וטובה
צימוקי "הכדור אצל לוינ: אור ירוק
לקידום הדחת היועמ"שית" מיום
Ynet 24.12.2024

עמ' 126

הכדור אצל לוי: אור ירוק לקידום הדחת היועמ"שית

שר המשפטים עוד לא החליט האם להביא את הדברים לדיון בממשלה, אך בישיבת ראשי מפלגות הקואליציה התקבלה החלטה עקרונית לפתוח בהליך של שימוע נגד בהרב-מיארה • אחד המשתתפים טען: הצעד נועד לרצות את בן גביר • קודם לכן התחוללה מהומה, לאחר שלוין כעס על סער וסמוטריץ' שאינו זוכה לגיבוי בעניין המהפכה המשפטית – ונטש בזעם את הדיון • במקביל: בקואליציה מתקשים לקדם את החוק נגד הקמת ועדת חקירה ממלכתית • החשש: ח"כים "מורדים" והתנגדות האופוזיציה לוועדה פוליטית

הוספת תגובה

יובל קרני, טובה צימוקי | 24.12.24 | 00:00
תגיות עיתון חדשות

האם אחרי תקופה ארוכה של קריאות לפטר את היועמ"שית והשתלחויות בה מצד שרים וח"כים מהקואליציה, תוציא הממשלה את האיום לפועל? פורום ראשי מפלגות הקואליציה נתן אתמול "אור ירוק" לקדם מהלך להדחתה של גלי בהרב-מיארה. מדובר בהליך של שימוע שצפוי להתחיל באחת מישיבות הממשלה הקרובות, אך שר המשפטים יריב לוין עוד לא החליט האם להביא את הנושא לדיון בממשלה.

מי שהתנגד היה שר החוץ גדעון סער, שגם מינה את בהרב-מיארה לתפקיד. המהלך הנכון, לטענתו, הוא לפעול לפיצול משרת היועץ המשפטי. ההחלטה להתחיל ולקדם מהלך להדחת היועמ"שית היא לא החלטה רשמית של פורום ראשי הקואליציה, וגם לא יצאה על כך הודעה רשמית. לדברי אחד המשתתפים, "בסך הכל ניתן אור ירוק למהלך", בין היתר כדי לרצות את השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר שאיים כי מפלגתו תצביע נגד הקואליציה אם לא יקודם הליך הדחתה של היועצת.

(צילום: רפי קוץ)

ב-MAX עסקים מקבלים תשלום מלקוחות ללא הגבלה! יש לכם כרטיס אשראי עם הלוגו הזה? 40 קופונים שווים ל-10 ביוני

Mastercard IL

MAX | מקס

קניות עושים עם שופרסל Online

שופרסל

ביקורת חריפה באופוזיציה

לפני ההחלטה התחוללה מהומה בישיבת הפורום, לאחר ששר המשפטים ליון נטש את הדיון בטענה כי אינו זוכה לגיבוי במסגרת הרפורמה המשפטית. ליון כעס על שיחה צדדית שהתקיימה בין שר האוצר בצלאל סמוטריץ' לסער על החוק לפיצול תפקיד היועמ"שית, בטענה כי הנושא הוא הרכב הוועדה לבחירת שופטים. הוא עזב בזעם, וסמוטריץ' טען כי מדובר בהתנהלות תמוהה של שר המשפטים.

"כלל לא התקיים דיון על החקיקה בעניין הוועדה לבחירת שופטים. מטבע הדברים אף שר לא הביע את דעתו בדיון שלא התקיים. ההודעות של גורמים שונים בעניין תמוהות", אמרו במפלגת הציונות הדתית והדגישו כי "שר האוצר שיזם את הרפורמה המשפטית תומך בחקיקה לשינוי הרכב הוועדה לבחירת שופטים".

שר התקשורת, שלמה קרעי, אמר כי ההחלטה להתחיל בהליך השימוע היא "צעד אמיץ ומתבקש לתיקון עיוותים חמורים שהשתרשו במערכת המשפט הישראלית. הגיעה העת להחזיר את האיזון בין הרשויות ולהפסיק את השלטון ללא מצרים של פקידיים שלא נבחרו על ידי הציבור". לדבריו, "זהו רגע היסטורי שבו ראשי הקואליציה עומדים בנחישות מול דיקטטורת הפקידות, כדי להשיב את הדמוקרטיה למקומה הראוי. הציבור נתן בנו אמון כדי לבצע רפורמות אמיתיות ולהפסיק את ההתערבות חסרת המעצורים של גורמים משפטיים בממשלה שנבחרה באופן דמוקרטי".

באופוזיציה נשמעה ביקורת חריפה. יו"ר המחנה הממלכתי, ח"כ בני גנץ, טען: "במקום שישיבת הממשלה תעסוק בשיקום הצפון והדרום, ממשלת הניתוק תעסוק באמבוש ליועמ"שית". גם יו"ר ישראל ביתנו, ח"כ אביגדור ליברמן, אמר כי "ביום שבו שלושה מחיילינו, מטובי בנינו, נופלים בעזה, הממשלה לא עוסקת בהחזרת החטופים, בקידום חוק הגיוס, או בהקמת ועדת חקירה ממלכתית. היא עוסקת בהדחת היועמ"שית. זה לא סדר עדיפויות, זו הפקרות".

פלונטר ועדת החקירה

בתוך כך, נתניהו נחוש לקדם את החוק נגד הקמת ועדת החקירה הממלכתית למחדל 7 באוקטובר. אולם גורמים בכירים בקואליציה טוענים כי החקיקה נתקלת בשני קשיים: להציג חוק שיצליח לענות על הדרישה של נתניהו למניעת הקמת ועדת חקירה ממלכתית, ולהשיג רוב בקואליציה לאישור החוק – בעקבות החשש כי "מורדים" בליכוד וחברי סיעת הימין הממלכתי יסרבו לתמוך בחוק השנוי במחלוקת. מספר שרים וח"כים בליכוד טענו בשנה האחרונה כי אין מנוס מהקמת ועדת חקירה ממלכתית, והצעת החוק להקמת ועדת חקירה פוליטית עשויה להעמיד אותם במבחן לא פשוט בין הנאמנות לדברים שאמרו לבין המחויבות לקואליציה ולנתניהו.

יו"ר ועדת החוץ והביטחון של הכנסת, ח"כ יולי אדלשטיין, מסרב לתמוך בחוק להקמת ועדת חקירה פוליטית וכנראה שגם שר הביטחון המודח, יואב גלנט. השר אבי דיכטר, שהתעקש שוועדת חקירה ממלכתית היא המהלך הנכון ביותר, נשמע אתמול מבולבל כשנשאל על הנושא. "ועדת חקירה ממלכתית היא דרך המלך, אבל אם תהיה חקיקה בכנסת על הקמת ועדת חקירה אחרת – אז זוהי דרך המלך", אמר.

גם להשיג את הח"כ שיציג את הצעת החוק הייתה משימה לא פשוטה. נתניהו הטיל תחילה את המשימה על ח"כ בועז ביסמוט שדחה את ההצעה, ולבסוף נמצא המתנדב: ח"כ אריאל קלנר מהליכוד.

יו"ר האופוזיציה, ח"כ יאיר לפיד, אמר אתמול כי "האופוזיציה לא תשתף פעולה עם ועדת חקירה פוליטית, לא נהיה חלק מהונאה שמטרתה היחידה היא למנוע חקירה יסודית אובייקטיבית של מה שהוביל לאסון. ההצעה של הקואליציה אומרת, שאם האופוזיציה לא תשתף פעולה – אז הנשיא הוא זה שיבחר את הנציגים לוועדה. זה לא יקרה".

ההערכה היא כי בקואליציה ינסו לקדם את החוק במקביל להתפתחויות בנוגע להדחת היועמ"שית, אך כאמור לא ברור אם יצליחו. לדברי גורם בכיר בליכוד, "זה להכניס את הראש למיטה חולה. אנחנו עלולים להתבזות כי לא כולם יסכימו

לתמוך בחוק כזה מתוך הקואליציה. וגם אם נקים ועדה כזאת – אם לא יהיה שיתוף פעולה של האופוזיציה, מי באמת יסכים להקמת ועדת חקירה עם נציגי הקואליציה?"

נספח ע/18

העתק החלטת ממשלה מס' 2912

מיום 23.3.2025

עמ' 130

משרד ראש הממשלה

אודות יחידות המשרד חדשות מזכירות הממשלה החלטות ממשלה סדר יום לשיבת הממשלה פרסומים קישורים ניו

מזכירות הממשלה

הבעת אי אמון הממשלה ביועצת המשפטית לממשלה

החלטה מספר 2912 של הממשלה מיום 23.03.2025

סוג: החלטות ממשלה • מספר החלטה: 2912 • יחידות: מזכירות הממשלה • תאריך תחולה: 23.03.2025 • ממשלה: הממשלה ה-37 • תאריך פרסום: 23.03.2025

נושא ההחלטה:

הבעת אי אמון הממשלה ביועצת המשפטית לממשלה

מחליטים:

להביע אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גלי בהרב-מיארה, נוכח התנהלותה הבלתי הולמת ונוכח קיומם של חילוקי דעות מהותיים ומושכים בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה, היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל.

הנוסח המחייב של החלטות הממשלה הינו הנוסח השמור במזכירות הממשלה.
הנוסח המחייב של הצעות חוק ודברי חקיקה הנזכרים בהחלטות הינו הנוסח המתפרסם ברשומות.
החלטות תקציביות כפופות לחוק התקציב השנתי.

מידע שימושי

סיוע למפוני ולמתפני מלחמת חרבות ברזל - מערכת "יחד"
חרבות ברזל - מידע לציבור ממשרדי הממשלה
לכל השירותים
RSS

נספח ע/19

העתק הצעת המחליטים בנושא
"הדברים והתנאים למינוי והפסקת
כהונת היועץ המשפטי לממשלה
תיקון החלטת ממשלה מיום

8.6.2025

עמ' 132

הדרכים והתנאים למינוי והפסקת כהונת היועץ המשפטי לממשלה - תיקון החלטת

הממשלה

הצעה להחלטה

מחליטים :

1. לתקן את החלטת הממשלה מס' 2274 מיום 20.08.2000 בעניין קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה, כמפורט להלן:
 - א. בסעיף 26(א) במקום "הממשלה רשאית, בהתייעצות עם הוועדה, להפסיק את כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה באחת מאלה:....." יבוא "הממשלה רשאית להפסיק כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה באחת מאלה:.....".
 - ב. במקום סעיף 27(1) יבוא "הנושא יובא בידי שר המשפטים, בכתב, לפני ועדת שרים שהממשלה מינתה לנושא (להלן: "ועדת השרים"), לפני הבאתו לממשלה; ועדת השרים תגבש את עמדתה לאחר שנתנה ליועץ המשפטי לממשלה הזדמנות להשמיע את דברו בפניה, ואם מצאה כי מתקיימת אחת או יותר מהעילות המפורטות בסעיף 26(א), רשאית ועדת השרים להחליט להניח את הנושא על סדר יומה של הממשלה. הממשלה תדון בנושא בישיבתה הראשונה לאחר הנחת הנושא על סדר יומה".
 - ג. בסעיף 27(2), למחוק את המילים "או בפני ועדת שרים שהיא מינתה למטרה זו".
 - ד. בסעיף 27, לאחר סעיף קטן (2) יבוא:

"(3) הממשלה רשאית להתייעץ עם הוועדה בטרם קבלת החלטה;

(4) בנסיבות בהן הממשלה לא התייעצה עם הוועדה, אלא דנה על פי המלצת ועדת השרים, החלטה בדבר הפסקת כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה תתקבל ברוב של לפחות 75% מהשרים המכהנים בממשלה שאין להם מניעה להשתתף בהצבעה."
2. למנות ועדת שרים לנושא, בהתאם לסעיף 1(ב) להחלטה זו. הרכב הוועדה כדלקמן: השר עמיחי שיקלי-יו"ר, השר בצלאל סמוטריץ' - חבר, השר איתמר בן גביר - חבר, השרה גילה גמליאל - חברה, השר מיכאל מלכיאלי - חבר.

דברי הסבר

רקע כללי

בהתאם לסעיף 5 לחוק שירות המדינה (מינויים), תשי"ט-1959, הממשלה רשאית לקבוע את הדרכים והתנאים למינוי היועץ המשפטי לממשלה. ביום 20.08.2000 אישרה הממשלה את ההודעה בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה (להלן: "החלטת הממשלה") לאחר שאימצה את העקרונות שהתוותה "הוועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה" (ועדת שמגר).

החלטת הממשלה קובעת כי היועץ המשפטי לממשלה ימונה על ידי הממשלה מבין מועמדים שיוצגו על ידי ועדה מקצועית-ציבורית (להלן: "הוועדה") וקובע את הרכב ועדה זו. עוד נקבע כי הממשלה רשאית להפסיק כהונתו של יועץ משפטי לממשלה, לאחר שהתייעצה עם הוועדה. בהתאם למנגנון שנקבע, הנושא יובא בכתב על ידי שר המשפטים לפני הוועדה, שתקיים התייעצות בעניין, לפני הבאתו לממשלה.

מוצע כעת, לשנות את סדר הדברים כך שתחילה הנושא יובא על ידי שר המשפטים בפני ועדת שרים אשר תמונה על ידי הממשלה שתבחן אם מתקיימות אחת או יותר מהעילות הקבועות בסעיף 26(א) להחלטת הממשלה, ותיתן ליועץ המשפטי לממשלה הזדמנות להשמיע את דברו בפניה. בנסיבות בהן סבורה ועדת השרים כי מתקיימת אחת או יותר מהעילות האמורות, רשאית ועדת השרים לשים את הנושא על סדר יומה של הממשלה. הממשלה תדון בנושא בישיבתה הראשונה לאחר הנחת הנושא על סדר יומה.

בשינוי המוצע יש כדי לאפשר הנעת הליך הפסקת הכהונה של היועץ המשפטי לממשלה לאחר שוועדת שרים נתנה דעתה להתקיימותן של העילות הקבועות בהחלטת הממשלה. בנוסף, השינוי יאפשר לממשלה להתייעץ עם הוועדה רק בנסיבות בהן הדבר יהיה דרוש מבחינתה. בנסיבות בהן הממשלה לא התייעצה עם הוועדה, החלטה של הממשלה להפסיק כהונתו של היועץ המשפטי לממשלה תתקבל ברוב של לפחות 75% מהשרים המכהנים בממשלה שאין להם מניעה להשתתף בהצבעה.

השינוי נדרש על רקע המצב שנוצר בו כלל שרי הממשלה הביעו אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה המכהנת, בהחלטתה מס' 2912 מיום 23.3.2025. משכך, קיימת דחיפות לקבלת החלטה על ידי הממשלה בנושא בהקדם. בזמן שחלף מאז הבעת אי האמון, רק החריו חילוקי הדעות בין הממשלה ליועצת המשפטית לממשלה, באופן שקיום ההתייעצות עם הוועדה התייתר הלכה למעשה. פעולתה הלעומתית של היועצת המשפטית לממשלה, שאינה עומדת בקנה אחד עם עמדות משפטיות שהובאו בעבר על ידי היועץ המשפטי לממשלה, מביאה לשיתוק עבודת הממשלה בשורה של עניינים מהותיים. הדבר חמור אף יותר בשעה שהמדינה נמצאת במלחמה קשה, ושעה שצרכי הביטחון מחייבים ביתר שאת עבודה סדורה ושיתוף פעולה הדוק ויעיל בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה.

כמו כן, תהליך השלמת המינויים לוועדה הציבורית-מקצועית נתקל בקשיים רבים, שכן הכנסת נמנעת מלבחור נציג מטעמה לוועדה, וכלל שרי המשפטים לשעבר והיועצים המשפטיים לממשלה לשעבר, גילו את עמדתם ביחס לעניין או ביחס לממשלה, באופן שמציב קושי גדול בפני בחירת חבר ועדה אשר יוכל לעסוק בנושא ללא פניות.

בנסיבות אלה, נוכח דחיפות העניין ונוכח המשבר בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה, ולאחר שהיועצת המשפטית לממשלה לא ראתה לנכון להתפטר לאחר שהממשלה הביעה אי אמון בה, יש צורך הכרחי ודחוף בהחלטה זו.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

לא רלבנטי.

תקציב

לא רלבנטי.

השלכות על מצבת כח האדם

לא רלבנטי.

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

השר עמיחי שיקלי-יו"ר, השר בצלאל סמוטריץ'- חבר, השר איתמר בן גביר- חבר, השרה גילה גמליאל- חברה, השר מיכאל מלכיאלי- חבר, נתנו הסכמתם למינויים לוועדת השרים.

החלטות ממשלה קודמות העוסקות בנושא זה

החלטה מס' 2274 מיום 20.08.2000 והחלטות ממשלה מס' 1773 מיום 10.6.2007

חלופות להצעת ההחלטה

אין.

ההיבט המשפטי

מדובר בשינוי החלטות ממשלה.

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

עמדת היועצת המשפטית של משרד המשפטים לא התבקשה בשל ניגוד עניינים מובנה נוכח היותה כפופה מקצועית ליועצת המשפטית לממשלה.

מגיש: שר המשפטים

ח' בסיון התשפ"ה
04 ביוני 2025

נספח ע/20

**העתק פנייתו של חה"כ יריב לוין סגן
ראש הממשלה ושר המשפטים
"החלפת היועצת המשפטית
לממשלה עו"ד גלי בהרב מיארה"
מיום 8.6.2025**

עמ' 136

**סגן ראש הממשלה
ושר המשפטים**

ירושלים
יב' בסיוון תשפ"ה
8 ביוני 2025

לכבוד

ועדת השרים לעניין החלפת היועצת המשפטית לממשלה

נכבדי,

הנדון: החלפת היועצת המשפטית לממשלה עו"ד גלי בהרב מיארה

בהתאם לסעיף 27 להודעה בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועצת המשפטית לממשלה (להלן: "ההודעה"), הריני מתכבד לפנות אליכם בנושא שבנדון כדלקמן:

1. ממשלת ישראל קיבלה ביום 23.3.2025 החלטה פה אחד בנוסח כדלקמן: "מחליטים להביע אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה עו"ד גלי בהרב-מיארה, נוכח התנהלותה הבלתי הולמת ונוכח קיומם של חילוקי דעות מהותיים וממושכים בין הממשלה לבין היועצת משפטית לממשלה, היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל."
2. נוכח חילוקי הדעות המהותיים והממושכים בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה, והיעדר שיתוף פעולה יעיל מצד היועצת המשפטית לממשלה, החלטתי לפנות אליכם ולבקש את החלטתכם באשר להחלפתה של היועצת המשפטית לממשלה עו"ד גלי בהרב-מיארה. במסגרת זו אבקשכם לקיים הליך שימוע בהתאם להוראות סעיף 27 להודעה.

**סגן ראש הממשלה
ושר המשפטים**

3. הנני לצרף בזאת את המסמכים הבאים :

א. מסמך שכותרתו "הצעה להבעת אי אמון הממשלה ביועצת המשפטית לממשלה" אשר הונח בפני הממשלה לקראת ישיבתה שהתקיימה ביום ה-23.3.2025.

ב. מסמך השלמות למסמך שכותרתו: "הצעה להבעת אי אמון הממשלה ביועצת המשפטית לממשלה" מיום 8.6.2025 המופנה לוועדת השרים לעניין החלפת היועצת המשפטית לממשלה.

4. הנני עומד לרשות הוועדה לכל עניין כפי שיידרש, ובכלל זה לצורך הצגת טיעונים בעל פה ככל שהוועדה תמצא לנכון.

בברכה,

ח"כ יריב לוין

סגן ראש הממשלה ושר המשפטים

נספח ע/21

העתק הזימון לשימוע מיום

9.6.2025

עמ' 139

מדינת ישראל
THE STATE OF ISRAEL

AMICHAH CHIKLI
MINISTER OF DIASPORA AFFAIRS
AND COMBATING ANTISEMITISM

עמיחי שיקלי
שר התפוצות והמאבק באנטישמיות

י"ג בסיון תשפ"ה
09 ביוני 2025

לכבוד: היועצת המשפטית לממשלה עו"ד גלי בהרב-מיארה

**הנדון: הזמנה לשימוע בפני ועדת השרים לעניין בחינת הצורך בהחלפת
היועצת המשפטית לממשלה**

שלום רב,

בהתאם לסעיף 27 להחלטת ממשלה 2274 מיום 20.8.2000, בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועצת המשפטית לממשלה, וכן לאור הקמת ועדת השרים לעניין שבנדון בהתאם להחלטת הממשלה מס' 3125 מיום 8.6.2025, הריני מתכבד להזמין לדיון הועדה **שיתקיים ביום ג' ה-17 ביוני, כ"א בסיון, בשעה 11:00 במזכירות הממשלה, ירושלים.**

במסגרת הדיון שיהווה שימוע לפני פיטורין, בהמשך להחלטת הממשלה 2912, מיום 23.3.2025: "מחליטים להביע אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב מיארה...", תינתן לך האפשרות לפרוש את טענותיך ככל שישנם כנגד כוונת הממשלה לשקול את העברת מכהונתך על רקע מצב נטען של "התנהלות הבלתי הולמת וחילוקי דעות מהותיים וממושכים בין הממשלה ובין היועץ המשפטי היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל", לשון ההחלטה שהתקבלה פה אחד על ידי ממשלת ישראל.

כאמור בסעיף קטן 26(א)(1) להחלטת הממשלה מספר 2274, נבקש את התייחסותך לטענות בעניין שהועברו לעיוןך ע"י שר המשפטים לקראת החלטת אי האמון בממשלה מיום ה-23.3.2025.

במידה וקיים קושי עם מועד הדיון המוצע, נבקש לקבל מועד חלופי לא יאוחר מיום ה' - 19.6.2025.

הנני לצרף בזאת את המסמכים הבאים:

- א. מסמך הטענות ששר המשפטים שלח מיום ה-5.3.2025.
- ב. מסמך ההשלמות ששר המשפטים הוסיף לקראת ישיבת הממשלה מיום ה-8.6.2025.
- ג. החלטת ממשלה מס' 3125 מיום ה-8.6.2025.

אודה להתייחסותך המהירה,
בתודה מראש,

העתקים:

מזכיר הממשלה, יוסי פוקס
ח"כ יריב לוין, סגן ראש הממשלה ושר המשפטים

יו"ר ועדת השרים
שר התפוצות והמאבק באנטישמיות

נספח ע/22

העתק מכתב העותרת מיום 12.11.24

עמ' 141

12 בנובמבר 2024 ; י"א בחשוון תשפ"ה

לכבוד,

חה"כ בנימין נתניהו
ראש הממשלה
משרד ראש הממשלה
ירושלים

שלום רב,

הנדון : הצהרותיך בדבר פיטורי היועצת המשפטית לממשלה

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדות לפנות אלייך כלהלן:

1. עניינה של פנייה זו הינה **איומיו של חה"כ בנימין נתניהו** (להלן: "רה"מ נתניהו") **לפטר את היועצת המשפטית לממשלה**.
2. בדיון שהתקיים ביום 4.11.2024, שעסק באופן מינוי נציב שירות המדינה, רה"מ נתניהו, יחד עם שרי הממשלה, הטיחו האשמות קשות והעלו טענות נוקבות על רקע החלטותיה של היועצת המשפטית לממשלה והמדיניות שהיא מקדמת.¹ לטענתם, היועצת המשפטית לממשלה מקשה על תפקודה של הממשלה ומעכבת את מימוש מדיניותה.²
3. במהלך הדיון, ולאחר קריאתו של שר התקשורת שלמה קרעי לפטר את היועצת המשפטית לממשלה בישיבת הממשלה, **רה"מ נתניהו ביקש משר המשפטים לזון לגבש "פתרון" עבור היועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה, אשר לדבריו נוקטת עמדה "לעומתית" כלפי עמדת הממשלה**.³
4. שעות לאחר הישיבה, רה"מ נתניהו מסר הודעה לפיה הוא "מקפיד על הסדר ניגוד העניינים שחל עליו".⁴
5. כידוע, נוכח התיקים הפליליים המתנהלים כנגד רה"מ נתניהו, הסדר ניגוד העניינים שחל עליו כולל גם איסור לעסוק בעניינים הקשורים למערכת המשפט ואכיפת החוק. משכך, קל וחומר כי מכוח ההסדר, **חל איסור על רה"מ נתניהו לפעול כנגד היועצת המשפטית לממשלה באופן ישיר, ובוודאי שלא להביא לפיטוריה**.
6. סיבה נוספת לכך שעל רה"מ נתניהו להימנע מכל עיסוק בכהונתה של היועצת המשפטית לממשלה, היא מכיוון שהיועצת המשפטית לממשלה מהווה גורם **שעשוי להיות מוסמך להצהיר על נבצרות זמנית של ראש הממשלה**. כך נקבע לעניין זה בבג"ץ 3056/20 **התנועה לאיכות השלטון נ' היועץ המשפטי לממשלה** (נבו 25.3.2021):

"יחד עם זאת דומה כי לא יהיה מי שיחלוק שהסמכות לקבוע את הסדר ניגוד

¹ שירית אביטן כהן "נתניהו נגד היועצת המשפטית בישיבת הממשלה: "היא לעומתית לנו" ישראל היום (4.11.2024) <https://www.israelhayom.co.il/news/politics/article/16718100>

² שם.

³ איתמר אייכנר "נתניהו נגד היועצת המשפטית: היא לעומתית לנו, מבקש מהשר לזון שייתן הצעה איך לפתור" Ynet (4.11.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/syrgcmlzje>

⁴ שם.

העניינים שבפנינו – **נתונה בידי היועץ המשפטי לממשלה** ולו כדי למנוע כניסה של רה"מ למצב של נבצרות על פי סעיף 20 לחוק-יסוד: הממשלה. הכרזה כזו על נבצרות (כמו הסמכות להגיש כתב אישום כנגד ראש ממשלה מכוח סעיף 17(ג) לחוק-יסוד: הממשלה) – **מסורה בלעדית בידי היועמ"ש** (שם, בפס' 3 לפסק דינו של המשנה לנשיאה (כתוארו אז) ח' מלצר).

7. על אף ההודעה שנמסרה מטעמו, נראה שרה"מ נתניהו מפר את הסכם ניגוד העניינים ומנסה להתערב במעמדה של היועצת המשפטית לממשלה, באופן שמחריף את ניגוד העניינים שרה"מ נתניהו כבר שרוי בו.

8. התבטאויותיו של רה"מ נתניהו כנגד היועצת המשפטית לממשלה, מגיעות לאחר מהלכים נוספים כנגד מערך הייעוץ המשפטי בכלל, מהלכים שמטרתם להחליש את מעמדו של שומרי הסף ולהביא להחלפה של כל מי שפועל למען השמירה על האינטרס הציבורי ומתנגד למדיניות לא חוקית שמנסים לקדם הממשלה והשרים.

9. כך, בשבועות האחרונים, ועל רקע חיכוכים רבים בין מערך הייעוץ המשפטי במשרדים השונים והיועצת המשפטית לממשלה לבין רה"מ נתניהו, מקודמת הצעת החלטת ממשלה (להלן: "הצעת ההחלטה"), לפיה יועץ משפטי במשרד ממשלתי שישלים תקופת כהונה בת שבע שנים – יסיים את העסקתו עד ה-31.12.2024⁵.

10. נדגיש, כי מערך הייעוץ המשפטי בכלל **והיועצת המשפטית לממשלה בפרט, מהווים כ"שומר סף" חשוב והכרחי במדינה דמוקרטית**. מזה עשרות שנים שהפסיקה חוזרת על העיקרון לפיו היועצת המשפטית לממשלה, וכך גם חוות דעותיה על פעולות הממשלה, משקפות את הדין ושומרות על כללי המנהל התקין:

"נחזור למושכלות ראשונים – היועצת המשפטית לממשלה היא הפרשנית המוסמכת של הדין כלפי הרשות המבצעת. כל עוד לא פסק בית המשפט אחרת, פירושה את הדין משקף את המצב המשפטי – הקיים והמצוי – **ופירושה זה מחייב את הרשות המבצעת**. עמדה זו יצוקה בעשרות שנות פסיקותיו של בית משפט זה" (בג"ץ 6198/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר הביטחון (נבו) (25.6.2024)).

11. יפים לעניין זה גם דבריו של פרופ' יצחק זמיר:

"מקובל לומר כי חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה בשאלה משפטית מחייבת כל רשות מינהלית הפועלת בשם המדינה, לרבות הממשלה, לפעול על פי חוות הדעת, אף אם היא נוגדת את עמדת הרשות... חוות דעת של היועץ המשפטי לממשלה היא חוות דעת מוסמכת, אפשר לומר שהיא חוות דעת רשמית, ולכן היא נחשבת חוות דעת המציגה את המצב המשפטי הנכון. כלומר, גם אם קיימת חוות דעת אחרת, של הממשלה או של שר או של יועץ משפטי בגוף ציבורי או של עורך דין פרטי, **חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה נחשבת חוות הדעת הנכונה**" (יצחק זמיר הסמכות המנהלית כרך ד – סדרי הביקורת המשפטית 2409 (2017)).

12. במקום שהממשלה והעומד בראשה, יפעלו בהתאם לחוות הדעת של היועצת המשפטית לממשלה – הם ממשיכים להשתלח בשומרת הסף המרכזית של המדינה ולפעול באופן המחליש את מערכת המשפט.

13. **דווקא בעת הזו, בעיצומה של מלחמה, כאשר המדינה זקוקה ליציבות שלטונית ולחיזוק מוסדות השלטון, בוחר רה"מ נתניהו להמשיך במסע ההכפשה כנגד היועצת המשפטית לממשלה שפועלת בנחישות למען**

⁵ צבי זרחיה "נתניהו רוצה להיפטר מהיועמ"שים הוותיקים במשרדי הממשלה: יחיבו לפרוש תוך חודשיים" באתר כלכליסט (28.10.24), https://www.calcalist.co.il/local_news/article/byo28yplyl.

שמירת החוק והאינטרס הציבורי.

14. התבטאויותיו של רה"מ נתניהו ביחס ליועצת המשפטית לממשלה, מהוות ראייה נוספת לכך שרה"מ נתניהו הנאשם בפלילים פועל בניגוד עניינים אישי ומנסה לפגוע בכל גורם המביע דעה מנוגדת לדעותיו. פעולותיו מהוות, אם כן, המשך ישיר למגמה המסוכנת של החלשת מערכות אכיפת החוק.
15. לפיכך, נבקשך לחדול לאלתר מכל מהלך שיש בו כדי לסיים את תפקידה, לפטר או להדיח את היועצת המשפטית לממשלה, נוכח חשיבות תפקידה במדינת ישראל הדמוקרטית ובשל היותה גורם הכרחי וחשוב במערכת המשפט ואכיפת החוק, ונוכח הסדר ניגוד העניינים החל בעניינך.
16. לנוכח חשיבותו הציבורית של העניין, נודה לתגובתך בהקדם.

בכבוד רב,

אפרת צפיר
רכזת מחלקת ליטיגציה

רותם בבלי-דביר, עו"ד
ראש מחלקת ליטיגציה

העתק:

עו"ד גלי בהרב-מיארה,

היועצת המשפטית לממשלה

נספח ע/23

העתק מכתב העותרת מיום 18.11.24

עמ' 145

18 בנובמבר 2024 ; י"ז בחשוון תשפ"ה

לכבוד,

חברי הממשלה 37
ממשלת ישראל
ירושלים

שלום רב,

הנדון : ההסתה וההצהרות החוזרות של חברי הממשלה בדבר פיטורי היועצת

המשפטית לממשלה

סימוכין : פנייתנו מיום 12.11.2024

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן : "התנועה"), הרינו מתכבדות לפנות אליכם כלהלן :

1. עניינה של פנייה זו הינה **האיומים החוזרים של חברי הממשלה ה-37, ושל העומד בראשה חה"כ בנימין נתניהו (להלן : "רה"מ נתניהו") לפטר את היועצת המשפטית לממשלה.**
2. פניה נוספת זו מגיעה על רקע שורת התבטאויות רבה שנשמעו בימים האחרונים, בה שרי הממשלה ורה"מ נתניהו העומד בראשה, מטיחים האשמות קשות כנגד היועצת המשפטית לממשלה והמדיניות שהיא מקדמת, עדי כדי קריאה לפיטוריה ואף הסתה כנגדה.¹
3. כך, אמש, שר התקשורת שלמה קרעי (להלן : "שר התקשורת"), קרא שוב לפיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה, על רקע שיגור פצצת התאורה לעבר ביתו של רה"מ נתניהו בקיסריה, במהלך הפגנה.²
4. בעקבות המקרה, פרסם שר התקשורת ברשת X (לשעבר : "טוויטר") : **"הקם להורג – גם ברפיסות ובהסכמה שבשתיקה – השכם לפטרו"**.³ לטענתו של שר התקשורת, היועצת המשפטית לממשלה "ממשיכה לשבת בחיבוק ידיים" כנגד פעילות המפגינים ו"מעניקה להם לגיטימציה" לפעול.⁴
5. יצוין, כי בניגוד לטענתו של שר התקשורת, ולפי הפרסומים בתקשורת, שלושת החשודים במעשה נעצרו תוך שעות אחדות.⁵
6. נוסף להתבטאויות של השרים, נתלה היום בבוקר שלט חוצות מסית כנגד היועצת המשפטית לממשלה. בנתיבי איילון מטעם מפלגת נעם, שיושב הראש שלה, אבי מעוז, מכהן כסגן שר במשרד ראש הממשלה. בשלט מוצגת תמונה של היועצת המשפטית לממשלה לצד תמונתו של רה"מ נתניהו, בליווי כיתוב "הדם שלו על הידיים שלך".⁶
7. סגן השר מעוז, מסר בעקבות השלט כי "היועמ"שית, שהייתה צריכה לפעול מול ההסתה של השמאל

¹ שירית אביטן כהן "נתניהו נגד היועמ"שית בישיבת הממשלה : "היא לעומתית לנו" **ישראל היום** (4.11.2024) <https://www.israelhayom.co.il/news/politics/article/16718100>

² מורן אזולאי "הקם להורג, השכם לפטרו" : ההשתלחות של השר קרעי ביועמ"שית "Ynet (17.11.2024) (להלן : אזולאי).

³ שלמה קרעי X (9:49, 17.11.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/b1vmovpf11>

⁴ שם.

⁵ אזולאי, לעיל ה"ש 4.

⁶ מורן אזולאי ושרון כידון "השלט נגד היועמ"שית באיילון - ותגובת רוטמן להשתלחויות : "קריאה לפטרה זו הסתה?" **Ynet** (18.11.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/h1r0f0000fyg>

הקיצוני נגד ראש הממשלה, תהיה אחראית על תוצאות ההסתה, אם חלילה יקרו".⁷ חבר הכנסת ויו"ר ועדת חוקה, חוק ומשפט בכנסת שמחה רוטמן, גיבה את הטענות נגד היועצת המשפטית לממשלה וטען שקריאה לפיטוריה לא נחשבת להסתה, חרף גינוי הדברים החמורים.⁸

8. עוד היום, במהלך דיון בוועדת החוקה שעסק ביישום החלטת הממשלה בעניין המאבק בפשיעה, בו נכחה היועצת המשפטית לממשלה, הצטרפו חבר הכנסת משה סעדה וחברת הכנסת טלי גוטליב למסע ההסתה כלפי היועצת, מתחו ביקורת על התנהלותה וקראו לה להתפטר מתפקידה.⁹

9. בנוסף, השר בן גביר תקף את היועצת המשפטית לממשלה בטענה שהיא "ניסתה לתפור לו תיק", ולכן טען שאין ברירה אלא לפטר אותה.¹⁰

10. עוד התפרסם היום כי רה"מ נתניהו שוקל לפטר את היועצת המשפטית לממשלה, על רקע הבחירות בארצות הברית ו"השקט" שבהם עברו פיטורי גלנט.¹¹

11. התבטאויותיו של שרי הממשלה ושל רה"מ נתניהו כמי שעומד בראשה, כנגד היועצת המשפטית לממשלה, הולכות ומחריפות בתקופה האחרונה. ההתבטאויות מטרות להחליש את מעמדה של היועצת המשפטית לממשלה ולהביא להחלפה שלה ושל כל מי שפועל בניגוד לעמדת הממשלה הנוכחית.

12. נדגיש, כי מערך הייעוץ המשפטי בכלל והיועצת המשפטית לממשלה בפרט, מהווים כ"שומר סף" חשוב והכרחי במדינה דמוקרטית. מזה עשרות שנים שהפסיקה חוזרת על העיקרון לפיו היועצת המשפטית לממשלה, וכך גם חוות דעותיה על פעולות הממשלה, משקפות את הדין ושומרות על כללי המנהל התקין:

"נחזור למושכלות ראשונים – היועצת המשפטית לממשלה היא הפרשנית המוסמכת של הדין כלפי הרשות המבצעת. כל עוד לא פסק בית המשפט אחרת, פירושה את הדין משקף את המצב המשפטי – הקיים והמצוי – ופירושה זה מחייב את הרשות המבצעת. עמדה זו יצוקה בעשרות שנות פסיקותיו של בית משפט זה" (בג"ץ 6198/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר הביטחון (נבו) (25.6.2024).

13. יפים לעניין זה גם דבריו של פרופ' יצחק זמיר:

"מקובל לומר כי חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה בשאלה משפטית מחייבת כל רשות מינהלית הפועלת בשם המדינה, לרבות הממשלה, לפעול על פי חוות הדעת, אף אם היא נוגדת את עמדת הרשות... חוות דעת של היועץ המשפטי לממשלה היא חוות דעת מוסמכת, אפשר לומר שהיא חוות דעת רשמית, ולכן היא נחשבת חוות דעת המציגה את המצב המשפטי הנכון. כלומר, גם אם קיימת חוות דעת אחרת, של הממשלה או של שר או של יועץ משפטי בגוף ציבורי או של עורך דין פרטי, חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה נחשבת חוות הדעת הנכונה"

⁷ שם.

⁸ שם.

⁹ סיון חילאי וטובה צימוקי "היועמ"שית בהופעה נדירה בכנסת, חברי הקואליציה משתלחים בה: "תניחי את המפתחות, תתפטרי" Ynet (18.11.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/bkat6iugke>.

¹⁰ נעה שפיגל "בן גביר: היועמ"שית ניסתה לתפור לי תיק בנוגע לחלוקת כלי הנשק, אין לנו ברירה אלא לפטר אותה" הארץ (18.11.2024) <https://www.haaretz.co.il/news/politics/war-2023/2024-11-18/ty-article-live/00000193-3c75-d036-afdf-3f7785c10000?liveBlogItemId=155509330#155509330>.

¹¹ מורן אזולאי "קיבל ביטחון, משהו השתנה": נתניהו בוחן לראשונה את פיטורי היועמ"שית" Ynet (18.11.2024) https://www.ynet.co.il/news/article/rkuqyoogjg?utm_source=y-net.app.ios&utm_term=rkuqyoogjg&utm_campaign=general_share&utm_medium=social&utm_content=Header.

(יצחק זמיר הסמכות המנהלית כרך ד – סדרי הביקורת המשפטית 2409 (2017)).

14. שריו של נתניהו וכלל חברי הממשלה, המשלהבים זה את זה כנגד היועצת המשפטית לממשלה, ממשיכים את המגמה המסוכנת של החלשת מערכות אכיפת החוק.
15. דווקא בעת הזו, בעיצומה של מלחמה, כאשר המדינה זקוקה ליציבות שלטונית ולחיזוק מוסדות השלטון, בוחרים הממשלה, שריה והעומד בראשה להמשיך במסע ההכפשה כנגד היועצת המשפטית לממשלה, כשומרת הסף המרכזית במדינה שפועלת בנחישות למען שמירת החוק והאינטרס הציבורי.
16. בפנייתנו הקודמת הזכרנו, כי העומד בראש הממשלה אשר חבריה ממשיכים להתנגח ביועצת המשפטית לממשלה, מנוע מלפעול כנגד היועצת המשפטית לממשלה באופן ישיר, ובוודאי שלא להביא לפיטוריה, נוכח התיקים הפליליים המתנהלים כנגדו ומכוח הסדר ניגוד העניינים שחל עליו הכולל גם איסור לעסוק בעניינים הקשורים למערכת המשפט ואכיפת החוק.
17. כל התערבות של ראש הממשלה נתניהו בכהונתה של היועצת המשפטית לממשלה כמי שעומדת בראש מערכת אכיפת החוק משולה להפרת הסדר ניגוד העניינים שלו, ומשמעותה התקיימות הנסיבות בשלן יש להכריז על רה"מ נתניהו כמי שנבצר ממנו לכהן כראש ממשלה.
18. לפיכך, נבקשכם לחדול לאלתר מכל מהלך שיש בו כדי לסיים את תפקידה, לפטר או להדיח את היועצת המשפטית לממשלה, נוכח חשיבות תפקידה במדינת ישראל הדמוקרטית ובשל היותה גורם הכרחי וחשוב במערכת המשפט ואכיפת החוק, ונוכח הסדר ניגוד העניינים החל בעניינך.
19. כן נבקש כי יביא לקיצו מסע ההכפשה וההסתה המביש והחמור כנגד היועצת המשפטית לממשלה.
20. לנוכח חשיבותו הציבורית של העניין, נודה לתגובתכם בהקדם.

בכבוד רב,

אפרת צפירי
רכזת מחלקת ליטיגציה

רותם בבלי-דביר, עו"ד
ראש מחלקת ליטיגציה

העתק:

עו"ד גלי בהרב-מיארה,

היועצת המשפטית לממשלה

נספח ע/24

העתק מכתב העותרת מיום 24.11.24

עמ' 149

24 בנובמבר 2024 ; כ"ג בחשוון תשפ"ה

לכבוד,

חברי הממשלה 37
ממשלת ישראל
ירושלים

שלום רב,

הנדון: תזכורת שנייה – ההסתה וההצהרות החוזרות של חברי הממשלה בדבר

פיטורי היועצת המשפטית לממשלה

סימוכין: פנייתנו מיום 12.11.2024 ; פנייתנו מיום 18.11.2024.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדים לפנות אליכם בפעם השלישית במספר כדלהלן:

- עניינה של פנייה נוספת זו הינה האיומים החוזרים של חברי הממשלה ה-37, ושל העומד בראשה חה"כ בנימין נתניהו (להלן: "רה"מ נתניהו") לפטר את היועצת המשפטית לממשלה.
- כזכור, לאחרונה נשמעו מספר התבטאויות בהן שרי הממשלה ורה"מ נתניהו העומד בראשה, מטיחים האשמות קשות כנגד היועצת המשפטית לממשלה והמדיניות שהיא מקדמת, עד כדי קריאה לפיטוריה ואף הסתה כנגדה.¹ בנוסף להתבטאויות של השרים, נתלה שלט חוצות מסית כנגד היועצת המשפטית לממשלה בנתיבי איילון מטעם מפלגת נעם, שיושב הראש שלה, אבי מעוז, מכהן כסגן שר במשרד ראש הממשלה.²
- עוד התפרסם ביום 18.11.2024 כי רה"מ נתניהו שוקל לפטר את היועצת המשפטית לממשלה, על רקע הבחירות בארצות הברית ו"השקט" שבהם עברו פיטורי גלנט.³
- התבטאויותיו של שרי הממשלה ושל רה"מ נתניהו כמי שעומד בראשה, כנגד היועצת המשפטית לממשלה, הולכות ומחריפות בתקופה האחרונה. ההתבטאויות מטרות להחליש את מעמדה של היועצת המשפטית לממשלה ולהביא להחלפה שלה ושל כל מי שפועל בניגוד לעמדת הממשלה הנוכחית.
- נזכיר, כי מערך הייעוץ המשפטי בכלל והיועצת המשפטית לממשלה בפרט, מהווים כ"שומר סף" חשוב

¹ שירית אביטן כהן "נתניהו נגד היועמ"שית בישיבת הממשלה: "היא לעומתית לנו" ישראל היום (4.11.2024) <https://www.israelhayom.co.il/news/politics/article/16718100>; מורן אזולאי "הקם להורג, השכם לפטור": ההשתלחות של השר קרעי ביועמ"שית" Ynet (17.11.2024) (להלן: אזולאי) <https://www.ynet.co.il/news/article/blvmovpf1>; שלמה קרעי X (9:49, 17.11.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/blvmovpf11>; סיון חילאי וטובה צימוקי "היועמ"שית בהופעה נדירה בכנסת, חברי הקואליציה משתלחים בה: "נתניהו את המפתחות, תתפטרי" Ynet (18.11.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/bkat6iugke>; נעה שפיגל "בן גביר: היועמ"שית ניסתה לתפור לי תיק בנוגע לחלוקת כלי הנשק, אין לנו ברירה אלא לפטר אותה" הארץ (18.11.2024) <https://www.haaretz.co.il/news/politics/war-2023/2024-11-18/ty-article-live/00000193-3c75-d036-afdf-3f7785c10000?liveBlogItemId=155509330#155509330>.

² מורן אזולאי ושרון כידון "השלט נגד היועמ"שית באיילון - ותגובת רוטמן להשתלחויות: "קריאה לפטור זה הסתה?" Ynet (18.11.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/h1r0f0000fyg>.

³ מורן אזולאי "קניב בלחץ, משהו השתנה": נתניהו בוחן לראשונה את פיטורי היועמ"שית" Ynet (18.11.2024) https://www.ynet.co.il/news/article/rkuqyoogjg?utm_source=y-net.app.ios&utm_term=rkuqyoogjg&utm_campaign=general_share&utm_medium=social&utm_content=Header.

והפרחי במדינה דמוקרטית. מזה עשרות שנים שהפסיקה חוזרת על העיקרון לפיו היועצת המשפטית לממשלה, וכך גם חוות דעותיה על פעולות הממשלה, משקפות את הדין ושומרות על כללי המנהל התקין :

"נחזור למושכלות ראשונים – היועצת המשפטית לממשלה היא הפרשנית המוסמכת של הדין כלפי הרשות המבצעת. כל עוד לא פסק בית המשפט אחרת, פירושה את הדין משקף את המצב המשפטי – הקיים והמצוי – ופירושה זה מחייב את הרשות המבצעת. עמדה זו יצוקה בעשרות שנות פסיקותיו של בית משפט זה" (בג"ץ 6198/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר הביטחון (נבו) 25.6.2024).

6. שריו של נתניהו וכלל חברי הממשלה, המשלהבים זה את זה כנגד היועצת המשפטית לממשלה, ממשיכים את המגמה המסוכנת של החלשת מערכות אכיפת החוק. דווקא בעת הזו, בעיצומה של מלחמה, כאשר המדינה זקוקה ליציבות שלטונית ולחיוזוק מוסדות השלטון, בוחרים הממשלה, שריה והעומד בראשה להמשיך במסע ההכפשה כנגד היועצת המשפטית לממשלה, כשומרת הסף המרכזית במדינה שפועלת בנחישות למען שמירת החוק והאינטרס הציבורי.
7. בפניותינו הקודמות הזכרנו, כי העומד בראש הממשלה אשר חבריה ממשיכים להתנגח ביועצת המשפטית לממשלה, מנוע מלפעול כנגד היועצת המשפטית לממשלה באופן ישיר, ובוודאי שלא להביא לפיטוריה, נוכח התיקים הפליליים המתנהלים כנגדו ומכוח הסדר ניגוד העניינים שחל עליו הכולל גם איסור לעסוק בעניינים הקשורים למערכת המשפט ואכיפת החוק.
8. אם כן, כל התערבות של ראש הממשלה בכהונתה של היועצת המשפטית לממשלה כמי שעומדת בראש מערכת אכיפת החוק משולה להפרת הסדר ניגוד העניינים שלו, ומשמעותה התקיימות הנסיבות בשלן יש להכריז על רה"מ נתניהו כמי שנבצר ממנו לכהן כראש ממשלה.
9. לפיכך, נבקשכם לחדול לאלתר מכל מהלך שיש בו כדי לסיים את תפקידה, לפטר או להדיח את היועצת המשפטית לממשלה, נוכח חשיבות תפקידה במדינת ישראל הדמוקרטית ובשל היותה גורם הכרחי וחשוב במערכת המשפט ואכיפת החוק, ונוכח הסדר ניגוד העניינים החל בעניינך.
10. כן נבקש כי יביא לקיצו מסע ההכפשה וההסתה המביש והחמור כנגד היועצת המשפטית לממשלה.
11. לנוכח חשיבותו הציבורית של העניין, נודה לתגובתכם בהקדם.

בכבוד רב,

תמר ולר
רכזת מחלקת ליטיגציה

רותם בבלי-דביר, עו"ד
ראש מחלקת ליטיגציה

העתק: עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה.

נספח ע/25

העתק מכתב העותרת מיום

24.12.2024

עמ' 152

24 בדצמבר 2024 ; כ"ג בכסלו תשפ"ה

לכבוד,

חברי הממשלה ה-37

ממשלת ישראל

ירושלים

שלום רב,

הנדון: תזכורת שלישית – ניסיון קידום של פיטורי היועצת המשפטית לממשלה

סימוכין: פנייתנו מיום 12.11.2024; פנייתנו מיום 18.11.2024; פנייתנו מיום 24.11.2024;

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדות לפנות אליך כלהלן:

1. עניינה של פנייה נוספת זו הינה האיומים החוזרים של חברי הממשלה ה-37, ושל העומד בראשה חה"כ בנימין נתניהו (להלן: "רה"מ נתניהו") לפטר את היועצת המשפטית לממשלה.
2. פניותנו מיום 12.11.2024, מיום 18.11.2024 ומיום 24.11.2024, הגיעו בעקבות מסע ההכפשה המתמשך של ממשלת ישראל ה-37 והעומד בראשה כנגד היועצת המשפטית לממשלה. מזה יותר משנה, שמוטחים כלפי היועצת המשפטית לממשלה והמדיניות שהיא מקדמת האשמות קשות, שמתלוות לקריאות שרים בממשלה לפיטוריה ומסיתות כנגדה.¹ נוסף להתבטאויות, לפני כחודש, נתלה שלט חוצות מסית כנגד היועצת המשפטית לממשלה בנתיבי איילון מטעם מפלגת נעם, שיושב הראש שלה, אבי מעוז, מכהן כסגן שר במשרד ראש הממשלה.²
3. לא די בכך, במהלך ישיבת ראשי הקואליציה שהתרחשה אמש, הוחלט כי ייפתח הליך שימוע נגד היועצת המשפטית בממשלה.³ ההליך צפוי לעלות כנושא לדיון באחת מישיבות הממשלה הקרובות על ידי שר המשפטים יריב לוין.⁴
4. לפי הפרסומים, המהלך נעשה על רקע איומיו של השר לביטחון לאומי איתמר בן גביר כי מפלגתו תצביע נגד הקואליציה, אם הדחת היועצת לא תקודם על ידי הממשלה.⁵
5. במהלך ישיבת ראשי הקואליציה, התבטא שר התקשורת שלמה קרעי ביחס לקידום הליך השימוע ליועצת

¹ שירית אביטן כהן "נתניהו נגד היועמ"שית בישיבת הממשלה: "היא לעומתית לנו" ישראל היום (4.11.2024) <https://www.israelhayom.co.il/news/politics/article/16718100>; מורן אזולאי "הקם להורג, השכם לפטרו": ההשתלחות של השר קרעי ביועמ"שית" Ynet (17.11.2024) (להלן: אזולאי) <https://www.ynet.co.il/news/article/b1vmovpf1>; שלמה קרעי X (17.11.2024, 9:49) <https://www.ynet.co.il/news/article/b1vmovpf11>; סיון חילאי וטובה צימוקי "היועמ"שית בהופעה נדירה בכנסת, חברי הקואליציה משתלחים בה: "תניחי את המפתחות, תתפטרי" Ynet (18.11.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/bkat6iugke>; נעה שפיגל "בן גביר: היועמ"שית ניסתה לתפור לי תיק בנוגע לחלוקת כלי הנשק, אין לנו ברירה אלא לפטר אותה" הארץ (18.11.2024) <https://www.haaretz.co.il/news/politics/war-2023/2024-11-18-ty-article-live/00000193-3c75-d036-afdf-3f7785c10000?liveBlogItemId=155509330#155509330>.

² מורן אזולאי ושרון כידון "השלט נגד היועמ"שית באיילון - ותגובת רוטמן להשתלחיות: "קריאה לפטרה זו הסתה?" Ynet (18.11.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/h1r0f0000fyg>.

³ יובל קרני וטובה צימוקי "הכדור אצל לוין: אור ירוק לקידום הדחת היועמ"שית" Ynet (24.12.2024) <https://www.ynet.co.il/yedioth/article/yokra14198468>.

⁴ שם.

⁵ שם.

המשפטית לממשלה, באומרו כי מדובר ב"צעד אמיץ ומתבקש לתיקון עיוותים חמורים שהשתרשו במערכת המשפט הישראלית. הגיעה העת להחזיר את האיזון בין הרשויות ולהפסיק את השלטון ללא מצרים של פקידים שלא נבחרו על ידי הציבור. זהו רגע היסטורי שבו ראשי הקואליציה עומדים בנחישות מול דיקטטורת הפקידות, כדי להשיב את הדמוקרטיה למקומה הראוי. הציבור נתן בנו אמון כדי לבצע רפורמות אמיתיות ולהפסיק את ההתערבות חסרת המעצורים של גורמים משפטיים בממשלה שנבחרה באופן דמוקרטי".⁶

6. קידום ההליכים לפיטורה של היועצת המשפטית לממשלה ומתן "אור ירוק" להליך השימוע, ממשיכים את המגמה של ממשלת ישראל והעומד בראשה לשלהב זה את זה כנגד היועצת המשפטית לממשלה. בכך, הם ממשיכים את המגמה המסוכנת של החלשת מערכות אכיפת החוק ופגיעה בשומר סף הכרחי בדמוקרטיה הישראלית.

7. נזכיר, כי מזה עשרות שנים שהפסיקה חוזרת על העיקרון לפיו היועצת המשפטית לממשלה, וכך גם חוות דעותיה על פעולות הממשלה, משקפות את הדין ושומרות על כללי המנהל התקין :

"נחזור למושכלות ראשונים – היועצת המשפטית לממשלה היא הפרשנית המוסמכת של הדין כלפי הרשות המבצעת. כל עוד לא פסק בית המשפט אחרת, פירושה את הדין משקף את המצב המשפטי – הקיים והמצוי – ופירושה זה מחייב את הרשות המבצעת. עמדה זו יצוקה בעשרות שנות פסיקותיו של בית משפט זה" (בג"ץ 6198/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר הביטחון (נבו) 25.6.2024).

8. יפים לעניין זה גם דבריו של פרופ' יצחק זמיר :

"מקובל לומר כי חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה בשאלה משפטית מחייבת כל רשות מינהלית הפועלת בשם המדינה, לרבות הממשלה, לפעול על פי חוות הדעת, אף אם היא נוגדת את עמדת הרשות... חוות דעת של היועץ המשפטי לממשלה היא חוות דעת מוסמכת, אפשר לומר שהיא חוות דעת רשמית, ולכן היא נחשבת חוות דעת המציגה את המצב המשפטי הנכון. כלומר, גם אם קיימת חוות דעת אחרת, של הממשלה או של שר או של יועץ משפטי בגוף ציבורי או של עורך דין פרטי, חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה נחשבת חוות הדעת הנכונה" (יצחק זמיר הסמכות המנהלית כרך ד – סדרי הביקורת המשפטית 2409 (2017)).

9. דווקא בעת הזו, בעיצומה של מלחמה, המדינה זקוקה במיוחד ליציבות שלטונית ולחיזוק מוסדות השלטון. במקום זאת, בוחרים שרי הממשלה והעומד בראשה להמשיך במסע ההכפשה ובניסיונות ההדחה של היועצת המשפטית לממשלה, כשומרת הסף המרכזית במדינה שפועלת בנחישות למען שמירת החוק והאינטרס הציבורי.

10. ההתבטאויות והפעולות של שרי הממשלה מצטרפות למהלכים נוספים אשר מנסים להחליש את מעמדה של היועצת המשפטית לממשלה ואת מערכת המשפט בכלל כמערכת בלתי תלויה ועצמאית:

"קיומה של רשות שופטת עצמאית ובלתי תלויה הוא אינטרס של כל אזרח ואזרחית בישראל, שבכל עת עלולים להיות חשופים לניצול לרעה של כוח השררה הנתון בידי השלטון. כל אדם עלול להזדקק בנסיבות כאלה או אחרות ל"כיפת הברזל" של בית המשפט, שתבלום את הפגיעה בזכויותיו" (בג"ץ 5658/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת, פסקה 33 לפסק דינה של השופטת ברון

⁶ שם.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

(נבו 1.1.2024)

11. בהמשך לפניותינו הקודמות, תבקש התנועה פעם נוספת כי חברי ממשלת ישראל יחדלו לאלתר מכל מהלך שיש בו כדי לסיים את תפקידה, לפטר או להדיח את היועצת המשפטית לממשלה, נוכח חשיבות תפקידה במדינת ישראל הדמוקרטית ובשל היותה גורם הכרחי וחשוב במערכת המשפט ואכיפת החוק.
12. לנוכח חשיבותו הציבורית של העניין, נודה לתגובתך בהקדם.

בכבוד רב,

אפרת צפירי
רכזת מחלקת ליטיגציה

רותם בבלי-דביר, עו"ד
מנהלת מחלקת ליטיגציה

העתק:

עו"ד גלי בהרב-מיארה,

היועצת המשפטית לממשלה

נספח ע/26

העתק מכתב העותרת מיום

18.2.2025

עמ' 156

18 בפברואר 2025; כ' בשבט תשפ"ה

לכבוד,

חברי הממשלה ה-37
ממשלת ישראל
ירושלים

שלום רב,

הנדון: תזכורת רביעית – ניסיון קידום של פיטורי היועצת המשפטית לממשלה

סימוכין: פנייתנו מיום 12.11.2024; פנייתנו מיום 18.11.2024; פנייתנו מיום 24.11.2024; פנייתנו מיום 24.12.24.

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדות לפנות אלייך כלהלן:

1. עניינה של פנייה נוספת זו הינה בכוונת חברי הממשלה ה-37, ושל העומד בראשה חה"כ בנימין נתניהו (להלן: "רה"מ נתניהו") להביא לפיטורי היועצת המשפטית לממשלה.
2. פניותינו הקודמות שבסימוכין נשלחו על רקע מסע ההכפשה המתמשך של ממשלת ישראל ה-37 כנגד היועצת המשפטית לממשלה. מזה יותר משנה, שמוטחים כלפי היועצת המשפטית לממשלה האשמות קשות, שמתלוות לקריאות מסיתות של שרים בממשלה להביא לפיטוריה.¹ זאת ועוד, כחלק ממסע ההכפשה, במהלך חודש נובמבר האחרון נתלה שלט חוצות מסית כנגד היועצת המשפטית לממשלה בנתיבי איילון מטעם מפלגת נעם, שיושב הראש שלה, אבי מעוז, מכהן כסגן שר במשרד ראש הממשלה.²
3. לא זו אף זו, במהלך ישיבת ראשי הקואליציה שהתקיימה לפני כחודשיים, הוחלט כי ייפתח הליך שימוע נגד היועצת המשפטית לממשלה כמהלך מקדים לפיטוריה.³
4. והנה, חרף פניותיה החוזרות והנשנות של התנועה, אשר לא זכו לכל מענה, חברי הממשלה ה-37 והעומד בראשה ממשיכים בשלהם, וחותרים תחת ערכי הדמוקרטיה במטרה להביא לפיטוריה של שומרת הסף העיקרית, קרי היועמ"ש לממשלה.
5. כך, לפי פרסומים בתקשורת, שר המשפטים יריב לוין שואף לפתוח בקידום פעיל של פיטורי היועצת המשפטית לממשלה עם השלמת חקיקה שמקדם בעניין שינוי הרכב הוועדה למינוי שופטים, תוך

¹ שירית אביטן כהן "נתניהו נגד היועמ"שית בישיבת הממשלה: "היא לעומתית לנו" ישראל היום (4.11.2024), זמין בקישור: <https://www.israelhayom.co.il/news/politics/article/16718100>; מורן אזולאי "הקסם להורגן, השכם לפטור": ההשתלחות של השר קרעי ביועמ"שית" Ynet (17.11.2024) (להלן: אזולאי), זמין בקישור: <https://www.ynet.co.il/news/article/b1vmovpf1>; שלמה קרעי X (17.11.2024), (9:49), זמין בקישור: <https://www.ynet.co.il/news/article/b1vmovpf1>; סיון חילאי וטובה צימוקי "היועמ"שית בהופעה נדירה בכנסת, חברי הקואליציה משתלחים בה: "נתניחי את המפתחות, תתפטרי" Ynet (18.11.2024), זמין בקישור: <https://www.ynet.co.il/news/article/bkat6iugke>; נעה שפיגל "בן גביר: היועמ"שית ניסתה לתפור לי תיק בנוגע לחלוקת כלי הנשק, אין לנו ברירה אלא לפטר אותה" הארץ (18.11.2024), זמין בקישור: <https://www.haaretz.co.il/news/politics/war-2023/2024-11-18/ty-article-live/00000193-3c75-d036-afdf-3f7785c10000?liveBlogItemId=155509330#155509330>

² מורן אזולאי ושרון כידון "השלט נגד היועמ"שית באיילון - ותגובת רוטמן להשתלחויות: "קריאה לפטור זה הסתה?" Ynet (18.11.2024), זמין בקישור: <https://www.ynet.co.il/news/article/h1r0f0000fyg>

³ יובל קרני וטובה צימוקי "הכדור אצל לוין: אור ירוק לקידום הדחת היועמ"שית" Ynet (24.12.2024), זמין בקישור: <https://www.ynet.co.il/yedioth/article/yokra14198468>

הפיכתה לוועדה פוליטית.⁴

6. עוד עולה מהפרסומים, כי הממשלה מתכוונת להעלות להצבעה את פיתורי היועמ"ש לממשלה בעוד

ארבעה שבועות!⁵

7. נזכיר, כי הפסיקה הבהירה במשך עשרות שנים ברחל בתך הקטנה כי היועצת המשפטית לממשלה הינה הפרשנית המוסמכת של הדין, וכי חוות דעותיה על פעולות הממשלה, משקפות את הדין ושומרות על כללי המנהל התקין:

"נחזור למושכלות ראשונים – היועצת המשפטית לממשלה היא הפרשנית המוסמכת של הדין כלפי הרשות המבצעת. כל עוד לא פסק בית המשפט אחרת, פירושה את הדין משקף את המצב המשפטי – הקיים והמצוי – ופירושה זה מחייב את הרשות המבצעת. עמדה זו יצוקה בעשרות שנות פסיקותיו של בית משפט זה" (בג"ץ 6198/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר הביטחון (נבו 25.6.2024)).

8. יפים לעניין זה גם דבריו של פרופ' יצחק זמיר:

"מקובל לומר כי חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה בשאלה משפטית מחייבת כל רשות מינהלית הפועלת בשם המדינה, לרבות הממשלה, לפעול על פי חוות הדעת, אף אם היא נוגדת את עמדת הרשות... חוות דעת של היועץ המשפטי לממשלה היא חוות דעת מוסמכת, אפשר לומר שהיא חוות דעת רשמית, ולכן היא נחשבת חוות דעת המציגה את המצב המשפטי הנכון. כלומר, גם אם קיימת חוות דעת אחרת, של הממשלה או של שר או של יועץ משפטי בגוף ציבורי או של עורך דין פרטי, חוות הדעת של היועץ המשפטי לממשלה נחשבת חוות הדעת הנכונה" (יצחק זמיר הסמכות המנהלית כרך ד – סדרי הביקורת המשפטית 2409 (2017)).

9. דווקא בעת הזו, בעיצומה של מלחמה, המדינה זקוקה במיוחד ליציבות שלטונית ולחיזוק מוסדות השלטון. במקום זאת, בוחרים שרי הממשלה והעומד בראשה להמשיך במסע ההכפשה ובניסיונות ההדחה של היועצת המשפטית לממשלה, כשומרת הסף העיקרית במדינה, שפועלת בנחישות למען שמירת החוק והאינטרס הציבורי.

10. המהלכים המתוארים לעיל של שרי הממשלה מצטרפים למהלכים נוספים אשר מנסים להחליש את מעמד מערכת המשפט בכלל כמערכת בלתי תלויה ועצמאית:

"קיומה של רשות שופטת עצמאית ובלתי תלויה הוא אינטרס של כל אזרח ואזרחית בישראל, שבכל עת עלולים להיות חשופים לניצול לרעה של כוח השררה הנתון בידי השלטון. כל אדם עלול להזדקק בנסיבות כאלה או אחרות ל"כיפת הברזל" של בית המשפט, שתבלום את הפגיעה בזכויותיו" (בג"ץ 5658/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' הכנסת, פסקה 33 לפסק דינה של השופטת ברון (נבו 1.1.2024))

⁴ דפנה ליאל "שובה של המהפכה המשפטית | פרסום ראשון" N12 (17.12.25), זמין בקישור: https://www.mako.co.il/news-politics/2025_q1/Article-77c82157e601591027.htm.

⁵ שוקי כץ "הצבעה על פיתורי היועמ"שית בעוד ארבעה שבועות" המחדש (16.2.25), זמין בקישור: <https://hm-news.co.il/539313>.

התנועה למען איכות השלטון בישראל (ע"ר)

الحركة من أجل جودة السلطة في إسرائيل The Movement for Quality Government in Israel

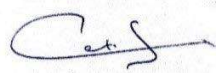

11. בהמשך לפניותינו הקודמות, ולאור כל האמור לעיל, תבקש התנועה פעם נוספת כי חברי ממשלת ישראל יחדלו לאלתר מכל מהלך שיש בו להביא לסיום תפקידה, לפטר או להדיח את היועצת המשפטית לממשלה, וזאת נוכח תפקידה כשומרת סף עצמאית ומקצועית, ובהיותה עמוד תווך במערכת המשפט ואכיפת החוק.

12. לנוכח חשיבותו הציבורית של העניין, נודה לתגובתך בהקדם.

בכבוד רב,

עמית לאור
רכזת מחלקת ליטיגציה

תומר נאור, עו"ד
סמנכ"ל משפט

העתק:

עו"ד גלי בהרב-מיארה,

היועצת המשפטית לממשלה

נספח ע/27

העתק מכתב העותרת מיום

16.3.2025

עמ' 160

16 במרץ 2025 ; ט"ז באדר, תשפ"ה

לכבוד

חברי הממשלה ה-37

ממשלת ישראל

ירושלים

שלום רב,

הנדון: קידום הליך פיטורי היועצת המשפטית לממשלה – תזכורת שישית

סימוכין: פניותינו מהימים 12.11.2024 ; 18.11.2024 ; 24.11.2024 ; 24.12.2024 ; 18.2.2025

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "**התנועה**"), הרינו מתכבדות לפנות אליכם, בפעם
החמישית במספר, כדלהלן:

1. עניינה של פנייה נוספת זו הינה במסמך ששלח אליכם שר המשפטים חה"כ יריב לוין ביום 5.3.2025, שכותרתו "הצעה להבעת אי אמון הממשלה ביועצת המשפטית לממשלה", ותכליתו הבאת הצעת החלטה בפני הממשלה, במסגרתה מוצע "להביע אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה עו"ד גלי בהרב-מיארה, נוכח התנהלותה הבלתי הולמת, ונוכח קיומם של חילוקי דעות מהותיים וממושכים בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה, היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל".¹
2. מסמך זה נשלח על רקע איומים חוזרים ונשנים של חברי הממשלה ה-37 ושל העומד בראשה חה"כ בנימין נתניהו (להלן: "**רה"מ נתניהו**") לפטר את היועצת המשפטית לממשלה² – אשר לחלקם התייחסו בפניותינו שבסימוכין, וכאשר שיאם היה תליית שלט חוצות מסית בנתיבי איילון כנגד היועצת המשפטית לממשלה על-ידי מפלגת נעם, שהעומד בראשה, חה"כ אבי מעוז, מכהן כסגן שר במשרד ראש הממשלה.³
3. בתוך כך, במהלך ישיבת ראשי הקואליציה ביום 23.12.2024, הוחלט כי ייפתח הליך שימוע נגד היועצת המשפטית לממשלה,⁴ מה שהוביל אפוא לשליחת המסמך האמור ביום 5.3.2025. בהמשך לשליחת המסמך, לפי הפרסומים, ביום 23.3.2025 צפויה הממשלה להתכנס על מנת לדון בתחילת הליך ההדחה של היועצת המשפטית לממשלה.⁵
4. בתמצית בלבד יצוין, כי מעיון במסמך האמור ששלח שר המשפטים, עולה כי "חילוקי הדעות" שעל בסיסם מעוניינת הממשלה לפעול לפיטוריה, עניינם בעמידתה הנחרצת של היועצת המשפטית לממשלה על קיום הדין, על קיום שלטון החוק ועל פעולה על פי כללי המינהל התקין. כך למשל, הלין

¹ טובה צימוקי ואח' "**דמוקרטיית גיזלות**": לזין פתח בהליך הדחת היועמ"שית" Ynet (5.3.25).
² מורן אזולאי ו"**הקסם להורג, השכם לפטרו**": ההשתלחות של השר קרעי ביועמ"שית" Ynet (17.11.24); סיון חילאי ואח' "**היועמ"שית בהופעה נדירה בכנסת, חברי הקואליציה משתלחים בה**": תניחי את המפתחות, תתפטרי" Ynet (18.11.24).
³ מורן אזולאי ושרון כידון "**השלט נגד היועמ"שית באיילון - ותגובת רוטמן להשתלחויות**": "קריאה לפטרה זו הסתה?" Ynet (18.11.2024).
⁴ יובל קרני וטובה צימוקי "**הכדור אצל לזין: אור ירוק לקידום הדחת היועמ"שית**" Ynet (24.12.24).
⁵ צבי זרחיה "**הממשלה תתחיל בהליך הדחת היועמ"שית ב-23 במרץ**" כלכליסט (11.3.25).

שר המשפטים שהיועצת המשפטית לממשלה מונעת "שימוש בכספי תמיכות שהוקפאו בעקבות בג"ץ חוק הגיוס"⁶ – פעולה אשר מנוגדת מפורשות לפסיקת בית המשפט בבג"ץ חוק הגיוס.⁷

5. החלטה זו של הממשלה לפעול להדחת היועצת המשפטית לממשלה, אשר ממלאת את תפקידה כשומרת סף על שלטון החוק – בולמת מהלכים בלתי חוקיים ומנוגדים לדין ומגנה על האינטרס הציבורי – נעשית תוך ניגוד עניינים, משיקולים זרים ובחוסר סבירות קיצוני, כפי שיפורט להלן.
6. מזה עשרות שנים שהפסיקה חוזרת על העיקרון הבסיסי בשיטתנו המשפטית, לפיו היועצת המשפטית לממשלה היא הפרשנית המוסמכת של הדין בפני רשויות המדינה. בכובעה השני, היועצת המשפטית לממשלה עומדת בראש התביעה הכללית, ומתוקף כך אחראית על מערכת אכיפת החוק בישראל, על שמירת האינטרס הציבורי ואכיפת שלטון החוק:

"היועץ המשפטי לממשלה כמי שעומד בראש התביעה הכללית, אחראי על מערכת אכיפת החוק בישראל. בהתאם לנוהג החוקתי שהתגבש במדינת ישראל, היועץ המשפטי לממשלה הוא גם הפרשן המוסמך של הדין עבור הרשות המבצעת, וחוות-דעתו מחייבת את רשויות המדינה ומשקפת עבורן את המצב המשפטי. במילוי תפקידיו השונים, אמון היועץ המשפטי לממשלה על שמירת האינטרס הציבורי ואכיפת החוק, וכן על קידום שלטון החוק וערכי היסוד של החברה" (בג"ץ 3495/06 הרב לישראל הרב יונה מצגר נ' היועץ המשפטי לממשלה (נבו 30.7.2007), בפס' 8 לחוות דעתה של כב' הנשיא (כתוארה דאז) ביניש).

7. על כן, לעמדת התנועה, קידום הליך פיטורי היועצת המשפטית לממשלה נגוע בניגוד עניינים מובהק. זאת הן נוכח האיסור החל על רה"מ נתניהו לעסוק בהחלטות הנוגעות למערכת אכיפת החוק, לאור הסדר ניגוד העניינים המחייב אותו שקיבל תוקף בבג"ץ,⁸ והן משום שמספר לא מבוטל של שרים, ח"כים בקואליציה ומקורבים נוספים של רה"מ נתניהו נחקרים בימים אלו בחשד לעבירות פליליות חמורות.
8. כך למשל, השרה מירי רגב והשרה מאי גולן חשודות בעבירות של מרמה והפרת אמונים,⁹ חה"כ טלי גוטליב חשודה בעבירה של חשיפת מידע סודי,¹⁰ וכן לאחרונה הודיעה המשטרה על פתיחה בחקירה בפרשת "ישראל בידור", בה חשודים השרים מיקי זוהר, יואב קיש, עידית סילמן וגדעון סער.¹¹
9. חמור מכך, קיים חשש כי הליך פיטורי היועצת המשפטית לממשלה מקורו בשיקולים זרים ופוליטיים צרים. שכן, חה"כ איתמר בן גביר שלאחרונה התפטר מהממשלה, דרש לקדם את פיטורי היועצת המשפטית לממשלה, כתנאי להצבעה בעד תקציב המדינה¹² – אשר נדרש לעבור החודש על מנת שהכנסת לא תפוזר.

⁶ בפס' 70 למסמך שר המשפטים, לעיל ה"ש 1.

⁷ בג"ץ 6198/23 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' שר הביטחון (נבו 25.6.2024).

⁸ בבג"ץ 3056/20 התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' היועץ המשפטי לממשלה (נבו 25.3.2021).

⁹ אורן פרסיקו "נמשכת החקירה המשטרתית נגד השרה רגב" העין השביעית (28.1.25); יוסי מזרחי ואח' "בעקבות תחקיר המבקר: המשטרה פתחה בחקירה פלילית נגד השרה מאי גולן" N12 (12.2.25).

¹⁰ ליאור אוחנה "טלי גוטליב זומנה לחקירה באזהרה, והבהירה שלא תתייצב: "יש לי חסינות" Ynet (26.12.25).

¹¹ ליאת רון "סיקור חיובי: המשטרה חוקרת את קשרי "ישראל בידור" עם משרדי ממשלה" וואלה! (4.2.25).

¹² נעה שפיגל ומיכאל האוזר טוב "בן גביר הודיע שיתנגד לתקציב 2025 כל עוד היועמ"שית לא תפוזר" הארץ (16.12.24).

10. לעמדתנו, פעולת הממשלה ששרים בה חשודים בפלילים, ובראשה עומד נאשם בפלילים שמנוע מקבלת החלטות על מערכת אכיפת החוק – לפיטורי העומדת בראש התביעה הכללית – מהווה פעולה חמורה בניגוד עניינים, הנובעת משיקולים זרים וצרים – ועלולה לעלות כדי חוסר סבירות קיצוני.

11. לפיכך, בהמשך לפניותינו הקודמות, נחזור על בקשתנו כי הממשלה תחדול לאלתר מכל מהלך לפיטורי היועצת המשפטית לממשלה, אשר מהווה פגיעה אנושה במערכת אכיפת החוק, בעקרון שלטון החוק, ופוגע במעמדם של שומרי סף של הדמוקרטיה הישראלית.

בכבוד רב,

יעל בלוק, עו"ד
מחלקת ליטיגציה

רותם בבלי דביר, עו"ד
ראשת האגף המשפטי

העתק:

עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה

נספח ע/28

העתק מכתב העותרת מיום

25.3.2025

עמ' 164

25 במרץ 2025 ; כ"ה באדר, תשפ"ה

לכבוד

חברי הממשלה ה-37 השר יריב לוין
 ממשלת ישראל שר המשפטים
 משרד המשפטים
 ירושלים ירושלים

שלום רב,

הנדון: קידום הליך פיטורי היועצת המשפטית לממשלה – תזכורת שביעית

סימוכין: פניותינו מהימים 12.11.2024 ; 18.11.2024 ; 24.11.2024 ; 24.12.2024 ; 18.2.2025 ; 16.3.2025

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"), הרינו מתכבדות לפנות אליכם, בפעם השביעית במספר, כדלהלן:

1. ביום 23.3.2025, התקיימה ישיבת ממשלה שעניינה הצבעת אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה (להלן: "היועצת").
2. ישיבת הממשלה, התקיימה על רקע איומים חוזרים ונשנים של חברי הממשלה ה-37 ושל העומד בראשה חה"כ בנימין נתניהו (להלן: "רה"מ נתניהו") לפטר את היועצת המשפטית לממשלה – אשר לחלקם התייחסו בפניותינו שבסימוכין, וכאשר שיאם היה תליית שלט חוצות מסית בנתיבי איילון כנגד היועצת המשפטית לממשלה על-ידי מפלגת נעם, שהעומד בראשה, חה"כ אבי מעוז, מכהן כסגן שר במשרד ראש הממשלה.¹
3. במהלך הישיבה, דנו במסמך ששלח שר המשפטים חה"כ יריב לוין ביום 5.3.2025, שכותרתו "הצעה להבעת אי אמון הממשלה ביועצת המשפטית לממשלה", ותכליתו לקדם את המהלך לפיטורי היועצת. במסגרת ההצעה, מוצע "להביע אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה עו"ד גלי בהרב-מיארה, נוכח התנהלותה הבלתי הולמת, ונוכח קיומם של חילוקי דעות מהותיים ומושכים בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה, היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל".²
4. יצוין, כי היועצת עצמה לא הגיעה לדיון, ושלחה מכתב חסר תקדים לממשלה שבו התייחסה להצעת אי האמון:

"לא אמון מבקשת ההצעה לקדם אלא נאמנות לדרג הפוליטי. לא משילות, אלא כוח שלטוני ללא גבולות, כחלק ממהלך רחב יותר להחלשת הרשות השופטת והרתעת הדרגים המקצועיים כולם. הממשלה מבקשת להיות מעל החוק, ולפעול ללא בקרה ואיזונים, גם בתקופות רגישות ביותר - שעת

¹ מורן אזולאי "הקסם להורג, השכם לפטר": ההשתלחות של השר קרעי ביועמ"שית Ynet (17.11.24); סיון חילאי ואח' "היועמ"שית בהופעה נדירה בכנסת, חברי הקואליציה משתלחים בה: "תניחי את המפתחות, תתפטר" Ynet (18.11.24); מורן אזולאי ושרון כידון "השלט נגד היועמ"שית באיילון - ותגובת רוטמן להשתלחויות: "קריאה לפטרה זו הסתה?" Ynet (18.11.2024).

² טובה צימוקי ואח' "דמוקרטיית גיזלות": לזין פתח בהליך הדחת היועמ"שית Ynet (5.3.25).

חירום, מחאות נגד השלטון ותקופת בחירות."

העתק מכתבה של היועצת מיום 23.3.2025 מצורף ומסומן כנספח "1".

5. הישיבה התנהלה בהיעדרו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, בשל הסדר ניגוד העניינים שחל עליו, ובמהלכה הוטחו האשמות רבות כלפי היועצת מצד השרים ובראשם שר המשפטים יריב לוין שניהל את הישיבה.³ לבסוף, אישרו כלל הנוכחים בפה אחד את הצעת אי האמון.⁴

6- אך, בהתאם לדו"ח וועדת שמגר והחלטות ממשלה 2773 ו-1773, הליך פיטורים של יועץ משפטי לממשלה לא נעצר בהחלטת ממשלה בלבד. על שר המשפטים המכהן, לכתוב לוועדה מקצועית-ציבורית בקשה מנומקת בדבר הרצון להביא לסיום הכהונה של היועץ המשפטי לממשלה בגין אחת מהעילות המנויות לעיל. וועדה זו, תזמן את היועצת המשפטית לממשלה לשימוע ולאחר דיון תגבש את המלצתה.⁵ לאחר מכן, תוכל הממשלה להחליט בהתאם או בניגוד להמלצות הוועדה על הדחה או המשך כהונה של היועץ המשפטי לממשלה.

7. חרף הדרישה בדו"ח שמגר כי הוועדה תהיה קבועה, כך שאם נתפנה מקום של חבר וועדה, יקודם במיידית מינוי חבר אחר על ידי שר המשפטים, מאז החלפת הממשלה לא מונו מחליפים לשני חברי ועדה שסיימו את תפקידם: שר משפטים לשעבר או יועץ משפטי לשעבר, שתמנה הממשלה; וחבר כנסת שתבחר וועדת החוקה של הכנסת.

8. **ולכן, מינוי שנעשה במקביל לקידום הליך הפיטורים, הוא למעשה מינוי אד-הוק שסותר את העיקרון של הוועדה כוועדה קבועה.**

9. זאת ועוד, לפי פרסומים, המינוי אותו שר המשפטים לוין מעוניין לקדם לתקן של "שר משפטים לשעבר" הוא מינוי של יו"ר הכנסת אמיר אוחנה, אשר כיהן כשר משפטים בשנים 2019-2020.

10. **במדינת ישראל תפקיד יו"ר הכנסת נחשב לתפקיד ממלכתי, ללא שיוך מפלגתי מובהק. בשל כך, מרגע שהפך חבר כנסת ליו"ר הכנסת, הוא מחויב לתפקיד ולרשות המחוקקת על כל סיעות הבית, קואליציה ואופוזיציה. בתפקידו כיו"ר, ובשונה מהצבעותיו כח"כ, הוא לא נאמן עוד למפלגה ששלחה אותו ובוודאי שלא לממשלה שהקימה.**

11. כך, הגדרת התפקיד של יו"ר הכנסת, אשר מעוגן בתקנון הכנסת בסעיף 6(א) מדגישה את תפקידו הרשמי והממלכתי של יו"ר הכנסת, המחויב לייצג את הכנסת כמוסד ולא את האינטרסים של הממשלה:

"ייצג אותה כלפי חוץ, ישמור על כבודה, על הסדר בישיבותיה ועל קיום תקנונה; הוא יושב ראש בישיבות הכנסת וינהלן, ובכלל זה יקבע את תוצאות ההצבעות וכן ימלא כל תפקיד המוטל עליו לפי דין."

12. בהינתן הדברים, אך טבעי הוא כי בסעיף 23 לחוק יסוד: נשיא המדינה, נקבע כי יו"ר הכנסת הוא

³ איתמר אייכנר, מורן אזולאי וטילה פריד "הממשלה אישרה פה אחד: הליך הדחת היועצת" שית יצא לדרך" Ynet (23.3.2025) <https://www.ynet.co.il/news/article/bkng7dp2ke#autoplay>

⁴ שם.
⁵ הוועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו **דין וחשבון** (1998); החלטה 2274 של הממשלה ה-28 "הודעה בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה" (28.8.2000); החלטה 1773 של הממשלה ה-31 "הודעה בדבר קביעת הדרכים והתנאים למינויו של היועץ המשפטי לממשלה" (10.6.2007).

המשמש כממלא מקום נשיא המדינה - תפקיד שאין חולק על מעמדו הממלכתי והבלתי תלוי. **קביעה זו מחזקת את ההבנה כי בעל התפקיד אמור לעמוד מעל למחלוקות פוליטיות.**

13. נוסף על כך, בהתאם לס'1(א2) לחוק הכנסת, יו"ר הכנסת שמנהל את ישיבות הכנסת, מחויב להצהיר את הצהרת האמונים של חברי הכנסת בפתח הישיבה הראשונה של הכנסת או הישיבה הראשונה שהוא מנהל.

14. הצהרת האמונים, המעוגנת בסעיף 15 לחוק יסוד: הכנסת, קובעת: "אני מתחייב לשמור אמונים למדינת ישראל ולמלא באמונה את שליחותי בכנסת". נוסח זה מבהיר כי הנאמנות של יו"ר הכנסת היא קודם כל למדינת ישראל ולכנסת כמוסד, ולא לממשלה המכהנת.

15. זאת ועוד, סעיף 6(ה) לתקנון הכנסת קובע במפורש כי "יושב ראש הכנסת לא יהיה חבר בוועדה מוועדות הכנסת". הוראה זו נועדה להבטיח את מעמדו הניטרלי של יו"ר הכנסת כמי שעומד מעל לעבודת הוועדות המקדמות את מדיניות הממשלה או עוסקות בחקיקה.

16. אם יו"ר הכנסת מנוע מלהיות חבר בוועדות הכנסת עצמן, קל וחומר שאין זה ראוי שיהיה חבר בוועדה חיצונית העוסקת בפיטורי נושאת משרה בכירה ברשות המבצעת. מהלך כזה יחתור תחת מעמדו הממלכתי של יו"ר הכנסת ויערער את עצמאותה של הוועדה המקצועית.

17. לאור האמור לעיל, ככל שימונה יו"ר כנסת מכהן לוועדת הפיטורים בעניינה של היועצת, ייפגע מעמדו הממלכתי של התפקיד, באופן הסותר את הפרדת הרשויות, כעקרון יסודי בשיטת המשטר בישראל.

18. צעד זה יפגע באופייה הבלתי תלוי של הוועדה ויטיל צל כבד על תקינות ההליך כולו. כמו כן, מינוי זה יטשטש את ההבחנה בין הוועדה כגוף מייעץ לבין הממשלה כגוף המחליט לאחר המלצת הגוף המקצועי, יכרסם בעקרון של וועדה בלתי תלויה ויחתור תחת הרעיון של מינוי שר לשעבר.

19. לפיכך, ובהמשך לפניותינו הקודמות, נחזור על בקשתנו כי הממשלה תחדול לאלתר מכל מהלך לפיטורי היועצת המשפטית לממשלה, אשר מהווה פגיעה בנושא במערכת אכיפת החוק, בעקרון שלטון החוק, ופוגע במעמדם של שומרי סף של הדמוקרטיה הישראלית.

בכבוד רב,

אפרת צפירי
רכזת מחלקת ליטיגציה

רותם בבלי דביר, עו"ד
ראשת האגף המשפטי

העתק:

עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה

תוכן עניינים

מס'	שם הנספח	עמ'
1	העתק מכתבה של היועצת מיום 23.3.2025	6

נספח 1

העתק מכתבה של היועצת מיום

23.3.2025

עמ' 6

היועצת המשפטית לממשלה

ירושלים, כ"ג אדר תשפ"ה
23 מרץ 2025

מס' מסמך: 004-99-2025-006304
(בתשובה נא לציין מספרנו)

לכבוד
שרי ממשלת ישראל

שלום רב,

הנדון: הצעת החלטה מטעם שר המשפטים - הערות

סיום כהונת היועצת המשפטית לממשלה הוא צעד חריג ביותר. קידומו חייב להיעשות בהליך סדור המהווה ערובה לשמירה על עצמאות הייעוץ המשפטי לממשלה, כפי שנקבע בהחלטות ממשלה, על בסיס דוח ועדת שמגר. הדיון ההצהרתי המתוכנן אינו חלק מההליך הסדור, אין לו תוקף משפטי והוא עוקף את הכללים שנקבעו.

לצד זאת, הצעת ההחלטה הנוכחית הופכת את היוצרות. מקרים שבהם הממשלה ביקשה לפעול באופן לא חוקי, גם תוך פגיעה בציבור, מוצגים כ"חילוקי דעות" המהווים עילת פיטורים, והיעד ברור: הפיכת מוסד היועצת המשפטית לממשלה לכזה הנדרש להחריש מול פעולות לא חוקיות, או אף לתת להן יד, אחרת תיווצר עילה לסיום הכהונה.

בשלב זה אעמוד על נקודות מקדמיות בלבד: האחת, הצעת ההחלטה מבוססת על תשתית עובדתית שגויה וחסרה; השנייה, ביסוד ההצעה תפישה מוטעית באשר לתפקיד הייעוץ המשפטי לממשלה. כפי שאבהיר, לא רק שהדיון בממשלה עוקף את כללי סיום הכהונה, אלא שגם מדובר בניסיון לשבש את יכולתנו למלא את תפקידנו.

א. הייעוץ המשפטי מחויב לקידום מדיניות הממשלה

הטענה המרכזית בהצעת ההחלטה היא כי חילוקי דעות מהותיים וממושכים בין הממשלה לבין הייעוץ המשפטי לממשלה מונעים שיתוף פעולה יעיל.

האמת שונה. מאז הקמת הממשלה אני ומעריך הייעוץ המשפטי לממשלה כולו עובדים יחד עם הממשלה לקידום מדיניותה. טענת היעדר שיתוף הפעולה היעיל מנותקת מהמציאות. הנתונים והעובדות מדברים בעד עצמם.

בתקופת הממשלה הנוכחית סייענו בקידום למעלה מ-650 החלטות ממשלה ומאות דברי חקיקה ממשלתית. ייעצנו לממשלה באופן שוטף וייצגנו את המדינה באלפי הליכים משפטיים. מניעה משפטית ביחס להחלטות ממשלה נקבעה במקרים ספורים בלבד.

פעלנו רבות לקידום הנושאים שבליבת המדיניות המוצהרת של הממשלה: הגנה על הביטחון; תפישת הפעולה מול רצועת עזה; מלחמה בטרור ובהסתה לטרור; גיבוש תקציבי המדינה; הרחבת ההתיישבות ותמיכה בה; נושאי דת ומדינה; התמודדות עם השלכות מלחמת "חרבות ברזל" ובהן פעילות מנהלת "תקומה"; והרשימה ארוכה.

כן פעלנו למתן מכלול הכלים המשפטיים לממשלה ולגופי הביטחון לשם השגת מטרות המלחמה. בתוך כך, וככל שניתן להציג בנייר שאינו מסווג, קידמנו מאות הצעות חוק ממשלתיות, תקנות שעת חירום והוראות מינהל

היועצת המשפטית לממשלה

להתמודדות עם מצב החירום. ייצגנו את המדינה בלמעלה מ-2,000 עתירות ביטחוניות, לרבות בהליכי מעצרים מנהליים, הריסת בתי מחבלים, החזקת גופות מחבלים לצרכי שו"ן, הגנה על מדיניות הממשלה בנוגע לסיוע ההומניטרי לעזה, והופענו בערכאות בינלאומיות למניעת הוצאת צווים נגד המדינה.

המקרים בהם הייעוץ המשפטי הצביע על כך שלא ניתן מבחינה משפטית לקדם את רצון הממשלה הם ספורים ובגדר חריג, ומכאן לתפישה המוטעית שבבסיס הצעת ההחלטה.

ב. תפקיד הייעוץ המשפטי לממשלה

תפקיד הייעוץ המשפטי לממשלה הוא לסייע לממשלה להגשים את מדיניותה תוך הקפדה על החוק. **מקום בו הייעוץ המשפטי מציג בפני הממשלה את גבולות הדין הוא ממלא את תפקידו, ולא ניתן לטעון כי מדובר בחילוקי דעות המהווים עילת סיום כהונה.** גם אם הדבר אינו לרוחה של הממשלה, זוהי חובתו המקצועית של הייעוץ המשפטי לעמוד על חוקיות פעולותיה.

הצעת ההחלטה מציגה אירועים שבהם הייעוץ המשפטי שיקף לממשלה את גבולות הדין כעילה להפסקת כהונה. זאת, הגם שברוב המקרים של מקרים אלו בית המשפט מצא כי יש מקום להתערבות שיפוטית בעמדת הממשלה.

לפי הצעת ההחלטה, יועץ משפטי לממשלה שיקפיד על גבולות הדין ייחשב למי שאינו משתף פעולה עם השלטון וניתן לפטרו. למעשה, הצעת ההחלטה מבקשת להפוך את הממשלה לפרשנית הדין וקובעת החוק וגבולותיו עבור עצמה. בג"ץ דחה תפיסה זו אך לאחרונה, פה אחד, בהרכב מורחב.

יש להבין את המהלך כמו שהוא –

לא אמון מבקשת ההצעה לקדם אלא נאמנות לדרג הפוליטי.

לא משילות, אלא כוח שלטוני ללא גבולות, כחלק ממהלך רחב יותר להחלשת הרשות השופטת והרתעת הדרגים המקצועיים כולם.

הממשלה מבקשת להיות מעל החוק, ולפעול ללא בקרה ואיזונים, גם בתקופות רגישות ביותר – שעת חירום, מחאות נגד השלטון ותקופת בחירות.

לא התבקשתי מראש להתייחס בישיבת הממשלה לדברים. התייחסות מפורטת לטענות שהועלו בהצעת ההחלטה, לתקינות המהלך, לעיתויו, לשיקולים הזרים הכרוכים בו ולהשפעתו על הליכים פליליים - תימסר במסגרת המתאימה. קרי, הליך סיום כהונה, אם יוחלט על קיומו כסדרו, בהתאם לכללים, ועל פי שלביו.

אנו בייעוץ המשפטי לממשלה נמשיך לבצע את תפקידנו ללא מורא – נסייע לממשלה לקדם את מדיניותה בגבולות הדין.

בברכה,

גלי בהרב - מיארה

נספח ע/29

העתק מכתב העותרת מיום

22.4.2025

עמ' 172

22 אפריל 2025, כ"ד ניסן תשפ"ה

לכבוד,

חברי הממשלה ה-37

חה"כ יריב לוין

ממשלת ישראל

שר המשפטים

משרד המשפטים

ירושלים

ירושלים

שלום רב,

הנדון: קידום הליך פיטורי היועצת המשפטית לממשלה – תזכורת שמינית

סימוכין: פניותינו מהימים 12.11.2024 ; 18.11.2024 ; 24.11.2024 ; 24.12.2024 ; 18.2.2025 ; 16.3.2025 ; 25.3.2025

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "**התנועה**"), הרינו מתכבדות לפנות אליכם, בפעם השמינית במספר, כדלהלן:

1. כמפורט במכתבנו האחרון שבסימוכין, ביום 23.3.2025 התקיימה ישיבת ממשלה שעניינה הצבעת אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה (להלן: "**היועצת**"). במהלך הישיבה, נערך דיון במסמך ששלח שר המשפטים חה"כ יריב לוין לשרי הממשלה ביום 5.3.2025, שכותרתו "הצעה להבעת אי אמון הממשלה ביועצת המשפטית לממשלה", ותכליתו לקדם את המהלך לפיטורי היועצת. כפי שנטען במסמך, קידום המהלך להדחתה היועצת נומק בשל "התנהלותה הבלתי הולמת, ונוכח קיומם של חילוקי דעות מהותיים וממושכים בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה, היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל".¹

2. יצוין, כי היועצת עצמה לא הגיעה לדיון, ושלחה מכתב חסר תקדים לממשלה שבו התייחסה להצעת אי האמון, באומרה, בין היתר, כי (המכתב צורף כנספח למכתבנו האחרון בסימוכין):

"לא אמון מבקשת ההצעה לקדם אלא נאמנות לדרג הפוליטי. לא משילות, אלא כוח שלטוני ללא גבולות, כחלק ממהלך רחב יותר להחלשת הרשות השופטת והרתעת הדרגים המקצועיים כולם. הממשלה מבקשת להיות מעל החוק, ולפעול ללא בקרה ואיזונים, גם בתקופות רגישות ביותר - שעת חירום, מחאות נגד השלטון ותקופת בחירות".

3. הישיבה התנהלה בהיעדרו של ראש הממשלה בנימין נתניהו, בשל הסדר ניגוד העניינים החל עליו, ובמהלכה הוטחו האשמות רבות כלפי היועצת מצד השרים ובראשם שר המשפטים יריב לוין שניהל את הישיבה. לבסוף, אישרו כלל הנוכחים פה אחד את הצעת אי האמון.²

4. ואולם, הליך פיטורי היועצת איננו כרוך רק בהחלטת ממשלה בנושא. כך, בהתאם להמלצות הוועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו, בראשות נשיא בית המשפט העליון (בדימו') מאיר שמגר (להלן: "**ועדת שמגר**"), אשר אומצו בהחלטות ממשלה (החלטה מספר 2274 של הממשלה מיום 20.08.2000 ; וכן החלטה מספר 1773 של הממשלה מיום

¹ טובה צימוקי ואחי "דמוקרטיית גיזלות": לוין פתח בהליך הדחת היועמ"שית Ynet (5.3.25).
² איתמר אייכנר ואחי "הממשלה אישרה פה אחד: הליך הדחת היועמ"שית יצא לדרך" Ynet (23.3.2025).

10.06.2007) – הליך סיום כהונת יועץ משפטי לממשלה מצריך כינוסה של ועדה מקצועית-ציבורית.

5. כך, נדרש כי שר המשפטים יכתוב לוועדה מקצועית-ציבורית (להלן: "הוועדה המקצועית" או "הוועדה") בקשה מנומקת בדבר הרצון להביא לסיום הכהונה של היועץ המשפטי לממשלה בגין אחת מבין ארבע העילות המנויות בדו"ח, ובהן גם העילות הנטענות על ידי שר המשפטים לזין – חילוקי דעות מהותיים וממושכים בין הממשלה ובין היועצת, היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל; וכן מעשה שאינו הולם את מעמדה של היועצת.³ נדרש כי הוועדה המקצועית תזמן את היועצת המשפטית לממשלה לשימוע ולאחר דיון תגבש את המלצתה. לאחר מכן, תוכל הממשלה להחליט בהתאם או בניגוד להמלצות הוועדה על הדחה או המשך כהונה של היועצת.

6. מבחינת הרכב הוועדה, בראש הוועדה המקצועית עומד שופט בדימוס, והיא מורכבת גם משר משפטים לשעבר או יועץ משפטי לממשלה לשעבר – שממנה הממשלה; ח"כ שנבחר ע"י ועדת חוקה, חוק ומשפט של הכנסת; עו"ד ואיש אקדמיה.⁴

7. חרף הדרישה בדו"ח שמגר כי הוועדה תהיה קבועה,⁵ כך שאם נתפנה מקום של חבר וועדה, יקודם במיידית מינוי חבר אחר על ידי שר המשפטים – מאז כינון הממשלה הנוכחית לא מונו מחליפים לשני חברי הוועדה שסיימו את תפקידם: שר משפטים לשעבר או יועץ משפטי לשעבר וח"כ.

8. לאחרונה, דווח כי לעניין איוש חבר הוועדה שהינו שר משפטים לשעבר, שר המשפטים חה"כ יריב לוין מתלבט בין שר החוץ חה"כ גדעון סער, לבין יו"ר הכנסת חה"כ אמיר אוחנה.⁶ בדומה לכך, דווח כי מתקיימים ניסיונות לבחירת ח"כ לוועדה, לאחר שהצבעה בנושא נדחתה לאחרונה בשל חוסר הסכמות בין מפלגות הקואליציה.⁷

9. **יובהר כבר עתה, כי מינוי שנעשה במקביל ואף לאחר תחילת קידום הליך הפיטורים, עבורו ולמענו, הוא למעשה מינוי אד-הוק שסותר את העיקרון של הוועדה כוועדה קבועה.**

10. כך ככלל, ובפרט לגבי האפשרויות שהועלו לאיוש תפקיד שר המשפטים לשעבר – ברי כי שתיהן לא יכולות לעמוד. ראשית, והמשותף לשני המועמדים המוזכרים לעיל – שניהם חברים בקואליציה, המבקשת לקדם את הליך הפיטורים, כך שעמדתם ידועה מראש ומצדדת בעמדת הממשלה (ואף שניהם התבטאו בנושא)⁸ – כך שמי מהם שייבחר יגיע לתפקידו עם דעה קדומה. כמו כן, עולה החשש לניגוד עניינים בין תפקידם המקצועי בוועדה לבין תפקידם הנוסף.

11. לעניין יו"ר הכנסת חה"כ אמיר אוחנה – מינוי לוועדה המקצועית סותר את תפקידו כיו"ר הכנסת, שהינו תפקיד ממלכתי, ללא שיוך מפלגתי מובהק. שכן, בתפקידו כיו"ר, ובשונה מהצבעותיו כח"כ,

³ דו"ח ועדת שמגר, בעמ' 84.

⁴ שם, בעמ' 65.

⁵ דו"ח ועדת שמגר, בעמ' 65, בעמ' 71 ובעמ' 80.

⁶ מורן אזולאי וטובה צימוקי "הנטייה של לוין: למנות את יו"ר הכנסת אוחנה לוועדה שתדון בהדחת היועמ"שית" Ynet (30.3.25).

⁷ טובה צימוקי "בגלל מאבק בקואליציה: בוטלה בחירת נציג הכנסת לוועדה להדחת היועמ"שית" Ynet (8.4.25).
⁸ כך, למשל, כינה יו"ר הכנסת אוחנה את היועצת "פיראטית משפטית", וכן טען שהיא "פועלת מתוך שכרון כוח ובחז-צדדיות, ללא כל יושרה מקצועית או אישית ונגד האינטרס הציבורי" (רי' סיון חילאי ואח' "יו"ר הכנסת תוקף את היועמ"שית: פיראטית משפטית ולא ראויה לתפקיד" Ynet (3.1.25); וכך גם לגבי שר החוץ גדעון סער, שהצביע בעד מהלך הדחתה בשיבת הממשלה, וכן אמר לגבי מהלך זה כי היועצת "לא הותירה לשר המשפטים ברירה" (רי' מורן אזולאי "סער תומך בפיטוריו היועמ"שית שמינה: "עדיף ללמוד מטעויות" Ynet (5.3.25).

- הוא לא נאמן עוד למפלגה ששלחה אותו ובוודאי שלא לעמדת הממשלה שבראשה עומדת סיעתו.
12. חיזוק לעמדה בדבר תפקידו הממלכתי של יו"ר הכנסת עולה גם מכך שיו"ר הכנסת משמש כממלא מקום נשיא המדינה (מכוח סעיף 23 לחוק יסוד: נשיא המדינה) – תפקיד שאין חולק על מעמדו הממלכתי והבלתי תלוי. **קביעה זו מחזקת את ההבנה כי בעל התפקיד אמור לעמוד מעל למחלוקות פוליטיות.** חיזוק נוסף לכך ניכר הן בתפקידו של יו"ר הכנסת, שמעוגן בסעיף 6(א) לתקנון הכנסת, ומדגיש את תפקידו הרשמי והממלכתי יו"ר הכנסת, המחויב לייצג את הכנסת כמוסד ולא את האינטרסים של הממשלה; והן בכך שסעיף 6(ה) לתקנון הכנסת אוסר על יו"ר הכנסת להיות חבר בוועדה מוועדות הכנסת.
13. **אם יו"ר הכנסת, בשל תפקידו הממלכתי, מנוע מלהיות חבר בוועדות הכנסת עצמן, קל וחומר שאין זה ראוי שיהיה חבר בוועדה חיצונית לכנסת, העוסקת בפיטורי נושאת משרה בכירה ברשות המבצעת, כאשר עמדתו בנושא ידועה מראש והלכה למעשה מייצגת את הממשלה.** מהלך כזה יחתור תחת מעמדו הממלכתי של יו"ר הכנסת ויערער את עצמאותה של הוועדה המקצועית.
14. **לאור האמור, מינוי יו"ר הכנסת לוועדה המייעצת לשם כינוסה לדיון על פיטורי היועצת, יפגע במעמדו הממלכתי של התפקיד, באופן הסותר את הפרדת הרשויות כעקרון יסוד בשיטת המשטר בישראל. צעד זה יפגע באופייה הבלתי תלוי של הוועדה ויטיל צל כבד על תקינות ההליך כולו.**
15. דברים אלו רלוונטיים אף ביתר שאת באשר לאפשרות איוש תפקיד חבר הוועדה שהוא שר המשפטים לשעבר בידי שר החוץ גדעון סער, אשר מתוקף חברותו בממשלה – כבר הצביע בעצמו בעד מהלך הדחת היועצת. **לא ייתכן כי חבר בממשלה המקבלת החלטתה על בסיס המלצת הוועדה המייעצת – יהיה חבר גם בוועדה המייעצת עצמה.** **הדבר חותר תחת תכליות ההליך כולו, וכן יטשטש את ההבחנה בין הוועדה כגוף מקצועי-מייצע לבין הממשלה כגוף המחליט לאחר המלצת הגוף המייצע, יכרסם בעקרון של וועדה בלתי תלויה ויחתור תחת הרעיון של מינוי שר-לשעבר.**
16. לפיכך, וכן לאור האמור בפניותינו שבסימוכין, נחזור על בקשתנו כי הממשלה תחדול לאלתר מכל מהלך לפיטורי היועצת המשפטית לממשלה, אשר מהווה פגיעה בנושא במערכת אכיפת החוק, בעקרון שלטון החוק, ופוגע במעמדם של שומרי סף של הדמוקרטיה הישראלית.

בכבוד רב,

יעל בלוק, עו"ד
מחלקת ליטיגציה

רותם בבלי דביר, עו"ד
ראשת האגף המשפטי

העתק:

עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה

נספח ע/30

העתק מכתב העותרת מיום 5.6.2025

עמ' 176

05 יוני 2025, ט' סיון תשפ"ה

לכבוד,

חה"כ בנימין נתניהו	חה"כ יריב לוין	חברי הממשלה ה-37
ראש ממשלת ישראל	שר המשפטים	ממשלת ישראל
<u>ירושלים</u>	<u>ירושלים</u>	<u>ירושלים</u>

הנדון: התנגדות לקידום הליך פיטורי היועצת המשפטית לממשלה באמצעות

הפיכת מנגנון הפיטורים לפוליטי

סימוכין: פניותינו מהימים 12.11.2024; 18.11.2024; 24.11.2024; 24.12.2024; 18.2.2025; 16.3.2025; 25.3.2025; 22.4.2025

בשם התנועה למען איכות השלטון בישראל (להלן: "התנועה"), אנו מתכבדים לפנות אליכם, פעם תשיעית במספר, בנוגע להליך הפיטורים המתהווה של היועצת המשפטית לממשלה, והכל כפי שיפורט כדלהלן:

1. עניינה של פנייה זו בהצעת החלטה אשר צפויה להיות מונחת בפני ממשלת ישראל על ידי שר המשפטים בישיבתה הקרובה, ומטרתה לשנות את הליך הפיטורים הקבוע בדיון של היועצת המשפטית לממשלה. ההצעה מבקשת להסיר את הוועדה המקצועית-ציבורית כתנאי הכרחי בהליך הפיטורים, ובכך להפוך את המנגנון לפוליטי, באופן הפוגע אנושות במערכת אכיפת החוק ומכוון ישירות נגד שומרי הסף הפועלים להגנה על הדמוקרטיה הישראלית.

2. כמפורט במכתבנו שבסימוכין, ביום 23.3.2025 התקיימה ישיבת ממשלה שבה הועלתה הצעת אי אמון ביועצת המשפטית לממשלה, עו"ד גלי בהרב-מיארה. מהלך הישיבה נדון מסמך ששלח שר המשפטים, חה"כ יריב לוין, לשרי הממשלה, שתכליתו לקדם את מהלך פיטוריה. ההצעה להדחת היועצת נומקה לאור "התנהלותה הבלתי הולמת" ולאור "חילוקי דעות מהותיים ומושגים בין הממשלה לבין היועצת המשפטית לממשלה, היוצרים מצב המונע שיתוף פעולה יעיל".¹ הישיבה התקיימה בהיעדרו של ראש הממשלה, חה"כ בנימין נתניהו, בשל הסדר נידוד עניינים החל עליו, ובסופה אושרה ההצעה פה אחד.²

3. עם זאת, הליך פיטורי היועצת אינו מסתכם בהחלטת ממשלה בלבד. בהתאם להמלצות הוועדה הציבורית לבחינת דרכי המינוי של היועץ המשפטי לממשלה ונושאים הקשורים לכהונתו, בראשות נשיא בית המשפט העליון (בדימו') מאיר שמגר (להלן: "ועדת שמגר"), אשר אומצו בהחלטות ממשלה (החלטה מספר 2274 של הממשלה מיום 20.08.2000; וכן החלטה מספר 1773 של הממשלה מיום 10.06.2007; להלן: "החלטת הממשלה") – הליך סיום כהונת היועצת המשפטית לממשלה מצריך כינוס ועדה מקצועית-ציבורית, כאשר הממשלה רשאית להפסיק את כהונת היועצת, רק לאחר התייעצות עם הוועדה ורק על פי אחת מארבע העילות שהוגדרו בהחלטה.

¹ טובה צימוקי ואחי "דמוקרטיית גיזלות": לזין פתח בהליך הדחת היועמ"שית" Ynet (5.3.25).
² איתמר אייכנר ואחי "הממשלה אישרה פה אחד: הליך הדחת היועמ"שית יצא לדרך" Ynet (23.3.2025).

4. לפיכך, שר המשפטים נדרש להגיש לוועדה בקשה מנומקת לסיום כהונת היועצת בגין אחת מהעילות המנויות בדו"ח; הוועדה תזמן את היועצת לשימוע, תערוך דיון, ותמליץ בהתאם. רק לאחר מכן תוכל הממשלה לקבל החלטה, בהתאם או בניגוד להמלצת הוועדה.
5. **על כן, לפי החלטת הממשלה, הוועדה המקצועית-ציבורית מהווה גורם קריטי בהליך הפיטורים, ותנאי הכרחי לקיום ההליך הוא עצם פעילותה התקינה.** בהתאם לכך, לוועדה הרכב קבוע,³ ואם נתפנה מקום של חבר ועדה, נדרש שר המשפטים ליזום את החלפתו באופן מידי.⁴ עם זאת, חרף הדרישה האמורה, שמהווה תנאי מקדים להליך הפיטורים, מאז כינון הממשלה הנוכחית לא מונו מחליפים לשני חברי הוועדה שסיימו את תפקידם – שר משפטים לשעבר או יועץ משפטי לשעבר, וחבר כנסת – ועל כן נמנע מהוועדה להתכנס.
6. גם מבלי להיכנס לקושי הטמון במינוי חברי ועדה לאחר התחלת הליך הפיטורים הנוכחי, **ניסיונות הקואליציה למינוי אד-הוק של שניים מחברי הוועדה כשלו עד כה, בין היתר בשל מחלוקות פנימיות בקואליציה,** כאשר אף שר המשפטים ציין כי "תהליך השלמת המינויים לוועדה הציבורית-מקצועית נתקל בקשיים רבים, שכן הכנסת נמנעת מלבחור נציג מטעמה לוועדה."⁵
7. **בעקבות מחלוקות אלו ושיתוק עבודת הוועדה, שגרמו לעיכוב בהליך הפיטורים, ולאור כישלון הקואליציה בקידום הפיטורים בהתאם להסדר החוקי הקיים – פורסם אמש כי שר המשפטים צפוי להביא לישיבת הממשלה הקרובה הצעת החלטה לשינוי ההליך הקבוע בדיון.**⁶
8. לפי נוסח הצעת ההחלטה שפורסם, הממשלה תוכל להפסיק את כהונת היועצת גם ללא המלצת הוועדה, אם שלושה רבעים מהשרים יתמכו בכך. כלומר, **ההצעה מבטלת את החובה להיוועץ בוועדה המקצועית-ציבורית כחלק מהליך הפיטורים** ומציעה להחליפה בוועדת שרים שתמונה בידי הממשלה. לצד זאת, ההתייעצות עם הוועדה תישאר בגדר **רשות בלבד**, כל עוד שלושה רבעים מהשרים מצביעים בעד הפיטורים.⁷
- א. **הפיכת מנגנון פיטורי היועצת לפוליטי – בניגוד להחלטות ממשלה קודמות וללא נימוקים כבדי משקל כנדרש בדיון**
9. מהנסיבות המתוארות, עולה כי תוכן הצעת ההחלטה עומד בניגוד ובסתירה לשתי החלטות ממשלה קודמות – החלטה מספר 2274 של הממשלה מיום 20.08.2000; והחלטה מספר 1773 של הממשלה מיום 10.06.2007 – **מבלי שהתקיימו טעמים כבדי משקל לסיבת חזרתה של הממשלה מהחלטותיה.**

³ דו"ח ועדת שמגר, בעמ' 65, בעמ' 71 ובעמ' 80.

⁴ שם, בעמ' 65.

⁵ מתוך דברי ההסבר להצעה להחלטה "הדרכים והתנאים למינוי והפסקת כהונת היועץ המשפטי לממשלה- תיקון החלטת הממשלה" שהוגשה על ידי שר המשפטים.

⁶ חן מענית ונעה שפיגל "ליון מבקש לקדם את פיטורי היועמ"שית ולדלג מעל ועדת האיתור" הארץ, 4.6.2025; טובה צימוקי "עוקפים את ועדת האיתור: הממשלה מקדמת מחדש את הליך פיטורי היועמ"שית" ynet, 5.6.2025.

⁷ הצעה החלטה "הדרכים והתנאים למינוי והפסקת כהונת היועץ המשפטי לממשלה- תיקון החלטת הממשלה" שהוגשה על ידי שר המשפטים.

10. נזכיר, כי נקודת המוצא לעניין שינוי החלטת הרשות, היא שהיעדר הסופיות של החלטות הרשות אין משמעותה שהחלטות מנהליות ניתנות לתיקון בכל עת וללא מגבלה. אלא, **הלכה מושרשת היא כי הרשות יכולה לשנות את החלטותיה רק בהתקיים טעמים כבדי משקל**.⁸
11. הרשות הציבורית יכולה לשנות את עמדתה בהינתן אינטרס ציבורי חשוב המחייב זאת, בהתאם למהות ההחלטה ולנסיבות המקרה. כאשר, נקבע, כי על שינוי של החלטה חלים כללי שיקול הדעת המנהלי, לרבות החובה לפעול בסבירות ובהתבסס על שיקולים ענייניים.⁹ כן נקבע, כי על הרשות להפעיל את סמכותה במקרים חריגים בלבד תוך התחשבות בכלל השיקולים הרלוונטיים.¹⁰
12. **בענייננו, עולה חשש ממשי כי השינוי המוצע במנגנון פיטורי היועצת המשפטית לממשלה נעשה מטעמים בלתי ענייניים, ותכליתו לעקוף את ההליך התיקין שנקבע בהחלטות ממשלה קודמות – הליך המבוסס על המלצות ועדת שמגר, שנועד להבטיח פיקוח מקצועי, אובייקטיבי ובלתי תלוי על סיום כהונת היועץ המשפטי לממשלה.**
13. העובדה שהממשלה מבקשת כעת להפוך את הליך הפיטורים לפוליטי, על ידי הסרת מעורבותה של הוועדה המקצועית-ציבורית והסתמכות על תמיכה פוליטית של רוב שרי הממשלה בלבד, מלמדת כי הטעם לשינוי אינו נעוץ בטעמים מהותיים או בצורך ציבורי חריג, אלא בקושי הפוליטי לממש את הפיטורים בהתאם למנגנון הקיים.
14. **בנסיבות אלה, לעמדת התנועה השינוי אשר מבקש שר המשפטים לבצע באמצעות הצעת ההחלטה מנוגד לעקרונות המנהל התיקין, נעדר הצדקה מבוססת, וסותר את הדרישה לקיומם של טעמים כבדי משקל הנדרשים לשינוי החלטת ממשלה קודמת.**
- ב. ניגוד עניינים של ראש הממשלה והממשלה כולה בקידום הצעת ההחלטה**
15. הצעת ההחלטה צפויה להיות מועלית בפני הממשלה בשעה שקיים ניגוד עניינים חמור בין תפקידו הציבורי של ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו, כראש ממשלת ישראל, לבין מעמדו כנאשם בפלילים.
16. בהתאם להסדר ניגוד העניינים החל עליו – הסדר שנקבע על-ידי היועץ המשפטי לממשלה הקודם ואושר בפסק דין של בג"ץ – נאסר על ראש הממשלה לעסוק בענייני מערכת אכיפת החוק ובכל הנוגע לפעולתה של מערכת המשפט. על כן, לעמדת התנועה, **קל וחומר כי חל עליו איסור לפעול באופן ישיר או עקיף לקידום מהלך שמטרתו המעשית היא הבאה לסיום כהונת היועצת המשפטית לממשלה.**
17. אולם, מעבר לניגוד העניינים האישי בו מצוי רה"מ נתניהו, קיים חשש ממשי כי הממשלה בכללותה נתונה במצב של ניגוד עניינים בנוגע לקידום ההצעה. לעניין זה נפנה להלכה שנקבעה בפסק דינו של הנשיא יצחק עמית, בבג"ץ 54321-03-25 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ממשלת ישראל** (נבו 21.5.2025), אשר עסקה בהחלטת הממשלה על סיום כהונתו של ראש השב"כ. בפסק הדין קבע

⁸ דפנה ברק ארזי **משפט מינהלי** 373 (כרך א', 2010) (להלן: "ברק ארזי").
⁹ בג"ץ 8793/07 **התנועה למען איכות השלטון בישראל נ' ועדת הבדיקה בעניין המלחמה בצפון על-פי סעיף 8א לחוק הממשלה, בראשות כב' השופט וינוגרד**, פס" 6 לפסק דינה של הנשיאה ביניש (נבו 27.11.2007).
¹⁰ ע"א 3350/04 **מנכ"ל משרד הפנים נ' איתנה שן**, בפסקה 20 לפסק דינו של כבוד השופט גיבוראן (נבו 13.6.2007).

בית המשפט כי גם אם אין לראות בזהות הפוליטית בין ראש הממשלה לבין שרי הממשלה טעם מספיק להקים ניגוד עניינים מצד הממשלה כולה – הרי שיש לבחון את ההשפעה הממשית של ניגוד העניינים האישי של ראש הממשלה על שיקול דעתם של השרים, ואת האפשרות שהם פועלים כ"זרועו הארוכה":

"יש לבחון האם מצב הדברים העובדתי שבגינו ראש הממשלה מצוי בניגוד עניינים משפיע על שרי הממשלה, באופן שגם הם עומדים במצב של ניגוד עניינים ... אין לכחד כי בנסיבות העניין עשוי היה להתעורר הרושם שלפיו שרי הממשלה שימשו אך "כזרועו הארוכה" של ראש הממשלה במהלך הדיון וההצבעה. כך, ראש הממשלה היה "הרוח החיה" מאחורי ההחלטה."
(שם, בפס' 88 לפסק דינו של כב' הנשיא עמית).

18. בהתאם לכך, בפסק הדין הודגש כי יש לבחון האם מצב הדברים העובדתי שבגינו רה"מ מצוי בניגוד עניינים משפיע על שרי הממשלה. זאת, בהתאם להלכה קבועה בבג"ץ 7767/07 **אבי אסרף נ' שר הפנים** (נבו 27.3.2008) (להלן: "**עניין אסרף**") לפיה יש לבחון: "האם האינטרסים הנדונים נמצאים בניגוד זה עם זה", וכן האם ישנם "נתונים נוספים המלמדים על עוצמת החשש לניגוד עניינים", כדוגמת הבעה עמדה בנושא קונקרטי (פס' 15 לפסק דינו של השופט (כתוארו דאז) פוגלמן).

19. **בנסיבות העניין שלפנינו, קיים חשש ממשי כי שרי הממשלה משמשים "כזרועו הארוכה" של רה"מ, אשר משמש "הרוח החיה" מאחורי המהלך.**

20. הצעת ההחלטה שהוגשה על ידי שר המשפטים לוי, מקודמת לאחר שרה"מ נתניהו ביקש משר המשפטים לגבש "פתרון" עבור היועצת המשפטית לממשלה גלי בהרב-מיארה, אשר לדבריו נוקטת עמדה "לעומתית" כלפי עמדת הממשלה – עניין שהעלינו בפניכם במכתבינו הקודמים.¹¹

21. בנוסף לכך, בעלי תפקידים בכירים בקואליציה – ובהם גם שרים בכירים – התבטאו באופן עקבי ושיטתי נגד היועצת המשפטית לממשלה, תוך קריאה מפורשת להדחתה. לפיכך, קיימים "נתונים נוספים" המלמדים על עוצמת החשש לניגוד עניינים קולגיאלי מצד הממשלה כולה, לאור התלות המעשית והפוליטית בין רה"מ לשרים, ולנוכח האפשרות ששרי הממשלה יפעלו בהתאם לרצונו של רה"מ ולא משיקול דעת עצמאי.

22. **נסיבות אלה, קיים חשש ממשי כי הצבעת הממשלה על שינוי מנגנון פיטורי היועצת המשפטית לממשלה – מהלך שעלול להוביל לסיום כהונתה בפועל – תתקבל תוך ניגוד עניינים אישי של ראש הממשלה, ובצל ניגוד עניינים של חברי הממשלה, הפועלים כ"זרועו הארוכה" ותוך העדפת אינטרסים פוליטיים על פני שיקול דעת עצמאי, מקצועי ונטול פניות.**

23. לו זו אף זו, הצעת ההחלטה אינה עומדת בפני עצמה, אלא משתלבת במהלך שיטתי ורחב שמובילה הממשלה, שמטרתו להחליש את מעמדם של שומרי הסף במדינת ישראל ולהביא להחלפת כל גורם

¹¹ איתמר אייכנר "נתניהו נגד היוע"מ משית: היא לעומתית לנו, מבקש מהשר לוי שייתן הצעה איך לפתור" Ynet (4.11.2024) <https://www.ynet.co.il/news/article/syrgcmlzje>

מקצועי הפועל לשמירה על האינטרס הציבורי ומתנגד לקידום מדיניות בלתי חוקית – ובראש ובראשונה, היועצת המשפטית לממשלה.

24. לפיכך, אנו שבים ודורשים מהממשלה לחדול לאלתר מכל ניסיון להביא לפיטוריה של היועצת המשפטית לממשלה, ובכלל זה – להימנע מקידום הצעת החלטה לשינוי מנגנון פיטוריה. מדובר במהלך חסר תקדים, הפוגע אנושות במערכת אכיפת החוק, מערער את עקרון שלטון החוק, ומסמן כיעד לפיטורין את שומרי הסף הפועלים להגנה על הדמוקרטיה הישראלית.

בכבוד רב,

סתיו לבנה להב, עו"ד

מנהלת מחלקת מדיניות וחקיקה

העתק:

עו"ד גלי בהרב-מיארה, היועצת המשפטית לממשלה